

Europeiska unionens officiella tidning

L 274

Svensk utgåva

Lagstiftning

femtiotredje årgången

19 oktober 2010

Innehållsförteckning

II Icke-lagstiftningsakter

BESLUT

2010/605/EU:

- ★ **Kommissionens beslut av den 26 januari 2010 om det statliga stöd C 56/07 (f.d. E 15/05) som Frankrike har beviljat La Poste [delgivet med nr K(2010) 133] ⁽¹⁾ .....** 1

2010/606/EU:

- ★ **Kommissionens beslut av den 26 februari 2010 om det statliga stöd C 9/09 (f.d. NN 49/08, NN 50/08 och NN 45/08) som Belgien, Frankrike och Luxemburg har genomfört till förmån för Dexia SA [delgivet med nr K(2010) 1180] ⁽¹⁾ .....** 54

2010/607/EU:

- ★ **Kommissionens beslut av den 27 april 2010 om det statliga stöd som Belgien beslutat att bevilja omstruktureringen av Oostende fiskauktion (Statligt stöd C 30/08 [f.d. NN 21/08]) [delgivet med nr K(2010) 2520] ⁽¹⁾ .....** 103

IV Akter som antagits före den 1 december 2009 enligt EG-fördraget, EU-fördraget och Euratomfördraget

2010/608/EG:

- ★ **Kommissionens beslut av den 18 november 2009 om det statliga stöd C 10/09 (f.d. N 138/09) som Nederländerna har genomfört till förmån för ING:s kreditmöjlighet för illikvida medel och omstruktureringsplan [delgivet med nr K(2009) 9000] ⁽¹⁾ .....** 139

Pris: 8 EUR

⁽¹⁾ Text av betydelse för EES

SV

De rättsakter vilkas titlar är tryckta med fin stil är sådana rättsakter som har avseende på den löpande handläggningen av jordbrukspolitiska frågor. De har normalt begränsad giltighetstid.

Beträffande alla övriga rättsakter gäller att titlarna är tryckta med fet stil och föregås av en asterisk.

II

(Icke-lagstifningsakter)

BESLUT

KOMMISSIONENS BESLUT

av den 26 januari 2010

om det statliga stöd C 56/07 (f.d. E 15/05) som Frankrike har beviljat La Poste

[delgivet med nr K(2010) 133]

(Endast den franska texten är giltig)

(Text av betydelse för EES)

(2010/605/EU)

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt ⁽¹⁾, särskilt artikel 108.2 första stycket,

med beaktande av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, särskilt artikel 62.1 a,

efter att i enlighet med nämnda artiklar ha gett berörda parter tillfälle att yttra sig ⁽²⁾, och

av följande skäl:

1. FÖRFARANDE

(1) Den 21 december 2005 godkände kommissionen överföringen av La Postes bank- och finansverksamheter till företagets dotterbolag, La Banque Postale ⁽³⁾. I sitt beslut betonade kommissionen att frågan om den obegränsade statliga garantin för La Poste skulle behandlas i ett separat förfarande.

(2) Den 21 februari 2006 informerade kommissionen i enlighet med artikel 17 i rådets förordning (EG) nr 659/1999 ⁽⁴⁾ om tillämpningsföreskrifter för artikel 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (nedan kallad *förfarandeförordningen*) de franska myndigheterna om sina preliminära slutsatser om att det förekom en obegränsad statlig garanti till följd av La Postes rättsliga ställning och att denna garanti utgjorde statligt stöd enligt artikel 107.1 i EUF-fördraget. Kommissionen uppmanade också de franska myndigheterna att inkomma med sina synpunkter. Eftersom denna förmodat obegrän-

sade statliga garanti var i kraft före den 1 januari 1958 har kommissionen tillämpat de förfaranden för befintligt stöd som anges i artikel 1 b i förfarandeförordningen ⁽⁵⁾.

(3) Kommissionen mottog de franska myndigheternas svar den 24 april 2006.

(4) Den 4 oktober 2006 uppmanade kommissionen i enlighet med artikel 18 i förfarandeförordningen Frankrike att senast den 31 december 2008 dra tillbaka den garanti som La Poste till följd av sin rättsliga ställning åtnjuter för samtliga sina åtaganden.

(5) Den 6 december 2006 mottog kommissionen en skrivelse från de franska myndigheterna där de ifrågasatte kommissionens slutsatser i skrivelsen av den 4 oktober 2006.

(6) Efter ett möte med kommissionens tjänsteavdelningar inom generaldirektoratet för konkurrens (nedan kallat *GD Konkurrens*) överlämnade de franska myndigheterna genom en skrivelse av den 16 januari 2007 ett förslag till kommissionen om ändring av dekretet för genomförande av lag nr 80-539 av den 16 juli 1980 om administrativa viten och offentligrättsliga juridiska personers verkställighet av domar ⁽⁶⁾ (nedan kallad *lagen av den 16 juli 1980*), det vill säga dekret nr 81-501 av den 12 maj 1981 om genomförande av lagen av den 16 juli 1980 om administrativa viten och offentligrättsliga juridiska personers verkställighet av domar ⁽⁷⁾ (nedan kallat *dekretet av den 12 maj 1981*).

- (7) Efter en begäran från kommissionen om ett förtydligande överlämnade de franska myndigheterna en skrivelse som mottogs den 1 februari 2007. I skrivelsen redovisades situationen för La Postes fordringsägare om företaget skulle hamna i ekonomiska svårigheter.
- (8) Genom en skrivelse av den 19 mars 2007 lämnade de franska myndigheterna ytterligare ett förslag till ett gemensamt åtagande tillsammans med La Poste om att avsaknaden av en garanti skulle anges i alla finansieringsavtal och emissionsprospekt från La Poste.
- (9) Genom en skrivelse av den 29 november 2007 under rättade kommissionen Frankrike om sitt beslut att inleda det förfarande som anges i artikel 108.2 i EUF-fördraget avseende denna åtgärd (nedan kallat *beslutet om att inleda förfarandet*).
- (10) Beslutet om att inleda förfarandet har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning* ⁽⁸⁾. Kommissionen uppmanade berörda parter att inkomma med synpunkter på den aktuella åtgärden.
- (11) Kommissionen har inte fått in några synpunkter från några berörda parter.
- (12) Kommissionen mottog synpunkter från Frankrike i en skrivelse av den 23 januari 2008.
- (13) Kommissionen offentliggjorde en inbjudan att lämna in anbud på en undersökning av Frankrikes obegränsade garanti för La Poste på GD Konkurrens webbplats. Fyra anbud lämnades in innan tidsfristen löpte ut den 21 april 2008. Sophie Nicinski, universitetslärare, lektor i folkrätt, juris doktor och författare till publikationer om statliga garantier till offentliga industri- och handelsföretag fick i uppdrag att utföra undersökningen. Hon (nedan kallad *kommissionens expert*) överlämnade sin rapport den 17 november 2008.
- (14) Efter att det hade framkommit uppgifter i pressen om att den franska regeringen hade antagit ett lagförslag om ändring av La Postes rättsliga ställning frågade kommissionen Frankrike den 20 juli 2009 om de franska myndigheterna gick med på att göra ett åtagande om att omvandla La Poste till ett aktiebolag som skulle omfattas av allmänrättsliga förfaranden för sanering och likvidation av företag. I samma skrivelse överlämnade kommissionen rapporten från sin expert till de franska myndigheterna.
- (15) Genom en skrivelse till kommissionen av den 31 juli 2009 meddelade Frankrike att ministerrådet vid sitt möte den 29 juli 2009 hade antagit ett förslag till lag om La Poste och postverksamheterna, där det fastställdes att La Poste skulle omvandlas till aktiebolag den 1 januari 2010. De franska myndigheterna angav även att de skulle överlämna sina synpunkter på rapporten från kommissionens expert.
- (16) Efter två påminnelser från kommissionen den 9 september och den 6 oktober 2009 överlämnade Frankrike i en skrivelse av den 27 oktober 2009 sina synpunkter på rapporten från kommissionens expert och översände ett yttrande från Guy Carcassone, universitetslärare och lektor vid juridiska institutionen (nedan kallad *de franska myndigheternas expert*).
- (17) Ett förslag om ändring av förslaget till lag om La Poste och postverksamheterna lades fram den 11 december 2009 för att skjuta upp La Postes omvandling till aktiebolag till mars 2010.

2. BESKRIVNING AV ÅTGÄRDEN

- (18) Genom lag nr 90-568 av den 2 juli 1990 om organisationen av den offentliga post- och telekommunikationsverksamheten ⁽⁹⁾ (nedan kallad *lagen av den 2 juli 1990*) omvandlades det tidigare generaldirektoratet för post och telekommunikationer till två offentligrättsliga juridiska personer: La Poste och France Telecom.
- (19) Vissa offentliga institutioner har i lag varken klassificerats som offentliga institutioner av administrativt slag (*établissements publics à caractère administratif*, EPA) eller som offentliga institutioner av industriellt och kommersiellt slag (*établissements publics à caractère industriel et commercial*, EPIC) ⁽¹⁰⁾. Så är fallet med La Poste. Kassationsdomstolen har emellertid i sin dom av den 18 januari 2001 (andra tvistemålsavdelningen) ⁽¹¹⁾ slagit fast att La Poste ska likställas med en offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag ⁽¹²⁾. La Postes rättsliga ställning får följande rättsliga konsekvenser.

2.1 INSOLVENS- OCH KONKURSFÖRFARANDEN ÄR INTE TILLÄMPLIGA PÅ LA POSTE

- (20) I artikel 1 i lagen av den 2 juli 1990 klassificeras La Poste som offentligrättslig juridisk person. I Frankrike omfattas offentligrättsliga juridiska personer inte av de allmänrättsliga bestämmelserna om sanering och likvidation av företag i svårigheter.

- (21) Insolvens- och konkursförfaranden är inte tillämpliga på offentligrättsliga juridiska personer på grund av den allmänna principen om att sådana personers tillgångar inte kan utmätas enligt fransk rättspraxis – särskilt kassationsdomstolens rättspraxis – som sträcker sig tillbaka till slutet av 1800-talet⁽¹³⁾.
- (22) I artikel 2 i lag nr 85-98 av den 25 januari 1985 om sanering och likvidation av företag⁽¹⁴⁾ (nedan kallad *lagen av den 25 januari 1985*), där räckvidden fastställs för tillämpningen av de allmänrättsliga förfarandena för sanering och likvidation i Frankrike (nu artikel L620-2 i handelslagen) anges följande: "Rekonstruktions- eller likvidationsförfarandena ska tillämpas på alla affärsidkare, alla som är inskrivna i yrkesregistret, alla jordbrukare och alla privaträttsliga juridiska personer." Av formuleringen i denna artikel och av dess uttolkning enligt fransk rättspraxis⁽¹⁵⁾ följer att de allmänrättsliga kollektiva förfarandena inte ska tillämpas på offentligrättsliga juridiska personer.
- 2.2 TILLÄMPNING PÅ LA POSTE AV LAGEN AV DEN 16 JULI 1980 OCH AV PRINCIPEN OM ATT STATEN I SISTA HAND ÄR ANSVARIG FÖR OFFENTLIGRÄTTSLIGA JURIDISKA PERSONERS SKULDER
- (23) Lagen av den 16 juli 1980 ska tillämpas på La Poste, som klassificerats som offentligrättslig juridisk person genom lagen av den 2 juli 1990.
- (24) I artikel 1.II i lagen av den 16 juli 1980 anges att "när ett rättsligt avgörande i form av en lagakraftvunnen dom innebär att det utfärdas ett betalningsföreläggande på ett visst belopp för en offentlig institution eller verksamhet och beloppet fastställs i avgörandet, ska detta belopp betalas med postanvisning eller utanordnas inom två månader från det att det rättsliga avgörandet har meddelats. Om beloppet inte betalas med postanvisning eller utanordnas inom den tidsfristen ska statens representant i departementet eller tillsynsmyndigheten godkänna en utbetalning. Om det saknas medel ska statens representant i departementet eller tillsynsmyndigheten ålägga den offentliga institutionen eller verksamheten att skapa de resurser som krävs. Om styrelsen för den offentliga institutionen eller verksamheten inte har frigjort eller skapat dessa resurser ska statens representant i departementet eller tillsynsmyndigheten vid behov ombesörja och genomföra utbetalningen."
- (25) I artikel 3.1 fjärde stycket i dekretet av den 12 maj 1981 anges följande: "Om betalningsföreläggandet inte efterlevs innan dessa tidsfrister löper ut⁽¹⁶⁾ ska statens representant eller tillsynsmyndighet föra upp utgiften på den försumliga offentliga institutionens eller verksamhetens budget. Den ska i förekommande fall frigöra de nödvändiga resurserna, endera genom att begränsa de anslag som avsatts för andra syften men som fortfarande är tillgängliga eller genom att öka medlen." I artikel 3.1 femte stycket i samma dekret anges slutligen att "statens representant eller tillsynsmyndighet inom en månad ska utföra utbetalningen om den offentliga institutionen eller verksamheten inte har betalat ut det begärda beloppet inom åtta dagar efter meddelandet om att krediten har registrerats".
- (26) Dekretet av den 12 maj 1981 har upphävts och ersatts av dekret nr 2008-479 av den 20 maj 2008 om verkställande av betalningsförelägganden mot offentliga institutioner. I artikel 10 i det nya dekretet återfinns emellertid formuleringarna från artikel 3.1 fjärde och femte stycket i dekretet av den 12 maj 1981⁽¹⁷⁾. Det väsentliga i bestämmelsen ändras alltså inte.
- (27) I cirkuläret av den 16 oktober 1989⁽¹⁸⁾ föreskrivs dessutom att "om det inte finns tillräckligt med medel eller medel saknas (enligt artikel 1.II andra stycket i lagen av den 16 juli 1980) ska utanordnaren inom fyra månader informera fordringsägaren om detta genom rekommenderat brev och ange det belopp som kommer att betalas ut vid ett senare tillfälle. Denna utbetalning ska omfatta hela beloppet om det totalt saknas medel eller det resterande beloppet om det inte finns tillräckligt med medel."
- (28) Av alla dessa bestämmelser framgår att lagen av den 16 juli 1980 och dess tillämpningsföreskrifter endast syftar till att verkställa rättsliga avgöranden som utfärdats i form av lagakraftvunna domar med betalningsförelägganden för staten, en offentlig institution eller en offentlig verksamhet. Där fastställs inga rekonstruktions- eller likvidationsförfaranden.
- (29) I lagen av den 16 juli 1980 och dess tillämpningsföreskrifter anges dessutom uttryckligen att staten är behörig myndighet för indrivning av skulder från offentliga institutioner. Staten har stora befogenheter, dels i fråga om att göra utbetalningar, dels i fråga om att skapa tillräckliga resurser. Därför bör det undersökas i vilken omfattning de möjligheter till ersättning som fordringsägare får genom att staten träder in om La Poste underlåter att betala sina skulder kan liknas vid en slags garanti.

- (30) Utöver de två faktorer som anges ovan (insolvens- och konkursförfaranden är inte tillämpliga, lagen av den 16 juli 1980 är tillämplig) tog kommissionen i sitt beslut om att inleda förfarandet upp att de bestämmelser som är tillämpliga på vissa offentliga institutioner av industriellt och kommersiellt slag också kunde vara tillämpliga på La Poste:

2.3 ÖVERFÖRING AV EN OFFENTLIG VERKSAMHETS FÖRPLIKTELSER TILL EN ANNAN OFFENTLIG INSTITUTION AV INDUSTRIELT OCH KOMMERSIELLT SLAG ELLER TILL STATEN

- (31) Enligt den kodifierande föreskriften N 02-060-M95 av den 18 juli 2002 om budget- och bokföringsförordning för nationella offentliga institutioner av industriellt och kommersiellt slag⁽¹⁹⁾ (nedan kallad den *kodifierande föreskriften*) kan en nedläggning av en offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag som har tilldelats en statsrevisor få två resultat:

— Den gamla offentliga institutionen av industriellt och kommersiellt slag ersätts med en ny offentlig institution som tar över den förras tillgångar, rättigheter och förpliktelser.

— Upplösningen av den offentliga institutionen meddelas i en rättsakt. I så fall får det i rättsakten om att upplösa institutionen anges vem som ska få ta över slutlikviden, vilket i allmänhet är staten⁽²⁰⁾.

- (32) I handboken om finansiell organisation vid inrättande, omvandling och avveckling av nationella offentliga institutioner och grupper av allmänt intresse (Groupements d'intérêt public, GIP) av den 14 november 2006 (nedan kallad *handboken om finansiell organisation*), som finns tillgänglig på finansministeriets webbplats, anges följande⁽²¹⁾: "I rättsakten om att avveckla institutionen ska det uttryckligen anges att institutionens rättigheter, tillgångar och förpliktelser ska överföras till den organisation som ska överta institutionens verksamhet eller egenom (det vill säga en offentlig eller statlig institution)" [...] "Mer generellt bör det anges att den nya institutionen ska ersätta de juridiska personer vars verksamhet den övertar med de rättigheter och förpliktelser som följer av avtal som har ingåtts för att fullgöra institutionens uppdrag."

- (33) Även om bestämmelserna i den kodifierande föreskriften och i handboken om finansiell organisation endast är tillämpliga på offentliga institutioner av industriellt och kommersiellt slag som har tilldelats en statsrevisor tyder vissa inslag på att även offentliga institutioner av industriellt och kommersiellt slag som inte har tilldelats en statsrevisor skulle få sina skulder överförda till staten eller någon annan offentlig institution vid en nedläggning.

- (34) *Charbonnages de France* offentliggjorde till exempel i sina noter till sin årsredovisning av den 31 december 2000

att samtliga rättigheter och förpliktelser för en offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag vid en nedläggning ska överföras antingen till en annan offentligrättslig juridisk person eller till den franska staten och att villkoren för en sådan överföring skulle fastställas i den lag som antas för att lägga ned den berörda institutionen. Detta påstående är inte begränsat till offentliga institutioner av industriellt och kommersiellt slag som har tilldelats en statsrevisor. *Charbonnages de France* är för övrigt en offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag utan statsrevisor.

- (35) Om Erap skulle avvecklas hävdar vissa kreditvärderingsinstitut⁽²²⁾ att det företagets resterande skulder och dess tillgångar också skulle överföras till staten, trots att Erap är en offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag. Fitch hävdar att⁽²³⁾ "Erap inte omfattas av likvidationsförfaranden eftersom det är en offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag. Det kan endast upplösas genom en lagstiftningsprocess och i så fall kommer företagets resterande skulder och tillgångar att återgå till staten." Moody's hävdar att⁽²⁴⁾ "Erap kan inte åläggas en rekonstruktion av domstolen för sanering och likvidation. Vid en upplösning av företaget kommer dess tillgångar/skulder att överföras till den myndighet som bildade företaget, dvs. staten".

- (36) Mot bakgrund av detta och trots att La Poste inte har tilldelats någon statsrevisor⁽²⁵⁾, bör det undersöka om principen om överföring av skulder till staten eller till någon annan offentligrättslig juridisk person ska tillämpas på La Poste vid en eventuell likvidation, med hänsyn till att La Poste ska liknas vid en offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag. I så fall har fordringsägarna en garanti för att de inte kommer att förlora sina pengar och kan gå med på en lägre ränta eller gå med på mer fördelaktiga villkor och återbetalningstider än om en sådan garanti hade saknats. En sådan överföring skulle alltså få samma effekt som en garanti.

2.4 DIREKT TILLGÅNG TILL STATLIGA MEDEL

- (37) Fitch hävdar vidare⁽²⁶⁾ att "Eraps likviditet garanteras genom att företaget har direkt tillgång till statliga medel". Eftersom Erap är en offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag bör det undersökas om La Poste har en liknande tillgång till statliga medel.

3. DE FRANSKA MYNDIGHETERNAS SYNPUNKTER OCH FÖRSLAG

- (38) Efter beslutet om att inleda förfarandet översände de franska myndigheterna sina synpunkter och förslag till kommissionen genom en skrivelse av den 23 januari 2008. I denna skrivelse kompletteras de synpunkter och förslag som de franska myndigheterna lämnat i tidigare skrivelser⁽²⁷⁾ och som sammanfattas i beslutet om att inleda förfarandet.

3.1 DE FRANSKA MYNDIGHETERNAS SYNPKUNKTER

- (39) De franska myndigheterna bestrider dels att det skulle förekomma en statlig garanti och dels att den innebär någon fördel för La Poste.

3.1.1 DET FÖREKOMMER INGEN GARANTI

- (40) De franska myndigheterna hävdar dels att offentliga institutioner inte omfattas av någon automatisk garanti till följd av sin rättsliga ställning (A), dels att kommissionens resonemang i beslutet om att inleda förfarandet är felaktigt (B).

A. Offentliga institutioner omfattas inte av någon automatisk garanti till följd av sin ställning⁽²⁸⁾.

- (41) För det första anges det inte i någon rättsakt eller i något beslut att staten ska ge obegränsade garantier för offentliga institutioner av industriellt och kommersiellt slag.
- (42) För det andra har det fastställts i rättspraxis att det inte förekommer några garantier. I sin dom i målet Société de l'hôtel d'Albe⁽²⁹⁾ har den högsta förvaltningsdomstolen, Conseil d'Etat, fastställt att "den nationella turismmyndigheten, som är en juridisk person och har ekonomisk autonomi, [...] är en offentlig institution. Staten kan följaktligen inte bli skyldig att betala denna institutions utestående skulder och att ministern för offentliga bygg- och anläggningsarbeten därför hade rätt att vägra att gå med på [fordringsägarens] begäran." Samma resonemang har följts i fråga om offentliga organ i de båda domarna av Conseil d'Etat i Campoloromålet⁽³⁰⁾.
- (43) För det tredje anges det i grundlagen av den 1 augusti 2001 om finanslagstiftning⁽³¹⁾ (nedan kallad *grundlagen om finanslagstiftning*) att en garanti endast kan skapas genom en bestämmelse i finanslagstiftningen⁽³²⁾. Enligt de franska myndigheternas expert⁽³³⁾ har det sedan grundlagen om finanslagstiftning trädde i kraft den 1 januari 2005 därför inte gått att lagligt ge någon underförstådd garanti. De skulder som La Poste har ådragit sig sedan den 1 januari 2005 omfattas alltså inte av någon underförstådd garanti. När det gäller skulder som har uppstått före den 1 januari 2005 anser de franska myndigheternas expert att det i avsaknad av ett omtvistat beslut inte går att avgöra om de underförstådda garantier som beviljats före den 1 januari 2005 och som alltså inte uttryckligen godkänts genom finanslagstiftningen kan ogiltigförklaras eller ej på grundval av fordringsägarnas grundlagsskyddade rättigheter.
- (44) För det fjärde, om de offentliga institutionerna av industriellt och kommersiellt slag hade en statlig garanti skulle en förändring av deras ställning innebära att det måste vidtas åtgärder för att skydda fordringsägarnas rättigheter. Någon sådan mekanism har aldrig inrättats. Den

1 januari 1991, när post- och televerket omvandlades till en fristående juridisk person (La Poste), beviljade staten tvärtom genom ett beslut av den 31 december 1990 en uttrycklig garanti för skulder som hade uppstått före den 31 december 1990 och som hade överförts till La Poste. Detta skulle inte ha behövts om La Poste genom sin rättsliga ställning hade rätt till en statlig garanti eftersom företaget var att likställas med en offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag. Dessutom har det antagits rättsakter och föreskrifter för att bevilja statliga garantier för Erap och Agence française du développement, som båda är offentliga institutioner av industriellt och kommersiellt slag.

- (45) Slutligen citerar de franska myndigheterna en artikel⁽³⁴⁾ av Daniel Labetoulle, tidigare ordförande för tvistemålsavdelningen vid Conseil d'Etat. Enligt Daniel Labetoulle "finns det inom lagstiftningen ingen automatik i fråga om att bevilja, motta eller utsträcka denna garanti [en statlig garanti som ska tillämpas fullt ut på statens offentliga institutioner]."

B. Kommissionens resonemang i fråga om förekomsten av en garanti är felaktigt⁽³⁵⁾

a) Återbetalning av enskilda skulder garanteras inte

1. Lagen av den 16 juli 1980 kan inte ligga till grund för en garanti

- (46) Enligt de franska myndigheterna⁽³⁶⁾ ger lagen av den 16 juli 1980 tillsynsmyndigheten befogenheter att träda in i ledningens ställe hos den berörda institutionen. Tillsynsmyndigheten får i sådant fall endast utöva de befogenheter som den ledningen har och kan inte använda statsbudgeten. Lagen av den 16 juli 1980 medför alltså ingen skyldighet för staten att gå in med statliga medel.
- (47) Till stöd för denna tolkning hänvisar de franska myndigheterna till förarbetena till lagen av den 16 juli 1980. Under de diskussionerna motsatte sig regeringen ändringsförslag som syftade till att göra det obligatoriskt för staten att bevilja extraordinärt stöd till en lokal myndighet som inte har tillräckligt med medel för att verkställa ett rättsligt avgörande.
- (48) De franska myndigheterna hänvisar även till doktrinartiklar⁽³⁷⁾. I dessa artiklar påpekas att uttrycket *ombesörja* i artikel 1 i lagen av den 16 juli 1980 avser en "ersättande myndighet" för vilken "principen gäller att den ersättande myndigheten ska ha samma befogenheter som den som har blivit ersatt" och att tilldelningen av ett extraordinärt stöd för övrigt "ligger utanför en ersättande myndighets befogenheter" och alltså inte föreskrivs i lagen av den 16 juli 1980.

(49) Slutligen hänvisar de franska myndigheterna till Conseil d'Etat's avgöranden av den 10 november 1999⁽³⁸⁾ och den 18 november 2005⁽³⁹⁾ i Campoloromålet. Conseil d'Etat ansåg att statens skyldighet att träda in ekonomiskt i stället för den institution som inte uppfyllt sina förpliktelser inte ingick i den förteckning över förpliktelser som införs genom lagen av den 16 juli 1980. I sin undersökning av huruvida det gick att återöppna statens ansvar i fråga om försumlighet – eller grov försumlighet – uteslöt Conseil d'Etat dessutom av princip alla former av "totalt" ansvar och därmed alla former av garantier.

2. *Staten har inget strikt ansvar enbart på grund av att det saknas tillräckliga tillgångar*

(50) De franska myndigheterna bekräftar också att de ersättningsmöjligheter som ett sådant ansvar under strikt angivna förutsättningar skulle ge fordringsägare hos offentliga juridiska personer inte ska liknas vid någon slags garanti. En garanti förutsätter att garantigivaren går med på att ställa garantier. Även om det handlar om att ta på sig ansvar, eller – i fråga om strikt ansvar – stå för följderna av egen verksamhet, är det inte fråga om en garanti.

(51) Dessutom hävdar de franska myndigheterna att staten i vilket fall som helst inte är förpliktad att ta ansvar enbart på grund av att prefekten eller tillsynsmyndigheten inte har kunnat vidta någon åtgärd som kan göra det möjligt att återbetala skulden på grund av den offentliga institutionens eller verksamhetens finansiella situation och tillgångar.

(52) När det handlar om försumlighet – eller grov försumlighet – kan det inte heller betraktas som en försumlighet i sig att en prefekt eller tillsynsmyndighet avstår från att utöva sina befogenheter om det inte går att vidta någon åtgärd som kan göra det möjligt för den offentliga institutionen eller verksamheten att återbetala sin skuld.

(53) När det gäller strikt ansvar finns det minst två faktorer som innebär att detta ansvar elimineras:

— För det första kan det endast utkrävas ansvar från en person om den handling (inklusive underlåtenhet) som tillskrivs den personen är den direkta orsaken till skadan. Om det saknas tillgångar är det inte den administrativa myndighetens agerande eller brist på

agerande som har orsakat fordringsägarens skada, utan insolvensen hos den offentliga institutionen eller verksamheten.

— För det andra bygger strikt ansvar på principen om likhet inför de offentliga bördorna. Enligt de franska myndigheterna är det i det aktuella fallet svårt att urskilja hur den skada som fordringsägaren har åsamkats skulle kunna likställas med en rubbning av likheten inför de offentliga bördorna. I motsats till det ärende som ledde fram till det prejudicerande Couitéasmålet⁽⁴⁰⁾ skulle ingen statlig myndighet i detta fall besluta att inte verkställa ett domstolsbeslut för att skydda det allmänna intresset. I det fall som åsyftas skulle den offentliga myndigheten ställas inför ett läge där det i praktiken är omöjligt att vidta åtgärder för att verkställa domstolsbeslutet och ersätta fordringsägarna, inte att det är omöjligt att fatta beslut på grund av allmänintressets krav. De franska myndigheterna anser att det inte går att utkräva ansvar för rubbning av likheten inför de offentliga bördorna enbart på grund av insolvens. När det gäller det argument som kommissionen lade fram i skäl 59 i beslutet om att inleda förfarandet, nämligen att om "statens representant prioriterar att upprätthålla den offentliga institutionens verksamhet framför fordringsägarens rätt att få betalt, är det inte uteslutet att staten får ett strikt ansvar", erkänner de franska myndigheterna att statens representant åläggs att upprätthålla de offentliga verksamheterna enligt lagen av den 16 juli 1980. De franska myndigheterna anser emellertid att även om en domare beordrar att en fordringsägare ska få ersättning, skulle en sådan ersättning endast leda till att fordringsägaren hamnar i den situation som skulle ha gällt enligt allmänrätten, eftersom tillgången i sådant fall skulle ha avyttrats och samtliga fordringsägare skulle ha fått motsvarande belopp. Det skulle alltså inte ha uppstått någon fördel för fordringsägaren.

b) [...] (*)

1. *Det faktum att allmänrättsliga förfarandena för sanering och likvidation inte är tillämpliga på offentliga juridiska personer utesluter inte möjligheten att en offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag kan gå i konkurs eller att det kan inledas ett konkursförfarande mot en sådan institution*

(54) Enligt de franska myndigheterna baserar kommissionen sin analys på sitt tillkännagivande 2000 om statligt stöd i form av garantier⁽⁴¹⁾, särskilt punkt 2.1.3, där det anges följande: "Som stöd i form av garantier betraktar kommissionen också de förmånliga finansieringsvillkor som beviljas företag vars rättsliga form utesluter konkurs eller andra insolvensförfaranden eller innebär en uttryckligen statlig garanti eller att staten täcker förluster."

- (55) Samtidigt som de franska myndigheterna påpekar att bestämmelserna i fördraget har företräde framför tillkännagivandet 2000 om statligt stöd i form av garantier, lyfter de fram två faktorer som de hävdar innebär att tillkännagivandet inte är tillämpligt i det här fallet:
- I tillkännagivandet 2000 om statligt stöd i form av garantier betonas att det eventuella stöd som följer av "förmånliga finansieringsvillkor" skulle innebära att konkurs eller andra insolvensförfaranden är uteslutna. Kommissionen har inte visat att det förekommer sådana "förmånliga finansieringsvillkor".
  - Tillkännagivandet 2000 om statligt stöd i form av garantier syftar på det fall där den rättsliga ställningen utesluter varje form av konkurs eller andra insolvensförfarandet och inte ett visst förfarande. Kommissionen har inte visat att La Poste inte kan försättas i konkurs och inte heller att ingen form av insolvensförfarande är möjlig.
- (56) Dessutom hävdar de franska myndigheterna att lagen av den 25 januari 1985 endast är en processlag. Det faktum att offentliga institutioner av industriellt och kommersiellt slag inte omfattas av lagens tillämpningsområde innebär inte att en sådan institution inte kan hamna i en situation där betalningarna ställs in. Inte heller är det förbjudet att inleda ett särskilt rekonstruktions-, likvidations- eller konkursförfarande mot en sådan institution.
2. Tillämpningen av det "förfarande" som införs genom lagen av den 16 juli 1980 i stället för det allmänrättsliga kollektiva förfarandet medför ingen fördel för fordringsägaren
- (57) Efter att ha analyserat skäl 68 i beslutet om att inleda förfarandet konstaterar de franska myndigheterna att kommissionen tillämpar två kriterier för att bedöma om tillämpningen av ett särskilt insolvensförfarande innebär en fördel för den enhet som omfattas av det förfarandet, jämfört med företag som omfattas av handelsrätten:
- Ett offentlighetskriterium: det måste fastställas och offentliggöras vilket förfarande som kommer att följas om La Poste blir insolvent.
  - Ett likvärdighetskriterium: detta förfarande ska antingen vara det förfarande som gäller enligt privaträtten eller ett förfarande som ger La Postes fordringsägare rättigheter som inte går utöver vad de skulle ha fått om handelsrätten hade tillämpats.
- (58) De franska myndigheterna ifrågasätter att dessa båda kriterier måste uppfyllas⁽⁴²⁾ men behåller dem, eftersom kommissionen anser att de är nödvändiga och tillräckliga, för att undersöka om tillämpningen av bestämmelserna i lagen av den 16 juli 1980 innebär en fördel för offentlig-rättsliga juridiska personers fordringsägare jämfört med fordringsägare för företag som omfattas av de allmänrättsliga kollektiva förfarandena.
- (59) I fråga om offentlighetskriteriet anser de franska myndigheterna att det förfarande som inrättas genom lagen av den 16 juli 1980 med rätta har identifierats av kreditvärderingsinstitutet som tillämpligt vid insolvens hos en offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag, vilket intygas av de kreditvärderingsinstitut som kommissionen nämner i fråga om Erap.
- (60) När det gäller likvärdighetskriteriet gör de franska myndigheterna åtskillnad mellan det fall då ett krav på kontinuitet i den offentliga verksamhet ska tillämpas och det fall då ett sådant krav inte är tillämpligt.
- i) En analys av det "förfarande" som inrättas genom lagen av den 16 juli 1980 i förhållande till likvärdighetstestet – utan krav på kontinuitet i den offentliga verksamheten
- (61) De franska myndigheterna hävdar att om La Poste var oförmöget att betala sina skulder och om kravet på kontinuitet i den offentliga verksamheten inte var tillämpligt skulle följande förfarande användas: i det osannolika fall att det uppstår en ekonomisk svårighet och innan företaget hamnar i ett läge där tillgångarna inte räcker skulle företaget i ett första skede inleda förhandlingar med sina fordringsägare för att få till stånd en skuldsaneringsplan. Om planen inte ansågs vara tillräcklig eller om den inte gjorde det möjligt att förbättra det ekonomiska läget och om det inte upprättats något nytt avtal med fordringsägarna skulle samtliga eller några av fordringsägarna kunna vända sig till behörig domstol för att få ett betalningsföreläggande och på så sätt få sina fordringar erkända. Det förfarande som inrättas genom lagen av den 16 juli 1980 skulle alltså tillämpas. Detta förfarande skulle i förekommande fall kunna leda till att tillsynsmyndigheten trädde in i La Postes lednings ställe för att fatta de beslut som krävdes för att betala La Postes skulder med de medel som fanns att tillgå. Om det under det förfarande som inrättas genom lagen av den 16 juli 1980 skulle konstateras att La Postes tillgångar var otillräckliga och om tillsynsmyndigheten därmed skulle befinna sig ett läge där det rent materiellt var omöjligt att skapa de nödvändiga resurserna för att betala det utestående beloppet på grund av det inte fanns några tillgångar att avyttra skulle det förfarande som inrättas genom lagen av den 16 juli 1980 avslutas.
- (62) Därför menar de franska myndigheterna att om det inte ska tillämpas något krav på den offentliga verksamheten skulle tillämpningen av det förfarande som inrättas genom lagen av den 16 juli 1980 kunna leda till en realisering av samtliga tillgångar i La Poste, men att detta förfarande inte skulle göra det möjligt att ersätta samtliga

fordringsägare i La Poste om tillgångarna skulle vara otillräckliga. I slutet av förfarandet skulle fordringsägarna hos en enhet som omfattas av lagen av den 16 juli 1980 som helhet ha återfått samma belopp som fordringsägarna för en enhet som omfattas av handelsrätten skulle ha fått, det vill säga beloppet från realiseringen av tillgångarna.

- (63) Detta förfarande skulle endast skilja sig från det som ska tillämpas enligt handelsrätten ur två aspekter:

— Fordringsägare behandlas inte som en helhet: i motsats till det privaträttsliga förfarandet, där fordringar behandlas i en klump och fordringsägare ersätts i fallande prioritetsordning och i förhållande till de tillgängliga medlen, utmärks det förfarande som inrättas genom lagen av den 16 juli 1980 av att fordringsägare måste agera för att bevara sina rättigheter. Lagen av den 16 juli 1980 bygger på principen att först till kvarn får först mala.

— Det är statens representant som under förvaltningsdomarens överinseende (kontroll av grov församling, i enlighet med Conseil d'Etats rättspraxis enligt Campolorodomen i november 2005) tar på sig motsvarande funktion som en likvidator och konkursförvaltare.

- (64) De franska myndigheterna menar att fordringsägare inte skulle ha fler möjligheter när förfarandet hade avslutats. Enligt de franska myndigheterna skulle enbart otillräckliga tillgångar inte kunna användas som skäl för att åberopa statens ansvar. Det samma gäller för det privaträttsliga förfarandet, där fordringsägare "inte återfår sin rätt att driva enskilda processer", utom i vissa undantagsfall, när likvideringen är avslutad ⁽⁴³⁾.

ii) En analys av det "förfarande" som inrättas genom lagen av den 16 juli 1980 i förhållande till likvärdighetstestet och med hänsyn till kravet på kontinuitet i den offentliga verksamheten

- (65) Om kontinuiteten i den offentliga verksamheten måste garanteras medger de franska myndigheterna att statens representant i utövandet av de befogenheter som beviljas genom lagen av den 16 juli 1980 skulle kunna besluta att inte avyttra vissa tillgångar som är nödvändiga för att fullgöra ett uppdrag i allmänhetens tjänst. Om vissa tillgångar inte kan avyttras på grund av kravet på kontinuitet i den offentliga verksamheten skulle detta innebära att färre tillgångar realiseras och medföra en motsvarande minskning av de belopp som kan betalas ut till fordringsägarna, om inte staten ersätter de tillgångarna. Förfarandet skulle inte ge La Postes fordringsägare större rättigheter än vad som skulle gälla vid en tillämpning av handelslagen. Därför menar de franska myndigheterna att kommissionens likvärdighetskriterium i ännu högre grad är uppfyllt.

- (66) De franska myndigheterna medger ändå att statens strikta skadeståndsansvar i så fall skulle kunna åberopas och leda till en ersättning av fordringsägarna för den skada de åsamkats, det vill säga en ersättning utöver värdet av de tillgångar som statens representant lagligt har beslutat att inte avyttra. Enligt de franska myndigheterna skulle en eventuell sådan ersättning dock endast leda till att fordringsägaren på nytt hamnade i samma situation som om allmänrätten hade tillämpats och skulle alltså inte ge fordringsägaren större rättigheter i fråga om likvärdighetstestet än vad allmänrätten skulle ge.

- (67) De franska myndigheterna konstaterar att det förfarande som inrättas genom lagen av den 16 juli 1980 uppfyller kommissionens likvärdighets- och offentlighetskriterier och att dessa är tillräckliga för att visa att det inte finns någon fördel. Myndigheterna anser att det inte är motiverat att låta La Poste omfattas direkt av det allmänrättsliga förfarandet, som är tungrovt och komplicerat.

3. De rättsakter som kommissionen hänvisar till i fråga om vad som ska hända med skyldigheter efter det att enhetens tillgångar har uttömts är inte tillämpliga på La Poste

- (68) De franska myndigheterna hävdar att de rättsakter som kommissionen hänvisar till i beslutet om att inleda förfarandet, bland annat i skäl 69, varken är tillämpliga eller går att överföra på La Poste.

3.1.2 FRÅNVARO AV FÖRDEL

- (69) Enligt de franska myndigheterna bygger kommissionens analys av förekomsten av en selektiv fördel på två aspekter:

— Ett cirkelresonemang som grundas på tillkännagivandet 2000 om statligt stöd i form av garantier.

— En analys av den påstådda åtgärdens förmodade påverkan på kreditvärderingsinstitut.

A. **Det går inte att avgöra om det finns en fördel i det aktuella fallet på grundval av kommissionens tillkännagivande 2000 om statligt stöd i form av garantier**

- (70) De franska myndigheterna menar att kommissionen i skäl 77 i beslutet om att inleda förfarandet har feltolkat punkt 2.1.3 i tillkännagivandet 2000 om statligt stöd i form av garantier. Enligt de franska myndigheterna innebär punkt 2.1.3 att när det är fråga om ett företag vars rättsliga ställning utesluter möjligheten till ett konkurs- eller insolvensförfarande och detta företag har fördelaktigare finansieringsvillkor, är detta statligt stöd i form av

garantier. Enligt de franska myndigheterna är det inget i punkt 2.1.3 i kommissionens tillkännagivande 2000 om statligt stöd i form av garantier som tyder på att kommissionen anser att det faktum att ett företags rättsliga ställning utesluter möjligheten till ett konkursförfarande med nödvändighet innebär att det företaget har mer fördelaktiga finansieringsvillkor.

- (71) Dessutom anser de franska myndigheterna att La Poste inte omfattas av punkt 2.1.3 i kommissionens tillkännagivande 2000 om statligt stöd i form av garantier, eftersom denna punkt syftar på fall där den rättsliga ställningen utesluter alla former av konkurs- eller insolvensförfarande och inte ett visst förfarande. De franska myndigheterna anser att kommissionen inte har visat att La Poste inte kan gå i konkurs och inte heller har visat att ingen form av insolvensförfarande är tillämplig.

B. Frånvaro av straffansvar och av statliga resurser

- (72) I skäl 79 i beslutet om att inleda förfarandet påminner kommissionen om det inflytande som kreditvärderingsinstitut har på företagens finansieringsvillkor.
- (73) Efter att ha påpekat svagheterna hos kreditvärderingsinstitutet framhåller de franska myndigheterna att ett kreditvärderingsinstituts bedömning inte kan användas som argument för att det förekommer en fördel som kan hänföras till staten och som kan vara statligt stöd, eftersom ett kreditvärderingsinstitut inte är skyldigt att göra någon exakt analys av den gällande lagstiftning. Även om denna bedömning i praktiken skulle ge en offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag förmånligare finansieringsvillkor innebär detta för övrigt inte att den vare sig rättsligt eller i praktiken får tillgång till statliga resurser, vilket är nödvändigt för att det ska förekomma statligt stöd.
- (74) De franska myndigheterna tillägger att kreditvärderingsinstitutets analyser inte görs på ett juridiskt plan utan bygger på en subjektiv bedömning av vilket statligt stöd det berörda företaget skulle få om det råkade i svårigheter.

C. Cirkelresonemang

- (75) De franska myndigheterna anser att kommissionens resonemang är ett cirkelresonemang:
- Kommissionen utgår i huvudsak från kreditvärderingsinstituts utsagor för att bevisa att det finns en ekonomisk fördel.
  - Marknaden och kreditvärderingsinstitutet borde ha tagit hänsyn till avsaknaden av en statlig garanti för La Poste, men fortsätter att uttrycka tvivel som enbart bygger på kommissionens ståndpunkt.

D. Ingen effekt på kreditbetyget för La Poste

- (76) I vilket fall som helst menar de franska myndigheterna att det i beslutet om att inleda förfarandet inte har visats att La Poste har fått ett högre kreditbetyg på grund av de påstådda obegränsade statliga garantierna.
- a) **Kreditvärderingsinstitutets doktrin är inte tillräcklig för att bevisa en sådan effekt**
- (77) De franska myndigheterna har flera anmärkningar på Standard and Poor's studie *Influence of Government Support on Ratings* (det statliga stödets inflytande på kreditbetyg), som kommissionen hänvisar till i skäl 80 i beslutet om att inleda förfarandet. I denna studie urskiljer Standard and Poor's flera kategorier av "postföretag med statligt stöd", och denna klassificering avgör vilken metod Standard and Poor's använder för att bedöma den berörda enhetens kreditbetyg.
- (78) De franska myndigheterna påpekar att det ställs höga krav för att inrymmas i kategori 1⁽⁴⁴⁾, till exempel i fråga om verksamhetens natur och den ekonomiska och sociala miljön, men att det inte hänvisas till den berörda operatörens rättsliga ställning.
- (79) De franska myndigheterna noterar att den franska och den italienska posten klassificerades i kategori 2 den 22 november 2004⁽⁴⁵⁾. Av dokumentet från Standard and Poor's drar de franska myndigheterna slutsatsen att den italienska postens ekonomiska resultat inte motiverade dess kreditbetyg. Enligt de franska myndigheterna gynnades alltså den italienska posten av ett kreditbetyg som påverkats av dess ägare, och detta trots att den italienska posten är ett allmänrättsligt aktiebolag.
- (80) De franska myndigheterna påpekar att Standard and Poor's slutligen klassificerade La Poste i kategori 3⁽⁴⁶⁾. Enligt de franska myndigheterna har de stora reformer som genomförts sedan slutet av 2004 gradvis lett till att Standard and Poor's placerat La Poste i denna tredje kategori. Därav drar de franska myndigheterna slutsatsen att det inte går att fastställa att La Postes kreditbetyg enbart beror på dess rättsliga ställning eller på någon statlig garantimekanism eller att detta betyg kan vara grundat på statligt stöd.
- (81) De franska myndigheterna medger dock att frågan om La Postes ställning togs upp i Standard and Poor's studie 2004. De franska myndigheterna försäkras emellertid att informationsutbytet med Standard and Poor's sedan dess bör ha förtydligat läget. De franska myndigheterna har dessutom upplyst Fitch om att det inte finns några som helst statliga garantier, vilket kreditvärderingsinstitutet bör ha tagit hänsyn till.

b) I den privata sfären finns det en mängd fall där ett dotterbolags kreditbetyg är kopplat till moderbolagets betyg

- (82) Enligt de franska myndigheterna förekommer det även bland privata koncerner att en stor och stabil huvudägare har ett inflytande, oberoende av företagets rättsliga ställning, vilket framgår av kreditvärderingsinstitutens bedömning av Poste Italiane. Som exempel nämner de franska myndigheterna ett pressmeddelande från Standard and Poor's av den 3 december 2003 om AGF⁽⁴⁷⁾, ett pressmeddelande om Volkswagen Bank GmbH⁽⁴⁸⁾ och ett pressmeddelande om VWFS⁽⁴⁹⁾. De franska myndigheterna anser att denna typ av inställning alltså inte enbart gäller för den offentliga sektorn.

c) La Postes kreditbetyg skulle inte ändras om dess rättsliga ställning ändrades

- (83) Genom sin analys av Standard and Poor's kreditbetyg för La Poste vill de franska myndigheterna visa att detta betyg inte är beroende av La Postes rättsliga ställning.
- (84) För det första påpekar de franska myndigheterna att samtidigt som de utarbetade sina synpunkter, gav Standard and Poor's La Poste kreditbetyget AA- som motsvarar stabila utsikter. Standard and Poor's motiverar det sänkta betyget med försämringen av gruppens finansiella ställning i samband med La Postes utbetalning av två miljarder euro för reformen av finansieringen av pensioner för tjänstemän och av "La Postes större självständighet i förhållande till sin ägare". Enligt de franska myndigheterna skulle denna sänkning, som inte gjordes till följd av någon förändring av La Postes rättsliga ställning, inte kunna förklaras om La Postes kreditbetyg enbart berodde på dess rättsliga ställning.
- (85) Trots den förklaring⁽⁵⁰⁾ som Standard and Poor's ger i sitt betyg av den 3 april 2007 och som det hänvisas till i skäl 84 i beslutet om att inleda förfarandet, har de franska myndigheterna för det andra svårt att förstå varför La Poste får ett kreditbetyg som är 3 punkter lägre än statens, om företaget nu åtnjuter en statlig garanti. Om kreditvärderingsinstitutet hade tolkat lagen av den 16 juli 1980 som att det infördes en mekanism som kunde liknas vid en statlig garanti som gynnade fordringsägare hos juridiska personer, har de franska myndigheterna också svårt att förstå varför lokala myndigheter kan få ett kreditbetyg på BBB+, när staten har ett betyg på AAA.
- (86) För det tredje understryker de franska myndigheterna att Standard and Poor's kreditbetyg av den 3 april 2007 bygger på en sammanställning av företagets styrkor och svagheter, där dess rättsliga ställning inte tas upp. De två komponenter som Standard and Poor's anger som stöd för kreditbetyget, det vill säga den ekonomiska betydelsen av La Postes offentliga verksamhet och "strong shareholder backing" är klart avgränsade från La Postes rättsliga ställning. De franska myndigheterna menar att man inte får

tolka "strong shareholder backing" som ett ekonomiskt stöd i strid med unionsrätten utan som statens vilja att utveckla La Poste "at arm's length"⁽⁵¹⁾. Därav drar de franska myndigheterna slutsatsen att den rättsliga ställningen inte är avgörande för kreditbetyget.

- (87) För det fjärde påpekar de franska myndigheterna att kreditvärderingsinstitutet i samma kreditbetyg av den 3 april 2007 förklarar att den fortsätter att tillämpa en metod som bygger på top down-principen, som gör det möjligt att placera en enhet upp till två kategorier lägre än staten. Enligt kreditvärderingsinstitutet motiveras denna metod av att staten på medellång sikt kommer att fortsätta att äga 100 procent av La Poste. Därav drar de franska myndigheterna slutsatsen att metoden inte avgörs av La Postes rättsliga ställning. Slutligen hävdar de franska myndigheterna med stöd av en hänvisning till Standard and Poor's⁽⁵²⁾, att det som skulle få institutet att byta till en bottom up-metod för La Poste inte skulle vara en förändrad rättslig ställning utan en avreglering av kapitalet. En sådan förändring skulle dessutom inte med nödvändighet innebära att kreditbetyget skulle ändras, eftersom grundförutsättningarna för La Poste i så fall förväntas bli bättre.
- (88) För det femte påminner de franska myndigheterna om att kreditvärderingsinstitutet i sitt betyg förutsätter stabila utsikter, trots det förfarande som kommissionen har inlett i fråga om de obegränsade statliga garantier som La Poste sägs få på grund av sin rättsliga ställning. Om denna rättsliga ställning hade påverkat företagets solvens borde utsikterna inför en förändring av ställningen vara negativa, inte stabila. Dessutom motiverar Standard and Poor's sin bedömning om stabila utsikter med att staten kommer att fortsätta att äga 100 procent av företaget under de närmsta två åren, oavsett en eventuell förändring av dess rättsliga ställning. Med hänvisning till ett annat uttalande av Standard and Poor's⁽⁵³⁾ konstaterar de franska myndigheterna att det är företagets eget resultat och en eventuell förändring av aktieägarnas innehav som Standard and Poor's tar hänsyn till för att avgöra hur kreditbetyget ska utvecklas, inte en eventuell förändring av företagets rättsliga ställning.
- (89) För det sjätte hänvisar de franska myndigheterna till ett annat utdrag ur kreditbetyget från Standard and Poor's 2007⁽⁵⁴⁾ och betonar att kreditvärderingsinstitutet inte tar hänsyn till kommissionens påstående att La Postes rättsliga ställning skulle förbättra företagets finansieringsvillkor. Standard and Poor's skriver följande: "La Postes kreditbetyg har inte påverkats av dessa rekommendationer eftersom vi anser att en förändring av La Postes rättsliga ställning inte behöver leda till någon minskning av det starka statliga stöd som ligger till grund för bedömningen av La Postes kreditvärdighet och som har bekräftats av statens beslut nyligen"⁽⁵⁵⁾, varför de franska myndigheterna drar slutsatsen att La Postes rättsliga ställning inte påverkar företagets kreditbetyg.

E. Ingen effekt på finansieringsvillkoren för La Poste

(90) Slutligen granskar de franska myndigheterna La Postes faktiska finansieringsvillkor för att avgöra om de påverkas av en påstådd statlig garanti.

(91) Enligt de franska myndigheterna har varken kommissionens tillkännagivande om den påstådda förekomsten av en garanti, dess påstådda oförenlighet med unionslagstiftningen och dess snara avveckling, eller de franska myndigheternas förnekelse av förekomsten av en garanti inför kreditvärderingsinstitutet och medierna påverkat finansieringsvillkoren för La Poste. La Poste emitterade två obligationslån på 1,8 miljarder euro med löptider på 7 och 15 år i oktober 2006, precis efter det att kommissionen offentliggjort sin rekommendation om lämpliga åtgärder. La Poste nämnde denna rekommendation i prospektet och förklarade vid möten med investerarna att företaget inte omfattades av några statliga garantier. Efter emittringen har La Postes finansieringskostnader inte förändrats särskilt mycket⁽⁵⁶⁾. De båda emissionerna tecknades i huvudsak av europeiska investerare med samma profil som vanligt för La Poste, det vill säga investerar som behåller sina obligationer tiden ut. De franska myndigheterna drar slutsatsen att kommissionens tillkännagivande med ett krav på att den påstådda garantin skulle upphöra och publiciteten kring statens ståndpunkt i denna fråga inte har påverkat La Postes finansieringsvillkor på obligationsmarknaden särskilt mycket. Marknaden ansåg i själva verket att finansieringsvillkoren för La Poste inte byggde på någon faktisk eller rättslig garanti.

(92) De franska myndigheterna konstaterar därför följande:

— Kommissionens analys i beslutet om att inleda förfarandet är felaktig: La Poste omfattas i själva verket inte av några statliga garantier.

— Kommissionen har inte visat att La Poste har några fördelar till följd av sin rättsliga ställning.

— Kommissionen har alltså inte bevisat att det finns ett stöd till förmån för La Poste.

3.2 DE FRANSKA MYNDIGHETERNAS FÖRSLAG

(93) För att undanröja alla tvivel hos kommissionen är de franska myndigheterna emellertid villiga att vidta följande

åtgärder, om kommissionen är villig att avsluta förfarandet genom ett beslut om att det inte föreligger stöd enligt artikel 7.2 i förfarandeförordningen:

— Förtydliga dekretet om tillämpning av lagen av den 16 juli 1980.

— Införa en formulering som förtydligar att det inte finns någon garanti i de avtal som La Poste ingår och som medför en skuld.

— Besluta om att La Poste ska göra en retrocession till staten av en eventuell negativ effekt på *spreaden* till följd av att La Poste inte omfattas allmänrättsliga kollektiva förfaranden.

3.2.1 FÖRTYDLIGANDE AV DEKRETET OM TILLÄMPNING AV LAGEN AV DEN 16 JULI 1980

(94) Enligt de franska myndigheterna är det inte fråga om att ändra innehållet i de berörda bestämmelserna utan enbart att förtydliga hur de ska tolkas. Därför föreslår de en ändring av dekretet om tillämpning av lagen⁽⁵⁷⁾. Ändringen berör artikel 3.1 fjärde stycket i dekretet om de tillsynsbefogenheter som överförs till prefekten eller tillsynsmyndigheten. Denna ändring bör undanröja varje tvivel hos kommissionen i fråga om räckvidden för uttrycket "ombesörja". Det bör förtydligas att statens representant eller tillsynsmyndigheten ska frigöra resurser inom ramen för den offentliga institutionens eller verksamhetens budget.

(95) Efter ändring skulle dekretet lyda som följer:

"Om betalningsföreläggandet inte efterlevs innan dessa tidsfrister löper ut, ska statens representant eller tillsynsmyndighet föra upp utgiften på den försumliga offentliga institutionens eller verksamhetens budget. Den ska i förekommande fall frigöra de nödvändiga resurserna inom ramen för myndighetens eller institutionens budget, endera genom att begränsa de anslag som avsatts för andra syften, men som är tillgängliga, eller genom att öka medlen".

(96) Enligt de franska myndigheterna utesluter detta förslag i kombination med de synpunkter och doktrinartiklar som överlämnades innan skrivelsen om att inleda förfarandet översändes att prefekten eller statens representant inom ramen för det förfarande som inrättas genom lagen av den 16 juli 1980 skulle kunna utöka den berörda institutionens eller verksamhetens resurser genom en statlig subvention eller genom tillskott av statliga medel.

3.2.2 INFÖRANDE AV EN FORMULERING SOM FÖRTYDLIGAR ATT DET INTE FINNS NÅGON GARANTI I DE AVTAL SOM LA POSTE INGÅR OCH SOM MEDFÖR EN SKULD

A. De franska myndigheternas ursprungliga förslag

- (97) I skäl 59 i beslutet om att inleda förfarandet hävdar kommissionen att de franska myndigheternas förslag till ändring av dekretet om tillämpning av lagen av den 16 juli 1980 "inte gör det möjligt att utesluta att en fordringsägare som inte har fått ersättning för sina fordringar inom ramen för tillämpningen av lagen från 1980 vidtar rättsliga åtgärder för att åberopa statens ansvar med hänvisning till en rubbning av likheten inför de offentliga bördorna, om La Postes resurser är uttömda".
- (98) De franska myndigheterna bestrider möjligheten att åberopa statens ansvar enbart på grund av insolvens hos La Poste, men föreslår en lösning baserad på undantaget för accepterad risk, för att undanröja kommissionens tvivel. Detta undantag, som ska tillämpas på såväl ordningen för statens ansvar för försumlighet som på ordningen för strikt ansvar, bygger på principen om att den skada som uppstår på grund av en situation som offret medvetet har försatt sig i inte ger offret rätt till skadestånd (se Conseil d'Etats domar i målen Sille ⁽⁵⁸⁾ och Meunier ⁽⁵⁹⁾).
- (99) För att garantera att detta undantag tillämpas föreslår de franska myndigheterna att de officiellt ska bekräfta för La Postes fordringsägare att deras fordringar inte omfattas av någon statlig garanti och att staten inte kommer att vara skyldig att gå in finansiellt i företagets ställe för att betala fordringsägarna vid fall av insolvens. En sådan upplysning skulle inte strida mot lagen, eftersom det ingenstans föreskrivs i lagen att staten måste gå in finansiellt i La Postes ställe för att betala företagets skulder vid en eventuell insolvens.
- (100) Förutom förtydligandet av dekretet om tillämpning av lagen av den 16 juli 1980 har de franska myndigheterna tillsammans med La Poste åtagit sig att föra in följande kommentar i varje finansieringsavtal (för varje instrument som omfattas av ett avtal).

"Emissionen/programmet/lånet omfattas inte av någon form av direkt eller indirekt statlig garanti. Vid insolvens är staten inte skyldig att infria La Postes skuld."

B. De tvivel som kommissionen uttrycker i beslutet om att inleda förfarandet

- (101) I skäl 61 i beslutet om att inleda förfarandet framför kommissionen tvivel i fråga om de franska myndigheternas förslag ovan:

— Undantaget för accepterad risk är en regel som har etablerats genom rättspraxis och som kan förändras.

— "Detta förslag, som bygger på grundläggande civilrättsliga principer och som ska genomföras genom sekundärrättsakter, förefaller vara bristfälligt eftersom dessa rättsakter ganska lätt kan upphävas om det skulle uppstå en konflikt.",

— La Postes skulder är inte heller enbart finansiella utan även kommersiella eller av annat slag, men dessa andra former behandlas inte av de franska myndigheternas kompletterande förslag.

C. De franska myndigheternas tillägg för att besvara dessa tvivel

- (102) Precis som påpekas ovan går det inte att åberopa ett strikt statligt ansvar enbart på grund av att La Poste har otillräckliga tillgångar, eftersom det krävs ett statligt beslut om att åta sig eller inte åta sig ett sådant ansvar för att det ska kunna gälla och detta är omöjligt att göra i praktiken. De franska myndigheternas förslag har alltså endast ett värde i den mån det ger fordringsägarna ett förtydligande. Undantaget för accepterad risk gör det dessutom möjligt att eliminera alla risker för att staten ska tvingas åta sig ett strikt ansvar.
- (103) Kommissionens första invändning bygger på att även om en medlemsstats nationella lagstiftning inte innehåller någon sådan bestämmelse är själva risken för en ändring i rättspraxis, det vill säga en ändring av den nationella lagstiftningen, tillräcklig för att anse att det föreligger statligt stöd. De franska myndigheterna ifrågasätter detta resonemang. De anser att undantaget för accepterad risk är en generell allmänrättslig princip som har bekräftats genom rättspraxis ett flertal gånger, aldrig har ifrågasatts och har förklarats ingående. Kommissionen kan inte bedöma förekomsten av statligt stöd utifrån en eventuell ändring av lagstiftningen, som dessutom är ytterst osannolik i det aktuella fallet.
- (104) Kommissionens andra invändning bygger på att det handlar om sekundärrättsakter som är lätta att upphäva om det skulle uppstå en konflikt. Det är sant att lagar och förordningar har företräde framför avtal. Men för att kommissionens invändning ska vara befogad måste den åberopa en rättsakt med överordnat värde. De franska myndigheterna anser att det inte finns något stöd för kommissionens resonemang här.

(105) Däremot erkänner de franska myndigheterna att den tredje invändningen, där det konstateras att emittering av obligationer inte är de enda instrument som skapar fordringar, är berättigad, om än av begränsad betydelse i fråga om La Poste, eftersom företags skulder huvudsakligen är finansiella och de till största delen utgörs av obligationer.

D. Utvidgning av förslaget

(106) De franska myndigheterna har alltså angett att de är beredda att utvidga sitt förslag om att föra in en klausul om att det inte finns någon statlig garanti i alla avtal som innebär en skuld om kommissionen avslutar det formella granskningsförfarandet genom ett beslut om att det inte förekommer statligt stöd i den mening som avses i artikel 7.2 i förfarandeförordningen. En sådan utvidgning skulle undanröja all risk för att staten skulle åläggas ett strikt ansvar enbart på grund av insolvens hos La Poste. Om staten för övrigt skulle åläggas ett strikt ansvar på grund av en tillsynsmyndighets beslut att inte avvyrta de tillgångar som är nödvändiga för kontinuiteten i den offentliga verksamheten skulle detta endast få till effekt att La Postes fordringsägare hamnar i samma situation som om de hade varit fordringsägare i ett aktiebolag.

E. De franska myndigheternas bedömning av förekomsten av statligt stöd efter deras förslag

(107) Enligt de franska myndigheterna kommer de två föreslagna förtydligandena att göra det möjligt att upplysa La Postes fordringsägare om deras rättigheter. Därmed kan de franska myndigheterna inte betraktas som "ansvariga för de förväntningar på förekomsten av en garanti som de största fordringsägarna hos La Poste har" (skäl 74 i kommissionens beslut att inleda förfarandet) eller anses frivilligt försätta sig i en "juridiskt otydlig situation" som kan leda till att staten "blir skyldig att betala La Postes skulder om företaget inte längre kan uppfylla sina åtaganden".

(108) De franska myndigheterna anser dels att det faktum att La Poste inte omfattas av allmänrättsliga kollektiva förfaranden, utan omfattas av lagen av den 16 juli 1980, gör att någon statlig garanti inte kan konstateras, dels att de föreslagna förtydligandena gör att allt statligt ansvar på grund av marknadens påstådda förväntningar på en sådan garanti kan undanröjas.

(109) Under dessa förutsättningar kan inga eventuella effekter hänskjutas till staten. Kriteriet om ansvarsskyldighet skulle alltså inte vara uppfyllt, i motsats till vad kommissionen påstår i skäl 76 i beslutet om att inleda förfarandet.

(110) Skäl 75 i beslutet om att inleda förfarandet, där kommissionen hänvisar till sitt tillkännagivande 2000 om statligt

stöd i form av garantier för att bekräfta att statliga medel används, är inte heller relevant eftersom det inte finns något som visar att det föreligger någon statlig garanti.

3.2.3 RETROCESSIONSBESTÄMMELSE

(111) För att komplettera den föreslagna bestämmelsen är de franska myndigheterna beredda att undersöka följande lösning tillsammans med kommissionen.

(112) Den metod som föreslås bygger på analysen av kommissionens ståndpunkt i punkt 2.1.3 i tillkännagivandet 2000 om statligt stöd i form av garantier: "Som stöd i form av garantier betraktar kommissionen också de förmånliga finansieringsvillkor som beviljas företag vars rättsliga form utesluter konkurs eller andra insolvensförfaranden eller innebär en uttrycklig statlig garanti eller att staten täcker förluster." I skäl 114 i sitt beslut att inleda förfarandet anger kommissionen också att den tycker att det är problematiskt att "Frankrike inte vidtar alla lämpliga åtgärder för att undvika att denna rättsliga ställning skapar fördelaktiga ekonomiska konsekvenser för ett företag som är verksamt på konkurrensutsatta marknader".

(113) De franska myndigheterna ifrågasätter att punkt 2.1.3 i kommissionens tillkännagivande 2000 om statligt stöd i form av garantier är tillämplig på La Poste och framhåller att kommissionen inte har kunnat visa att det faktum att La Poste inte omfattas av privaträttsliga kollektiva förfaranden har gett företaget mer fördelaktiga finansieringsvillkor.

(114) De franska myndigheterna har dock föreslagit att kommissionen tillsammans med dem ska undersöka möjligheten att införa en bestämmelse om retrocession av La Poste till staten, euro för euro, av en eventuell negativ effekt på *spreaden* till följd av att La Poste inte omfattas av allmänrättsliga kollektiva förfaranden, enligt en beräkningsmekanism som ska kontrolleras av kommissionen och som ska gå att granska. En sådan metod skulle komplettera förslagen till förtydliganden och sätta stopp för myten om en statlig garanti samtidigt som alla risker för statligt stöd slutligt skulle undanröjas.

4. BEDÖMNING AV STÖDET

4.1 KLASSIFICERING AV STÖDET

(115) I artikel 107.1 i EUF-fördraget föreskrivs följande. "Om inte annat föreskrivs i detta fördrag, är stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrider konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, oförenligt med den gemensamma marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna."

4.1.1 FÖREKOMST AV OBEGRÄNSADE STATLIGA GARANTIER: FÖREKOMST AV STATLIGA MEDEL

- (116) Precis som har angetts i skäl 56 i beslutet om att inleda förfarandet har La Poste till följd av sin ställning som offentligrättslig juridisk person, som är att likställas med en offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag, en särskild rättslig ställning både vad gäller ersättning av företagets fordringsägare och företagets fortsatta existens vid insolvens.
- (117) Inledningsvis vill kommissionen påminna om att offentliga institutioner i Frankrike inte omfattas av de allmänrättsliga bestämmelserna om sanering och likvidation av företag i svårigheter⁽⁶⁰⁾. De franska myndigheterna bestrider inte detta faktum, men förnekar att det finns någon som helst mekanism som kan likställas med en statlig garanti för La Poste. Enligt punkt 1.2 andra stycket fjärde strecksatsen i kommissionens tillkännagivande 2008 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i EUF-fördraget på statligt stöd i form av garantier (nedan kallat 2008 års tillkännagivande om garantier)⁽⁶¹⁾ ska förmånliga finansieringsvillkor som beviljas företag vars rättsliga form utesluter konkurs eller andra insolvensförfaranden eller innebär en uttrycklig statlig garanti eller att staten täcker förluster betraktas som ett stöd i form av garantier. Därför måste de franska myndigheternas argument för att visa att det inte förekommer någon statlig garanti granskas.

A. Garanti för återbetalning av enskilda fordringar

- (118) För att avgöra om det finns någon garanti för enskilda fordringar måste det först undersökas om en sådan garanti utesluts i rättsakterna eller genom rättspraxis, vilket de franska myndigheterna hävdar (a).
- (119) Därefter kommer kommissionen att undersöka vilka åtgärder en fordringsägare till La Poste skulle vidta för att reglera sina fordringar om La Poste skulle befinna sig i ekonomiska svårigheter och inte kunna betala sina skulder (b). Kommissionen ska fastställa om det förfarandet är utformat så att en fordringsägare till La Poste befinner sig i en jämförbar situation som en fordringsägare till ett företag som omfattas av handelsrätten.

a) I motsats till vad de franska myndigheterna hävdar är det enligt fransk lagstiftning tillåtet med underförstådda garantier och framför allt med statliga garantier till följd av ställningen som offentlig institution

1. Genomgång av de franska myndigheternas argument⁽⁶²⁾

- (120) För det första hävdar de franska myndigheterna att det inte i någon rättsakt eller i något beslut anges att staten

ska garantera skulderna hos offentliga institutioner av industriellt och kommersiellt slag.

- (121) Kommissionen påpekar att även om det inte finns någon rättsakt eller något beslut där det uttryckligen föreskrivs en statlig garanti för offentliga institutioner av industriellt och kommersiellt slag (på samma sätt som det för övrigt saknas en rättsakt eller ett beslut där det uttryckligen utesluts statliga garantier för offentliga institutioner av industriellt och kommersiellt slag), utesluter inte detta att det finns en underförstådd garanti.
- (122) För det andra finns det enligt de franska myndigheterna en uttalad rättspraxis om frånvaro av garantier, nämligen domen i målet om Société de l'hôtel d'Albe⁽⁶³⁾ och i Camporolomålet⁽⁶⁴⁾.
- (123) Precis som kommissionens expert påpekar kommissionen att Conseil d'Etat i domen om Société de l'hôtel d'Albe endast vägrade att gå med en begäran som fordringsägaren riktade direkt till ministeriet för offentliga bygg- och anläggningsarbeten. För att en garanti ska träda in krävs att det föreligger insolvens. Den dom som det hänvisas till handlar inte om i exakt vilken situation garantin ska tas i anspråk. En garantimekanism innebär inte att staten är skyldig att betala en offentlig institutions skuld till en fordringsägare bara för att fordringsägaren begär det.
- (124) Kommissionens analys av Camporolomålet redovisas i avsnitt 4.1.1 A b.3 i detta beslut. Av den analysen framgår att Camporolomålet tvärtom visar att systemet med statens ansvar i genomförandet av förfarandet för att driva in offentliga institutioners skulder uppvisar alla de egenskaper som finns hos en garantimekanism.
- (125) För det tredje hävdar de franska myndigheternas expert att de skulder som La Poste har ådragit sig sedan grundlagen om finanslagstiftning trädde i kraft den 1 januari 2005 inte kan omfattas av någon underförstådd garanti. När det gäller skulder som har uppstått före den 1 januari 2005 och som kommer att bestå efter det datumet erkänner de franska myndigheternas expert att det finns två hypotetiska fall som kan kollidera:

— I det första fallet gäller de grundlagsbaserade skäl (framför allt likheten inför de offentliga bördorna och äganderätten) som har föranlett det franska författningsrådet, *Conseil constitutionnel*,⁽⁶⁵⁾ att giltigförklara garantier som inte uttryckligen har godkänts genom finansiell lagstiftning också för såväl underförstådda som uttryckliga garantier. Om det finns en underförstådd garanti för La Postes skulder skulle avsaknaden av ett godkännande genom finansiell lagstiftning alltså inte i sig innebära att garantin är ogiltig för skulder som La Poste har ådragit sig före den 1 januari 2005.

- I det andra fallet skulle innehavare av en underförstådd garanti inte kunna göra anspråk ens på odiskutabla och avgörande rättigheter. Om det finns en underförstådd garanti för La Postes skulder skulle avsaknaden av ett godkännande genom finansiell lagstiftning alltså innebära att garantin är ogiltig även för skulder som La Poste har ådragit sig före den 1 januari 2005.
- (126) Kommissionen konstaterar att de franska myndigheternas expert medger att det inte är säkert att avsaknaden av ett godkännande genom finansiell lagstiftning av en underförstådd garanti innebär att garantin är ogiltig för skulder som La Poste har ådragit sig före den 1 januari 2005. På ett mer grundläggande plan anser kommissionen att man måste undersöka från vilken tidpunkt La Poste har åtnjutit denna underförstådda garanti, inte vid vilka datum La Poste ådrog sig sina skulder, för att avgöra om en underförstådd statlig garanti till La Poste har blivit ogiltig genom grundlagen om finanslagstiftning eller ej. Den garanti som granskas här är en garanti mellan staten och La Poste (La Postes fordringsägare är indirekta mottagare): för övrigt gäller garantin inte enbart betalning av enskilda fordringar (se avsnitt 4.1.1 A i detta beslut) utan handlar även om att trygga La Postes fortsatta existens och/eller dess uppgifter (se avsnitt 4.1.1 B i detta beslut). Eftersom statens underförstådda garanti för La Poste inrättades före den 1 januari 2005 anser kommissionen att argumentet att det inte kan finnas någon underförstådd garanti från och med den 1 januari 2005 inte är relevant.
- (127) I punkt 110 i sitt beslut av den 25 juli 2001 om grundlagen om finansiell lagstiftning⁽⁶⁶⁾ förklarade författningsrådet att garantier som har beviljats innan grundlagen om finansiell lagstiftning trädde i kraft och som inte har räknats samman inte berörs av ogiltighetsförklaringen. Enligt kommissionens expert är detta resonemang helt och hållet tillämpligt på förekomsten av underförstådda garantier som är knutna till offentliga institutioners rättsliga ställning och som ännu inte har räknats samman men som icke desto mindre är giltiga.
- (128) De franska myndigheternas expert uttrycker emellertid tvivel på att de skäl som har föranlett författningsrådet att giltigförklara garantier som inte uttryckligen har godkänts genom finansiell lagstiftning också gäller för såväl underförstådda som uttryckliga garantier. Denne expert menar att mottagare av en underförstådd garanti inte kan hävda lika odiskutabla och avgörande rättigheter som en mottagare av en uttrycklig garanti.
- (129) Utöver att de franska myndigheternas expert endast uttrycker tvivel och inte uttalar sig bestämt, konstaterar kommissionen att det inte finns något i skäl 110 som pekar på att endast uttryckliga garantier är undantagna från ogiltigförklaringen. I artikel 61 i grundlagen om finansiell lagstiftning, som skälet hör ihop med, finns inte heller någon begränsning till enbart uttryckliga garantier. Därför anser kommissionen att författningsrådets åsikt att påföljden för avsaknad av ett godkännande i finansiell lagstiftning inte ska vara att en garanti ogiltigförklaras är giltig för såväl underförstådda som för uttryckliga garantier. Följaktligen menar kommissionen att avsaknaden av ett godkännande genom finansiell lagstiftning av den underförstådda garanti som staten har beviljat La Poste inte innebär att garantin är ogiltig.
- (130) Precis som kommissionens expert har framhållit gäller kravet på att statliga garantier ska införas i en finansiell lag dessutom endast "beviljande" av sådana garantier. Handlingen att bevilja en garanti omfattar de fall där staten genom en uttrycklig viljeyttring beslutar sig för att utfärda garantier för ett organ eller en verksamhet. Tillämpningsområdet för skyldigheten att föra in garantier i en finansiell lag omfattar alltså inte garantier som uppstår till följd av en rättslig ställning eller av en skyldighet som fastställs i rättspraxis och som utmärks av att de är underförstådda och automatiska. Denna andra kategori omfattas inte av något statligt beslut utan handlar om att staten placerar sig i en redan befintlig rättslig situation som garantin bara är en följd av. Förekomsten av denna andra kategori, som inte omfattas av artikel 34 i den finansiella grundlagen, förklarar varför rättspraxis om den faktiska garantin för koncessionsinnehavare fortbestår efter 2001. Den är också orsaken till att staten inte är skyldig att ange garantin i en finansiell lag när den äger eller är förknippad med ett företag eller en koncern för vilken handelslagen inte begränsar skuldgarantierna.
- (131) Kommissionen drar därför slutsatsen att de franska myndigheternas argument med hänvisning till den finansiella grundlagen inte är övertygande och att det faktum att det inte anges i någon finansiell lag att staten erbjuder La Poste garantier till följd av La Postes rättsliga ställning inte utesluter att det ändå förekommer en sådan garanti. I vilket fall som helst betonar kommissionen att denna förekomst inte är knuten till att åtgärden har klassificerats som en garanti i fransk lagstiftning och inte heller till att det är fråga om en garanti som omfattas av den finansiella grundlagen. Det enda som är relevant enligt kommissionen är hur åtgärden klassificeras enligt unionsrätten, särskilt med hänsyn till tillkännagivandet om garantier. Kommissionen betonar att det i unionsrätten erkänns att det är fråga om en underförstådd garanti när en medlemsstat är rättsligt skyldig att betala en annan persons skuld om den personen inte kan göra det⁽⁶⁷⁾.
- (132) För det fjärde hävdar de franska myndigheterna att om de offentliga institutionerna av industriell och kommersiell slag hade en statlig garanti skulle en förändring av deras ställning innebära att det måste vidtas åtgärder för att skydda de av fordringsägarnas rättigheter som uppstått innan den berörda offentligrättsliga personen omvandlades. Eftersom det aldrig har inrättats någon sådan mekanism (se framför allt omvandlingen av France Télécom, Gaz de France, EDF och ADP)⁽⁶⁸⁾, skulle detta bevisa att det inte finns någon garanti.

- (133) Precis som kommissionens expert har förklarat bygger detta påstående på en mycket vid tolkning av det grundlagsfästa skyddet av äganderätten. Enligt de franska myndigheternas argumentation skulle skyddet av äganderätten innebära ett krav på att alla fordringar ska skyddas. Eftersom det grundlagsfästa skyddet av äganderätten inte enbart gäller fall där äganderätten är beroende av en offentligrättslig juridisk person skulle en sådan tolkning innebära att alla fordringar i alla typer av bolag måste skyddas om fordringarna hotas av händelseutvecklingen i bolaget. Det finns emellertid inget i den franska nuvarande positiva rätten som skyddar fordringar. Om argumentationen därför måste begränsas till att gälla fordringar som garanteras av staten skulle detta innebära att en äganderätt som garanteras av staten ska omfattas av ett starkare grundlagsskydd än andra äganderätter. Inget pekar på att så är fallet. Slutligen är en fordran en personlig rättighet som inte får sammanblandas med äganderätten som i grunden är en sakrätt. Det är inte fråga om att utsträcka det sakrättsliga skyddet till att omfatta personliga rättigheter.
- (134) Kommissionen konstaterar att äganderätten inte kräver att det vidtas särskilda åtgärder för att garantera fordringsägares rättigheter när en offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag omvandlas till ett företag som omfattas av förfarandena för sanering och likvidation. Avsaknaden av sådana åtgärder bevisar alltså inte att det inte finns någon underförstådd garanti.
- (135) Till skillnad mot vad som beskrivs ovan anser de franska myndigheterna att det inte skulle ha varit nödvändigt att utfärda en uttrycklig statlig garanti för de post- och telekommunikationstjänster som överfördes till La Poste om La Poste hade omfattats av en statlig garanti enbart på grund av sin rättsliga ställning. Ändå utfärdades en sådan garanti genom ett beslut av den 31 december 1990.
- (136) Kommissionen understryker att det faktum att de franska myndigheterna beslutade sig för att utfärda en uttrycklig garanti inte är ett bevis för att det inte fanns en underförstådd garanti. Samma resonemang går att tillämpa på de franska myndigheternas argument i fråga om den garanti som staten utfärdat för vissa verksamheter inom Erap och inom Agence Française du Développement. Det faktum att staten i vissa fall har beslutat att utfärda en uttrycklig garanti, trots att det redan fanns en underförstådd garanti, kan bland annat förklaras av en strävan efter öppenhet och av en vilja att förstärka fordringsägarnas rättssäkerhet. Precis som de franska myndigheternas expert bekräftar kan "mottagare av en underförstådd garanti inte hävda lika odiskutabla och avgörande rättigheter som en mottagare av en uttrycklig garanti".
- (137) Slutligen citerar de franska myndigheterna en artikel⁽⁶⁹⁾ av Daniel Labetoulle, tidigare ordförande för tvistemålsavdelningen vid Conseil d'Etat. Denna artikel kommer att behandlas tillsammans med rättspraxis från Campoloro-målet i avsnittet om att åberopa statens ansvar⁽⁷⁰⁾.
- (138) Kommissionen konstaterar
- dels att förekomsten av en statlig garanti för La Poste inte utesluts av någon rättsakt eller av något beslut, i motsats till vad de franska myndigheterna hävdar,
  - dels att det faktum att garantin inte uttryckligen föreskrivs i någon rättsakt inte utesluter att det finns en underförstådd garanti.
2. *Förekomsten av underförstådda garantier som är knutna till en offentlig institutions rättsliga ställning bekräftats i en skrivelse av Conseil d'Etat*
- (139) Förekomsten av underförstådda garantier som är knutna till en offentlig institutions rättsliga ställning bekräftas i en skrivelse av Conseil d'Etat från 1995 i samband med Crédit Lyonnais-målet. I denna skrivelse, som redan nämns i beslutet om att inleda ett förfarande⁽⁷¹⁾, är Conseil d'Etats uttalande om förekomsten av en underförstådd garanti enbart baserat på den offentliga institutionens egenskaper: "När det gäller förslaget till lag om statens insatser i planerna på sanering av Crédit Lyonnais och av Comptoir des Entrepreneurs anser Conseil d'Etat (...) att den statliga garantin för dessa företag är en följd av den offentliga institutionens själva natur, utan att detta uttryckligen anges i lag."⁽⁷²⁾
- (140) Kommissionen har vid ett flertal tillfällen bett de franska myndigheterna att översända denna skrivelse i sin helhet.
- (141) De franska myndigheterna har svarat⁽⁷³⁾ att skrivelsen, som inte utfärdats på regeringens begäran, inte hade formaliserats i ett officiellt dokument. Enligt de franska myndigheterna skulle den skrivelse som kommissionen avser endast bestå av den meningen i årsrapporten.
- (142) Dessutom anser de franska myndigheterna att den skrivelsen inte går att överföra på La Poste eftersom den gäller ett offentligt organ med en statsrevisor som har inrättats just i syfte att garantera förvaltningen av statens stöd för att sanera Crédit Lyonnais. Den skrevs innan grundlagen av den 1 augusti 2001 om finanslagstiftningen antogs och dess tillämpning skulle strida mot senare rättspraxis från Conseil d'Etat.

- (143) Kommissionen påpekar att de franska myndigheternas tolkning av skrivelsen, det vill säga att yttrandet från Conseil d'Etat inte skulle gå att överföra på La Poste, motsäger vad som sägs i själva yttrandet, där Conseil d'Etat i själva verket inte alls hänvisar till institutionens uppdrag. Dessutom hänvisar Conseil d'Etat till egenskaperna hos en offentlig institution, inte hos offentliga institutioner med en statsrevisor. För övrigt ger de franska myndigheterna ingen förklaring till varför detta yttrande endast skulle vara tillämpligt på offentliga institutioner med en statsrevisor.
- (144) När det gäller de franska myndigheternas argument om att yttrandet inte skulle vara tillämpligt eftersom det utfärdades innan grundlagen om finanslagstiftning antogs och det strider mot senare rättspraxis hos Conseil d'Etat har kommissionen visat ovan att grundlagen om finanslagstiftning inte hindrar förekomsten av en underförstådd statlig garanti för La Poste.
- (145) Därför anser kommissionen att yttrandet från Conseil d'Etat är tillämpligt på La Poste och att det bekräftar förekomsten av en statlig garanti till följd av en offentlig institutions egenskaper.
- (146) Förekomsten av underförstådda garantier till följd av ett administrativt beslut eller en rättsakt som "skapar eller medför finansiella följder för staten" bekräftas i skrivelsen från ministeriet för ekonomi, finans och industri av den 22 juli 2003 som syftade till att "kartlägga bestämmelserna om underförstådda eller uttryckliga statliga garantier". Av denna skrivelse framgår att statliga garantier kan följa av mycket olika former av rättsliga dokument ⁽⁷⁴⁾.
- (147) Kommissionen påpekar också att de franska myndigheterna i en förklarande bilaga till denna skrivelse, närmare bestämt i del 3 med rubriken "erfarenheterna av anspråk på garantierna och rådets rättspraxis har bidragit till utformningen av ett antal exempelfall på underförstådda garantier som måste identifieras", anger att "vissa rättsliga bestämmelser genom sin konstruktion innebär att ägarna har ett ansvar, särskilt för handelsbolag och tillfälliga företagsgrupper. När det gäller de båda senare företagsformerna söker tredje parter alltid statliga ägare. Det samma gäller inrättandet av offentliga institutioner och vissa former av ägande i aktiebolag." Alltså påpekar de statliga myndigheterna själva att inrättandet av en offentlig institution innebär en underförstådd statlig garanti som gynnar fordringsägare i den institutionen.
- b) La Postes fordringsägare garanteras ersättning för sina fordringar**
- (148) Här vill kommissionen undersöka hur en fordringsägare i La Poste skulle gå till väga för att reglera sina fordringar om La Poste skulle befinna sig i ekonomiska svårigheter och inte kunde betala sina skulder. Kommissionen ska fastställa om en fordringsägare till La Poste efter ett i förväg fastställt och offentliggjort förfarande befinner sig i en jämförbar situation som en fordringsägare till ett företag som omfattas av handelsrätten.
- (149) Denna granskning visar att
- traditionella hinder för reglering av en fordran på en privaträttslig enhet inte finns i fråga om offentliga institutioner (1),
  - förfarandet för att driva in skulder hos offentliga institutioner som har blivit föremål för ett rättsligt avgörande enligt lagen av den 16 juli 1980 inte i något fall har lett till att skulden har försvunnit (2),
  - systemet med statens ansvar för genomförandet av förfarandet för att driva in offentliga institutioners skulder uppvisar alla egenskaper hos en garantimekanism (3),
  - fordringsägare som inte får sina krav uppfyllda ändå kan vidta rättsliga åtgärder på grund av att de felaktigt har lånat ut sina pengar till följd av antagandet att skulden alltid skulle återbetalas (4).
1. *Traditionella hinder för reglering av en fordran på en privaträttslig enhet finns inte i fråga om offentliga institutioner*
- (150) Precis som anges i beskrivningen av åtgärden omfattas La Poste inte av de allmänrättsliga bestämmelserna om sanering och likvidation av företag i svårigheter. La Postes fordringsägare riskerar alltså inte att deras fordringar försvinner på grund av ett likvidationsförfarande utlöses ⁽⁷⁵⁾ eller att få tillbaka endast en del av sin ursprungliga fordran efter ett allmänrättsligt sanerings- eller likvidationsförfarande.
- (151) Precis som kommissionens expert har framhållit är för övrigt La Poste juridiska person inte ett hinder för förekomsten av en fransk statlig garanti. Även om det finns kommersiella företag, till exempel publika och privata aktiebolag där delägarna inte är skyldiga att betala skulderna hos den organisation som de är delägare i, finns det å andra sidan en mängd kategorier av företag och juridiska personer som bedriver en kommersiell verksamhet där privata delägare ansvarar för verksamhetens skulder. Detta gäller till exempel handelsbolag, ekonomiska intressegrupperingar och föreningar. Det finns alltså

ingen uttrycklig allmänrättslig princip om att delägare ska garantera sådana skulder. Det går följaktligen inte att hävda att den tillämpliga principen i avsaknad av en rättsakt är att det inte förekommer några garantier i samband med skulder och förluster. Det oberoende som en juridisk person medför, eller förekomsten av en förmögenhet, är inte enligt fransk lagstiftning ett kriterium som gör det möjligt att avgöra vilken garantiordning som ska gälla för de skulder som en juridisk person ådrar sig. Mot bakgrund av detta går det också att dra slutsatsen att inget hindrar lagstiftaren att föreskriva att en offentlig institution kan inrättas av en offentlig juridisk person som endast täcker förluster upp till sin insats eller sitt ursprungliga anslag.

(152) Kommissionens expert fullföljde resonemanget genom ett undersöka om det fanns en (underförstådd) allmänrättslig princip för skuldgarantier när delägare eller medlemmar i en organisation inte omfattas av något rättsligt regelverk och hittade svaret i artiklarna 1871 och följande i civillagen. Dessa artiklar gäller delägare som inte har registrerat sitt företag. I artikel 1871.1 i civillagen föreskrivs följande mekanism: "Om ingen annan organisation har fastställts ska förhållandet mellan delägarna så långt det är rimligt styras av de bestämmelser som gäller för aktiebolag om företaget är av civilt slag, eller, om det är av kommersiellt slag, av de bestämmelser som gäller för handelsbolag." Dessförinnan anges det dock att aktiebolag och handelsbolag som ingår i offentliga juridiska personer har ett obegränsat ansvar för skulder. Därav drar experten slutsatsen att om det går att urskilja någon princip i civillagen är det principen om en garanti för offentliga juridiska personers skulder.

(153) I sin skrivelse av den 27 oktober 2009 bestrider de franska myndigheterna denna slutsats, som de anser inte har sin grund i någon rättsakt, då hänvisningen till artikel 1871.1 i civillagen gäller "förhållandet mellan delägare" och inte syftar på tredje parter. Det finns alltså ingen lagtext om detta ur vilken det går att härleda någon princip om garantier, med mindre än att man kränker rätten till försvar såväl i den franska lagstiftningen som i unionslagstiftningen.

(154) Kommissionen påpekar emellertid att det i artikel 1872.1 i civillagen fastställs att varje delägare i ett oregistrerat företag ska anställa personal i företagets namn och ensam vara ansvarig gentemot tredje parter. Varje delägare har alltså ett obegränsat ansvar för de skulder som företaget har dragit på sig. Kommissionen har förstås inte för avsikt att ur detta enda exempel dra slutsatsen att staten är ansvarig för La Postes skulder. Däremot anser kommissionen att den egna expertens argument att om någon allmänrättslig princip kunde urskiljas skulle det vara en garantiprincip inte motbevisas av de franska myndig-

heternas argument. För övrigt påminner kommissionen att de franska myndigheterna i sin förklarande bilaga till skrivelsen från ministeriet för ekonomi, finans och industri av den 22 juli 2003 ⁽⁷⁶⁾ själva drar en parallell mellan delägaransvar för handelsbolag och statens ansvar för offentliga institutioner.

(155) Mot bakgrund av ovanstående konstaterar kommissionen följande:

— I motsats till fordringsägare i företag som omfattas av handelsrätten riskerar fordringsägare i La Poste (som inte omfattas av allmänrätten i fråga om sanering och likvidation av företag i svårigheter) inte att förlora sina fordringar helt eller delvis efter ett likvidationsförfarande.

— La Postes juridiska person hindrar inte en statlig garanti för La Poste.

— Eftersom det inte uttryckligen anges någon begränsning för statens ansvar för La Poste kan La Postes fordringsägare med goda skäl förlita sig på principen om att staten ska stå för La Postes skulder, trots att La Poste är en juridisk person.

2. *Förfarandet om indrivning av skulder från offentliga institutioner genom ett betalningsföreläggande enligt lagen av den 16 juli 1980 leder inte i något fall till att skulden försvinner*

(156) I det följande har kommissionen för avsikt att granska förfarandet för att driva in skulder från offentliga institutioner genom ett betalningsföreläggande för att avgöra om detta förfarande kan leda till att en fordran hos La Poste utsläcks, vilket för fordringsägaren skulle motsvara resultatet vid utgången av rättsliga förfaranden, såsom de franska myndigheterna hävdar. Detta förfarande fastställs genom lagen av den 16 juli 1980 och genom diverse tillämpningsföreskrifter ⁽⁷⁷⁾ som det hänvisas till i avsnittet om beskrivning av åtgärden i detta beslut.

i) Lagen av den 16 juli 1980 ger staten stora befogenheter: rätt att godkänna utbetalningar och att skapa tillräckliga resurser

- (157) Precis som anges i beskrivningen av åtgärden, föreskrivs i lagen av den 16 juli 1980 att "om styrelsen för den offentliga institutionen eller verksamheten inte har frigjort eller skapat dessa resurser ska [...] tillsynsmyndigheten vid behov ombesörja och genomföra utbetalningen". Dessutom anges i dekretet av den 12 maj 1981, som inte ändras på den punkten genom dekretet från 2008, att statens representant eller tillsynsmyndigheten "i förekommande fall [ska] frigöra de nödvändiga resurserna, endera genom att begränsa de anslag som avsatts för andra syften, men som fortfarande är tillgängliga, eller genom att öka medlen".
- (158) I lagen av den 16 juli 1980 och dess tillämpningsföreskrifter anges alltså att staten är behörig myndighet för indrivning av skulder från offentliga institutioner. Dessutom ger de staten stora befogenheter: rätt att godkänna utbetalningar och att skapa tillräckliga resurser.
- (159) De franska myndigheterna avvisar tanken på att de resurser som åsyftas kan vara statliga medel. Precis som anges i avsnittet om synpunkterna från medlemsstaten ⁽⁷⁸⁾ vidhåller de franska myndigheterna att lagen av den 16 juli 1980 endast ger tillsynsmyndigheten befogenheter att ersätta institutionen. Tillsynsmyndigheten får i sådant fall endast utöva de befogenheter som den ledningen har, vilket inte omfattar möjligheten att använda statsbudgeten. Som stöd för denna tolkning hänvisar de franska myndigheterna till förarbetena till lagen av den 16 juli 1980, doktrinartiklar och Conseil d'Etats domar i Campoloromålet. De franska myndigheterna erkänner emellertid att lagen från 1980 inte i princip förbjuder ett finansiellt ingripande av staten till stöd för den offentliga juridiska personen i fråga.
- (160) Kommissionen medger att det genom dessa rättsakter inte uttryckligen införs någon skyldighet för staten att betala ut ett extraordinärt bidrag till en offentlig institution i finansiella svårigheter. Detta motbevisar inte på något sätt att det finns en underförstådd garanti.
- (161) Kommissionen medger också att de resurser som ska frigöras i första hand är institutionens egna. Detta hindrar inte slutsatsen att statliga medel måste användas för att betala den offentliga institutionens skulder när de egna resurserna är uttömda ⁽⁷⁹⁾. Denna slutsats är förenlig med det faktum att en garantimekanism är ett kompletterande stöd i den mening att gäldenärens resurser mobiliseras innan garantigivarens resurser tas i anspråk.
- ii) Lagen av den 16 juli 1980 och dess tillämpningsföreskrifter innehåller inga bestämmelser om förfarandet för likvidation/avlägsnande med avlägsnande av förpliktelser. Situationen med otillräckliga medel är täckt eller är endast tillfällig
- (162) I det följande ska kommissionen granska de franska myndigheternas tolkning som går ut på att vissa fordringsägare vid utgången av det förfarande som föreskrivs enligt lagen av den 16 juli 1980 kan se sina fordringar försvinna utan möjlighet att få åtgärden prövad ⁽⁸⁰⁾ och att deras situation kan likställas med situationen för fordringsägare i företag som omfattas av rättsliga förfaranden.
- (163) Kommissionens expert ⁽⁸¹⁾ påpekar att lagen av den 16 juli 1980 och dess tillämpningsföreskrifter tyder på att endast två hypoteser är möjliga vid fall av otillräckliga medel: antingen frigör tillsynsmyndigheten de resurser som krävs eller så skjuts betalningen upp. Det står ingenting om att förfarandet ska avslutas vid likviditetsunderskott.
- (164) När brist på krediter behandlas i lagen av den 16 juli 1980 och dess tillämpningsföreskrifter betraktas situationen endast som tillfällig i väntan på att kompletterande resurser skapas, vilket är den enda lösning som anges i rättsakterna. Det står ingenting om att dessa ytterligare resurser vid något tillfälle skulle vara omöjliga att skapa eller otillräckliga. Efter det att resurser har skapats fastställs det att den behöriga myndigheten ska godkänna en utbetalning. Cirkuläret från 1989 är ännu tydligare när det gäller brist på krediter. Där betonas att en sådan brist med nödvändighet är tillfällig eftersom det i sådant fall måste anges för fordringsägaren vilket belopp som kommer att betalas ut senare. Kommissionens expert menar att "fordringsägare som läser dessa handlingar kan dra slutsatsen att de kan lita på att deras fordran kommer att betalas vid ett senare tillfälle, om den inte betalas omedelbart".
- (165) För övrigt påpekar kommissionens expert mycket riktigt att det förfarande som föreskrivs i den franska lagstiftningen endast är ett förfarande för indrivning av fordringar, när ett likvidationsförfarande utesluts. När det gäller privaträttsliga juridiska personer är situationen med inställning av betalningar knuten till föreskrifterna om likvidation. Risken för att betalningar ställs in kan därmed utlösa ett förfarande för skyddsåtgärder ⁽⁸²⁾, och likvidation anges uttryckligen som en följd av att betalningarna ställs in ⁽⁸³⁾. När det däremot gäller offentlig-rättsliga juridiska personer i allmänhet och offentliga institutioner i synnerhet ges fordringsägarna uppfattningen att deras fordringar kommer att återbetalas på obestämd tid, i förekommande fall av en tredje part som staten, genom att lagstiftaren och den offentliga regleringsmakten inte tar upp situationen när betalningar ställs in och inte heller kopplar den till likvidation.

- (166) Slutligen påpekar kommissionens expert att 2008 års reform, som genomfördes efter det att beslutet om att inleda förfarandet hade antagits, inte ledde till att de franska myndigheterna förtydligade att de resurser som skulle frigöras måste komma från den offentliga institutionens egna medel och inte fick omfatta statliga resurser. Ett sådant förtydligande hade kunnat ge ett kraftfullt budskap till fordringsägarna vid en tid då det i de förfaranden som kommissionen inlett uttryckligen görs en koppling mellan statliga garantier och den bristfälliga formuleringen i rättsakterna. Det faktum att det inte har gjorts något sådant förtydligande stärker intrycket av att den franska staten inte vill förneka att den kan komma att skjuta till de medel som krävs.
- (167) I sin skrivelse av den 27 oktober 2009 vidhåller de franska myndigheterna att kommissionens experts påstående om att "fordringsägare som läser dessa handlingar kan dra slutsatsen att de kan lita på att deras fordran kommer att betalas vid ett senare tillfälle, om den inte betalas omedelbart" bygger på en vinklad tolkning av dokument som – förutom att de inte är rättsakter (cirkulär) – inte innehåller några föreskrifter om att statliga resurser ska användas i stället för institutionens resurser. Det finns inget som förbjuder att offentliga institutioner läggs ner och att fordringsägarna inte får sina fordringar betalda. De franska myndigheterna anser dessutom att offentliga institutioner kan underlåta att betala sina skulder utan att automatiskt ställa in betalningarna.
- (168) I det följande vill kommissionen undersöka om det är juridiskt möjligt att en offentlig institution som har fått ett betalningsföreläggande i form av en lagakraftvunnen dom kan läggas ned och att fordran aldrig betalas, vilket de franska myndigheterna påstår. Bestämmelserna i lagen av den 16 juli 1980 och dess tillämpningsföreskrifter gäller för staten. I det minst gynnsamma fallet för fordringsägaren innebär dessa akter att staten ska ange för fordringsägaren vilket belopp som ska betalas ut vid ett senare tillfälle. Om det sedan inte görs någon utbetalning har fordringsägaren alltid möjlighet att åberopa statens ansvar (denna punkt behandlas utförligare i avsnitt 3 i detta beslut). Under dessa förhållanden skulle en nedläggning av verksamhet i vilket fall som helst inte leda till någon utsläckning av skulden. För övrigt har de franska myndigheterna inte gett något konkret exempel på när denna situation skulle uppstå.
- (169) Därför konstaterar kommissionen följande:
- Det särskilda förfarande som fastställs i lagen av den 16 juli 1980 och dess tillämpningsföreskrifter är enbart ett förfarande för att driva in fordringar och utesluter likvidation. När förfarandet har genomförts försvinner inte fordran, medan ett domstolsbeslut om avslutande av likvidationsförfarandet på grund av otillräckliga tillgångar utan påföljder innebär att fordringsägare förbjuds att vidta ytterligare rättsliga åtgärder.
  - I lagen av den 16 juli 1980 och dess tillämpningsföreskrifter anges att utbetalningar får skjutas upp, samtidigt som det inte anges någon slutpunkt, då betalningarna ska ställas in. Detta ger fordringsägarna uppfattningen att det alltid kommer att finnas tillräckliga resurser för att reglera deras fordringar hos den offentligt rättsliga juridiska personen.
  - Därav följer att situationen med otillräckliga medel i förekommande fall täcks av staten och alltså endast är tillfällig. Däremot finns det inte något likvidationsförfarande där det föreskrivs att en tredje part ska kunna bli ansvarig för den insolventa personens skulder, utom då det är fråga om en garantigivare eller ett bolag med obegränsat personligt ansvar för bolagsmännen.
  - iii) Det är tänkbart och föreskrivs faktiskt i vissa rättsakter att staten ska ge ett extraordinärt bidrag för att göra det möjligt för den offentliga institutionen att uppfylla sina skyldigheter
- (170) I detta avseende påpekar kommissionens expert följande:
- a) [...] (*)
- (171) Utan att detta behöver visas för att fastställa att det statliga stödet i form av en garanti är en följd av La Postes rättsliga ställning konstaterar kommissionen att de egna resurser som La Poste kan mobilisera vid bristande likviditet är begränsade. Såväl avyttring av tillgångar⁽⁸⁴⁾ som höjning av avgifterna för universella posttjänster⁽⁸⁵⁾ är mycket strikt reglerade av den franska lagstiftaren. Svårigheten att mobilisera ytterligare resurser för att hantera skulder förstärker behovet av statliga ingripanden om det uppstår likviditetsbrist. Mekanismen med kommunicerande kärl innebär för det första att det blir vanligare att andra garantimekanismer används (förskott, försök att utkräva ansvar av staten osv.), eftersom det är omöjligt att mobilisera resurser genom att avyttra tillgångar. Lagstiftarens påbud om en ordning för att skydda tillgångar kan för det andra ge näring åt tvister om statens strikta ansvar om La Poste underlåter att betala sina skulder⁽⁸⁶⁾.

(172) I sin skrivelse av den 27 oktober 2009 bestrider de franska myndigheterna att det är "omöjligt" för La Poste att mobilisera egna resurser.

— När det gäller avyttring av tillgångar står det staten fritt att avgöra om en tillgång är "nödvändig" eller ej för att utföra den offentliga tjänsten. Även om staten emotsätter sig en sådan avyttring innebär detta inte på något sätt att staten måste ge en kompensation i form av garantimekanismer. I verkligheten har staten aldrig emotsatt sig någon avyttring av tillgångar på grundval av artikel 23 i lagen av den 2 juli 1990, som dessutom har fallit ur bruk efter det att La Poste år 2005 överförde så gott som hela sitt fastighetsinnehav (inklusive postkontoren) till ett dotterbolag som inte omfattas av detta krav på förhandstillstånd.

— När det gäller en höjning av avgifterna för universella posttjänster anger de franska myndigheterna att tillsynsmyndigheten inte bestämmer avgifterna utan enbart fastställer en prisgräns för de reglerade verksamheterna i La Poste. Upp till den gränsen får La Postes avgifter utvecklas fritt (med undantag för brevporto som fastställs av ministeriet med ansvar för posten, inom ramen för prisgränserna). Tillsynsmyndigheten skulle alltså knappast vägra en avgiftshöjning som var nödvändig för att institutionen skulle överleva och kunna garantera de allmännyttiga tjänsterna. Slutligen gäller dessa prisgränser endast för den reglerade sektorn, som motsvarar mindre än hälften av rörelseresultatet för gruppen La Poste.

(173) Kommissionen noterar de franska myndigheternas förtydliganden och gör två iakttagelser:

— De franska myndigheterna hävdar att även om staten motsätter sig en avyttring skulle detta inte på något sätt innebära en garanti. De har emellertid erkänt (även om de bestrider att La Poste skulle ha en fördel av detta) att kravet på kontinuitet i den offentliga verksamheten gäller för statens representant under det förfarande som fastställs genom lagen av den 16 juli 1980⁽⁸⁷⁾, vilket kan leda till ett strikt ansvar för staten för en rubbning av likheten inför de offentliga bördorna, vilket visas här nedan⁽⁸⁸⁾.

— I den mån en fordringsägare till La Poste inte kan vända sig till ett annat företag i La Poste-gruppen för att få sin fordran betald måste det göras en granskning av den delen av den reglerade sektorn och den reserverade delen i La Postes redovisning, inte den som gäller för hela La Poste-gruppen. Med hänsyn till regleringens omfattning i Frankrike⁽⁸⁹⁾ är det uppenbart att en övervägande del av verksamhe-

ten i den offentliga institutionen La Poste består av reglerade verksamheter. Avgifterna för en stor del av La Postes verksamhet omfattas alltså av en prisbegränsning. Dessutom fastställs avgifterna för reserverade tjänster genom ett ministerbeslut.

β) Vissa uppdrag och program i den statliga budgeten kan användas för att hjälpa en offentlig institution att betala sina skulder

(174) Kommissionens expert har identifierat följande program:

— Program nr 823, förskott till organisationer som är tydligt avgränsade från staten och som bedriver offentliga tjänster: syftet med programmet "är att göra det möjligt för staten att bevilja förskott till olika organisationer som är tydligt avgränsade från staten och som tillhandahåller offentliga tjänster⁽⁹⁰⁾". Avsikten med förskotten är att hantera nödsituationer, oavsett om det handlar om att garantera kontinuiteten i den offentliga verksamheten eller för att påskynda genomförandet av en åtgärd. De ska också göra det möjligt att tillfälligt täcka ett oförutsett likviditetsbehov som senare måste garanteras permanent genom hållbara resurser. Förskotten innebär alltså att det går att undvika finansiering via banker eller marknaden och samtidigt förhindra en ökad fragmentering av offentliga institutioners skulder eller höjda räntor för dem."

— Inom ramen för uppdraget "Statens finansiella bidrag" finns två program med titlarna "Kapitaltransaktioner som berör statens finansiella bidrag" (program nr 731) och "Skuldsanering av staten och statliga offentliga institutioner" (program nr 732). Inom ramen för detta program anges i åtgärd nr 1 "ökning av kapital, insättningar till eget kapital, aktieägarlån och jämförbara lån".

(175) Det avsätts betydande medel för dessa förskott. Inom ramen för program nr 732 föreskrivs uttryckligen en reserv på 85 miljoner euro. Betalningsbemyndigandena för åtgärd nr 1 i program nr 732 uppgår till 600 miljoner euro. Betalningsbemyndigandena för program nr 823 uppgår till 50 miljoner euro.

(176) Om La Poste hamnar i finansiella svårigheter kan staten använda medel ur dessa program för att undsätta La Poste. I själva verket finns det inte någon föreskrift som begränsar möjligheterna att bevilja förskott till offentliga institutioner av industriellt och kommersiellt slag som bedriver ekonomisk verksamhet och som är verkamma inom en konkurrensutsatt sektor.

- (177) I sin skrivelse av den 27 oktober 2009 förklarar de franska myndigheterna att de aldrig har ifrågasatt att offentliga institutioner kan få statliga förskott, vilket för övrigt är uttryckligen angivet, men att detta inte ger offentliga institutioner någon rätt att utnyttja statsbudgeten. Precis som kommissionens expert påpekar kan systemet med aktieägarlån användas för alla typer av statliga finansiella bidrag, oavsett deras rättsliga utformning, vilket innebär att det inte går att dra några slutsatser enbart om offentliga institutioner av industriellt och kommersiellt slag. För övrigt tar dessa förskott – i motsats till vad kommissionens expert hävdar – helt och hållet hänsyn till gemenskapens begränsningar eftersom de följer principen om en försiktig investerare.
- (178) Kommissionen konstaterar följande:
- Genom de franska rättsakterna får staten tillstånd, eller rentav uppmuntras, att ge bidrag till offentliga institutioner i stället för att dessa tar upp klassiska banklån vid likviditetsbrist. Det ställs inga villkor på att bestämmelserna om statligt stöd ska uppfyllas i förväg för att dessa resurser ska beviljas. Dessa bidrag kan vara de "kompletterande resurser" som avses i lagen av den 16 juli 1980.
  - Fordringsägarna känner till dessa föreskrifter och har alltså fog för att anta att tillsynsmyndigheten kommer att kunna få fram de resurser som krävs för att reglera fordringarna.
  - La Poste har emellertid inte rätt att utnyttja dessa resurser.
- (179) Kommissionen anser att sannolikheten för att en fordringsägare skulle misslyckas att få sin fordran reglerad genom tillämpning av de förfaranden som införs genom lagen av den 16 juli 1980 är mycket liten av följande skäl:
- I lagen av den 16 juli 1980 och dess tillämpningsföreskrifter föreskrivs inget förfarande för likvidation/avlägsnande där rättigheter och förpliktelser avlägsnas.
  - I lagen av den 16 juli 1980 och dess tillämpningsföreskrifter föreskrivs ingen tidpunkt då resurser inte längre kan frigöras.
- Budgetdokumenten visar att offentliga institutioner av industriellt och kommersiellt slag kan få extraordinära förskott i finansiella nödlägen.
- (180) Däremot har kommissionen inte identifierat någon direkt tillgång till statliga medel för offentliga institutioner, om man med "direkt tillgång" menar möjligheten för en offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag att direkt utnyttja statliga resurser som ställs till institutionens förfogande utan att staten behöver agera.
- iv) De franska myndigheternas förslag till förtydligande av dekretet om tillämpning av lagen av den 16 juli 1980 är otillräckligt
- (181) För det första understryker kommissionen att de franska myndigheterna inte har gjort någon förändring av lagen av den 16 juli 1980, som kommer att analyseras i detta avsnitt. Kommissionens undersökning av förekomsten av en garanti för La Poste måste alltså bygga på positiv rätt och inte på huruvida icke stadfästa förslag från de franska myndigheterna är lämpliga för att utesluta alla former av garantier eller ej. Därför är kommissionens analys i detta avsnitt avsedd att ge en fullständig beskrivning av det förfarande som har följts hos kommissionen.
- (182) För att fastställa att de resurser som frigörs av tillsynsmyndigheten endast får hämtas från institutionens eller verksamhetens egna medel har de franska myndigheterna föreslagit följande ändring av dekretet om tillämpning av lagen av den 16 juli 1980: "Om betalningsföreläggandet inte efterlevs innan dessa tidsfrister löper ut ska statens representant eller tillsynsmyndighet föra upp utgiften på den försumliga offentliga institutionens eller verksamhetens budget. Den ska i förekommande fall frigöra de nödvändiga resurserna inom ramen för den offentliga institutionens eller verksamhetens budget, endera genom att begränsa de anslag som avsatts för andra syften, men som är tillgängliga, eller genom att öka medlen".
- (183) Kommissionen påpekar emellertid, precis som den gjorde i skäl 58 i beslutet om att inleda förfarandet, att föreskrifterna varken i sin nuvarande version eller i den ändrade versionen enligt de franska myndigheternas förslag utesluter att resurser frigörs genom en resursökning som möjliggjorts genom ett tidigare bidrag eller tillskott av offentliga medel.

(184) I det följande undersöker kommissionen vilka ytterligare åtgärder en fordringsägare kan vidta i det osannolika fall det förfarande som föreskrivs i lagen av den 16 juli 1980 inte ger fordringsägaren möjlighet till ersättning. Framför allt kommer kommissionen att granska systemet med statens ansvar för att fastställa om det uppvisar de egenskaper som utmärker en garantimekanism.

3. *Ordningen för statens ansvar vid indrivning av offentliga institutioners skulder uppvisar de egenskaper som utmärker en garantimekanism*

(185) Enligt de franska myndigheterna kan staten i princip varken ställas till ansvar för försummelser eller utkrävas ett strikt ansvar⁽⁹¹⁾. De franska myndigheterna erkänner dock att om det finns ett krav på kontinuitet i de offentliga tjänsterna och detta krav gäller för statens representant vid genomförandet av det förfarande som föreskrivs genom lagen av den 16 juli 1980, är det möjligt att domstolen beslutar att fordringsägaren ska få ersättning. I sådant fall skulle ersättningen endast få till effekt att fordringsägaren hamnade i samma situation som skulle ha gällt inom ramen för allmän rätt. Det skulle alltså inte innebära någon fördel för fordringsägaren.

(186) Kommissionen påpekar emellertid att enligt allmän rätt får fordringsägare (i varje fall oprioriterade fordringsägare) i princip inte tillbaka hela sin fordran. För övrigt brukar företag i likvidation inte få sina skulder betalade av en tredje part, vilket är fallet här.

(187) Dessutom hävdar de franska myndigheterna att fordringsägarnas möjlighet till ersättning på grund av detta ansvar i vilket fall som helst inte kan jämföras med en garanti.

(188) Kommissionen anser dock, precis som den kommer att visa i det följande, att åtagandet om statligt ansvar (för försummelser eller strikt ansvar) vid indrivning av skulder från offentligtjuridiska personer i enlighet med lagen av den 16 juli 1980 är likvärdigt med en garantimekanism i enlighet med gemenskapslagstiftningen, eftersom det garanterar fordringsägarna återbetalning av deras fordran och ålägger staten att betala ut ersättningen om La Poste inte kan göra det. Dessutom syftar rättspraxis från Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna (Europadomstolen) i Campoloromålet till att inrätta en automatisk garanti. Trots att de franska myndigheterna haft möjlighet att begränsa dessa ansvars- eller garantimekanismer har de inte gjort detta.

i) Tidigare rättspraxis visar särarten hos den ordning som inrättas genom Campoloromålet

(189) Precis som kommissionens expert påpekar urskiljer förvaltningsdomstolen två typer av skador när fordrings-

ägare till en offentligtjuridisk person som omfattas av lagen av den 16 juli 1980 vill åberopa statens ansvar genom den företrädesrätt som föreskrivs i denna lag, och detta sker före Campoloromålet (behandlas nedan). Dels lider fordringsägaren skada på grund av att dennes fordran inte har reglerats, vilket har sin grund enbart i att gäldenären är insolvent. Dels kan fordringsägare lida en separat skada till följd av brister i tillämpningen av statens befogenheter (förseningar, ovilja, vägran att inleda förfaranden, ofullständigt genomförande av förfaranden osv.). Den andra skadan värderas inte i förhållande till skuldens storlek utan bygger på de beräknade kostnaderna för en försening eller vägran att utnyttja de lagstadgade befogenheterna. Detta var inställningen hos kammarrätten, Cour administrative d'appel, i Lyon i Campoloromålet⁽⁹²⁾.

ii) Conseil d'Etats dom 2005 i Campoloromålet

(190) Enligt kommissionens expert utgör Conseil d'Etats dom i Campoloromålet en vändpunkt eftersom ett av de hypotetiska fall som anges där i själva verket inte längre handlar om ansvar utan fungerar som en garantimekanism.

(191) I principskälet i Conseil d'Etats dom av den 18 november 2005, Société fermière de Campoloro, nr 271898 anges följande:

”Om en offentlig institution inte kan garantera verkställandet av ett lagakraftvunnet betalningsföreläggande är syftet med dessa bestämmelser att ge statens representant befogenheter att, efter att ha anmodats att göra detta, träda in i denna institutions ställe för att frigöra eller skapa resurser som gör det möjligt att fullt ut verkställa det rättsliga avgörandet. Statens representant ska för detta ändamål vidta de åtgärder som krävs, under domstolens överinseende och med hänsyn till institutionens situation och allmänintressets krav. Bland dessa åtgärder finns möjligheten att avyttra institutionens tillgångar, i den mån dessa tillgångar inte är nödvändiga för att utföra de offentliga tjänster som institutionen ansvarar för. Om prefekten avstår från eller underlåter att utnyttja de befogenheter som lagen ger, har den offentliga institutionens fordringsägare rätt att vända sig till staten om det har begåtts en grov försummelse vid utövandet av tillsynsbefogenheterna. Om prefekten lagligt har kunnat vägra att vidta vissa åtgärder för att garantera att domstolsavgörandet verkställs i sin helhet med hänsyn till institutionens situation, särskilt att tillgångarna är otillräckliga, eller på grund av tvingande hänsyn till allmänintresset, ska den skada som uppstår för den offentliga institutionens fordringsägare vara statens ansvar, om skadan är av onormal och särskild karaktär.”

- (192) Conseil d'Etat inför alltså en dubbel skyddsmekanism.
- (193) För det första införs en ordning för statens ansvar som enbart bygger på bristande tillämpning av de befogenheter som inrättas genom lagen av den 16 juli 1980 och dess tillämpningsföreskrifter. Detta är en ordning för ansvar vid grov försumlighet. Valet av grov försumlighet bygger på önskan att undvika att den skuldsatta institutionens skulder automatiskt överförs till staten. En välunderrättad kommentator påpekar att ⁽⁹³⁾ "om prefekten vidtar åtgärder för att försöka frigöra ytterligare resurser, men dessa resurser visar sig vara otillräckliga med hänsyn till skuldens storlek, kommer domstolen sannolikt att anse att det inte har begåtts någon grov försumlighet". Här är ansvaret för grov försumlighet "klassiskt" och fungerar inte som någon garantimekanism om den skuldsatta institutionen blir insolvent, eftersom det inte kan råda bot på insolvensen i sig.
- (194) För det andra föreskrivs i domen att strikt ansvar kan åberopas i två fall.
- (195) I det första fallet har "prefekten lagligt [...] kunnat vägra att vidta vissa åtgärder för att garantera att domstolsavgörandet verkställs i sin helhet". Detta är ett klassiskt exempel på ett fall där en förvaltning har rätt att avstå från att vidta åtgärder för att skydda det allmänna intresset, vilket utlöser förvaltningens ansvar för rubbningen av likheten inför de offentliga bördorna. Gälldenären är teoretiskt sett inte insolvent, men för att skydda det allmänna intresset beslutar sig staten för att inte uttömma samtliga potentiella resurser. Detta förefaller inte vara en garantimekanism, eftersom fordringsägarens skada uppstår till följd av ett statligt beslut och inte av gälldenärens finansiella situation. Konsekvenserna är dock identiska med konsekvenserna av en garantimekanism.
- (196) Det andra fallet där strikt ansvar kan åberopas ligger däremot närmare en garantimekanism. Conseil d'Etat anser att om "prefekten lagligt har kunnat vägra att vidta vissa åtgärder för att garantera att domstolsavgörandet verkställs i sin helhet med hänsyn till institutionens situation, särskilt att tillgångarna är otillräckliga, [...] ska den skada som uppstår för den offentliga institutionens fordringsägare vara statens ansvar, om skadan är av onormal och särskild karaktär". Lägg märke till att den utlösande faktorn för ansvaret endast är den skuldsatta institutionens finansiella situation. Valet av en ordning med strikt ansvar minskar bevisbördan för fordringsägaren eftersom denne endast behöver bevisa utlösande faktum, orsakssamband och skada.
- (197) Kommissionens expert hävdar också att det finns två likheter mellan denna ansvarsordning och en garantiordning. För det första kan den utlösande faktorn inte objektivt sett hänföras till staten, eftersom den gäller gälldenärens situation: denna ansvarsordning bygger på samma faktum som garantimekanismen, nämligen gälldenärens insolvens. För det andra förefaller den skada som Conseil d'Etat hänvisar till i avsaknad av andra indikationer vara att själva skulden inte regleras, vilket är ett faktum som även utlöser en garanti.
- (198) Conseil d'Etat begränsar förvisso statens ansvar till att gälla onormala och särskilda skador. När det gäller onormala skador menar kommissionens expert att man kan resonera enligt uteslutningsmetoden. Antingen är skulden mindre viktig och man kan med fog anta att den inte kommer att försätta en nationell offentlig institution (i synnerhet La Poste) i konkurs, eller så är skulden mycket stor, vilket skulle innebära att skadan är onormal. När det gäller särskilda skador kan man anta att det inte finns särskilt många fordringsägare till kraftigt skuldsatta offentliga institutioner. Den begränsning Conseil d'Etat inför är alltså i själva verket inte någon gräns, eftersom man kan anta att det endast är situationer med stora skulder som egentligen kommer att beröras, vilket alltid kommer att innebära en onormalt stor skada.
- (199) Detta är för övrigt den tolkning som ges i den mest välunderrättade doktrinen. I P. Bons analys (se hänvisning ovan) konstateras att "enligt detta antagande, som sannolikt motsvarar det aktuella fallet med hänsyn till den flagranta skillnaden mellan beloppet för det betalningsföreläggande som domstolen utdömt för kommunen och kommunens blygsamma resurser, hamnar prefekten på sätt och vis i en återvändsgränd, eftersom det är tveksamt om han kan frigöra tillräckliga resurser för att göra det möjligt för kommunen att betala samtliga sina skulder. Rättsvisan kräver förvisso att de båda klagande företagen ska få ersättning efter så många år". "[D]ärmed förvandlas staten till en försäkringsgivare som är huvudansvarig för de skador som orsakas av denna oförmåga [kommunens]". Kommissionens expert anser att en lämplig beteckning inte vore "försäkringsgivare" utan snarare "huvudansvarig garant".
- (200) I sin krönika över domen i målet Société fermière de Campoloro ⁽⁹⁴⁾ understryker C. Landais och F. Lenica, som var ansvariga för Conseil d'Etats dokumentationstjänst när domen lästes upp, hur speciellt detta andra fall är och vägrar att tolka det som att ansvaret för offentliga institutioners skulder ska överföras till staten. Kommissionens expert framhåller emellertid att det är denna tolkning som måste tas i beaktande när man läser domen, även om den är omdiskuterad. Analysens avslutning är för övrigt avslöjande: kommentatorerna föreställer sig ett lån eller ett extraordinärt stöd. Följaktligen noterar man att de som vägrar att likna den antagna ansvarsordningen vid en garantimekanism i slutändan hänvisar till egenskaper som utmärker en garantimekanism (stöd).

- (201) Kommissionens expert håller inte heller med om Daniel Labetoulles bedömning i dennes artikel om strikt ansvar inom förvaltningsrätten⁽⁹⁵⁾, som de franska myndigheterna hänvisar till i sina synpunkter. Denna författare påpekar att Conseil d'Etat i Campoloromålet endast anser att prefektens lagliga beslut "kan utlösa statens ansvar". Därav drar Labetouille slutsatsen att detta inte sker med automatik. Enligt kommissionens expert går det inte att ansluta sig till denna tolkning. Det Conseil d'Etat i själva verket säger är att prefektens beslut kan utlösa statens ansvar om "skadan är av onormal och särskild karaktär". Osäkerheten ligger inte i huruvida det finns ett ansvar och om detta kan åberopas när de grundläggande kriterierna är uppfyllda, utan i huruvida det föreligger en skada som har vissa egenskaper. Som vi har sett är det emellertid inget som hindrar att det föreligger ett ansvar om skadan är av onormal och särskild karaktär. Följaktligen finns det faktiskt en automatik i fråga om själva principen om ansvar och denna automatik uppvisar alla de egenskaper som utmärker en garanti.
- (202) Slutligen framhåller kommissionens expert att ingen av dem som kommenterar rättspraxis från Campolorodomen tänker sig att fordran kan förbli obetald.
- (203) Kommissionens expert drar slutsatsen att Conseil d'Etat genom sin dom i Campoloromålet har skapat en ansvarsordning som uppvisar de egenskaper som utmärker en garantimekanism.
- iii) Avgörandet i Campoloromålet från Europeiska domstolen för mänskliga rättigheter (Europadomstolen)
- (204) Europadomstolen avgjorde Campoloromålet i en dom av den 6 december 2006, Société de gestion du port de Campoloro och Société fermière de Campoloro mot Frankrike⁽⁹⁶⁾ och gav staten ansvar för kommunen Santa-Maria-Poggios skulder till de klagande företagen. Detta mål visar att franska statens ansvar i det fallet fungerar som en underförstådd garanti för offentliga myndigheters skulder och att detta ansvar inte är kopplat till något skadevillkor.
- (205) Inför domstolen försökte de franska myndigheterna dels stödja sig på avsaknaden av en utlösande faktor som kunde hänföras till staten, dels på avsaknaden av en statlig garanti för offentliga institutioner som är offentlig-rättsliga juridiska personer. Man kan läsa att "[den franska regeringen] anser att endast objektiva skäl som uteslutande berör kommunens faktiska oförmåga att frigöra tillräckliga medel har försenat det komplicerade verkställandet av domstolsavgörandena", "regeringen vidhåller alltså att den uteblivna verkställigheten av domstolsavgörandena inte beror på att de nationella, statliga eller kommunala myndigheterna frivilligt har avstått från att vidta åtgärder. Avsaknaden av medel är inte en förövning utan en faktisk omständighet på grund av likviditetsbristen hos den skuldsatta offentlig-rättsliga juridiska personen." "Den uteblivna verkställigheten av skulden beror uteslutande på kommunens ekonomiska svårigheter och dessa omständigheter förefaller inte vara av sådant slag att kommunen undslipper sina skyldigheter och inte heller att ansvaret för denna skuld överförs till staten (CE, kommunen Batz sur Mer, den 25 september 1970). I den inhemska rätten finns ingen rättslig grund för att låta staten träda in i en kommuns ställe för att reglera dess skulder. Ett sådant övertagande skulle inte längre kunna baseras på artikel 6.1 i konventionen eftersom en sådan lösning skulle strida mot själva begreppet juridisk person, som förutsätter ett oberoende och egna tillgångar." Trots att den franska regeringen försökte framhäva de ovannämnda skillnaderna mellan ansvarsordningen och garantimekanismen godtog domstolen i slutändan inte dessa argument.
- (206) För att göra bilden komplett bör även de klagandes argument återges, vilka domstolen däremot godtog:
- "Det föreskrivs inga mildrande åtgärder i den inhemska rätten för att hantera situationen när en kommun ställer in betalningarna." "Staten kan inte avsäga sig sin skyldighet att verkställa domstolsavgöranden genom att hänvisa till avsaknaden av medel eller offentliga institutioners autonomi, som den hittills inte har kunnat garantera eftersom kommunen inte är i stånd att betala sina skulder. De klagande hänvisar alltså till statens oförmåga att vidta positiva åtgärder som skulle ha gjort det möjligt för kommunen att uppfylla sin betalningsskyldighet." "De klagande konstaterar att Conseil d'Etat i sin dom av den 18 november 2005 ansåg att lagstiftaren hade haft för avsikt att ge statens representant befogenhet att träda in i en lokal myndighets ställe för att frigöra eller skapa resurser som gör det möjligt att fullt ut verkställa det rättsliga avgörandet, om denna myndighet inte kan garantera verkställandet av ett lagkraftvunnet betalningsföreläggande. Det är på grund av den franska statens egen uraktlåtenhet som de klagande begär att det ska fastställas att artikel 6.1 har överträtts och att ett skadestånd ska utdömas för detta, vilket inte strider mot begreppet juridisk person och inte heller mot begreppen oberoende och egna tillgångar."
- (207) Domstolen konstaterade slutligen att det hade skett en kränkning av artikel 6.1 i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, bland annat av följande skäl: "Dessa domstolsavgöranden bör alltså verkställas och domstolen påminner om att ingen statlig myndighet får hänvisa till bristande resurser för att inte betala en skuld som bygger på ett rättsligt avgörande (Bourdov, artikel 30)."

- (208) Domstolen konstaterade också att det hade skett en kränkning av artikel 1 i protokoll nr 1 till den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna: "Det faktum att de klagande inte kan få dessa rättsliga avgöranden verkställda utgör ett intrång på deras äganderätt, vilket framgår av artikel 1 första stycket första meningen i protokoll nr 1. Regeringen har inte motiverat detta intrång på något sätt och domstolen anser att bristen på resurser inte kan berättiga en sådan underlåtenhet (ibid)." "Sammantaget anser domstolen att de klagande företagen har lidit och fortfarande lider av en särskild och oskälig börda på grund av att de belopp som de borde ha fått vid verkställigheten av de ovannämnda rättsliga avgörandena den 10 juli 1992 inte har betalats ut. Följaktligen har det skett en överträdelse av artikel 1 i protokoll nr 1." Slutligen gav domstolen staten ansvaret för de skuldsatta kommunernas totala skulder: "Därför anser domstolen att den svarande staten ska garantera betalningen till de klagande, eller i förekommande fall till deras efterföljande rättighetsinnehavare, för de fordringar som de har rätt till enligt avgörandena i kammarrätten i Bastia den 10 juli 1992 (ibidem), inklusive upplupen ränta fram till dagen för denna dom."
- (209) Av denna rättspraxis drar kommissionens expert slutsatsen att staten måste täcka offentliga myndigheters skulder.
- (210) Av detta kan tre viktiga slutsatser dras:
- Ansvaret fungerar som en underförstådd garanti. Den franska staten döms att betala skulden i sin helhet och det görs inte någon fördelning mellan vad som kan hänföras till den skuldsatta lokala myndighetens insolvens och vad som kan hänföras till eventuella försummelse av staten. Observera de formuleringar som används, där domstolen inte nämner något eventuellt statligt ansvar utan anser att det är statens sak att "garantera" utbetalningen. Detta tyder mer på en garanti än på ett ansvar. Dessutom försöker domstolen aldrig fastställa någon utlösande faktor som kan hänföras till staten utan riktar in sig på gäldenärens insolvens. Slutligen gör domstolen en slutgiltig överföring av de dömda kommunernas hela skuld till staten. Dessa olika faktorer pekar på att ansvarsordningen i verkligheten fungerar som en garantimekanism. Det bör emellertid påpekas att de klagande först måste få ett domstolsavgörande om ett erkännande av deras fordran. För övrigt är garantin underförstådd eftersom den inte är inskriven i någon rättsakt. Detta visar att en juridisk mekanism i den inhemska rätten kan tolkas som en underförstådd garanti.
  - Detta ansvar omfattar skulder hos offentliga myndigheter, trots att dessa är juridiska personer. De franska myndigheterna har uttryckligen hänvisat till förekomsten av en juridisk person och av egna tillgångar för att bestrida den franska statens ansvar. Domstolen har avvisat det argumentet.
  - Tillämpningsområdet för den statliga garantin utsträcks alltså till offentliga myndigheter som inrättas av staten. Garantin är alltså starkt kopplad till gäldenärens offentligrättsliga ställning.
- (211) Det bör påpekas att Europadomstolens lösning i Campoloromålet inte är isolerad utan följer av en starkt bekräftad utveckling av rättspraxis. I sin dom av den 13 maj 1980 i målet Artico mot Italien⁽⁹⁷⁾ beslutade Europadomstolen att när en konkurs är hänförlig till en annan person än staten är det staten som i egenskap av garantigivare enligt artikel 6.1 ska vidta åtgärder för att garantera att klaganden faktiskt kan utöva de rättigheter som denna tillerkänns genom den artikeln. I sin dom av den 19 mars 1997 i mål nr 59498/00, Bourdov mot Ryssland, konstaterade domstolen också att "en statlig myndighet inte kan hänvisa till brist på medel för att inte betala sin skuld".
- iv) Genomgång av de franska myndigheternas synpunkter
- a) Skillnaden mellan lokala myndigheter och offentliga institutioner
- (212) Enligt de franska myndigheterna⁽⁹⁸⁾ är bevisföringen från kommissionens expert inte alls avgörande och begränsas till en rad hänvisningar till olika tolkningar av Campoloromålet. Framför allt görs det ingen åtskillnad mellan offentliga institutioner och lokala myndigheter, trots att denna skillnad är central för att avgöra om det är möjligt att inte betala en fordran. De franska myndigheterna återger här sin experts synpunkt. Experten ifrågasätter den premiss som ligger till grund för kommissionens resonemang med utgångspunkt i rättspraxis från Campoloromålet: kommissionens resonemang bygger på att lokala myndigheter och offentliga institutioner är likställda, eftersom de har det gemensamt att de är offentligrättsliga juridiska personer som är klart avgränsade från staten. Men dessa två typer av enheter har inte ens samma grundlagsstadgade ställning. Förekomsten av statliga myndigheter är ett grundlagsstadgat krav och staten är skyldig att garantera deras överlevnad. Offentliga institutioner av industriellt och kommersiellt slag har inte alls samma grundlagsstadgade ställning och kan försvinna. Följaktligen kan rättspraxis från Campoloromålet, som gäller insolvens hos lokala myndigheter, inte tillämpas för offentliga institutioner.

- (213) Kommissionen kommer i det följande att undersöka om skillnaden i den grundlagsstadgade ställningen mellan lokala myndigheter och offentliga institutioner påverkar de slutsatser kommissionens expert dragit utifrån Europadomstolens och Conseil d'Etats avgöranden i Campoloromålet.
- (214) Kommissionen konstaterar att det som ligger till grund för Europadomstolens beslut inte är kravet på att bevara den berörda lokala myndigheten i fråga utan att bevara fordringsägarens rättigheter, det vill säga rätten till en rättvis rättegång (6.1 i konventionen om de mänskliga rättigheterna) och skyddet av fordringsägarens egendom (artikel 1 i protokoll nr 1): oavsett om gäldenären är en offentlig institution eller en lokal myndighet kränks fordringsägarens rättigheter på samma sätt.
- (215) När det gäller Conseil d'Etats avgörande är det lämpligt att göra åtskillnad mellan olika ansvarsordningar:
- Ansvarsordningen för grov försumlighet bygger på en brist i statens tillämpning av de befogenheter som inrättas genom lagen av den 16 juli 1980: den är alltså inte beroende av om gäldenären är en lokal myndighet eller en offentlig institution.
  - Den strikta ansvarsordningen bygger i sin tur på två hypotetiska fall:
    - a) I det första fallet vägrar prefekten att vidta vissa åtgärder på grund av tvingande hänsyn till allmänintresset. Det kan gälla behovet av att trygga den lokala myndighetens fortsatta existens, men det kan också handla om att upprätthålla offentliga tjänster. De franska myndigheternas expert understryker att kravet på kontinuitet endast gäller tjänsten, inte den institution som tillhandahåller den. Detta innebär emellertid att bevarandet av kontinuiteten i den offentliga tjänsten, i väntan på att det allmännyttiga uppdraget eventuellt överförs till en institution som kan överta det, kan innebära att prefekten måste vidta vissa åtgärder, till exempel att behålla de tillgångar som är nödvändiga för att utföra den offentliga tjänsten eller öka resurserna för att betala en fordran. För övrigt erkänner de franska myndigheterna att kravet på kontinuitet i de offentliga tjänsterna är tillämpligt för statens representant under genomförandet av det förfarande som inrättas genom lagen av den 16 juli 1980.
    - b) I det andra fallet kan det åberopas strikt ansvar om "prefekten lagligt har kunnat vägra att vidta vissa åtgärder för att garantera att domstolsavgörandet verkställs i sin helhet med hänsyn till institutionens situation, särskilt att tillgångarna är otillräckliga, [...] ska den skada som uppstår för den offentliga institutionens fordringsägare vara statens ansvar, om skadan är av onormal och särskild karaktär". Som påpekats tidigare är den utlösande faktorn för ansvaret endast den skuldsatta institutionens finansiella situation. Även detta fall kan lika väl gälla en institution som en lokal myndighet.
- (216) Sammanfattningsvis anser kommissionen att skillnaderna i den grundlagsstadgade ställningen för lokala myndigheter och offentliga institutioner inte motbevisar de slutsatser som kommissionens expert drar av rättspraxis från Campoloromålet. Dessutom påpekar kommissionen att syftet med de franska myndigheternas argumentation är att ifrågasätta Campoloromålets relevans för det aktuella fallet, eftersom detta inte gäller en lokal myndighet, trots att de själva har hänvisat till Campoloromålet för att stödja sin egen ståndpunkt.
- β) Det saknas grund för att åberopa statens ansvar
- (217) För övrigt har de franska myndigheterna svårt att se på vilken grund statens strikta ansvar skulle kunna åberopas vid fall av försumlighet hos en offentlig institution, eftersom statens ansvar i detta sammanhang endast kan åberopas om den utlösande faktor (inklusive underlåtenhet att agera) som staten tillskrivs direkt har orsakat skadan, vilket inte skulle vara fallet här.
- (218) Kommissionen konstaterar icke desto mindre att det av Conseil d'Etats och Europadomstolens avgöranden tydligt framgår att det går att åberopa statens strikta ansvar.
- γ) Det förekommer ingen onormal och särskild skada
- (219) Slutligen har de franska myndigheterna svårt att förstå hur domstolen ska kunna betrakta skadan som "särskild" eftersom den skulle gälla samtliga fordringsägare hos institutionen, eller som "onormal" om fordringsägarna har gått med på att bevilja lån till en enhet med en osäker ekonomisk situation.

- (220) Kommissionen konstaterar att förekomsten av en onormal och särskild skada verkligen är en begränsning av statens ansvar enligt Conseil d'Etats rättspraxis. De franska myndigheterna tvivlar på att skadan skulle betraktas som onormal om fordringsägarna beviljat lån till en enhet som befinner sig i en osäker ekonomisk situation. Kommissionen påpekar att det argumentet förutsätter att det inte finns någon garanti (och att fordringsägarna tror att det inte finns någon garanti), medan analysen ovan visar på motsatsen. Om fordringsägarna litar på att det finns en garanti får institutionens ekonomiska situation mycket mindre betydelse för fordringsägarens beslut om att bevilja ett lån till institutionen och även för förhandlingarna om finansieringsvillkoren. Dessutom måste man ta hänsyn till att denna skuld kan ha uppstått när den offentliga institutionen inte befann sig i svårigheter eller då en fordringsägare rimligen inte kunde ha känt till de ekonomiska svårigheterna. I vilket fall som helst måste frågan om onormal skada bedömas i vidare bemärkelse än huruvida institutionen befann sig i ekonomiska svårigheter eller ej, eller till och med om samtliga fordringsägare eller endast en har åsamkats skada. Enligt rättspraxis i fråga om strikt ansvar⁽⁹⁹⁾ bedöms en onormal och särskild skada i förhållande till allmänintresset. För att betraktas som onormal och särskild ska skadan vara orimligt stor för dem som har åsamkats den i förhållande till det allmänna intresse man har sökt skydda. Därav drar kommissionen slutsatsen att kravet på att en skada ska vara onormal och särskild utan tvivel är ett filter som kan hindra att ett visst antal fordringar ersätts, men att det blir mindre sannolikt att filtret får effekt ju större skulden är. Slutligen påpekar kommissionen att förekomsten av en onormal och särskild skada inte är ett villkor som införs genom Europadomstolens rättspraxis. Följaktligen kan alla fordringsägare i princip få ersättning från staten för att täcka sin skuld när ett rättsligt förfarande har genomförts.
- v) Ingen begränsning av statens ansvar och/eller garanti
- (221) Kommissionen understryker att det, precis som visas i det föregående, inte finns något som hindrar lagstiftaren att i likhet med vad som gäller för vissa företag föreskriva att staten endast ska stå för skulder i offentliga institutioner av industriellt och kommersiellt slag upp till och med dess ursprungliga insats (eller anslag). Framför allt finns det inget som hindrar lagstiftaren från att föreskriva en begränsning av ansvaret eller helt enkelt ange att den statliga delägaren endast kan vara ansvarig för en skuld i en offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag vid fall av försumlighet eller vid ett faktum som är klart avgränsat från ren insolvens hos institutionen och som kan hänföras till staten och som ligger till grund för en särskild skada. Det är alltså tillåtet för lagstiftaren att införa hinder för en statlig garanti gentemot offentliga institutioner av industriellt och kommersiellt slag och att begränsa möjligheten att åberopa statens ansvar för skador som har uppstått för fordringsägarna. De franska myndigheterna har emellertid inte gjort några sådana förtydliganden.
- vi) Kommissionens slutsats
- (222) Av punkterna i–v sluter sig kommissionen till att enligt den nuvarande franska lagstiftningen kan en fordringsägare som inte har lyckats få sin fordran reglerad genom de förfaranden som fastställs i lagen av den 16 juli 1980 få motsvarande hela sin fordran betald genom att som en sista utväg åberopa statens ansvar, i motsats till vad som sker inom ramen för ett allmänrättsligt förfarande där återbetalningen till fordringsägaren begränsas av värdet på de tillgängliga tillgångarna. Statens ansvar behandlas som en garanti. Det begränsas inte genom någon fransk rättsakt. Det är i sig kopplat till gäldenärens offentlighetsliga ställning.
- vii) Det franska förslaget om klausulen i avtalen
- (223) De franska myndigheterna är beredda att utvidga sitt förslag om att föra in en klausul om att det inte finns någon statlig garanti i alla avtal som innebär en skuld om kommissionen beslutar att det inte förekommer statlig stöd. En sådan utvidgning skulle enligt de franska myndigheterna undanröja all risk för att staten skulle åläggas ett strikt ansvar enbart på grund av insolvens hos La Poste.
- (224) För det första vill kommissionen påminna om att anmärkningen i skäl 181 uppenbart är tillämplig på detta avsnitt i det här beslutet. Precis som anges i beslutet om att inleda förfarandet erkänner kommissionen för övrigt att detta är en åtgärd som sannolikt skulle begränsa möjligheterna för en fordringsägare som har ingått ett sådant avtal att få ersättning för sin fordran genom ett rättsligt avgörande. Kommissionen tvivlar dock fortfarande på beständigheten i en sådan lösning, då undantaget för accepterad risk är en regel som etablerats genom rättspraxis som alltid kan förändras (en omsvängning i rättspraxis går ännu mindre att utesluta eftersom rättspraxis går mot en utvidgning av ordningen med strikt ansvar för staten). När det gäller de franska myndigheternas synpunkter betonar kommissionen att de föregående anmärkningarna inte innebär att kommissionen förnekar att de franska myndigheternas förslag skulle ge någon effekt, utan att den framhåller svagheter i den rättsliga ram som det skulle leda till.

- (225) För övrigt anser kommissionen att de franska myndigheternas förslag är otillräckligt eftersom den statliga garantin kan åberopas för alla typer av ansvar, däribland utomobligatoriskt ansvar och straffrättsligt ansvar, som uppvisar samma egenskaper i detta sammanhang. Det går inte att föreskriva i förväg i ett avtal att staten inte har ansvar för La Postes skulder. Rent generellt skulle La Poste genom olika rättsliga mekanismer kunna ådra sig en skuld till en tredje part som skulle omfattas av den statliga garantin vid insolvens. Om La Poste till exempel tvingades att köpa upp en annan organisation (en annan offentlig institution) skulle företaget samtidigt vara tvunget att överta den organisationens rättigheter och förpliktelser. Om La Poste därefter skulle tvingas betala den organisationens skulder till en tredje part skulle det inte i något kontrakt eller i något annat juridiskt dokument ha angetts att staten inte var skyldig att betala La Postes skulder gentemot fordringsägarna i den uppköpta organisationen, eftersom ingen hade kunnat förutse detta. På samma sätt skulle La Poste genom en omvandlingsmekanism (fusion, uppköp) av vissa organisationer inom den offentliga sektorn kunna få ansvar för vissa skulder till tredje part utan att det är möjligt att införa en begränsning av den statliga garantin genom ett avtal. Att en sådan klausul införs i "avtal" med "fordringsägare" är alltså inte tillräckligt, eftersom detta inte täcker alla hypotetiska fall. En sådan formulering riskerar att släppa igenom fordringar från oidentifierbara tredje parter redan från början. Det är bara en rättsakt med generell omfattning där det anges att staten inte ger La Poste några garantier och som är tillämplig på alla situationer och alla typer av tredje parter som är tillräcklig.
- (226) Även om de franska förslagen skulle hindra alla möjligheter för en fordringsägare i La Poste att åberopa statens ansvar för att få ersättning för sin fordran (ett hypotetiskt fall som enligt kommissionen inte kan verifieras) går det inte att genom dessa förslag tydligt fastställa vad som ska hända om La Poste blir insolvent. En fordringsägare i La Poste som inte har kunnat få sin fordran betald genom ett krav på verkställighet av den enskilda fordran skulle ändå kunna hoppas på ersättning för sin fordran inom ramen för en total statligt finansierad omstrukturering av La Poste, vilket kommer att visas längre fram i detta beslut.
4. *En fordringsägare som inte får sina krav uppfyllda kan ändå vidta rättsliga åtgärder på grund av att denne har fattat sitt beslut på grundval av en legitim, felaktig förväntan om att en fordran alltid skulle bli betald*
- (227) Detta går att bekräfta genom teorin om det yttre skenet⁽¹⁰⁰⁾. Även om man går med på de franska myndigheternas resonemang om att det inte finns några obegränsade garantier för La Poste till följd av La Postes rättsliga ställning (ett resonemang som kommissionen inte godtar) visar de faktorer som analyseras ovan att fordringsägare med fog kan anta att det ändå finns en sådan garanti. Enligt teorin om det yttre skenet förstärks effekten genom en samverkan mellan en rad faktorer.
- (228) De viktigaste faktorer som är relevanta i fråga om teorin om det yttre skenet återges i det följande:
- När det gäller statliga garantier för offentliga institutioner av industriellt och kommersiellt slag ger olika rättsakter (lagen av den 16 juli 1980 och dess tillämpningsföreskrifter) eller officiella dokument (budgetdokument) fordringsägare anledning att tro att staten ska ta över de skulder som offentliga institutioner av industriellt och kommersiellt slag har om institutionerna saknar medel, eller att statens ansvar ska träda in.
  - Bristen på förtydligande av det rättsliga läget efter Campoloromålet och de första förfaranden som kommissionen har inlett i fråga om den rättsliga ställningen för offentliga institutioner av industriellt och kommersiellt slag förstärker också fordringsägarnas förtroende för att det finns en sådan garanti.
  - Avsaknaden av en tydlig angivelse av vilka effekter det skulle få om en offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag ställer in betalningarna talar också för detta faktum.
  - Kreditvärderingsinstitutens reaktion måste också vägas in, eftersom tredje parter, felaktigt eller med rätta, lägger stor vikt vid gäldenärens rättsliga ställning vid betygssättningen, som spelar en avgörande roll i finansieringssammanhang (vilket kommer att visas i avsnitt 4.1.2 a i detta beslut).
- (229) I enlighet med slutsatserna från kommissionens expert konstaterar kommissionen att även om fordringsägaren felaktigt hade antagit att staten skulle vara skyldig att garantera offentliga institutioners skulder i allmänhet och La Postes i synnerhet, skulle detta vara ett legitimt fel med hänsyn till det ovan anförda och detta skulle kunna ge rättsliga effekter. I det sällsynta fall en fordringsägare inte skulle få sin fordran reglerad skulle fordringsägaren ändå vara säker på att den inte riskerade att försvinna.

B. Garanti om upprätthållande av La Postes och/eller dess förpliktelsers existens

(230) Även om fordringsägaren inte skulle lyckas få sin fordran reglerad inom rimlig tid efter att tillämpat de förfaranden som beskrivs i det föregående avsnittet, kan fordringsägaren fortfarande vara säker på att fordran inte kommer att försvinna. När ett privaträttsligt företag försvinner riskerar företags rättigheter och förpliktelser att försvinna med det. Likvidationsförfarandet för företag erbjuder inga försäkringar om reglering av fordringar. För offentliga institutioner är läget ett annat. Precis som visats ovan, finns det inget förfarande för avlägsnande/likvidation av offentliga institutioner genom inställning av betalningar och utsläckning av skulder. Om det sker en nedläggning genom ett beslut av en offentlig myndighet pekar praxis och de grundläggande förvaltningsrättsliga principerna på att en nedlagd offentlig institutions rättigheter och förpliktelser alltid övertas av någon annan enhet eller, i sista hand av staten, trots att detta inte uttryckligen föreskrivs i någon rättsakt. En offentlig institution avlägsnas/likvideras inte genom beslut av den offentliga myndigheten med avlägsnande av institutionens rättigheter och förpliktelser. Varje fordringsägare kan följaktligen vara säker på att den rätt som följer av fordran kommer att kunna återopas hos något annat organ och att fordran alltså inte kommer att försvinna.

(231) Denna bevisföring bygger på en praktisk undersökning av den organiska utvecklingen av offentliga institutioner. Denna undersökning, som har utförts av kommissionens expert, visar att offentliga institutioners skulder alltid överförs till en annan juridisk person som inte kan vägra att ta emot dem.

(232) Kommissionens expert har identifierat tre orsaker till nedläggning av offentliga institutioner⁽¹⁰¹⁾: mandatet löper ut (1), uppdraget försvinner (2) och (det vanligaste fallet), uppdraget överförs, vilket med nödvändighet medför en överföring av rättigheter och förpliktelser (3).

a) Mandatet löper ut för en offentlig institution

(233) Det är ovanligt att mandatet löper ut för offentliga institutioner. Det enda exempel⁽¹⁰²⁾ som kommissionens expert har kunnat hitta visar att den offentliga institutionens rättigheter och förpliktelser, däribland dess skulder (som uttryckligen anges), överförs till andra offentligrättsliga juridiska personer.

b) Offentliga institutioner läggs ner på grund av att deras uppdrag försvinner

(234) När en offentlig institutions uppdrag försvinner innebär detta så gott som alltid att en offentlig tjänst har tagits bort först. Det innebär att de offentliga myndigheterna inte längre betraktar en viss verksamhet som en tjänst i allmänhetens intresse som myndigheten måste bedriva eller garantera. Men utvecklingen går snarare i den riktningen att allt fler verksamheter identifieras som offentliga tjänster. Detta förklarar varför detta fenomen fortfarande är mycket ovanligt.

(235) Undantaget är dock de fall där offentliga institutioner inte har ett uppdrag i allmänhetens tjänst, där nedläggningen på grund av att uppdraget försvinner inte innebär att den offentliga tjänsten först har försvunnit. La Poste tillhör inte denna senare kategori. I vilket fall som helst visar verkligheten att dessa institutioners rättigheter och förpliktelser systematiskt övertas av en annan offentligrättslig juridisk person, oftast staten själv, vilket framgår av ett flertal rättsakter och exempel som kommissionens expert har tagit fram⁽¹⁰³⁾ med utgångspunkt i den undersökning som har genomförts av S. Carpi-Petit⁽¹⁰⁴⁾.

c) Överföring av uppdrag medför en överföring av rättigheter och förpliktelser

(236) Det vanligaste fallet är att uppdraget för en offentlig institution överförs till en annan organisation samtidigt med en överföring av rättigheter och förpliktelser. Principen om kontinuitet i den offentliga verksamheten innebär att de tillgångar som hänförs till uppdraget ska överföras, vilket också innebär en överföring av rättigheter och förpliktelser.

(237) Av detta framträder en grundläggande princip om att när uppdraget finns kvar ska den gamla offentliga institutionens skulder överföras till den organisation som tar över uppdraget.

(238) Oftast⁽¹⁰⁵⁾ överflyttas uppdraget till en enda organisation, vilket leder till att tillgångarna överförs i sin helhet utan delning. Samma princip gäller om överflyttningen görs till en privaträttslig juridisk person⁽¹⁰⁶⁾.

(239) Det finns också hypotetiska fall med delning av tillgångar, vilket än en gång visar kontinuiteten i offentliga institutioners rättigheter och förpliktelser.

- (240) Av artikel 1 i dekret nr 74-947 av den 14 november 1974 om överföring till Institut de l'audiovisuel av ORTF:s tillgångar, rättigheter och förpliktelser framgår att det finns en princip om att en efterträdare ska utses "automatiskt": "De tillgångar, rättigheter och förpliktelser som ingår i Office de radiodiffusion-télévision française och som inte har överförts [...] till den offentliga utsändningsinstitutionen eller till något av de företag som inrättas genom denna lag, kan överföras till Institut de l'audiovisuel från och med den 1 januari 1975 genom ett beslut av premiärministern."
- (241) De hypotetiska fall där tillgångarna överförs i flera etapper bekräftar den tendens som påpekats tidigare ⁽¹⁰⁷⁾.
- (242) När en offentlig institution omvandlas till ett aktiebolag finns flera omvandlingsmetoder:
- Avlägsnande/avveckling: det enklaste fallet är avlägsnande genom avveckling, det vill säga den offentliga institutionen avvecklas.
  - Avlägsnande/ersättning: avveckling genom ersättning innebär med B. Plessix formulering en ⁽¹⁰⁸⁾ "avveckling av den offentliga institutionen [som] åtföljs av inrättandet av en ny juridisk person som får det lagstadgade uppdrag som den avvecklade institutionen hade ansvar för. En ny juridisk person ersätter alltså den avvecklade offentliga institutionen i dess rättigheter och förpliktelser. En ny juridisk person övertar den avvecklade institutionens uppdrag."
  - Omvandling utan avveckling: omvandling utan avveckling, eller utan avlägsnande, bygger på att bevara kontinuiteten i den omvandlade juridiska personen.
- (243) Lagstiftaren har på senare år åtagit sig att göra omvandlingar utan avveckling. Vid de första omvandlingarna, framför allt i fråga om France Télécom, avvecklade lagstiftaren först den offentliga institutionen av industriellt och kommersiellt slag och överförde därefter institutionens samtliga tillgångar, rättigheter och förpliktelser till en ny juridisk person i form av ett privaträttsligt företag ⁽¹⁰⁹⁾. Vid de efterföljande transaktionerna har lagstiftaren endast ändrat den juridiska formen utan att skapa en ny juridisk person. Det sker alltså ingen överföring av de tillgångar, rättigheter och förpliktelser som ingår i den offentliga institutionen av industriellt och kommersiellt slag. Inte heller läggs verksamheten ned, utan lagstiftaren säkerställer rättslig kontinuitet i verksamheten, vilket till exempel framgår av lag nr 2004-803 av den 9 augusti 2004 om offentliga el- och gastjänster och om el- och gasbolag och artikel 25 i denna: "omvandlingen till företagen Electricité de France och Gaz de France innebär varken att nya juridiska personer skapas eller att verksamheten läggs ner. Alla tillgångar, rättigheter, förpliktelser, avtal och tillstånd hos företagen Electricité de France och Gaz de France, inom och utanför Frankrike, ska vara dem som ingick i var och en av de offentliga institutionerna vid tidpunkten för omvandlingen av deras juridiska form. Denna omvandling innebär inte att det går att ifrågasätta dessa tillgångar, rättigheter, förpliktelser, avtal och tillstånd och får i synnerhet ingen inverkan på de avtal som har ingåtts med tredje part av Electricité de France, Gaz de France (...). De transaktioner som följer av denna omvandling får inte ge upphov till någon form av uttag av skatter eller avgifter" ⁽¹¹⁰⁾.
- (244) Med stöd av sin expert konstaterar kommissionen att analysen av de olika alternativen för avlägsnande av offentliga institutioner gör det möjligt att dra följande slutsatser:
- Även om det inte finns någon generell rättslig ordning för att organisera avveckling av offentliga institutioner visar praxis att det i rättsakten alltid föreskrivs att rättigheter och förpliktelser i den institution som ska avvecklas ska överföras till staten eller till den organisation som övertar uppdraget. Så vitt kommissionen känner till finns det inte ett enda exempel på en rättsakt där det fastställs att skulder ska avlägsnas.
  - Det är "rättigheter och förpliktelser" som överförs, där begreppet förpliktelser med all säkerhet syftar på skulder. I vissa rättsakter används det vagare begreppet "arv". Enligt den juridiska ordboken Cornu ⁽¹¹¹⁾ är arv "samtliga tillgångar och förpliktelser hos en och samma person (det vill säga rättigheter och skyldigheter som går att värdera i pengar)", vilket är en definition som även omfattar skulder. Det enda exemplet på att en offentlig institution helt enkelt har avlägsnats omfattar i vilket fall som helst en överföring av själva "skulderna".
  - Även när ett uppdrag avlägsnas övertas institutionens rättigheter och förpliktelser i praktiken av en annan organisation.

- Den praxis som beskrivs är förenlig med den kodifierande föreskriften nr 02-060-M95 av den 18 juli 2002 och med handboken om den finansiella organisationen när nationella offentliga institutioner inrättas, omvandlas och avvecklas. Även om dessa föreskrifter endast gäller institutioner med en statsrevisor, vilket La Poste inte har, bekräftar de ändå vad denna praxis visar, nämligen att rättigheter och förpliktelser från en likviderad offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag tillfaller antingen staten eller den juridiska person som övertar institutionens uppdrag.
- (245) Kommissionen konstaterar att denna analys visar att fordringsägaren för en sådan offentlig institution kan känna sig säker på att fordran inte kommer att försvinna om institutionen försvinner.
- (246) Bevisföringen vore inte komplett utan en undersökning av huruvida den övertagande organisationen, i likhet med vad som gäller vid privaträttsliga ägarbyten, kan vägra övertagandet, i synnerhet om skulderna är alltför stora. Det förefaller som om möjligheten att vägra ett förvaltningsrättsligt övertagande är mycket begränsad.
- (247) S. Carpi-Petit⁽¹¹²⁾ skriver att ”i motsats till civilrätten, som ger alla efterföljande rättsinnehavare denna möjlighet, är valmöjligheten inte någon generell förvaltningsrättslig princip vid successioner. Möjligheten erbjuds endast vissa rättsinnehavare beroende på egenskaperna hos den realiserade verksamheten. Överföringar som följer av rena avvecklingar är inte frivilliga. I fråga om ersättningar beror valfriheten på om det i förväg har fastställts någon testator.” När det gäller rena avvecklingar konstaterar S. Carpi-Petit i sin omfattande undersökning att ”avsaknaden av valfrihet för staten även är tillämplig i förvaltningsrätten. Detta innebär att den enklaste hypotesen i fråga om förekomsten eller avsaknaden av valmöjlighet är att en offentlig nationell institution avvecklas utan överföring av uppdraget. I detta fall är staten alltid rättsinnehavare. Om staten skulle vägra att ta emot de tillgångar som lämnas av den avvecklade offentliga institutionen skulle dessa med nödvändighet bli ägarlösa, vilket är uteslutet. För övrigt är det inte möjligt att föra upp överlåtelseavgiften på någon annans tillgångar. Därmed finns det ingen valmöjlighet i fråga om en ren avveckling av en offentlig nationell institution.”
- (248) När det är fråga om utbyte i ett uppdrag ”finns det två typer av ersättning i förvaltningsrätten för successioner. I det första fallet skapas den juridiska person som ska ersätta den fysiska personen/testatorn för detta ändamål. Den är alltså den universella rättsinnehavaren i successionen. Därav förefaller det naturligt att den personen inte ges någon valmöjlighet.”
- (249) Kommissionens expert framhåller att man kan göra invändningar mot detta resonemang i fråga om rena avvecklingar av offentliga institutioner genom avveckling av uppdraget, där det faktum att staten saknar möjlighet att vägra att överta tillgångar inte betyder att den saknar möjlighet att vägra att överta skulder. Eftersom det är fråga om offentligrättsliga juridiska personer förefaller dock avsaknaden av möjlighet att vägra en succession främst bygga på den offentliga institutionens offentligrättsliga ställning och inte på att det är omöjligt att lämna tillgångar utan ägare.
- (250) I enlighet med sin expert konstaterar kommissionen att offentliga institutioners skulder i praktiken alltid överförs till en annan offentligrättslig juridisk person om den offentliga institution som innehar uppdraget avlägsnas. Fordringsägare till sådana offentliga institutioner, varav La Poste är en, kan alltså vara förvissade om att deras oregrerade fordringar inte kommer att släckas ut.
- C. Slutsats om förekomsten av en selektiv fördel för La Poste**
- (251) Mot bakgrund av de faktorer som lyfts fram för att bevisa förekomsten av en garanti för enskilda fordringar och för upprätthållande av La Postes förpliktelser drar kommissionen följande slutsatser:
- La Postes fordringsägare möter inte de vanliga hinder för att bestrida regleringen av en fordran som brukar gälla enligt privaträtten och förvaltningsrätten.
  - La Postes fordringsägare kan använda särskilda förfaranden för att få ersättning för sina fordringar där staten får tillstånd att tvinga gäldenären att reglera en fordran och där staten i förekommande fall kan öka La Postes resurser för att betala fordran.
  - Det finns inget i den franska lagstiftningen som låter La Postes fordringsägare förstå att de kan ställas inför en slutgiltig insolvens.

- Vid insolvens framgår av budgetdokumenten att staten kan bevilja ett extraordinärt stöd till organ inom den offentliga sektorn, som La Poste tillhör.
- Om de förfaranden som beskrivs ovan inte gör det möjligt för fordringsägaren att få ersättning kan denna åberopa statens ansvar för att få fordran betald i sin helhet.
- Om de åtgärder som beskrivs ovan drar ut på tiden framgår det av praxis att fordringsägaren kan vara säker på att fordran inte kommer att försvinna även om La Poste skulle genomgå en organisk utveckling.
- (252) Dessa förutsättningar är oupplösligt knutna till La Postes rättsliga ställning som offentlig institution.
- (253) De förfaranden som beskrivs ovan innebär att staten fungerar som garant som en sista utväg. Det går alltså med fog att dra slutsatsen att La Poste till följd av sin rättsliga ställning som offentlig institution omfattas av en obegränsad garanti från den franska staten.
- (254) Denna obegränsade statliga garanti till La Poste innebär en överföring av statliga resurser i den mening som avses i punkt 2.1 i tillkännagivandet 2008 om garantier.⁽¹¹³⁾ La Poste betalar inga premier för garantin och staten avstår alltså från den ersättning som normalt åtföljer garantier. Å andra sidan medför garantin en risk för att statliga resurser kan komma att tas i anspråk för att betala La Postes skulder⁽¹¹⁴⁾.
- (255) Slutligen kan den obegränsade statliga garantin till La Poste hänföras till staten eftersom den är en följd av kombinationen av La Postes rättsliga ställning, och principerna i nationell lagstiftning samt de båda rättsakterna, det vill säga lagen av den 25 januari 1985 (numera handelslagen) och lagen av den 16 juli 1980 med tillämpningsföreskrifter.
- 4.1.2 FÖREKOMST AV EN SELEKTIV FÖRDEL
- (256) Garantin är en grundläggande del i det statliga stöd som leder till att La Poste får fördelaktigare finansieringsvillkor än vad som skulle ha gällt om företaget enbart hade bedömts utifrån sina egna meriter (a). Eftersom garantin är obegränsad går det inte att beräkna beloppet av den marknadspremie som La Poste borde betala till staten, vilket gör det omöjligt att tillämpa den retrocessions-
- bestämmelse som de franska myndigheterna föreslår (b). De fördelaktigare finansieringsvillkor som La Poste har fått tack vare den underförstådda statliga garantin är en selektiv fördel (c).
- a) **Garantin är en grundläggande del i det statliga stöd som leder till att La Poste får fördelaktigare finansieringsvillkor än vad som skulle ha gällt om företaget enbart hade bedömts utifrån sina egna meriter**
1. *Finansieringsvillkor fastställs framför allt på grundval av kreditbetyg*
- (257) Finansieringsvillkor fastställs framför allt på grundval av kreditbetyg⁽¹¹⁵⁾: ju mer ett företags kreditbetyg sänks på grund av ökad risk för insolvens, ju högre ersättning kommer investeraren att kräva. Ett företag med mycket liten risk för insolvens kommer å andra sidan att kunna låna till mycket fördelaktiga villkor.
2. *I motsats till vad de franska myndigheterna hävdar anser kreditvärderingsinstitutet att garantin är en avgörande faktor för det statliga stödet till La Poste, varför La Poste har ett högre kreditbetyg än vad företaget skulle ha haft om det enbart hade bedömts utifrån sina egna meriter*
- i) Garantin påverkar La Postes kreditbetyg, eftersom den är en grundläggande del i det statliga stödet till La Poste
- a) Kreditvärderingsinstitutets analyser⁽¹¹⁶⁾ av förekomsten av en statlig garanti till La Poste
- (258) I en undersökning av det statliga stödets inflytande på kreditbetygen för postoperatörer av den 22 november 2004 anger Standard and Poor's att La Postes rättsliga ställning, som i slutändan innebär en statlig garanti, innebär att La Postes förpliktelser omfattas av en slutgiltig lagstadgad garanti från den franska staten⁽¹¹⁷⁾.
- (259) Den 3 april 2007 bekräftade Standard and Poor's sin slutsats om att La Postes rättsliga ställning gav företaget en slutgiltig garanti från den franska staten, även om denna garanti inte var uttryckligen föreskriven, vilket avspeglas i skillnaden mellan kreditbetygen för La Poste och för Frankrike⁽¹¹⁸⁾.
- (260) När det gäller Fitch, ett annat framträdande kreditvärderingsinstitut, påpekade de den 31 mars 2006, i samband med att de gav La Poste kreditbetyget AAA, att La Poste är en offentlig koncern som omfattas av en fransk statlig garanti.

- (261) Fitch sänkte emellertid La Postes kreditbetyg till AA den 17 april 2008 med hänvisning till att "La Postes ställning som offentlig institution inte längre motiverar att företagets kreditbetyg automatiskt följer statens betyg." Även om Fitch anger att de "inte förutsätter att det finns en underförstådd statlig garanti", bekräftar de ändå att "statens lagstadgade skyldighet att överta La Postes förpliktelser kvarstår". Kommissionen påpekar att ur unionsrättslig synpunkt är det inte särskilt viktigt om statens skyldighet att ta hand om La Postes förpliktelser följer av vad som kallas en garanti enligt nationell lagstiftning eller av en enkel lagstadgad skyldighet. I båda fallen är det fråga om en statlig garanti ur unionsrättslig synvinkel (se tillkännagivandet 2008 om garantier där det förklaras att offentliga garantier kan vara knutna till företagets rättsliga form och innebära att staten ska täcka förluster ⁽¹¹⁹⁾).
- (262) Den 4 september 2009 anger Fitch följande ⁽¹²⁰⁾: "Precis som angavs när La Postes kreditbetyg sänktes från AAA till AA 2008, erkänner institutet inte förekomsten av någon underförstådd statlig garanti för La Poste i fråga om likviditet. Sedan 2006 kan de statliga stödmekanismerna endast aktiveras om likviditetsbehoven uppfyller EU:s konkurrensregler. Detta innebär att La Postes offentligrättsliga ställning inte längre motiverar att företagets kreditbetyg automatiskt följer statens betyg. Tillgången till statliga resurser vid en kris är alltså inte längre garanterad, vilket avsevärt kan fördröja statens stöd vid eventuellt behov." Fitch anser alltså att likviditetsgarantin inte har kunnat användas sedan 2006, eftersom den inte är förenligt med de europeiska konkurrensreglerna. Detta bekräftar att institutet före det datumet ansåg att det fanns en sådan garanti och att den kunde aktiveras. Fitch fäster avgörande vikt vid kommissionens skrivelse av den 26 februari 2006 där den informerar Frankrike om sina preliminära slutsatser om förekomsten av obegränsade statliga garantier ⁽¹²¹⁾. Fitch tar emellertid inte hänsyn till att kommissionen i den skrivelsen klassificerade garantin som befintligt stöd och att skrivelsen av den 26 februari 2006 endast innehåller en preliminär och inte någon tvingande bedömning av förekomsten av garantin, vilket i förekommande fall inte hindrar att den tillämpas. Om det fanns en garanti före den 2006 innebär kommissionens skrivelse av den 26 februari 2006 inte att den ogiltigförklaras och att möjligheten att aktivera den upphävs. Detta är endast möjligt genom att Frankrike eller kommissionen upphäver själva garantin genom en rättsligt tvingande rättsakt. Även om Fitch felaktigt antar att kommissionens skrivelse innebär att garantin ogiltigförklaras fortsätter Fitch att erkänna "nivån på det extraordinära stöd som La Poste kan få samt den stora sannolikheten för att ett sådant stöd skulle ges vid behov".
- β) Garantin påverkar La Postes kreditbetyg, eftersom den är en grundläggande del i det statliga stödet till La Poste
- (263) Undersökningen av Standard and Poor's och Fitchs metoder visar att garantin påverkar kreditbetyget eftersom den är en grundläggande del i det statliga stödet.
- Standard and Poor's (S & P) Metod
- (264) I den ovannämnda undersökningen av det statliga stödets inverkan på kreditbetygen för postoperatörer förklarar S & P att metoden för att fastställa kreditbetyget för en postoperatör avgörs av den beräknade graden av statligt stöd till den operatören. S & P skiljer mellan postoperatörer som får statligt stöd (till exempel den franska och den italienska posten) och sådana som inte får något statligt stöd alls (till exempel Deutsche Post och TNT). S & P delar sedan upp kategorin postoperatörer som får statligt stöd i tre delkategorier:
- Enheter vars kreditbetyg är identiskt med den statliga ägarens: till denna kategori hör enheter som är starkt integrerade i de statliga mekanismerna och som sannolikt inte kommer att privatiseras. Inga postoperatörer tillhör denna kategori.
- Enheter vars kreditbetyg härleds ur den statliga ägarens genom en sänkning (upp till två kategorier, det vill säga sex punkter): dessa enheter bedriver visserligen sin verksamhet självständigt men är institutioner som bygger på den offentliga politiken och som får ett betydande direkt eller indirekt finansiellt stöd, även om det finns en stor osäkerhet i fråga om nivån och om hur skyndsamt ett sådant stöd skulle betalas ut ⁽¹²²⁾. La Poste tillhörde denna kategori åtminstone fram till publiceringen av undersökningen.
- Enheter vars kreditbetyg bygger på deras egna meriter plus en höjning av betyget i förhållande till det statliga stödet. Klassificeringen i denna tredje kategori förutsätter att postoperatören har statligt stöd men att detta främst ges i form av politik, reglering och eventuella ingripanden i nödlägen genom direkt lagligt finansiellt stöd.

- (265) I samma undersökning förklarar S & P att de bedömer det statliga stödet till postoperatören (och därmed vilken metod som ska användas för att fastställa operatörens kreditvärde och alltså i slutändan kreditbetyget) utifrån fyra faktorer som anges i följande ordning: operatörens rättsliga ställning, sannolikheten för en privatisering, ledningen och regleringsordningen. När det gäller den rättsliga ställningen hänvisar S & P just till fallet med den franska posten och betonar det "extremt starka" stödet från staten och tillägger omedelbart därefter att La Poste omfattas av en lagstadgad slutlig garanti från den franska staten ⁽¹²³⁾.
- (266) S & P illustrerar alltså den franska statens "extremt starka" stöd till La Poste med förekomsten av en slutlig lagstadgad garanti. Av detta extremt starka stöd drar S & P slutsatsen att La Postes kreditbetyg kan fastställas utifrån Frankrikes kreditbetyg med en sänkning med upp till högst tre kategorier, det vill säga 6 punkter. S & P:s kreditbetyg för La Poste har visserligen gradvis sänkts, men har aldrig varit mer än 4 punkter lägre än Frankrikes kreditbetyg (AAA) ⁽¹²⁴⁾.
- (267) Därför drar kommissionen slutsatsen att den statliga garantin för La Poste är en avgörande faktor i S & P:s bedömning att La Poste har ett extremt starkt statligt stöd. Det är på grund av detta extremt starka stöd som S & P tillämpar en *top-down*-metod för La Poste. Om S & P hade tillämpat en *bottom-up*-metod eller, ännu värre, inte hade höjt La Postes kreditbetyg till följd av det statliga stödet, vilket är fallet för Deutsche Post och TNT, skulle La Poste ha haft ett lägre kreditbetyg än det har i dag. I sin undersökning av inflytandet av statligt stöd på postoperatörers kreditbetyg anser S & P att Deutsche Poste och TNT har bättre kommersiella och ekonomiska resultat än La Poste. Ändå är de kreditbetyg som anges för Deutsche Post och TNT i S & P:s undersökning lägre än för La Poste. Om La Poste hade bedömts efter egna meriter skulle företaget alltså ha haft ett lägre kreditbetyg än det har i dag, tack var det "extremt starka" statliga stöd som S & P exemplifierar med förekomsten av den slutliga statliga garantin.
- Senaste kreditbetygen
- (268) I sin värdering av La Poste den 3 april 2007 nämner S & P att man har tagit hänsyn till den ändrade kapitalstruktur som en förändring i den rättsliga ställningen och en förlust av garantin skulle medföra ⁽¹²⁵⁾. S & P påpekar att institutet redan tar hänsyn till att dessa tre komponenter (kapitalstruktur, rättslig ställning och garanti) sannolikt kommer att ändras på lång sikt. I väntan på denna förändring fortsätter S & P att tillämpa en *top-down*-metod. I det föregående stycket visas emellertid att La Poste tack var den metoden kan få och faktiskt får ett bättre kreditbetyg än vad företaget skulle ha fått vid en värdering enbart utifrån dess egna meriter.
- (269) Kommissionen medger emellertid att S & P i samma analys av den 3 april 2007 understryker att La Postes kreditbetyg inte har påverkats av kommissionens rekommendation, eftersom S & P anser att en förändring av La Postes rättsliga ställning inte nödvändigtvis skulle innebära en minskning av det statliga stöd som ligger till grund för La Postes kreditbetyg och att detta har visats genom de beslut som nyligen fattats av regeringen ⁽¹²⁶⁾. Kommissionen påpekar att S & P har tagit hänsyn till andra faktorer än garantin när institutet har kommit fram till slutsatsen att La Poste har ett starkt statligt stöd som motiverar en *top-down*-metod. Dessa faktorer kan uppväga de påtryckningar som finns i fråga om La Postes rättsliga ställning och som får S & P att förvänta sig att den rättsliga ställningen ändras och garantin försvinner på lång sikt. S & P betraktar i alla händelser garantin som en grundläggande del i statens stöd och detta påverkar kreditbetyget.
- (270) I sin bedömning den 21 januari 2009, som gjordes efter den franska presidentens tillkännagivande den 18 december 2008 av ett förslag till lag om omvandling av La Poste till aktiebolag, sänkte S & P La Postes kreditbetyg till A + med negativa framtidsutsikter. De negativa framtidsutsikterna motiverades med att företagens rättsliga ställning och ägarstruktur sannolikt skulle ändras inom de närmsta två åren ⁽¹²⁷⁾. Enligt S & P skulle dessa initiativ kunna begränsa statens möjligheter att ge operatören extraordinärt stöd vid behov. Återigen nämns den rättsliga ställning som garantin är knuten till som ett tecken på statens starka stöd till La Poste.
- Kreditbetyg från Fitch
- (271) Fitch gav La Poste kreditbetyget AAA fram till den 17 april 2008 på grund av att La Poste är en offentlig koncern som omfattas av en fransk statlig garanti.
- (272) Den 4 oktober 2006, samma dag som kommissionen rekommenderade Frankrike att upphöra med den o begränsade statliga garanti som La Poste åtnjöt i egenskap av offentligrättslig juridisk person, sänkte Fitch La Postes kreditbetyg (från stabilt AAA till AAA minus), eftersom kreditvärderingsinstitutet tolkade "Europeiska kommissionens rekommendation som det första påtagliga tecknet på påtryckningar i fråga om La Postes rättsliga ställning och därmed på dess kreditbetyg". Denna sänkning av betyget och Fitchs motivering till sänkningen visar sambandet mellan den rättsliga ställningen och den garanti som La Poste åtnjuter och kreditbetyget från Fitch.

- (273) Den 17 april 2008 sänkte Fitch betyget till AA. Fitch fortsätter dock att tillämpa en *top-down*-metod, vilket motiveras med att La Poste tillhör den offentliga sektorn. Som tidigare nämnts baserade Fitch sitt beslut på att "La Postes ställning som offentlig institution inte längre motiverar att företagets kreditbetyg automatiskt följer statens betyg." Fitch förklarar att La Postes kreditbetyg i fortsättningen kommer att bygga på stödförhållandet mellan moderbolaget, det vill säga staten, och dess dotterbolag, La Poste. Fitch använder för närvarande också *top-down*-metoden: La Postes kreditbetyg är inte längre identiskt med statens kreditbetyg, men med hänsyn till det starka statliga stödet till La Poste, där den lagstadgade skyldigheten att överta La Postes åtaganden är en grundläggande del, baseras La Postes kreditbetyg på statens betyg och inte enbart på företagets ekonomiska situation. Denna metod och även kreditbetyget bekräftades vid en bedömning den 4 september 2009.
- Slutsatser
- (274) Av dessa analyser drar kommissionen slutsatsen att Fitch (åtminstone fram till 2008) och S & P har ansett att en slutlig lagstadgad statlig garanti för La Poste har varit en grundläggande del i statens stöd till La Poste. Det är på grund av detta stöd som kreditvärderingsinstitutet har använt en *top-down*-metod, vilket har gett La Poste ett högre kreditbetyg än vad företaget skulle ha fått om det enbart hade bedömts utifrån egna meriter. Därför anser kommissionen att garantin är eller har varit en avgörande faktor för La Postes kreditbetyg, även om den inte är den enda faktorn. Men eftersom Fitch och S & P är två betydelsefulla kreditvärderingsinstitut och det är fastställt att marknaden tar hänsyn till deras kreditbetyg för att värdera sina krediter till ett visst företag är det sannolikt att ett kreditbetyg från något eller båda av dessa institut som är bättre än vad det skulle ha varit utan garantin ger La Poste en fördel som företaget inte skulle ha haft på vanliga marknadsvillkor.
- ii) Motbevisning av de franska myndigheternas argument
- a) Det faktum att kreditbetyget är lägre än statens motbevisar inte förekomsten av en underförstådd garanti för enheter som omfattas av bestämmelserna i lagen från 1980
- (275) De franska myndigheterna bestrider den ekonomiska effekten av bestämmelserna i lagen av den 16 juli 1980 och hävdar att om kreditvärderingsinstitutet tolkar dessa bestämmelser som att det inrättas en mekanism som kan likställas med en statlig garanti för fordringsägare till de berörda juridiska personerna är det svårt att förstå varför lokala myndigheter kan få kreditbetyget BBB+ eller AA-. Dessutom förstår de franska myndigheterna inte varför La Poste kan få ett lägre kreditbetyg än staten om företaget omfattas av en statlig garanti⁽¹²⁸⁾.
- (276) I detta avseende hänvisar kommissionen till S & P:s analyser av den 22 november 2004 om det statliga stödets inverkan på postoperatörers kreditbetyg och av den 14 juni 2006 om kreditbetyg för enheter som är knutna till staten⁽¹²⁹⁾, samt till undersökningen 2007 av La Poste. Enligt dessa analyser baseras kreditbetyget för ett företag med ett starkt stöd från staten på den statens kreditbetyg, men det kan sänkas med två kategorier (eller 6 punkter) om de finansiella banden mellan det företaget och staten kan förändras på medellång eller lång sikt⁽¹³⁰⁾. Det lägre kreditbetyget för La Poste jämfört med staten kan alltså förklaras med att S & P förväntar sig ett minskat statligt stöd under de kommande åren, vilket tydligt visar att statens stöd, varav garantin är en grundläggande del, gör det möjligt för La Poste att få ett bättre kreditbetyg än vad företaget annars skulle ha fått.
- (277) S & P tillägger att La Poste 1991 blev en autonom offentligrättslig enhet med rättslig ställning som offentlig institution, vilket gav företaget en slutgiltig statlig garanti för sina förpliktelser, även om denna inte var en direkt och uttrycklig garanti, vilket avspeglas i skillnaden mellan kreditbetygen för La Poste och för Frankrike⁽¹³¹⁾. Även om S & P alltså sänker La Postes kreditbetyg jämfört med statens, anser S & P helt klart att La Poste omfattas en underförstådd statlig garanti till följd av sin rättsliga status som offentlig institution och att detta direkt påverkar den metod som används för att fastställa kreditbetyget.
- (278) Detta förklarar varför S & P har beslutat att skilja La Postes kreditbetyg från statens. Kommissionen behöver dock inte ta ställning i fråga om orsakerna till skillnaden mellan statens kreditbetyg och kreditbetygen för lokala myndigheter eftersom den frågan inte omfattas av denna undersökning.
- β) De franska myndigheterna drar felaktiga slutsatser eftersom de inte utgår från "för övrigt allt annat lika"
- (279) Enligt de franska myndigheterna bygger kreditinstitutens bedömningar inte på någon juridisk analys utan på en subjektiv värdering av vilket statligt stöd La Poste skulle få om det råkade i svårigheter. Till stöd för detta påstående hänvisar Frankrike till S & P:s analys av den 3 april 2007. Som förklaras ovan förklarar S & P i den analysen att institutet lämnar kreditbetyget oförändrat efter kommissionens tillkännagivande i sin skrivelse med en rekommendation om att garantin ska upphöra, eftersom S & P anser att en förändring av La Postes rättsliga ställning inte behöver innebära en minskning av det starka statliga stöd som ligger till grund för La Postes kreditbetyg och som har bekräftats på nytt av de beslut som regeringen nyligen fattat⁽¹³²⁾.

- (280) Kommissionen erkänner att S & P har tagit hänsyn till andra faktorer än garantin när institutet har kommit fram till slutsatsen att La Poste har ett starkt statligt stöd som motiverar en *top-down*-metod. I det aktuella fallet har regeringens beslut, bland annat lösningen på frågan om finansiering av tjänstemännens pensioner, bevarandet av reserverade tjänster för La Poste, stödet till distributionen av "livret A" och portohöjningen (som för övrigt också är myndighetsutövning om än inte statligt stöd i sin helhet), kunnat uppväga effekten av kommissionens rekommendation. Detta innebär inte att kreditvärderingsinstitutet inte har tagit hänsyn till kommissionens rekommendation och mer allmänt påtryckningarna om en förändring av La Postes rättsliga ställning och därmed av den garanti som La Poste åtnjuter. Naturligtvis beaktas dessa påtryckningar och tolkas som en minskning av det stöd som staten kommer att kunna ge La Poste. De påverkar alltså kreditbetyget. Detta var för övrigt anledningen till att kreditvärderingsinstitutet Fitch den 4 oktober 2006, samma dag som kommissionen rekommenderade Frankrike att upphöra med den obegränsade statliga garanti som La Poste omfattades i egenskap av offentligrättslig juridisk person, sänkte La Postes kreditbetyg (från stabilt AAA till AAA minus), eftersom de tolkade "Europeiska kommissionens rekommendation som det första påtagliga tecknet på påtryckningar i fråga om La Postes rättsliga ställning och därmed på dess kreditbetyg", vilket bekräftar att den rättsliga ställningen är en mycket viktig faktor.
- (281) För att illustrera behovet av att bygga resonemanget på "allt annat lika" påminner kommissionen om att S & P i samma kreditbetyg från 2007 också angav att en förändring av ägarstrukturen i La Poste (och därmed en förlust av garantin) skulle leda till att en annan metod skulle användas för att fastställa kreditbetyget, men att den förändringen inte måste innebära en förändring av La Postes betyg, med hänsyn till de förväntade förbättringarna i La Postes egen situation de närmaste åren⁽¹³³⁾. Detta förefaller bekräfta att La Poste utan sin nuvarande rättsliga ställning måste förbättra sin egen situation för att behålla samma kreditbetyg. Om La Postes egen situation däremot förblir oförändrad bör det svagare statliga stödet till La Poste leda till en sänkning av företagets kreditbetyg⁽¹³⁴⁾.
- y) De franska myndigheternas argument, vars syfte är att visa att La Postes rättsliga ställning och den garanti som följer av denna ställning inte är de enda faktorer som kreditvärderingsinstitut tar hänsyn till, motbevisar inte kommissionens bevisföring
- (282) Merparten av de franska myndigheternas argument för att visa att garantin inte påverkar La Postes kreditbetyg⁽¹³⁵⁾ visar endast att garantin inte är den enda faktor som kreditvärderingsinstitutet tar hänsyn till. Kommissionen erkänner att så är fallet, men detta motbevisar inte att kreditvärderingsinstitutet faktiskt tar hänsyn till garantin när de fastställer postoperatörers kreditbetyg.
- Dessutom bygger de franska myndigheterna inte sitt resonemang på principen "i övrigt allt annat lika".
- De franska myndigheternas argument utifrån kreditvärderingsinstitutets doktrin för att sätta kreditbetyg för postoperatörer
- (283) De franska myndigheterna granskar kreditvärderingsinstitutets betygsättningsmetod med utgångspunkt i S & P:s skrivelse om det statliga stödets påverkan på postoperatörers kreditbetyg⁽¹³⁶⁾. De understryker att kategori 1 enligt den klassificering som S & P beskriver motsvarar breda kriterier, men att det inte görs någon hänvisning till den betygsatta operatörens rättsliga ställning. Därav drar de franska myndigheterna slutsatsen att den rättsliga ställningen inte är en viktig faktor för kreditvärderingsinstitutets bedömning.
- (284) Kommissionen ifrågasätter denna slutsats och framhåller att S & P tydligt anger operatörernas rättsliga ställning som en nyckelfaktor i bedömningen av den statliga stödnivån (se skälen 264–267 om S & P:s metod).
- (285) Vidare understryker de franska myndigheterna att S & P har placerat den italienska posten i samma kategori som La Poste trots att den italienska posten har en privaträttslig ställning och trots att dess ekonomiska resultat inte motiverar placeringen i den kategorin⁽¹³⁷⁾.
- (286) Det faktum att ett kreditvärderingsinstitut kan anse att en postoperatör med privaträttslig ställning, i det här fallet Poste Italiane, har ett starkt statligt stöd och placeras i samma kategori som La Poste motbevisar inte kommissionens bevisföring som syftar till att visa att det finns en garanti som är en följd av La Postes rättsliga ställning och att kreditvärderingsinstitutet tar hänsyn till den garantin. Kommissionen erkänner att postföretag, till exempel Poste Italiane, kan placeras i samma kategori som La Poste utan att omfattas av någon garanti, om andra faktorer visar att företaget ändå har ett starkt statligt stöd. För att visa att garantin inte har något inflytande på kreditbetyget skulle man ha behövt visa att Poste Italiane och La Poste befann sig i strikt jämförbara situationer i fråga om de olika faktorer som kreditvärderingsinstitutet tar hänsyn till för att bedöma statligt stöd och att den enda befintliga skillnaden mellan de båda företagen var att La Poste omfattades av en garanti. För att jämförelsen ska vara användbar måste det med andra ord fastställas ett läge med "allt annat lika", vilket de franska myndigheterna inte har gjort.

- (287) Även om de franska myndigheterna hade kunnat visa att Poste Italiane och La Poste befann sig i strikt jämförbara situationer – bortsett från förekomsten av en garanti för den franska posten – (vilket inte har bevisats) kan man notera att S & P i vilket fall som helst gör en annan bedömning av nivån på Italiens och Frankrikes statliga stöd till sina respektive postföretag. S & P anser i själva verket att det potentiella italienska statliga stödet är "starkt", medan det franska statliga stödet till La Poste är "extremt starkt" ⁽¹³⁸⁾. Kommissionen utesluter inte att denna skillnad kan hänföras till inverkan av den garanti som S & P hänvisar till i samma kreditbetyg, precis efter påpekandet att La Poste har ett extremt starkt stöd ⁽¹³⁹⁾. I vilket fall som helst går det inte att dra några slutsatser om varför Poste Italiane vid ett visst tillfälle har placerats i samma kategori som La Poste. Dessutom gäller det här förfarandet inte de skälen, och den mängd olika faktorer som kreditvärderingsinstituten måste ta hänsyn till i sin utvärdering innebär att det inte går att dra några slutsatser om den exakta inverkan förekomsten eller ej av en slutlig statlig garanti har på kreditbetyget.
- De franska myndigheternas argument utifrån kreditbetyg inom den privata sektorn
- (288) De franska myndigheterna påpekar att "den privata sektorn är full av exempel där dotterbolagets kreditbetyg är knutet till moderbolagets". De konstaterar att denna typ av bedömning alltså inte enbart gäller för den offentliga sektorn.
- (289) Kommissionen ifrågasätter inte att kreditbetyget för ett dotterbolag kan vara knutet till moderbolagets betyg även inom den privata sektorn och att det kan vara kopplat till den beräknade graden av stöd som moderbolaget är villigt att ge dotterbolaget, vilket eventuellt kan visas i form av garantiåtaganden från moderbolagets sida. Detta argument bekräftar endast kommissionens analys. Det illustrerar i själva verket att en offentlig institutions rättsliga ställning och den garanti som följer av den ställningen är en faktor som visar det statliga stöd som kreditvärderingsinstituten har tagit hänsyn till när de har fastställt kreditbetyget för La Poste.
- De franska myndigheternas argument utifrån La Postes kreditbetyg
- (290) De franska myndigheterna framhåller också att S & P år 2005 sänkte La Postes kreditbetyg till AA- med stabila framtidsutsikter, trots att företagets rättsliga ställning inte hade förändrats. De franska myndigheterna drar slutsatsen att La Postes kreditbetyg inte är en följd av dess rättsliga ställning ⁽¹⁴⁰⁾. De franska myndigheterna påpekar också att S & P:s kreditbetyg för La Poste av den 3 april 2007 och de två faktorer som S & P nämner som stöd för det betyget är den stora ekonomiska betydelsen av det allmännyttiga uppdraget och det starka ägarstödet, inte den rättsliga ställningen ⁽¹⁴¹⁾.
- (291) Kommissionen erkänner som sagt att förekomsten av en garanti inte är den enda faktor som kreditvärderingsinstituten tar hänsyn till när de bedömer nivån på det stöd som de offentliga myndigheterna är beredda att ge ett företag i svårigheter. Kommissionen har ändå med stöd av S & P:s undersökning av det statliga stödets inverkan på postoperatörers kreditbetyg ⁽¹⁴²⁾ visat att kreditvärderingsinstituten betraktar garantin som en grundläggande del i statens stöd till La Poste.
- (292) Därför ifrågasätter kommissionen de franska myndigheternas analys att det "starka ägarstöd" som S & P nämner i sitt kreditbetyg av den 3 april 2007 skulle vara tydligt avgränsat från frågan om den rättsliga ställningen och garantin. Av undersökningen av inflytandet av statligt stöd på postoperatörers kreditbetyg framgår att den rättsliga ställningen och garantin i själva verket är grundläggande faktorer i bedömningen av statens stöd till La Poste.
- (293) Kommissionen ifrågasätter också de franska myndigheternas tolkning av kreditbetyget från april 2007 som går ut på att S & P:s val att använda en *top-down*-metod enbart berodde på deras antagande om att staten skulle fortsätta att äga La Poste till 100 procent på medellång sikt och inte tog hänsyn till La Postes rättsliga ställning och den garanti som följer av en sådan ställning. Kommissionen påpekar att S & P uttryckligen i sitt kreditbetyg tar hänsyn till en "sannolik kommande förändring i kapitalstrukturen", som enligt S & P kommer att medföra en förlust av den rättsliga ställningen som offentlig institution och av den garanti som den innebär ⁽¹⁴³⁾. Det är alltså tydligt att för S & P är det inte bara den förändrade kapitalstrukturen som har betydelse utan även följderna (förlust av ställningen som offentlig institution och av garantin), där förändringen av kapitalstrukturen inte är det viktigaste steget i La Postes ökande självständighet i förhållande till staten.

3. De finansieringsvillkor som La Poste faktiskt har fått

(294) De franska myndigheterna hävdar att kommissionens tillkännagivande om förekomsten av garantin och dess snara avveckling inte har fått någon som helst effekt på La Postes finansieringsvillkor. I själva verket fick La Poste vid emissionen av obligationer i oktober 2006, strax efter kommissionens tillkännagivande av sin rekommendation, en spread i mid-swap-räntan⁽¹⁴⁴⁾ på 12 baspunkter för emissionen på 15 år och på 4 baspunkter för emissionen på 7 år. Men vid den föregående emissionen av obligationer, som gjordes 2004 och som gällde en obligation med en löptid på 15 år, blev spreaden 8 baspunkter på mid-swap-räntan. De franska myndigheterna konstaterar att finansieringsvillkoren för La Poste inte bygger på förekomsten av någon faktisk eller rättslig garanti.

(295) Kommissionen anser att de franska myndigheternas slutsats om att kommissionens tillkännagivande inte har påverkat finansieringsvillkoren saknar grund, eftersom man tvärtom konstaterar en försämrad spread, som har gått från 8 till 12 punkter.

(296) Och även om spreaden hade minskat (vilket den inte har gjort) tvivlar kommissionen på vilka slutsatser man kan dra om inverkan av kommissionens tillkännagivande på La Postes finansieringskostnader, eftersom investerarna också tar hänsyn till många andra faktorer, till exempel La Postes finansiella struktur som kan ha utvecklats mellan 2004 och 2006.

(297) Även om finansieringsvillkoren hade varit identiska före och efter kommissionens tillkännagivande, eller om skillnaden hade varit marginell, hade detta inte varit något bevis för att garantin inte påverkar finansieringsvillkoren. När den emission som de franska myndigheterna hänvisar till genomfördes var den garanti som La Poste omfattades av klassad som befintligt stöd. Den var alltså fortfarande giltig och emissionerna omfattades av den. Garantin blir i förekommande fall endast olagligt stöd från det datum som den ska upphävas enligt detta beslut.

(298) Eftersom kommissionen har visat att den garanti som följer av La Postes rättsliga ställning sannolikt skapar en fördel för företaget genom de positiva effekterna på kreditbetyget anser kommissionen att den inte behöver bevisa de konkreta effekter som garantin har haft tidigare. Det är en fast princip i ordningen för statligt stöd att

kommissionen inte behöver bevisa stödets faktiska effekter, eftersom medlemsstater som inte anmäler stöd i så fall skulle få en fördel gentemot dem som gör det⁽¹⁴⁵⁾. En medlemsstat som anmäler en obegränsad garanti skulle i sådant fall förbjudas att genomföra åtgärden på grund av dess potentiella effekter, medan en medlemsstat som inte anmäler den skulle kunna försvara sig genom att visa att garantin i praktiken inte har gett mottagaren några fördelar. Precis som för nya åtgärder ska kommissionen dessutom bedöma om befintliga åtgärder är förenliga med fördragets bestämmelser inför framtiden och behöver inte visa att åtgärden tidigare har haft effekter som är oförenliga med fördraget⁽¹⁴⁶⁾. Dessutom kan kommissionen inte kräva återbetalning av fördelar som eventuellt redan har beviljats genom en befintlig stödåtgärd. Alltså behöver det inte bevisas att garantin har fått konkreta effekter för finansieringsvillkoren.

b) Med tanke på att garantin är obegränsad är det inte möjligt att beräkna den marknadspremie som La Poste borde betala till staten, vilket innebär att de franska myndigheternas förslag till retrocessionsbestämmelse inte går att tillämpa

(299) Därför konstaterar kommissionen att den garanti som La Poste åtnjuter är obegränsad i fråga om varaktighet, belopp och storlek och att den inte ersätts. Dessutom täcker den såväl verksamheter inom den universella posttjänsten som konkurrensutsatta verksamheter. Kommissionen anser med hänsyn till att statens garanti till La Poste är olaglig och i enlighet med sin beslutspraxis⁽¹⁴⁷⁾ att det inte är möjligt att beräkna storleken på den marknadspremie som La Poste borde betala staten för denna obegränsade garanti. Liksom för alla garantier beviljas stödet i själva verket i det ögonblick som garantin erbjuds. När det gäller en obegränsad garanti som potentiellt kan täcka företagens samtliga skulder och gälla under en obestämd tid går det inte att i förväg beräkna summan av det stöd som beviljats samtidigt med garantin, och därmed är det omöjligt att beräkna en lämplig marknadspremie⁽¹⁴⁸⁾. Därför är det omöjligt att tillämpa den retrocessionsbestämmelse som de franska myndigheterna föreslår.

c) De mer fördelaktiga finansieringsvillkor som La Poste har fått tack vare statens underförstådda garanti är en selektiv fördel

(300) Fördelen är selektiv eftersom La Postes konkurrenter inte får samma fördel: La Postes konkurrenter omfattas av sanerings- och likvidationsförfaranden och de omfattas inte av någon obegränsad statlig garanti till följd av sin rättsliga ställning som offentlig institution.

4.1.3 SNEDVRIDNING AV KONKURRENSEN OCH PÅVERKAN PÅ HANDELN

- (301) Den granskade åtgärden riskerar att leda till minskade driftskostnader för La Poste, vilket skulle gynna La Poste och alltså snedvrیدا konkurrensen i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget. Med hänsyn till att de sektorer som La Poste är verksam inom, framför allt distribution av paket, oadresserade försändelser samt brev vars utdelning inte är reserverade för La Poste, till stor del är öppna för handel inom gemenskapen, kan sådana åtgärder missgynna de företag som har eller som vill utveckla en liknande ekonomisk verksamhet i Frankrike. Här bör det påpekas att enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 97/67/EG av den 15 december 1997 om gemensamma regler för utvecklingen av gemenskapens inre marknad för posttjänster och för förbättring av kvaliteten på tjänsterna, ändrat genom direktiv 2002/39/EG och 2008/6/EG⁽¹⁴⁹⁾ (nedan kallat *postdirektivet*) ska samtliga posttjänster vara konkurrensutsatta i Frankrike senast den 1 januari 2011. Under dessa förutsättningar riskerar förekomsten av en obegränsad statlig garanti för La Poste att snedvrیدا konkurrensen och påverka handeln i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget.

4.1.4 SLUTSATS OM ÅTGÄRDENS KARAKTÄR SOM STATLIGT STÖD

- (302) Den statliga garantin till La Poste till följd av företagets rättsliga ställning som offentlig institution innebär alltså en överföring av statliga resurser som kan hänföras till staten och snedvrیدer eller riskerar att snedvrیدا konkurrensen och handeln mellan medlemsstaterna till fördel för La Poste. Kommissionen konstaterar att denna garanti är statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget.

4.2 FÖRENLIGHET

- (303) Eftersom den granskade åtgärden omfattas av artikel 107.1 i EUF-fördraget måste det undersökas om kommissionen kan godkänna den inom ramen för de undantag som föreskrivs i artikel 107.2 och 107.3 samt i artikel 106.2 i EUF-fördraget.
- (304) Det förefaller som om den obegränsade statliga garantin till La Poste inte uppfyller något av villkoren för att tillämpa de undantag som anges i artikel 107.2 i EUF-fördraget eftersom den granskade åtgärden inte avser något av de mål som anges i de undantagen.
- (305) Enligt artikel 107.3 a i EUF-fördraget kan en stödåtgärd förklaras förenlig med den inre marknaden om den syftar

till att främja den ekonomiska utvecklingen i regioner där levnadsstandarden är onormalt låg eller där det råder allvarlig brist på sysselsättning. Eftersom den obegränsade statliga garantin till La Poste är en enskild åtgärd som har beviljats efter en skönmässig bedömning och som inte har något regionalt mål, inte är tidsbegränsad, inte är knuten till någon investering och inte minskas med tiden är det undantag som anges i artikel 107.3 a i EUF-fördraget inte tillämpligt.

- (306) När det gäller de undantag som anges i artikel 107.3 b och d i EUF-fördraget syftar stödet i fråga inte till att främja genomförandet av ett viktigt projekt av gemensamt europeiskt intresse eller att avhjälpa en allvarlig störning i Frankrikes ekonomi. Inte heller är den obegränsade statliga garantin till La Poste avsedd att främja kultur och bevara kulturarvet.
- (307) Enligt det undantag som föreskrivs i artikel 107.3 c i EUF-fördraget kan stöd för att underlätta utveckling av vissa näringsverksamheter eller vissa regioner, betraktas som förenligt med den inre marknaden när det inte påverkar handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset. Den obegränsade statliga garantin till La Poste gäller varken en investering eller skapande av sysselsättning och utgör alltså ett ovillkorat driftstöd. I enlighet med sin beslutspraxis kan kommissionen inte betrakta ett sådant stöd som avsett att underlätta utvecklingen av vissa näringsverksamheter eller vissa ekonomiska regioner.
- (308) Slutligen kan den obegränsade statliga garantin till La Poste inte betraktas som förenlig med den inre marknaden på grundval av artikel 106.2 i EUF-fördraget. Enligt detta undantag ska företag som anförtrotts att tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse eller som har karaktären av fiskala monopol vara underkastade reglerna i fördragen, särskilt konkurrensreglerna, i den mån tillämpningen av dessa regler inte rättsligt eller i praktiken hindrar att de särskilda uppgifter som tilldelats dem fullgörs. Utvecklingen av handeln får inte påverkas i en omfattning som strider mot unionens intresse.
- (309) La Poste har ålagts att tillhandahålla offentliga tjänster genom den franska lagstiftningen. Därför får denna postoperatör genom undantag från vissa av de rättsliga bestämmelser som generellt ska tillämpas ta emot ekonomisk ersättning eller åtnjuta vissa rättigheter. Sådana ekonomiska åtgärder eller rättigheter måste emellertid vara begränsade till vad som är nödvändigt för att kompensera för La Postes extra kostnader för att fullgöra skyldigheten att tillhandahålla offentliga tjänster.

- (310) I gemenskapens regelverk för statligt stöd i form av ersättning för offentliga tjänster anges på vilka villkor kommissionen kan betrakta en sådan ersättning som förenlig med bestämmelserna i den mening som avses i artikel 106.2 i EUF-fördraget. Framför allt får ersättningen inte vara högre än kostnaderna för att tillhandahålla den offentliga tjänsten, med hänsyn tagen till de intäkter som därvid har erhållits och till en skäligen vinst på grund av fullgörande av denna skyldighet.
- (311) För att kunna göra en sådan analys i det här fallet skulle det krävas en marknadsvärdering av den obegränsade statliga garantin till La Poste för att kontrollera att värdet inte överskrider nettokostnaderna för att tillhandahålla de universella posttjänsterna. Eftersom garantin är obegränsad är det emellertid omöjligt att göra en sådan analys, vilket utesluter en tillämpning av det undantag som anges i artikel 106.2 i EUF-fördraget.
- (312) Även om det hade varit möjligt att göra en sådan värdering skulle garantin endast få omfatta de verksamheter som ingår i uppdraget "universella posttjänster". Den obegränsade statliga garantin gäller emellertid i sin nuvarande utformning samtliga verksamheter i La Poste, vilket även omfattar verksamheter som inte ingår i uppdraget "universella posttjänster".
- (313) Kommissionen anser att utvecklingen av handeln därför påverkas i en omfattning som strider mot unionens intresse.
- (314) Frankrike har bland inte kunnat visa att åtgärden är förenlig med artikel 107.2 eller 107.3 eller med artikel 106.2 i EUF-fördraget utan har nöjt sig med att bestrida förekomsten av en garanti. De franska myndigheterna har alltså inte visat att stödet är förenligt med bestämmelserna trots att bevisbördan ligger hos dem i enlighet med rättspraxis.
- (315) Sammanfattningsvis är åtgärden i fråga, också med de ändringar som föreslås av Frankrike i form av ett förtydligande av dekretet om genomförande av lagen från 1980 och införandet av en begränsningsklausul i La Postes avtal med fordringsägare, befintligt statligt stöd i den mening som avses i artikel 1 b i förordning (EG) nr 659/1999, och i enlighet med kommissionens beslutspraxis om obegränsade statliga garantier till företag med ansvar för ekonomiska verksamheter⁽¹⁵⁰⁾ uppfyller detta stöd inte några villkor för tillämpning av de undantag som anges i EUF-fördraget. Den ovannämnda obegränsade statliga garantin är därmed oförenlig med den inre marknaden.

4.3 NEUTRALITET BETRÄFFANDE EGENDOMSORDNINGEN

- (316) Kommissionen ifrågasätter med denna slutsats inte på något sätt statens ägande av La Poste och inte heller

ställningen som offentligrättslig juridisk person i sig. Kommissionen anser helt enkelt att det är problematiskt med den garanti som följer för La Poste av denna rättsliga ställning enligt den franska lagstiftningens nuvarande utformning.

- (317) I enlighet med artikel 345 i EUF-fördraget är unionen neutral i fråga om medlemsstaternas egendomsordning och det finns inget i fördraget som hindrar att staten (helt eller delvis) äger företag. Konkurrensreglerna ska emellertid tillämpas på samma sätt för både privata och offentliga företag. Ingen av dessa båda typer av företag får gynnas eller missgynnas genom tillämpningen av dessa regler. I det aktuella fallet är garantin inte ett resultat av ägandet utan av företagets rättsliga ställning. Medlemsstaterna är fria att välja rättslig form för företag, men de måste följa fördragets konkurrensregler. I synnerhet utgör det enkla faktum att den statliga garantin är automatiskt knuten till en viss rättslig ställning inte ett hinder för att garantin är statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget om tillämpliga villkor är uppfyllda⁽¹⁵¹⁾. Denna slutsats påverkas inte av artikel 345 i EUF-fördraget. Tvärtom kräver neutralitetsprincipen i ett konkurrensutsatt sammanhang att alla oberättigade fördelar för offentliga företag som missgynnar deras privata konkurrenter måste avskaffas. Kommissionen har intagit exakt samma ståndpunkt i exempelvis ärendet med offentliga kreditinstitut i Tyskland⁽¹⁵²⁾ och i EDF-ärendet⁽¹⁵³⁾.

4.4 FÖRSLAGET TILL LAG OM LA POSTE OCH OM POSTVERKSAMHETER

- (318) I sin skrivelse av den 31 juli 2009 överlämnade de franska myndigheterna ett förslag till lag om La Poste och om postverksamheter till kommissionen. Förslaget antogs av ministerrådet den 29 juli 2009 och datumet för La Postes omvandling till aktiebolag fastställdes till den 1 januari 2010.
- (319) Därefter antogs ett förslag till ändring av förslaget till lag om La Postes postverksamheter, och La Postes omvandling till aktiebolag sköts upp till mars 2010.
- (320) I artikel 1 andra stycket i förslaget till den ändrade lagen, som ändrar lag nr 90-568 av den 2 juli 1990 om organisationen av de offentliga tjänsterna i La Poste och France Telecom, fastställs följande: "Den offentligrättsliga juridiska personen La Poste ska den 1 mars 2010 omvandlas till aktiebolag med namnet La Poste (...)".
- (321) De franska myndigheterna har förtydligat att omvandlingen av La Poste till aktiebolag kommer att innebära att företaget omfattas av de allmänrättsliga förfaranden för sanering och likvidation som gäller för företag.

(322) Kommissionen medger att den faktiska omvandlingen av La Poste till aktiebolag i enlighet med det lagförslag som de franska myndigheterna har lagt fram kommer att avskaffa den obegränsade garanti som företaget åtnjuter. Kommissionen anser att denna omvandling är en lämplig åtgärd för att i enlighet med gemenskapsrätten undanröja det statliga stöd som La Poste får för närvarande.

(323) Parlamentet förväntas anta lagförslaget i januari 2010. Den 4 oktober 2006 uppmanade kommissionen, i enlighet med artikel 18 i förfarandeförordningen, Frankrike att senast den 31 december 2008 dra tillbaka den obegränsade garantin. Med hänsyn till omständigheterna kring det aktuella fallet och det faktum att diskussionerna med de franska myndigheterna pågick fram till oktober 2009 och att det krävs tid för att godkänna de rättsakter som behövs för att avskaffa denna garanti anser kommissionen dock att det är rimligt att kräva att de franska myndigheterna ska avskaffa den obegränsade garantin senast den 31 mars 2010.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Den obegränsade garanti som Frankrike har beviljat La Poste utgör statligt stöd som är oförenligt med den inre marknaden. Frankrike ska upphäva detta stöd senast den 31 mars 2010.

Artikel 2

Kommissionen anser att den faktiska omvandlingen av La Poste till aktiebolag kommer att avskaffa den obegränsade garanti som företaget åtnjuter. Upphävandet av denna obegränsade garanti senast den 31 mars 2010 är en lämplig åtgärd för att i enlighet med unionsrätten undanröja det statliga stöd som anges i artikel 1.

Artikel 3

Inom två månader från den dag då detta beslut har delgivits ska Frankrike ge kommissionen en detaljerad beskrivning av de åtgärder som redan har vidtagits och som planeras för att genomföra detta beslut.

Artikel 4

Detta beslut riktar sig till Republiken Frankrike.

Utfärdat i Bryssel den 26 januari 2010.

På kommissionens vägnar

Neelie KROES

Ledamot av kommissionen

-
- (¹) Från och med den 1 december 2009 har artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget blivit artiklarna 107 respektive 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (*EUF-fördraget*). De båda uppsättningarna bestämmelser är i huvudsak identiska. I detta beslut ska hänvisningar till artiklarna 107 och 108 i EUF-fördraget i tillämpliga fall tolkas som hänvisningar till artiklarna 87 respektive 88 i EG-fördraget.
- (²) EUT C 135, 3.6.2008, s. 7.
- (³) Ärende N 531/05, Åtgärder för inrättande och drift av La Banque Postal (postbank) (EUT C 21, 28.1.2006, s. 2).
- (⁴) EGT L 83, 27.3.1999, s. 1.
- (⁵) Eftersom klassificeringen av det befintliga stödet motiverades i skälen 93–97 i beslutet om att inleda det formella förfarandet för att granska stödet (se fotnot 2) och kommissionen inte mottog några synpunkter på detta kommer kommissionen inte att ta upp frågan på nytt utan nöjer sig med att bekräfta den preliminära bedömningen i det beslutet.
- (⁶) *Frankrikes officiella tidning*, 17.7.1980, s. 1799.
- (⁷) *Frankrikes officiella tidning*, 14.5.1981.
- (⁸) Se fotnot 2.
- (⁹) *Frankrikes officiella tidning*, 8.7.1990.
- (¹⁰) I Frankrike finns det vid sidan av de offentliga organen, som staten och de lokala myndigheterna, två huvudsakliga former av offentliga institutioner: offentliga institutioner och grupper av allmänt intresse (*Groupements d'intérêt public – GIP*), enligt lag nr 82-610 av den 15 juli 1982. När det gäller offentliga institutioner görs det åtskillnad mellan offentliga institutioner av administrativt slag (*établissements publics à caractère administratif – EPA*), som fullgör traditionella förvaltningsuppdrag, och offentliga institutioner av industriellt och kommersiellt slag (*établissements publics à caractère industriel et commercial – EPIC*), som bedriver verksamhet av ekonomisk karaktär.
- (¹¹) Kassationsdomstolen slog fast den princip som fastställdes av appellationsdomstolen i Douai den 22 oktober 1998 om att La Poste ska likställas med en offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag.
- (¹²) I en rapport till den franska senaten 2003 underströk utskottet för ekonomiska frågor följande: "Alla vet att huvudbolaget La Poste sedan reformen 1990 har en bolagsordning som liknar den som gäller för en offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag."
- (¹³) Se bl.a. kassationsdomstolens dom av den 21 december 1987 (första tvistemålsavdelningen).
- (¹⁴) *Frankrikes officiella tidning*, 26.1.1985, s. 1097.
- (¹⁵) Cour administrative d'appel, Paris, den 15 februari 1991, JCP E 1991, pan. 742. Cour de Cassation, Soc. 6.11.1991, JCP E1992, pan. 85. 4784 V n° 476.
- (¹⁶) Tidsfrister som anges i artikel 3.1 tredje stycket i dekretet.
- (¹⁷) I artikel 10 i dekret nr 2008-479 anges följande: "Om betalningsföreläggandet inte verkställs innan dessa tidsfrister löper ut, ska statens representant eller tillsynsmyndighet föra upp utgiften på den försumliga offentliga institutionens eller verksamhetens budget. Den ska i förekommande fall frigöra de nödvändiga resurserna, endera genom att begränsa de anslag som avsatts för andra syften men som är tillgängliga eller genom att öka medlen. Statens representant eller tillsynsmyndighet ska inom en månad utföra utbetalningen om den offentliga institutionen eller verksamheten inte har betalat ut det begärda beloppet inom åtta dagar efter det att krediten har registrerats."

- (¹⁸) *Frankrikes officiella tidning*, 20.2.1990.
- (¹⁹) *Bulletin Officiel de la Comptabilité publique*. NOR: BUD R 02 00060 J.
- (²⁰) Se kapitel 3 i den kodifierande föreskriften N° 02-060-M95 av den 18 juli 2002 om budget- och bokföringsförordning för nationella offentliga institutioner av industriellt och kommersiellt slag, *Bulletin Officiel de la Comptabilité publique*.
- (²¹) Se del IV, B: "Vilka rättsliga bestämmelser ska fastställas?", s. 21.
- (²²) Erap bildades 1965 och är en offentlig institution av industriellt och kommersiellt slag vars verksamhetsföremål är att på statens begäran förvärva innehav i företag inom sektorerna energi, läkemedel och telekommunikation.
- (²³) Se artikeln "Fitch attribue la note préliminaire AAA au programme EMTN garanti de EU-10 MD de Erap" (Fitch ger preliminärt kreditbetyg AAA till Eraps garantiprogram EMTN på 10 miljarder euro). Finns att läsa på Eraps webbplats: www.erap.fr/pdf/CP_Fitch_Ratings_fr.pdf
- (²⁴) Se artikeln "Moody's attribue la notation Aaa au programme d'EMTN de l'ERAP portant sur 10 milliards d'euros" (Moody's ger kreditbetyg Aaa till Eraps garantiprogram EMTN på 10 miljarder euro). Finns att läsa på Eraps webbplats: www.erap.fr/pdf/CP_Fitch_Ratings_fr.pdf
- (²⁵) Enligt artikel 15 i lag nr 90-568 av den 2 juli 1990 ska La Postes redovisning följa de bestämmelser som gäller för handelsföretag.
- (²⁶) Se artikeln *Fitch attribue la note préliminaire AAA au programme EMTN garanti de EU-10 MD de ERAP*.
- (²⁷) Se särskilt de franska myndigheternas skrivelser av den 24 april 2006, den 6 december 2006, den 16 januari 2007, den 1 februari 2007 och den 19 mars 2007.
- (²⁸) Se del III i de franska myndigheternas skrivelse av den 23 januari 2008.
- (²⁹) Conseil d'Etat, 1.4.1938, Société de l'hôtel d'Albe, Conseil d'Etats författningssamling, s. 341. Se skäl 33 i beslutet om att inleda förfarandet.
- (³⁰) Conseil d'Etat, 10.11.1999, Société de gestion du port de Campoloro, Conseil d'Etats författningssamling, s. 348. Conseil d'Etat, 18.11.2005, Société de gestion du port de Campoloro, Conseil d'Etats författningssamling, s 515. Se skäl 34 i beslutet om att inleda förfarandet.
- (³¹) *Frankrikes officiella tidning*, 2.8.2001, s. 12480.
- (³²) Se del III.B i skrivelsen från de franska myndigheterna av den 23 januari 2008 och de synpunkter som de franska myndigheterna översände den 27 oktober 2009.
- (³³) Se de franska myndigheternas skrivelse av den 27 oktober 2009.
- (³⁴) D. Labetoulle, La responsabilité des AAI dotées de la personnalité juridique: coup d'arrêt à l'idée de "garantie de l'Etat", RJP/CJEG nr 635, oktober 2006.
- (³⁵) Se del IV i de franska myndigheternas skrivelse av den 23 januari 2008.
- (³⁶) Se punkt 78 i de franska myndigheternas skrivelse av den 23 januari 2008.
- (³⁷) P. Bon, Le Préfet face à l'inexécution par une collectivité territoriale d'un jugement la condamnant pécuniairement, RFDA – mars april 2006, s. 341. C. Landais och F. Lenica, Le pouvoir de substitution du préfet en cas d'inexécution de la chose jugée par les collectivités territoriales, AJDA, 23 januari 2006, s. 137.
- (³⁸) Conseil d'Etat, 10.11.1999, Société de gestion du port de Campoloro, författningssamling, se ovan.
- (³⁹) Conseil d'Etat, 18.11.2005, Société de gestion du port Campoloro, författningssamling, se ovan.
- (⁴⁰) Conseil d'Etat, 30.11.1923, författningssamling, s. 789.

- (*) Delar av denna text har utelämnats för att säkerställa att ingen konfidentiell information offentliggörs. Dessa delar har markerats med hakparenteser och en asterisk.
- (⁴¹) Kommissionens tillkännagivande om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget på statligt stöd i form av garantier (EGT C 71, 11.3.2000, s. 14).
- (⁴²) Enligt de franska myndigheterna är det tillräckligt, men inte nödvändigt, att dessa kriterier uppfylls för att alla fördelar ska elimineras. Framför allt vore det kontrainuitivt att anse att de framförda tvivlen om vilket förfarande som ska tillämpas vid insolvens skulle leda till bättre finansieringsvillkor.
- (⁴³) Artikel L 643-11 i handelslagen.
- (⁴⁴) "Category 1: equalization of ratings with those of the state owner. This first category includes those entities [...], generally loss making or with poor financial profiles, and extremely unlikely to be privatized [...] given the nature of their activity, as well as their home country's economic, social and political environment. None of the postal companies currently rated by Standard & Poor's falls into this category [...]."
- (⁴⁵) "Category 2: notching down with respect to the state owner's rating. [...] La Poste and Poste Italiane currently fall within this category."
- (⁴⁶) "Category 3: notching up from the postal entity's stand-alone rating. [...] The entity's postal activities are still a key public service, but the clear aim of the entity is to achieve a high level of operational and financial independence, either through privatization or commercial autonomy (state ownership, but independent management) [...]"
- (⁴⁷) "Standard & Poor's Ratings Services lowered its counterparty credit [...] ratings on French issuer AGF [...] to 'A' from 'A+' [...], following a review of AGF's parent, the Munich-based Allianz group (AA-/Negative/A-1+). [...] The downgrade of AGF, the holding company, is not specific to any issues within the French franchise and generally reflects the Allianz group's financial leverage and fixed-charge coverage, which are increasingly aggressive relative to the group's ratings and are a result of the group's weakened consolidated capital base and reduced earnings."
- (⁴⁸) "the ratings also take into account the unchallenged status of both it and its parent, Germany-based Volkswagen Financial Services AG (VWFS), as core and captive finance entities to VW" och "the ratings on VW Bank could moderately diverge (generally not more than one notch) from the ratings on VW or VWFS; currently only its outlook differs."
- (⁴⁹) "the ratings on Germany-based Volkswagen Financial Services AG (VWFS) are based on its unchallenged status as a core subsidiary of German automaker Volkswagen AG (VW; A-/Negative/A-2) and reflect its strategic importance for and close operational integration into its parent."
- (⁵⁰) "kreditbetyget för ett företag som har ett starkt stöd från staten [...] kan sänkas med två kategorier om de finansiella banden mellan det företaget och staten kan förändras på medellång eller lång sikt."
- (⁵¹) På samma sätt anser de franska myndigheterna att det "kraftiga stöd från staten" som kommissionen nämner i skäl 84 i beslutet om att inleda förfarandet inte hänger ihop med företagets rättsliga ställning eller med någon garantimekanism. I stället hänvisar de franska myndigheterna till beslut som inrättandet av La Banque Postale eller reformen av pensionsfinansieringen, som syftar till att ge La Poste möjlighet att utvecklas på samma villkor som konkurrenterna och "på armslängds avstånd" från staten. Vissa av dessa åtgärder är emellertid i sig statligt stöd som uppgår till avsevärda belopp (se bland annat kommissionens beslut av den 10 december 2007 om reformen av formerna för finansiering av pensioner till statstjänstemän vid La Poste). De kan alltså inte användas som belägg för statens intresse av att utveckla La Poste "på armslängds avstånd".

- (52) "a change in the group's ownership structure would lead Standard & Poor's to shift to a bottom-up rating approach, focusing more on LP's stand-alone business and financial profiles. This rating approach may not necessarily translate into rating changes given the expected improvement in LP's stand-alone situation in the coming years."
- (53) "The ratings could come under pressure if the group significantly underperforms its operational and financial trajectory at the dawn of full postal deregulation, or if an ownership changes occur sooner than we expect."
- (54) "The EC recently recommended that the French government end this guarantee by year-end 2008, which they believe provides LP with more favorable financing conditions than its competitors in a market in the process of being liberalized."
- (55) "The ratings on La Poste were unaffected by this recommendation since we consider that a change in La Poste's status would not necessarily reflect a decrease in the strong state support that underpins LP's ratings and that has been reaffirmed by recent government decisions."
- (56) Enligt de franska myndigheterna är *spreaden* på "mid swap" 12 baspunkter för emissionen på 15 år (det vill säga 33 baspunkter på statsobligationer (OAT)) och 4 baspunkter för emissionen på 7 år. Som jämförelse påpekar de franska myndigheterna att den föregående obligationsutgivningen 2004 gällde en obligation på 15 år om 580 miljoner euro och ledde till en *spread* på 8 baspunkter på "mid swap". Med *mid swap* avses medianvärdet mellan den erbjudna kursen och den kurs som vid ett tillfälle har föreslagits av bankerna för deras handel mellan banker per förfalldagen, det vill säga den fasta kurs som en bank generellt är beredd att ge mot Euribor 6 månader. Denna kurs är marknadsreferensen för bland annat utgivning av obligationer.
- (57) Dekret nr 81-501 När de franska myndigheterna kom med sitt förslag var tillämpningsdekretet dekret nr 81-501 av den 12 maj 1981 för genomförande av lagen av den 16 juli 1980 om administrativa viten och offentligrättsliga juridiska personers verkställighet av domar och om avdelningen för rapporter och undersökningar vid Conseil d'Etat.
- (58) Conseil d'Etat den 16 november 1998, Sille: "Precis som angetts i de första domarna, gäller att även om en offentlig myndighets ansvar kan utlösas, också utan försumlighet, på grundval av principen om medborgares likhet inför de offentliga bördorna, om en laglig åtgärd orsakar en fysisk eller juridisk person en särskild skada av ett visst allvar, är detta inte fallet här, eftersom M. Sille som yrkesverksam fastighetsmäklare inte kunde vara okunnig om de osäkra faktorerna i ett sådant fastighetsprojekt som planerades i detta fall och som bland annat krävde en förändring av bestämmelserna för markanvändning och ett godkännande av kommunfullmäktige. M. Sille borde normalt ha kunnat förutse möjligheten att projektet skulle läggas ner av kommunen på grund av det negativa resultatet av opinionsundersökningen och fientligheten mot projektet. Eftersom M. Sille hade accepterat denna risk i full vetskap om detta kan han inte med framgång hävda att han har åsamkats en onormal skada och att kommunen borde stå för de kostsamma konsekvenserna för honom till följd av att projektet lades ner."
- (59) Conseil d'Etat den 10 juli 1996, Meunier: "Kammarrätten har gjort den självständiga bedömningen att den berörda parten genom sitt val att placera verksamheten på ett visst ställe och efter en skrivelse från borgmästaren om eventuella jordskred, medvetet har accepterat de risker för instabilitet som anläggningen var utsatt för. Kammarrätten har varit fullt medveten om bestämmelserna för offentligrättsliga juridiska personer när den gjort bedömningen att en skada som uppstår till följd av en situation som den berörda parten medvetet har utsatt sig för inte ger rätt till ersättning."
- (60) Se skälen 11–13 i beslutet om att inleda förfarandet för närmare detaljer.
- (61) EUT C 155, 20.6.2008, s. 10.
- (62) Se avsnitt 3.1.1 A i detta beslut.
- (63) Se fotnot 29.
- (64) Se fotnot 30.
- (65) Se Conseil constitutionnels beslut nr 2001-448 av den 25 juli 2001: "Om det genom artikel 61 hade varit möjligt att på grundval av artikel 34 i grundlagen föreskriva ett krav på godkännande genom finanslagstiftningen inom tre år för varje garanti som beviljas av staten för att skapa tydlighet i statens finansiella åtaganden, skulle påföljden för en eventuell avsaknad av ett sådant godkännande inte kunna bli en ogiltigförklaring av de berörda garantierna. En sådan konsekvens skulle hota likheten inför de offentliga bördorna och, om skadan är särskilt allvarlig, hota äganderätten. För övrigt framgår det av parlamentets arbete att syftet med artikel 61 är att säkerställa att parlamentet informeras om de garantier som beviljas av staten och inte att ogiltigförklara garantier som har beviljats tidigare och som inte har godkänts inom de angivna tidsfristerna. Under dessa förutsättningar strider artikel 61 inte mot grundlagen."
- (66) Samma stycke som det hänvisas till i föregående fotnot.
- (67) Förstainstansrättens dom av den 26 juni 2008 i mål T-442/03, SIC mot kommissionen, REG 2008, s. II-1161, punkterna 124–127. Se även tillkännagivandet om garantier.

- (⁶⁸) Se punkterna 62–68 i de franska myndigheternas skrivelse av den 23 januari 2008.
- (⁶⁹) Se fotnot 34.
- (⁷⁰) Se avsnitt 4.1.1 A b.3 i detta beslut.
- (⁷¹) Se fotnoten på sidan 39 i beslutet om att inleda förfarandet. Skrivelsen är inte offentlig men nämns i rapporten för 1995.
- (⁷²) Denna del av skrivelsen har offentliggjorts av redaktörerna för 1995 års rapport (s. 219).
- (⁷³) Skrivelse från de franska myndigheterna till kommissionen av den 9 september 2008.
- (⁷⁴) Se punkt 5 i bilagan till denna skrivelse där det hänvisas till olika rättsakter, till exempel "*ministerskrivelsen eller alla andra grunder*".
- (⁷⁵) Det bör framhållas att ett avgörande om nedläggning på grund av bristande tillgångar utan påföljder efter ett likvidationsförfarande innebär ett förbud för fordringsägarna att vidta ytterligare åtgärder: fordran har alltså slutgiltigt gått förlorad.
- (⁷⁶) Se skäl 147 i detta beslut.
- (⁷⁷) Villkoren i de tillämpliga rättsakterna, lagen av den 16 juli 1980, dekretet av den 20 maj 2008 om ersättning av dekretet av den 12 maj 1981 samt cirkuläret av den 16 oktober 1989 återges i avsnittet om beskrivningen av åtgärden i detta beslut.
- (⁷⁸) Se avsnitt 3.1.1 B a.1 i detta beslut, där det hänvisas till avsnitt IV.A.1, s. 19–20 i de franska myndigheternas skrivelse av den 23 januari 2008.
- (⁷⁹) Precis som kommissionens expert understryker är tillsynsmyndighetens möjligheter att lösa situationen begränsade om den offentliga institutionen har otillräckliga resurser. De resurser som krävs kan för det första komma från befintliga resurser som har anslagits för andra kostnader och som frigörs för att betala skulden. Därefter kan resurser hämtas från avyttring av tillgångar eller genom avgiftshöjningar om detta är möjligt. Den offentliga institutionen kan också ta ett lån. Om dessa lösningar inte är möjliga återstår bara ett anslag från den statliga ägaren.
- (⁸⁰) Om det inte finns ett krav på kontinuitet i den offentliga tjänsten.
- (⁸¹) Expertrapporten, avsnitt I.2.A.2, s. 18.
- (⁸²) Artikel L. 620-1 i handelslagen.
- (⁸³) Enligt artikel L. 640-1 i handelslagen "ska det införas ett öppet likvidationsförfarande för alla gäldenärer som anges i artikel L. 640-2 när betalningar ställs in och en sanering uppenbarligen inte går att genomföra".
- (⁸⁴) La Postes tillgångar nedvärderades genom lagen av den 11 december 2001, den s.k. Murcef-lagen. I denna lag föreskrivs emellertid att "när villkoren för att avyttra eller anskaffa en tillgång hotar La Postes fullgörande av sina lagstadgade och föreskrivna förpliktelser eller av åtaganden som företaget har gjort inom ramen för sitt planeringskontrakt [...], ska staten motsätta sig avyttringen eller anskaffningen eller godkänna transaktionen på villkor att den inte medför någon risk för fullgörandet av dessa förpliktelser".
- (⁸⁵) Avgifterna för tjänster som omfattas av den reserverade sektorn ska godkännas av posttillsynsmyndigheten Arcep. Avgiftsramarna för tjänster som omfattas av den universella sektorn ska fastställas av posttillsynsmyndigheten Arcep.
- (⁸⁶) Se avsnitt 4.1.1 A b.3 i detta beslut.
- (⁸⁷) Se punkterna 112 och 113 i de franska myndigheternas skrivelse av den 23 januari 2008.
- (⁸⁸) Se avsnitt 4.1.1 A b.3 i detta beslut.

- (⁸⁹) Enligt den franska tillsynsmyndigheten (Arcep) omfattar tillämpningsområdet posttjänster som insamling, sortering, utkörning och utlämning av postförsändelser inom ramen för regelbundna turer. Utdelning av oadresserad reklam, stadsturer och expressutkörning omfattas inte.
- (⁹⁰) Se den strategiska presentationen av den årliga resultatprognosen.
- (⁹¹) För närmare detaljer om de franska myndigheternas ståndpunkt, se särskilt avsnitt 3.1.1 B a.2 i detta beslut.
- (⁹²) Cour administrative d'appel, Lyon, den 6 juni 1996, Société fermière de Campoloro, nr 95LY00935.
- (⁹³) P. Bon, se fotnot 37.
- (⁹⁴) Se fotnot 37.
- (⁹⁵) Se fotnot 34.
- (⁹⁶) Nr 57516/00.
- (⁹⁷) Serie A nr 37.
- (⁹⁸) Se skrivelsen av den 27 oktober 2009.
- (⁹⁹) Conseil d'Etat, 29 december 2004, Sté d'aménagement des coteaux de Saint-Blaine, nr 257804: ersättningen för allmännyttiga tjänster är möjlig när ägaren drabbas av stora och orimliga kostnader som inte står i proportion till det mål av allmänt intresse som eftersträvas.
Cour administrative d'appel, Bordeaux, 14 oktober 2003, M. och Mme Claude X., nr 99BX01530: avstängningen av trafiken på kommunala vägar som skadats till följd av ett jordskred kan leda till onormal och särskild skada för de fastighetsägare som blivit inestängda. Förvaltningsdomaren anser framför allt att skadans varaktighet (trafiken var avstängd i sju månader under arbetena) gör att den är onormal och särskild i en grad som går utöver vad användare av allmänna vägar normalt ska behöva utstå och alltså ska ersättas.
Tribunal administratif, Montpellier, 23 juni 1999, M. Van der Velden, nr 97-03716: den slutgiltiga stängningen av en campingplats på grund av risken för svåra översvämningar har vållat ägaren en onormal och särskild skada som ger denne rätt till ersättning eftersom stängningen har lett till att den berörda parten har upphört med sin enda yrkesverksamhet och har förlorat hela sin affärsrörelse.
- (¹⁰⁰) Begreppet legitimt fel som kan medföra rättsliga konsekvenser hänger samman med teorin om det yttre skenet. Enligt den juridiska ordboken Cornu är det yttre skenet "det intryck som de yttre tecknen – avsiktligt eller ej – ger och som vanligtvis är ett uttryck för en ställning, en funktion (ombud, arvtagare, ägare ...) och som får någon att tro att den person som har dessa tecken verkligen har den ställningen eller funktionen". Teorin om det yttre skenet bildar "rättspraxis eftersom det yttre skenet i sig kan ge konsekvenser för tredje parter som till följd av ett legitimt fel har varit okunniga om de verkliga omständigheterna". Teorin om det yttre skenet tillämpas i rättspraxis och har till och med lett till mycket berömda lösningar (Europadomstolen den 7 juni 2001, Kress). Den tillämpas i privaträtten när det krävs rättsliga konsekvenser för ett kontrakt där någon av parterna har litat på det yttre skenet. Man kan också hänvisa till exemplet skenbar hemvist, eller inom allmänrätten exemplet med de facto-tjänstemän vars avgöranden ofta formaliseras. Teorin gör det lättare att visa förekomsten av ett rättsligt attribut eller en rättslig konsekvens trots att ingen rättsakt uttryckligen bekräftar förekomsten av detta.
- (¹⁰¹) Åtskillnad har gjorts genom utvecklingen av S. Carpi-Petits tes, Les successions en droit administratif, PUR, 2006.
- (¹⁰²) Detta följer av förordningen av den 15 juli 2002 (*Frankrikes officiella tidning*, 23.7.2002) om likvidationsbestämmelser för temauniversitetet i Agen, där det i artikel 1 anges att likvidatorn har ansvar för "att ge ministeriet för högre utbildning ett förslag till fördelning mellan universitetet Bordeaux I och Bordeaux IV av de tillgångar, fordringar, skulder och det saldo av likvidationskontot som återstår när likvidationsperioden har löpt ut".

- (¹⁰³) — Dekret nr 53-404 av den 11 maj 1953 om likvidation av kompensationsfonden för decentraliseringen av luftfartsindustrin, *Frankrikes officiella tidning*, 12.5.1953, artikel 3: "enligt artikel 7 i ovannämnda dekret av den 24 maj 1938 kommer staten att bli ägare av de anläggningar och den utrustning som tillhör fonden samt av de tillgängliga medel som återstår efter avskrivningen av skulder" (här är det uppenbart att saldot är positivt).
- Dekret nr 75-926 av den 6 oktober 1975 om avveckling av bostadsförmedlingen, artikel 2: "betalning av skulder och likvidation av tillgångar i bostadsförmedlingen samt vid behov rättsliga åtgärder både i fråga om anspråk och i fråga om försvar, omfattas av ekonomi- och finansministeriets behörighet. Räkenskaper ska överföras till ett särskilt konto i statskassan 904.14 med titeln *Liquidation d'établissements publics de l'Etat, d'organismes para-administratifs ou professionnels et liquidations diverses*."
- Dekret nr 81-1009 av den 12 november 1981 om avveckling av Institut Auguste Comte pour l'étude des sciences et de l'action; den eventuella behållningen av likvidation återgår till staten.
- Dekret nr 83-1185 av den 27 december 1983 om upplösning av den offentliga institutionen med ansvar för planeringen av den nya staden Lille-Est: "tillgångarna och skulderna i den offentliga institutionen för planeringen av den nya staden Lille-Est ska vid detta datum överföras till Communauté urbaine de Lille på de villkor som fastställs i den ovannämnda konventionen av den 5 december 1983, med undantag för de tillgångar som anges i bilagan till detta dekret som ska överföras till institutet för transportforskning."
- Dekret nr 83-1263 av den 30 december 1983 om avveckling av Service national d'examen des permis de conduire; transaktionerna överförs till det särskilda kontot i statskassan *Liquidation d'établissements publics*.
- Dekret nr 87-590 av den 30 juni 1987 om likvidationsvillkoren för Centre mondial informatiques et ressources humaines, artikel 1: "från och med den 1 juli 1987, den dag då Centre mondial informatiques et ressources humaines (CMIRH) avvecklas, ska denna institutions möbler, rättigheter och förpliktelser överföras till staten."
- Dekret av den 17 november 1987 om avvecklingen av Centre d'étude des systèmes et des technologies avancées (*Frankrikes officiella tidning*, 18.11.1987) och dekret nr 87-1167 av den 31 december 1987 om likvidationsvillkor, artikel 1: "tillgångarna, rättigheterna och förpliktelserna från Centre d'études des systèmes et technologies avancées (Cesta) tillfaller staten från och med den 1 januari 1988, då denna institution avvecklas."
- Förordning av den 28 september 1988 om likvidationsvillkor för Agence de l'informatique (*Frankrikes officiella tidning*, 23.12.1988): likvidationsförfarandet ska genomföras av ministeriet för industri och fysisk planering.
- Dekret nr 93-775 av den 26 mars 1993 om avvecklingen av den offentliga institutionen Musée de la Poste (*Frankrikes officiella tidning*, 30.3.1993): överföring av rättigheter och förpliktelser till La Poste.
- Dekret av den 26 december 1996 om avvecklingen av den offentliga institutionen Caisse française des matières premières (*Frankrikes officiella tidning*, 29.12.2006): "tillgångarna, rättigheterna och förpliktelserna från denna institution ska överföras till staten."
- Dekret nr 97-882 av den 26 september 1997 om likvidation av den offentliga institutionen Centre de conférences internationale de Paris; behållningen av likvidationen ska överföras till staten.
- Dekret nr 99-1151 av den 29 december 1999 om avveckling av den offentliga institutionen Musée national de la Légion d'honneur, artikel 2: "uppgifterna samt tillgångarna, rättigheterna och förpliktelserna från denna offentliga institution ska överföras samma dag som Ordre national de la légion d'honneur."
- Dekret nr 2000-1126 av den 22 november 2000 om överföring av behållningen från likvidationen av den offentliga institutionen för planering av den nya staden Vaudreuil; behållningen överförs till statsbudgeten och i artikel 2 anges att "de rättigheter och förpliktelser som uppstått under institutionens verksamhet eller under likvidationsperioden och som inte är kända vid utgången av likvidationsperioden ska överföras till staten."
- Dekret nr 2001-1383 av den 31 december 2001 om avvecklingen av den offentliga institutionen för förvaltning av stränderna vid Étang de Berre; i artikel 6 anges att ett dekret ska antas om överföring till staten av de tillgångar och skulder som återstår efter likvidationen samt av de rättigheter och förpliktelser som uppstått under verksamheten eller under likvidationsperioden och som inte är kända vid utgången av den perioden. Genom dekret nr 2004-234 av den 17 mars 2004 om diverse bestämmelser om likvidationen av den offentliga institutionen för förvaltning av stränderna vid Étang de Berre överförs "tvister till följd av verksamheten" till staten.
- Dekret av den 29 april 2004 om avveckling av Syndicat mixte pour le développement de la zone industrielle et portuaire Eure-Calvados (*Frankrikes officiella tidning*, 6.5.2004) artikel 4: "de avgifter som återstår vid dagen för likvidationen av det gemensamma konsortiet ska fördelas mellan konsortiets medlemmar i enlighet med dess stadgar."

(¹⁰⁴) S. Carpi-Petit, Les successions en droit administratif, PUR, 2006.

- (105) — Förordning av den 24 februari 2004 om avveckling av *Houillères de bassin du centre et du Midi* (Frankrikes officiella tidning, 28.2.2004): överföring av verksamheter, tillgångar, rättigheter och förpliktelser till *Charbonnage de France*.
- Beslut nr 59-80 av den 7 januari 1959 om omorganisationen av skatte monopolen för tobak och tändstickor: inrättande av den offentliga institutionen *Seita* med anslag.
  - Dekret nr 65-116 av den 17 december 1965 om sammanslagning av *Régie autonome des pétroles* och *Bureau de recherches du pétrole*: "samtliga tillgångar, rättigheter och förpliktelser i *Régie autonome des pétroles* och i *Bureau de recherches de pétrole* ska i sin helhet överföras till *Entreprise de recherches et d'activités pétrolières*."
  - Dekret nr 67-796 om sammanslagning av *Mines domaniales de potasse d'Alsace* och *Office national industriel de l'Azote*, artikel 2: "samtliga tillgångar, rättigheter och förpliktelser i *Mines domaniales de potasse d'Alsace* och i *Office national industriel de l'azote* ska i sin helhet överföras till *Entreprise minière et chimique*."
  - Dekret nr 68-369 av den 16 april 1968 om sammanslagning av kolgruvorna i Centre och i Midi: "samtliga tillgångar, rättigheter och förpliktelser i kolgruvorna som avlägsnas i och med detta ska i sin helhet överföras till *Houillères de bassin du centre et du midi*."
  - Dekret nr 69-69 av den 24 januari 1969 om överföringen av ORTF: "från och med den 1 januari 1969 ska möbler och fastigheter, rättigheter och förpliktelser i *Office de coopération radiophonique* överföras till ORTF."
  - Dekret nr 93-1176 av den 13 oktober 1993 om avveckling av den offentliga institutionen *Opéra de Bastille*, artikel 2: "tillgångarna, rättigheterna och förpliktelserna i *Etablissement public de l'Opéra de la Bastille* ska överföras till *Etablissement public du parc de La Villette*."
  - Dekret nr 2000-1294 av den 26 december 2000 om avveckling av den offentliga institutionen med ansvar för planeringen av den nya staden Evry och överföring av dess rättigheter och förpliktelser till *Agence foncière et technique de la région parisienne*, artikel 2: "skulderna och tillgångarna i *Etablissement public chargé de l'aménagement de la ville nouvelle d'Evry* ska vid detta datum överföras till *Agence foncière et technique de la région parisienne*" ... "det organet ska överta samtliga rättigheter och förpliktelser som följer av den verksamhet som utövats av den offentliga institutionen."
  - Dekret nr 2004-103 av den 30 januari 2004 om *Ubifrance*, en fransk byrå för internationell företagsutveckling: "överföring till *Ubifrance* (...) av de rättigheter, förpliktelser, fastigheter och möbler som ingår i *Centre français du commerce extérieur*."
  - Lag nr 2004-105 av den 3 februari 2004 om inrättandet av *Agence nationale pour la garantie des droits des mineurs*, artikel 6: "Med förbehåll för en avveckling genom ett beslut av dess styrelse, ska tillgångar, rättigheter och förpliktelser i sammanslutningen *Association nationale de gestion des retraités des Charbonnages de France* och *des Houillères* samt deras efterföljande rättighetsinnehavare, överföras till *Agence nationale pour la garantie des droits des mineurs*."
  - Dekret nr 2004-186 av den 26 februari 2004 om inrättandet av universitetet för organisationsvetenskap och beslutet av *Paris-Dauphine*: "tillgångarna, rättigheterna och förpliktelserna från universitetet Paris IX ska överföras till universitetet Paris-Dauphine."
- (106) — Lag nr 80-495 av den 2 juli 1980 om ändring av den rättsliga ställningen för *Service d'exploitation industrielle des tabacs et allumettes*, artikel 2: "tillgångarna från institutionen av industriellt och kommersiellt slag, *Service d'exploitation industriel des tabacs et allumettes*, ska överföras till det företag som inrättas genom den här lagen enligt de villkor som ska fastställas av den behöriga myndigheten."
- Se även dekret nr 80-1025 av den 19 december 1980 om överföring av tillgångar, rättigheter och förpliktelser från *Caisse nationale des marchés de l'Etat, des collectivités et établissements publics* till föreraget CEPME.
  - Lag nr 88-50 av den 18 januari 1988 om övergången till ömsesidig bolagsform för *Caisse nationale de crédit agricole*, artikel 1: "Tillgångarna i *Caisse nationale de crédit agricole* och i de gemensamma garantifonderna ska överföras till det företag som föreskrivs i första stycket, som ska överta samtliga rättigheter och förpliktelser från *Caisse nationale* och de gemensamma garantifonderna tillsammans med de garantier och säkerheter som tillhör dem."
  - Dekret av den 19 april 1989 om tillstånd för *Centre d'études des systèmes d'information des administrations* att överföra samtliga sina tillgångar, rättigheter och förpliktelser till aktiebolaget *Cesia* och om avveckling av den institutionen.
  - Lag nr 92-665 av den 16 juli 1992 om anpassning till den inre marknaden av försäkrings- och kreditlagstiftningen: överföring till ett aktiebolag av samtliga tillgångar, rättigheter och förpliktelser i den offentliga institutionen av industriellt och kommersiellt slag, *Caisse nationale de prévoyance*.
  - Dekret nr 2001-1213 av den 19 december 2001 om tillstånd för den statliga institutionen *Agence pour la diffusion de l'information technologique* att överföra sina tillgångar till ett aktiebolag med samma namn, om avveckling av den offentliga institutionen och om tillstånd för överföring till den privata sektorn av detta företag.
- (107) Se till exempel avvecklingen av *Caisse nationale des marchés de l'Etat, des collectivités et établissements publics*: i dekret nr 80-1025 av den 19 december 1980 föreskrivs att tillgångarna, rättigheterna och förpliktelserna i den offentliga institutionen ska överföras till ett aktiebolag (CEPME) och att den offentliga institutionen ska få aktier i utbyte. Därefter avvecklas den offentliga institutionen genom dekret nr 80-1076 av den 23 december 1980 och tillgångarna överläts till staten. Samma mekanism tillämpas vid avvecklingen av *Agence pour la diffusion de l'information technologique* (D nr 2001-1213 av den 19 december 2001).

- (¹⁰⁸) "Etablissements publics", J-cl. admi. fasc. 135, 2007.
- (¹⁰⁹) Till exempel lag nr 80-495 av den 2 juli 1980 om omvandlingen av *Service d'exploitation des tabacs et allumettes* till ett nationellt bolag eller lag nr 96-660 av den 26 juli 1996 om det nationella bolaget France Télécom, artikel 1: "Den offentligrättsliga juridiska personen France Télécom, som anges i artikel 1, ska den 31 december 1996 omvandlas till ett nationellt företag med namnet France Télécom, varav staten ska behålla ett direkt ägarskap om minst hälften av företagets sociala kapital." "Den offentliga institutionen France Télécoms tillgångar, rättigheter och förpliktelser ska överföras i sin helhet den 31 december 1996 till det nationella företaget France Télécom." Detta förfarande är uppenbart det enda tänkbara eftersom det är en statlig tjänst med en budget som "omvandlas" till ett privaträttsligt företag. Lag nr 93-1419 av den 31 december 1993 om *Imprimerie nationale*, artikel 1: "Samtliga rättigheter, tillgångar och förpliktelser för staten i samband med tjänsteuppdrag som omfattas av budgeten för *Imprimerie nationale* ska överföras till ett nationellt företag med namnet *Imprimerie nationale*." Ett mer aktuellt exempel är artikel 78 i lag nr 2001-1276 av den 28 december 2001 om tilläggsbudget för 2001, där DCN omvandlas till aktiebolag och övertar statens rättigheter, tillgångar och förpliktelser för tjänsten.
- (¹¹⁰) Samma förfarande tillämpas för ADP i lag nr 2005-357 av den 20 april 2005 om flygplatser, artikel 1: "Den offentliga institutionen Aéroports de Paris ska omvandlas till aktiebolag. Denna omvandling innebär inte att det skapas någon ny juridisk person och får inte heller några följder för den rättsliga ordning som personalen omfattas av."
- (¹¹¹) G. Cornu, PUF, *Vocabulaire juridique*.
- (¹¹²) Se S. Carpi-Petit, *Les successions en droit administratif*, se ovan, s. 207.
- (¹¹³) Se fotnot 61.
- (¹¹⁴) Förstainstansrättens dom av den 13 juni 2000 i förenade målen T-204/97 och T-270/97, EPAC mot kommissionen, REG 2000, s. II-2267, punkterna 80 och 81.
- (¹¹⁵) Kreditbetyget är företagets obligatoriska ingång till kapitalmarknaden och används dessutom allt oftare som referens för banklån. Se fotnoten på sidan 46 i beslutet om att inleda förfarandet.
- (¹¹⁶) Det handlar om Standard & Poor's och Fitch, två av de största kreditvärderingsinstitutet i världen.
- (¹¹⁷) Utdrag ur *International Postal Entities: Influence of government support on ratings* Standard and Poor's, 22 november 2004: "La Poste's legal status, which ensures a last-recourse sovereign guarantee, confers the ultimate statutory guarantee of the Republic of France on its obligations."
- (¹¹⁸) Utdrag ur *Ratings direct* om La Poste, S & P, den 3 april 2007: "In 1991, LP – previously part of the government bureaucracy- became an independent publicly owned entity with EP status, which ensures LP an ultimate state guarantee on its obligations, but not a timely and explicit guarantee as reflected by the rating differentiation between LP and the Republic of France."
- (¹¹⁹) Se punkt 1.2 andra och fjärde strecksatsen i tillkännagivandet om garantier.
- (¹²⁰) Se artikeln "*Fitch confirme la note 'AA' attribuée à La Poste*", Fitch Ratings, Paris/London, den 4 september 2009.
- (¹²¹) Se skäl 2 i detta beslut.
- (¹²²) Utdrag ur *International Postal Entities: Influence of government support on ratings* Standard and Poor's, 22 novembre 2004: "Category 2: notching down with respect to the state owner's ratings. The second category includes those entities that, while autonomous in their operations, are largely public-policy-based institutions, still in receipt of substantial direct or indirect financial backing from the State. There is, however, a high level of uncertainty surrounding the level and/or timeliness of this state support. A top-down approach that assumes notching down from the sovereign rating by up to two categories (six notches) applies to such postal entities. La Poste and Poste Italiane currently fall within this category."
- (¹²³) Utdrag ur *International Postal Entities: Influence of government support on ratings*, Standard and Poor's, den 22 november 2004 "Unlike the credit quality of companies that operate in a commercial manner at arm's length from the government, like SingPost, Deutsche Post or TPG, a major factor underpinning La Poste's robust credit quality is its extremely strong State support. La Poste's legal status confers the ultimate statutory guarantee of the Republic of France (AAA/Stable/A-1+) on its obligations."
- (¹²⁴) Den senaste sänkningen av La Postes kreditbetyg gjordes den 21 januari 2009, strax efter det att den franska presidenten hade tillkännagivit att La Poste skulle omvandlas till aktiebolag: La Postes kreditbetyg sänktes till A+, vilket än en gång bekräftar att allt annat lika har La Postes offentligrättsliga ställning ett stort inflytande på kreditbetyget.

- (¹²⁵) Utdrag ur *Ratings direct* om La Poste, S & P, den 3 april 2007: "S & P continues to follow a top-down rating methodology for La Poste – which allows for a government supported entity to be rated by up to two categories below the sovereign- as we expect the French state to remain La Poste's 100 % shareholder in the medium term. The ratings nevertheless already factor in the long-term likelihood of a change in the group's capital structure, which would require a change in its current "établissement public" legal status and result in the loss of the state's ultimate guarantee on LP's financial obligations, the elimination of which was recently recommended by the European Commission."
- (¹²⁶) Utdrag ur *Ratings direct* om La Poste, S & P, den 3 april 2007: "The EC recently recommended that the French government end this guarantee by year-end 2008, which they believe provides La Poste with more favorable financing conditions than its competitors in a market in the process of being liberalized. The ratings on La Poste were unaffected by this recommendation since we consider that a change in La Poste's status would not necessarily reflect a decrease in the strong state support that underpins La Poste's ratings and that has been reaffirmed by recent government decisions."
- (¹²⁷) Utdrag ur *ADP news* den 21 januari 2009: "S & P lowers ratings on La Poste with negative outlook"... "The announced legal status and ownership change will give the company a greater autonomy from the government, which is why its rating has a four-notch differential with the rating on the Republic of France, rated AAA/A-1 + with a 'stable' outlook. S & P's 'negative' outlook reflects concerns that the changes in the company's legal status and ownership, likely to take place in the next two years as part of a capital hike, could pressure the ratings. These initiatives could limit the government's ability to provide the postal operator with exceptional support without improving its standalone profile in the short term, as the capital hike should not decrease La Poste's debt relative to its cash generation."
- (¹²⁸) Se punkt 197 i Frankrikes synpunkter som översändes den 23 januari 2008.
- (¹²⁹) *Rating Government-Related Entities: A Primer*. Standard and Poor's. den 14 juni 2006.
- (¹³⁰) Se även *Ratings direct* om La Poste, S & P, den 3 april 2007: "The entities' credit standing is linked to that of the government, but ratings can be notched down from those on the State by up to two categories as the financial links between these companies and the state may be increasingly subject to change in the medium or long term [...]" (Enheternas kreditvärdighet är knuten till regeringens, men betygen kan sänkas i förhållande till staten med upp till två kategorier eftersom de finansiella banden mellan dessa företag och staten kan komma att ändras i allt högre grad på medellång och lång sikt.)
- (¹³¹) Utdrag ur *Ratings direct* om La Poste, S & P, den 3 april 2007: "In 1991, La Poste became an independent publicly owned entity with Etablissement Public status, which ensures La Poste an ultimate State guarantee on its obligations, but not a timely and explicit guarantee as reflected by the rating differentiation between La Poste and the Republic of France."
- (¹³²) Utdrag ur *Ratings direct* om La Poste, S & P, den 3 april 2007: "The EC recently recommended that the French government end this guarantee by year-end 2008, which they believe provides La Poste with more favorable financing conditions than its competitors in a market in the process of being liberalized. The ratings on La Poste were unaffected by this recommendation since we consider that a change in La Poste's status would not necessarily reflect a decrease in the strong state support that underpins La Poste's ratings and that has been reaffirmed by recent government decisions."
- (¹³³) Utdrag ur *Ratings direct* om La Poste, S & P, den 3 april 2007: "A change in the group's ownership structure would lead Standard and Poor's to shift to a bottom-up rating approach, focusing more on La Poste's stand-alone business and financial profiles. This rating approach may not necessarily translate into rating changes given the expected improvement in La Poste's stand-alone situation in the coming years." (En förändring i gruppens ägarstruktur kan leda till att Standard and Poor's byter till en bottom-up-metod med större fokus på La Postes egen verksamhet och ekonomi. Denna metod för att sätta kreditbetyg behöver inte innebära att kreditbetyget sänks, eftersom La Postes egen situation väntas bli bättre de kommande åren.)
- (¹³⁴) Utdrag ur *Ratings direct* om La Poste, S & P, den 3 april 2007: "The ratings on La Poste could be downgraded, however, if state backing for the company were to weaken." (La Postes kreditbetyg kan emellertid komma att sänkas om det statliga stödet för detta företag skulle minska.)
- (¹³⁵) Se avsnitt 3.2.1.D i detta beslut och del V.4 i de franska myndigheternas synpunkter av den 23 januari 2008.
- (¹³⁶) Del V.4 a i Frankrikes synpunkter som översändes den 23 januari 2008.
- (¹³⁷) Se punkt 186 i Frankrikes synpunkter som översändes den 23 januari 2003.
- (¹³⁸) Se tabell 1 i *Ratings direct* om La Poste, S & P, den 3 april 2007.
- (¹³⁹) Utdrag ur "*International Postal Entities: Influence of government support on ratings*" Standard and Poor's, 22 november 2004: "Unlike the credit quality of companies that operate in a commercial manner at arm's length from the government, like SingPost, Deutsche Post or TPG, a major factor underpinning La Poste's robust credit quality is its extremely strong State support. La Poste's legal status confers the ultimate statutory guarantee of the Republic of France (AAAA/Stable/A-1+) on its obligations."
- (¹⁴⁰) Se punkt 196 i Frankrikes synpunkter som översändes den 23 januari 2008.

- (¹⁴¹) Se punkterna 198–200 i Frankrikes synpunkter som översändes den 23 januari 2008.
- (¹⁴²) *International Postal Entities: Influence of government support on ratings*, Standard and Poor's, den 22 november 2004.
- (¹⁴³) Utdrag ur *Ratings direct* om La Poste, S & P, den 3 april 2007: "The ratings nevertheless already factor in the long-term likelihood of a change in the group's capital structure, which would require a change in its current" établissement public "legal status and result in the loss of the state's ultimate guarantee on LP's financial obligations, the elimination of which was recently recommended by the European Commission." De svagheter som har identifierats hos La Poste omfattar för övrigt följande: "Likely capital structure change at company or bank level in the long term".
- (¹⁴⁴) Med *mid swap* avses medianvärdet mellan den erbjudna kursen och den kurs som vid ett tillfälle har föreslagits av bankerna för deras handel mellan banker per förfalldagen, det vill säga den fasta kurs som en bank generellt är beredd att ge mot Euribor 6 månader. Denna kurs är marknadsreferensen för bland annat utgivning av obligationer.
- (¹⁴⁵) Domstolens dom av den 14 februari 1990 i mål C-301/87, Frankrike mot kommissionen, "Boussac", REG 1990, s. I-1191, punkt 33, svensk specialutgåva s. 00303.
- (¹⁴⁶) Förstainstansrättens dom av den 11 mars 2009 i mål T-354/05, TF1 mot kommissionen, REG 2009, s. II-113, punkterna 166 och 167.
- (¹⁴⁷) Framför allt ansåg kommissionen i sitt EDF-beslut (skäl 57 i kommissionens beslut av den 16 december 2003 om det statliga stöd som Frankrike genomfört till förmån för EDF samt el- och gasindustrin, 2005/145/EG, EUT L 49, 22.2.2005, s. 9) att "det faktum att EDF inte kan bli föremål för ett sanerings- eller likvidationsförfarande – och därmed inte kan försättas i konkurs – motsvarar en allmän garanti som täcker företagets samtliga åtaganden. En sådan garanti kan inte vara föremål för någon ersättning enligt marknadsreglerna. Garantin, vars täckning är obegränsad i både tid och belopp, utgör ett statligt stöd."
- (¹⁴⁸) Se punkt 2.1 tredje stycket i tillkännagivandet om garantier.
- (¹⁴⁹) EGT L 15, 21.1.1998, s. 14.
- (¹⁵⁰) Se till exempel beslut 2005/145/EG.
- (¹⁵¹) Se bland annat punkt 1.5 i tillkännagivandet om garantier där neutralitetsprincipen bekräftas, samt punkt 1.2 där det förklaras att en statlig garanti kan vara en följd enbart av den rättsliga formen (andra och fjärde strecksatserna i den punkten).
- (¹⁵²) Ärende E 10/2000, *Anstaltslast und Gewährträgerhaftung*, punkt 5 i förslaget till lämpliga åtgärder av den 8 maj 2001. Finsatt läsa på kommissionens webbplats: http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/comp-2000/e010-00-1.pdf
- (¹⁵³) Se beslut 2005/145/EG.
-

KOMMISSIONENS BESLUT

av den 26 februari 2010

om det statliga stöd C 9/09 (f.d. NN 49/08, NN 50/08 och NN 45/08) som Belgien, Frankrike och Luxemburg har genomfört till förmån för Dexia SA

[delgivet med nr K(2010) 1180]

(Endast den franska texten är giltig)

(Text av betydelse för EES)

(2010/606/EU)

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

(3) Genom skrivelser av den 9, den 13 och den 17 oktober 2008 informerade de berörda medlemsstaterna kommissionen om genomförandet av garantin.

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionsätt, särskilt artikel 108.2 första stycket,

med beaktande av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, särskilt artikel 62.1 a,

(4) Genom skrivelser av den 2, den 13 och den 14 oktober 2008 åtog sig de berörda medlemsstaterna att överlämna en omstruktureringsplan för Dexia till kommissionen inom ett halvår från och med den 3 oktober 2008, med hänsyn till de åtgärder som vidtogs den 3 och den 9 oktober 2008.

efter att i enlighet med nämnda artiklar ha gett berörda parter tillfälle att yttra sig ⁽¹⁾, och

av följande skäl:

I. FÖRFARANDE

1.1 NÖDÅTGÄRDER TILL FÖRMÅN FÖR DEXIA

(1) Den 30 september 2008 offentliggjorde myndigheterna i Belgien, Frankrike och Luxemburg (nedan kallade *de berörda medlemsstaterna*) den kapitalökning som beskrivs i avsnitt 3.1 i detta beslut (nedan kallad *kapitalökningen*). Den 9 oktober 2008 tillkännagav de berörda medlemsstaterna den garanti som beskrivs i avsnitt 3.2 (nedan kallad *garantin*).

(2) De berörda medlemsstaterna informerade kommissionen genom meddelanden av den 1 och den 2 oktober 2008, registrerade samma dag hos kommissionen, om de åtgärder som vidtagits inom ramen för kapitalökningen. Därefter tog kommissionen emot motiverade skrivelser som bekräftade att de berörda medlemsstaternas åtgärder måste vidtas skyndsamt i samband med kapitalökningen:

— Skrivelse från Banque Nationale de Belgique (nedan kallad *BNB*), mottagen den 1 oktober 2008.

— Skrivelse från Banque de France, mottagen den 2 oktober 2008.

— Skrivelse från Commission luxembourgeoise de surveillance des services financiers (nedan kallad *CSSF*), mottagen den 10 oktober 2008.(5) För öppenhetens skull informerade BNB kommissionen genom skrivelser av den 8 och den 13 oktober om ett likviditetsstöd (*Liquidity Assistance*, nedan kallat *likviditetsstödet*) som BNB hade inrättat i samarbete med Banque de France på grund av Dexias tillfälliga likviditetsproblem. Banken har hållit kommissionen informerad om de belopp som utnyttjats inom ramen för denna insats.(6) Den 14 november 2008 offentliggjorde Belgien och Frankrike en garanti för finansiella produkter från Dexias dotterbolag, Financial Security Assurance (FSA) (nedan kallad *FSA-åtgärden*).

1.2 KOMMISSIONENS FÖRSTA BESLUT: INGA INVÄNDNINGAR MOT NÖDÅTGÄRDERNA

(7) Genom ett beslut av den 19 november 2008 ⁽²⁾ beslutade kommissionen att inte göra några invändningar mot det likviditetsstöd som beviljats Dexia och den garanti som de berörda medlemsstaterna utfärdat för vissa av Dexias skulder. Kommissionen ansåg att åtgärderna var förenliga med den gemensamma marknaden på grundval av artikel 107.3 b i EUF-fördraget ⁽³⁾ som undsättningsstöd till företag i svårigheter, och godkände dem för en sexmånadersperiod som började löpa den 3 oktober 2008. Kommissionen klargjorde att den skulle göra en ny utvärdering av stödet när den perioden hade löpt ut, men då betrakta det som en strukturåtgärd.⁽¹⁾ EUT C 181, 4.8.2009, s. 42.⁽²⁾ Se fotnot 1.⁽³⁾ EUT C 115, 9.5.2008, s. 91.

- (8) I beslutet av den 19 november 2008 angavs också uttryckligen att de andra stödåtgärderna skulle behandlas för sig i ett senare beslut.

1.3 KLAGOMÅL FRÅN EN TREDJEPART MED ANLEDNING AV DET STATLIGA STÖD SOM DEXIA ANTAS HA TAGIT EMOT

- (9) Genom en skrivelse som mottogs den 6 november 2008 lämnades ett klagomål in till kommissionen mot förment olagligt statligt stöd till Dexia. Klagomålet lämnades in av en konkurrent till Dexia Banque Belgique (nedan kallad DBB) och gällde framför allt den kapitalökning på tre miljarder euro som de belgiska myndigheterna och Dexias aktieägare tecknat sig för samt den belgiska statliga garantin för lån mellan banker som har tagits upp för Dexia.
- (10) Kommissionen har överlämnat en icke-konfidentiell version av klagomålet med bilagor till de belgiska myndigheterna genom en skrivelse av den 13 november 2008. De belgiska myndigheterna överlämnade sina synpunkter på klagomålet genom en skrivelse av den 19 november 2008.

1.4 FÖRLÄNGNING AV ÅTGÄRDERNA OCH DEXIAS OMSTRUKTURERINGSPLAN

- (11) De berörda medlemsstaterna har i enlighet med sina åtaganden anmält en omstruktureringsplan (nedan kallad *den ursprungliga omstruktureringsplanen*) för Dexia till kommissionen den 16, den 17 respektive den 18 februari 2009. Kompletterande upplysningar om den ursprungliga omstruktureringsplanen överlämnades den 27 februari och den 3, 5, 6, 7, 8 och 9 mars 2009.
- (12) Inom ramen för den ursprungliga omstruktureringsplanen bad de berörda medlemsstaterna också kommissionen om tillstånd att förlänga garantimekanismen efter utgången av den period som anges i garantiöverenskommelsen, det vill säga den 31 oktober 2009, och att behålla den förmånliga ersättningen på 25 baspunkter för denna garanti för obligationer med en löptid på högst en månad. Dessutom uppmanades kommissionen att bekräfta att en sådan förlängning av garantin efter oktober 2009 (fram till oktober 2010) skulle vara förenlig med den gemensamma marknaden.
- (13) Den belgiska regeringen begärde också i förebyggande syfte att Dexias möjlighet att använda sig av likviditetsstöd från BNB skulle förlängas till den 31 oktober 2009.

- (14) Slutligen anmälde de belgiska och franska regeringarna den FSA-åtgärd som offentliggjordes den 14 november 2008 till kommissionen.

1.5 KOMMISSIONENS ANDRA BESLUT: INLEDANDE AV DET FORMELLA FÖRFARANDET

- (15) Genom en skrivelse av den 13 mars 2009 underrättade kommissionen de belgiska, franska och luxemburgska myndigheterna om sitt beslut att inleda det förfarande som anges i artikel 108.2 i EUF-fördraget avseende samtliga stöd som beviljats Dexia⁽⁴⁾. I skrivelsen anges dock att kommissionen för att tillåta en snabb försäljning av FSA inte kommer att göra invändningar mot vissa aspekter av FSA-åtgärden som anses vara förenliga med den inre marknaden i den mening som avses i artikel 107.3 b i EUF-fördraget. I skrivelsen anges slutligen att de berörda medlemsstaternas garanti för Dexia, som gäller till och med den 30 oktober 2009, kan betraktas som förenlig med den inre marknaden i enlighet med artikel 107.3 b i EUF-fördraget tills kommissionen har fattat sitt slutliga beslut om att avsluta det formella förfarandet.
- (16) Kommissionens beslut om att inleda förfarandet har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*. Kommissionen har uppmanat berörda parter att inkomma med sina synpunkter på åtgärderna i fråga⁽⁵⁾.

- (17) Kommissionen har inte fått in några synpunkter från de berörda parterna.
- (18) När det gäller frågor som berör FSA-åtgärden (värdering av tillgångar som omfattas av åtgärden och ersättning för åtgärden) stöder kommissionen sig på den tekniska analys som har utförts av externa experter enligt avtal med kommissionen (Oliver Wyman).

1.6 KOMMISSIONENS TREDJE BESLUT: FÖRLÄNGNING AV GARANTIN

- (19) Det garantiavtal som ingåtts mellan Dexia och de berörda medlemsstaterna löpte ut den 31 oktober 2009. Den 27 oktober 2009 anmälde de berörda medlemsstaterna en förlängning av garantiavtalet till den 28 februari 2010 med vissa anpassningar till kommissionen. Upplysningar om ändringarna i avtalet överlämnades till kommissionen den 10 september, den 8 oktober och den 27 oktober 2009.

⁽⁴⁾ Se fotnot 1.

⁽⁵⁾ Se fotnot 1.

- (20) Kommissionen godkände genom ett beslut av den 30 oktober 2009 ⁽⁶⁾ en förlängning av garantin till den 28 februari 2010 eller fram till dess att kommissionen antar sitt beslut om stödåtgärdernas förenlighet och om omstruktureringsplanen för Dexia, om det beslutet antas före den 28 februari 2010. Kommissionen anger i sitt beslut att de åtgärder som föreslås i den ursprungliga omstruktureringsplanen i detta skede inte gör det möjligt att avgöra om stödet är förenligt med bestämmelserna om statligt stöd.

1.7 YTTERLIGARE ÅTGÄRDER I OMSTRUKTURERINGSPLANEN FÖR DEXIA

- (21) Genom ett meddelande till kommissionen av den 9 februari 2010 överlämnade de berörda medlemsstaterna upplysningar om ytterligare planerade åtgärder för att komplettera den ursprungliga omstruktureringsplan som anmäldes i februari 2009. Tillsammans utgör samtliga de omstruktureringsåtgärder som anmälts mellan februari 2009 och februari 2010 omstruktureringsplanen för Dexia (nedan kallad *omstruktureringsplanen*).
- (22) Genom en skrivelse till kommissionen av den 10 februari 2010 meddelade de belgiska myndigheterna att de godtar att detta beslut antas på franska, för att det ska kunna antas så snabbt som möjligt.

II. BESKRIVNING AV STÖDMOTTAGAREN

- (23) Dexia är en finanskoncern med verksamhet inom bank- och försäkringssektorn. Moderbolaget, Dexia SA, är ett belgiskt aktiebolag som är noterat på börserna Euronext Paris och Euronext Bruxelles. Bolagets börsvärde var 5,64 miljarder euro den 31 december 2008. Dexia grundades 1996 genom fusionen mellan Crédit Local de France och Crédit Communal de Belgique. Bolaget är specialiserat på långivning till lokala myndigheter, men har även 5,5 miljoner privatkunder, huvudsakligen i Belgien och Turkiet via sitt lokala dotterbolag DenizBank.
- (24) Efter kapitalökningen den 3 oktober 2008 är de största ägarna i Dexia SA följande:

Aktietecknarens namn	% innehav före insatsen	Teckningsbelopp (miljoner euro)	% innehav den 31 december 2008
Den federala belgiska staten	—	1 000	5,73
Regionen Flandern	—	500	2,87
Regionen Vallonien	—	350	2,01
Regionen Bruxelles-Capitale	—	150	0,86
Holding Communal SA	17	500	14,34
Arcofin SCRL	18,08	350	13,92
Ethias	6,37	150	5,04
Franska staten	—	1 000	5,73
CDC	11,89	1 710	17,61
CNP Assurances	2	288	2,97
Anställda	3,92		2,57
Free float	40,74	—	26,86

⁽⁶⁾ EUT C 305, 16.12.2009, s. 3.

- (25) Dexia är organiserat kring ett moderbolag (Dexia SA) och tre operativa enheter i Frankrike (Dexia Crédit Local, nedan kallad DCL), i Belgien (nedan kallad DBB) och i Luxemburg (Dexia Banque Internationale à Luxembourg, nedan kallad Dexia BIL). Balansräkningen för hela koncernen var 651 miljarder euro den 31 december 2008, medan balansräkningen för de tre operativa enheterna var
- 414 miljarder euro för DCL,
  - 263 miljarder euro för DBB,
  - 67 miljarder euro för Dexia BIL.
- (26) Sedan Dexia bildades har bolagets verksamhet fördelats på fyra huvudområden:
- Finansiella tjänster till offentlig och halvvoffentlig sektor (nedan kallade *Public and Wholesale Banking* eller *PWB*). Detta verksamhetsområde omfattar lån till lokala myndigheter, projektfinansiering, kreditförstärkningsverksamhet inom DCL:s dotterbolag FSA, som såldes till Assured Guaranty i juli 2009, samt ägande och aktiv förvaltning av obligationer och värdepapper mot säkerhet i fordringar (nedan kallade *asset-backed securities* eller *ABS*). En stor del av denna verksamhet styrs av DCL och dess internationella dotterbolag, med undantag för PWB-verksamheten i Belgien, som hör till DBB.
  - Finansiella tjänster till privatpersoner och mindre företag (nedan kallade *Retail and Commercial Banking* eller *RCB*). Detta omfattar in- och utlåning till privatpersoner och företag i Belgien, Turkiet, Slovakien och Luxemburg samt privatbankverksamhet i Luxemburg och Belgien. Denna verksamhet leds av DBB och Dexia BIL och av DenizBank i Turkiet, som är ett direkt dotterbolag till Dexia SA.
  - Likviditetsförvaltning och finansiella marknader (nedan kallade *Treasury, Funding and Markets* eller *TFM*), vilket omfattar alla verksamheter som berör likviditet, förvaltning av tillgångar/skulder (nedan kallat *asset-liability management* eller *ALM*) och värdepappershandel för Dexias egen räkning.
  - Övrig verksamhet, vilket omfattar förvaltning av tillgångar (i Dexia asset management, nedan kallat *Dexia AM*), investerartjänster (erbjuds av Dexias och Banque royale du Canadas gemensamma dotterbolag, RBC Dexia Investor Services, nedan kallat *RBC Dexia IS*) samt gruppens försäkringsverksamhet i Belgien, Frankrike (Dexia Épargne Pension, nedan kallat *DEP*), Turkiet och Irland.
- (27) Sedan grundandet och fram till krisen under hösten 2008 skilde Dexias verksamhet sig från andra europeiska kommersiella bankers på följande sätt:
- En kundbas av lokala myndigheter som utmärks av låga kreditnivåer och skulder med förhållandevis långa löptider.
  - Kortfristig finansiering till största delen upptagen på interbankmarknaden och den monetära marknaden i fråga om långfristiga tillgångar (lån till lokala myndigheter, projektfinansiering, obligationsportfölj).
  - Finansieringen till stor del beroende av mindre stabila källor, som interbankmarknaden eller upptagning av medel från institutionella investerare.
  - Koncernen strävar efter att skapa marginaler utanför sin traditionella verksamhet (finansiering av lokala myndigheter, företag och privatpersoner), bland annat genom
    - i) kreditförstärkningsverksamhet via försäkringsdotterbolaget FSA,
    - ii) värdepappershandel för egen räkning,
    - iii) investeringar för egen räkning i en portfölj som i huvudsak består av obligationer som den 31 december 2008 värderades till 233 miljarder euro (det vill säga 36 procent av Dexias totala balansräkning den dagen),
    - iv) försäljning av derivat och strukturerade produkter.
- (28) På grund av dessa särskilda egenskaper har koncernens refinansieringsprofil också särskilda kännetecken. En stor andel av koncernen (främst DCL) har ett strukturellt finansieringsbehov, bland annat på grund av finansieringar med ursprung i andra delar av koncernen (i huvudsak DBB och Dexia BIL) och den monetära marknaden, obligationsmarknaden och marknaden för bostadsobligationer.

(29) När interbankmarknaden och marknaden för bostadsobligationer föll efter banken Lehman Brothers konkurs i september 2008 hamnade Dexia i ett läge där det krävdes en kortfristig dynamisk finansiering på [200–300] (*) miljarder euro ([31–46] procent av koncernens totala balansräkning den 31 december 2008). Bankens situation förvärrades under september och oktober 2008 på grund av dess stora exponering för andra bankers och staters svårigheter (amerikanska, irländska och isländska banker), värdeminskning av tillgångar som ägdes direkt av Dexia eller som finansierades genom dotterbolaget FSA och kursfall för aktier som koncernen ägde. Sammanlagt uppgick koncernens förluster och nedskrivning av tillgångar till 6,5 miljarder euro den 30 september 2009 (varav 5,9 miljarder euro fram till den 31 december 2008).

(30) För närmare uppgifter om de händelser som ledde fram till Dexias svårigheter hänvisar kommissionen till sina beslut av den 19 november 2008, den 13 mars 2009 och den 30 oktober 2009.

(31) För att ta uti med dessa svårigheter antog koncernens nya styrelse, som tillsattes den 7 oktober 2008, en omvandlingsplan som gick ut på att koncentrera koncernens verksamhet till kärnområdena (det vill säga verksamheterna inom PWB, RCB), sänka riskprofilen och minska det kortfristiga finansieringsbehovet. Omvandlingsplanen omfattade följande huvudåtgärder:

— Försäljning av FSA:s kreditförstärkningsverksamhet till Assured Guarantee, medan FSA:s investeringsportfölj (*Financial Products*) skulle behållas av Dexia (7).

— Minskning av omfattningen av internationella PWB-verksamheter (dvs. DCL:s PWB-verksamhet utanför Frankrike, Italien och Spanien).

— Avveckling av en betydande andel av obligationsportföljen (158 miljarder euro den 31 december 2008).

— Avveckling av all värdepappershandel för egen räkning inom TFM och sammanslagning av ALM- och likviditetsförvaltningsverksamheterna i ett nytt verksamhetsområde, *Group Center*.

— Program för kostnadsminskningar.

(32) Sedan omvandlingsplanen infördes i början av 2009 har Dexias situation förbättrats och bolaget hade ett positivt nettoresultat på 808 miljoner euro för de tre första kvartalen 2009.

(*) Konfidentiell information [...].

(7) För närmare uppgifter om verksamheten inom och försäljningen av FSA hänvisar kommissionen till sitt beslut av den 13 mars 2009.

III. BESKRIVNING AV STÖDÅTGÄRDERNA

3.1 KAPITALÖKNING

(33) Kommissionen hänvisar till sitt beslut av den 19 november 2008. Den kapitalökning på 6 miljarder euro från de belgiska och franska ägarna som gjordes genom teckning av aktier i Dexia SA, slutfördes den 3 oktober 2008. Teckningen för denna reserverade kapitalökning fördelas enligt följande:

a) Belgien:

— Den belgiska staten har investerat 1 miljard euro i Dexia SA.

— Regionen Flandern har investerat 500 miljoner euro i Dexia SA.

— Regionen Vallonien har investerat 350 miljoner euro i Dexia SA.

— Regionen Bruxelles-Capitale har investerat 150 miljoner euro i Dexia SA.

— Holding Communal SA har investerat 500 miljoner euro i Dexia SA.

— Arcofin SCRL har investerat 350 miljoner euro i Dexia SA.

— Ethias har investerat 150 miljoner euro i Dexia SA.

b) Frankrike:

— Den franska staten har investerat 1 miljard euro i Dexia SA. Förvaltningen av denna insats ska överlåtas på Agence des participations de l'État.

— Koncernen Caisse des dépôts et consignations (CDC) har investerat 1,71 miljarder euro i Dexia SA.

— CNP Assurances har investerat 288 miljoner euro i Dexia SA.

(34) Den luxemburgska staten åtog sig i september 2008 att investera 376 miljoner euro i Dexia BIL i form av konvertibla obligationer med en löptid på tre år, räntor på 10 procent per år och en konvertering av aktier på villkor som skulle fastställas. Dexia angav i den omstruktureringsplan som anmälades i februari 2010 att bolaget med omedelbar verkan från och med dagen för detta beslut skulle avstå från att räkna med de konvertibla obligationerna för Dexia BIL.

3.2 GARANTIN FÖR OBLIGATIONER PÅ SKULDSIDAN

(35) Den garanti för Dexias skulder som de berörda medlemsstaterna beviljade den 9 oktober 2008 har redan behandlats i beslutet av den 19 november 2008. Genom garantiavtalet har de tre berörda medlemsstaterna gemensamt åtagit sig att från och med den 9 oktober 2008 och fram till och med den 31 oktober 2009 garantera den nya finansiering som Dexia SA, Dexia BIL, DCL och DBB tar upp på interbankmarknaden och den institutionella marknaden samt ny värdepappersfinansiering med en löptid på högst tre år. Garantin gällde till en början ett skuldbelopp på högst 150 miljarder euro och fördelades på 60,5 procent för Belgien, 36,5 procent för Frankrike och 3 procent för Luxemburg.

(36) I sitt beslut av den 19 november 2008 godkände kommissionen garantin som en räddningsåtgärd under ett halvår från införandet. Enligt villkoren i det beslutet överlämnades en omstruktureringsplan för stödmottagaren i enlighet med de tre berörda medlemsstaternas åtaganden och denna period förlängdes automatiskt tills kommissionen antar sitt beslut om omstruktureringsplanen.

(37) Eftersom garantiavtalet mellan Dexia och de berörda medlemsstaterna löpte ut den 31 oktober 2009 meddelade de kommissionen den 27 oktober 2009 att garantiavtalet hade förlängts till den 28 februari 2010, inklusive vissa anpassningar.

(38) Jämfört med det ursprungliga garantiavtal som ingicks mellan de berörda medlemsstaterna och Dexia den 9 oktober 2008 har garantivillkoren ändrats på följande sätt:

a) Det högsta beloppet för de av Dexias obligationer som garanteras av de berörda medlemsstaterna har sänkts från 150 miljarder euro till 100 miljarder euro. Dexia åtar sig i ett tillägg till avtalet att göra sitt bästa för att de berörda medlemsstaternas sammanlagda

åtaganden för garantin inte ska överskrida 80 miljarder euro från och med den 1 november 2009.

b) Den längsta tillåtna löptiden för obligationer som omfattas av garantin har förlängts från den 31 oktober 2011 till den 31 oktober 2014 ⁽⁸⁾.

c) Från och med den 16 oktober 2009 upphör garantin att täcka samtliga kontrakt som har en löptid på mindre än en månad, liksom för avistainlåning som ingår i kontrakt med en löptid på mindre än en månad i garantimekanismen.

(39) Samtliga övriga villkor i den ursprungliga garanti som beviljades den 9 oktober 2008 är oförändrade, särskilt ersättningsvillkoren som fortsätter att vara följande:

a) Ersättningen för garantin utgörs av en provision som Dexia ska betala varje månad i proportion till de utestående skulderna motsvarande 50 baspunkter på årsbasis för alla garanterade obligationer med en löptid på upp till tolv månader eller som är odaterade.

b) För samtliga garanterade obligationer med en löptid på mer än ett år ska ersättningen för garantin vara lika med 50 baspunkter på årsbasis plus det lägsta av de båda följande värdena, tillämpad på varje garanterad obligation: antingen medianvärdet över fem år för Dexias prioriterade creditswappar (CDS *spreads*) beräknat för perioden 1 januari 2007–31 augusti 2008 (på villkor att dessa *spreads* är representativa), eller medianvärdet för de prioriterade creditswapparna på fem år för samtliga kreditinstitut med ett långsiktigt kreditbetyg som motsvarar Dexias kreditbetyg beräknat för samma period.

(40) I vilket fall som helst beräknas provisionen på det genomsnittliga beloppet av de utestående garanterade obligationer som har den aktuella löptiden och som omfattades av den löpande garantin under den senaste månadsperioden.

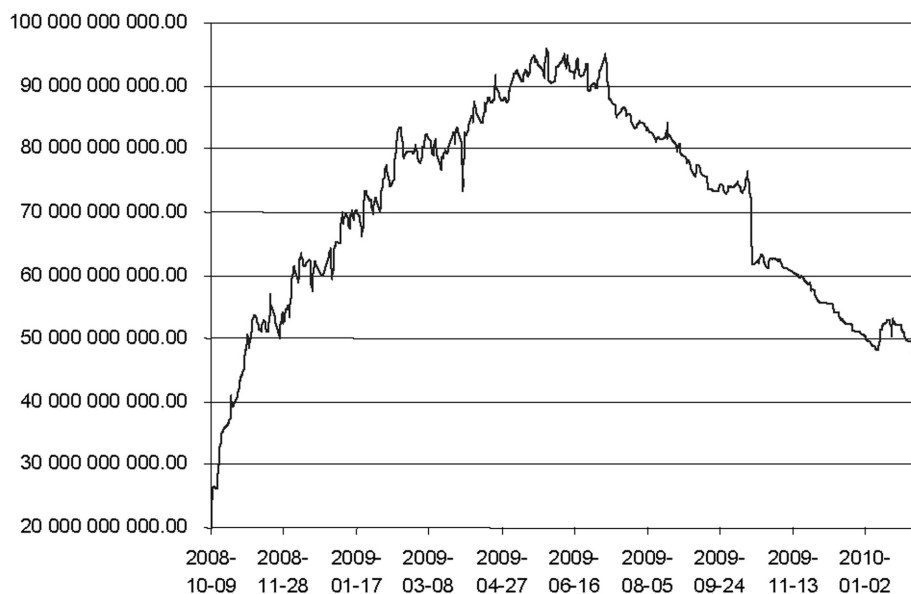
(41) Det högsta beloppet för Dexias obligationer på skuldsidan som omfattas av garantin uppgick till 95,9 miljarder euro den 27 maj 2009 ⁽⁹⁾. I figur 1 visas utvecklingen av beloppet för Dexias obligationer som omfattas av garantin mellan den 9 oktober 2008 och den 11 februari 2010.

⁽⁸⁾ Denna förlängning av den längsta tillåtna löptiden gäller endast för obligationer som har utfärdats från och med antagandet av kommissionens beslut den 30 oktober 2009.

⁽⁹⁾ Se <http://www.nbb.be/DOC/DQ/warandia/index.htm>

Figur 1

Utveckling av Dexias obligationer som omfattas av garantin

(Källa: BNB, 11 februari 2010)

- (42) Kommissionen gjorde i sitt beslut av den 30 oktober 2009 inga invändningar mot att de berörda medlemsstaternas garanti för Dexia förlängs till den 28 februari 2010, under förutsättning att garantin är en räddningsåtgärd som är förenlig med den inre marknaden på grundval av artikel 107.3 b i EUF-fördraget.

3.3 LIKVIDITETSSTÖDET

- (43) Det likviditetsstöd som BNB har gett i samarbete med Banque de France har redan behandlats i kommissionens beslut av den 19 november 2008. [...]
- (44) Enligt lagen av den 15 oktober 2008 ⁽¹⁰⁾ om åtgärderna för att främja finansiell stabilitet, och särskilt om inrättande av en statlig garanti för beviljade krediter och andra insatser som görs inom ramen för den finansiella stabiliteten, omfattas de krediter som BNB beviljat Dexia automatiskt och retroaktivt av Belgiens statliga garanti. Denna garanti gäller inte för den del av likviditetsstödet som beviljats för Banque de Frances räkning.
- (45) Enligt de upplysningar som BNB har lämnat till kommissionen har likviditetsstödet godkänts av Europeiska centralbankens råd (nedan kallat ECB) upp till högst [...] miljarder euro. Denna möjlighet har i huvudsak utnyttjats av Dexia mellan oktober och november 2008.
- (46) I sitt beslut av den 19 november 2008 godkände kommissionen likviditetsstödet som en räddningsåtgärd under ett halvår från införandet. I sin anmälan till kommissionen av omstruktureringsplanen av den 17 februari 2009 begärde den belgiska regeringen också i förebyggande syfte att Dexias möjlighet att använda sig av likviditetsstöd från BNB skulle förlängas till den 31 oktober 2009, om kommissionen anser att denna åtgärd innehåller inslag av statligt stöd.

⁽¹⁰⁾ *Moniteur belge*, den 17 oktober 2008, andra utgåvan, s. 55634 och följande.

3.4 FSA-ÅTGÄRDEN

(47) FSA-åtgärden omfattades av kommissionens beslut av den 13 mars 2009. Genom denna åtgärd beviljar de franska och belgiska regeringarna en garanti för att göra det möjligt för Dexia att uppfylla ett avtal om en försäljningsoption (nedan kallad *säljoptionen*) som innebär att FSA Asset Management (nedan kallat FSAM), det tidigare dotterbolag till FSA som inte avyttrats till Assured Guaranty, kommer att ha option på att sälja vissa tillgångar i FSAM till Dexia SA och/eller DCL om vissa utlösande faktorer inträffar (se skälen 50–59).

3.4.1 BAKGRUND

(48) De finansiella produkterna ingick inte i den verksamhet i FSA som avyttrats till Assured Guaranty. De finansiella produkterna omfattar i princip i) inlåning från tredjepart där FSA åtar sig att ge en angiven ersättning för inlåningen genom garanterade inlåningsavtal (nedan kallade *Guaranteed Investment Contracts* eller *GIC*) och ii) återinvestering av dessa inlån med en högre avkastning än kostnaden för insättningarna i de garanterade inlåningsavtalen, vilket i princip ska leda till en positiv räntemarginal netto. Rent tekniskt ingås GIC av dotterbolag till FSA (nedan kallade *GIC-bolag*), som i sin tur lånar ut dessa insättningar till ett annat bolag inom koncernen, FSAM, som bygger upp och förvaltar portföljen av tillgångar som ska användas för att betala skulder och förpliktelser till motparterna i GIC. FSAM och de GIC-bolag som ingår i den finansiella produktverksamheten har alltså uteslutits ur de verksamheter som avyttrats till Assured Guaranty och ligger kvar i Dexia.

(49) FSAM:s tillgångar omfattar i huvudsak värdepapper som är knutna till den amerikanska fastighetsmarknaden, vars marknadsvärde och/eller kreditbetyg har minskat kraftigt till följd av subprime-krisen och den finansiella krisen. I den mån som FSA står som garant för tillgångar och skulder inom den finansiella produktverksamheten och denna verksamhet har uteslutits ur avyttringen, ska Dexia garantera den finansiella produktverksamheten för att de garantier som har ställts av FSA inte ska behöva utnyttjas. Med hänsyn till Dexias svåra ekonomiska situation och storleken på de belopp som teoretiskt sett kan komma att krävas inom ramen för GIC var det ur förvärvaren Assured Guarantys synvinkel nödvändigt att Dexia i sin tur fick en motgaranti från den belgiska och franska staten.

3.4.2 VIKTIGASTE BESTÄMMELSER

(50) Säljoptionen är ett avtal som ger FSAM rätt att sälja vissa av sina tillgångar den 30 september 2008 till Dexia SA och/eller DCL (sammanlagt 16,98 miljarder US-dollar i resterande parivärde) om vissa utlösande faktorer inträffar enligt beskrivningen nedan.

— Förlust för tillgångar, det vill säga, om kapitalet eller räntan på en tillgång i portföljen inte betalas i tid: säljoptionen gäller för de berörda tillgångarna, som säljs till Dexia till resterande parivärde, plus upplupen ränta.

— Vid insolvens för Dexia, då säljoptionen gäller samtliga tillgångar i FSAM som omfattas av säljoptionen eller ett antal tillgångar vars resterande parivärde är lika med det totala värdet på de skulder som omfattas av GIC, om detta andra belopp är lägre än det första. De berörda tillgångarna ska avyttras till resterande parivärde plus upplupen ränta.

— Vid likviditetsbrist, det vill säga om Dexia inte uppfyller sina förpliktelser i enlighet med likviditetsavtal som har ingåtts eller som ska ingås för FSAM:s räkning. I så fall gäller säljoptionen ett antal tillgångar vars resterande parivärde är lika med det saknade likvida beloppet och som ska säljas till Dexia till resterande parivärde plus upplupen ränta.

— Vid bristande säkerhet, det vill säga om Dexia inte ställer någon säkerhet för FSAM som motsvarar skillnaden i värdet på de skulder som omfattas av GIC och marknadsvärdet på FSAM:s tillgångar efter avdrag av en marginal (*haircut*) på dessa tillgångar. I så fall gäller säljoptionen ett antal tillgångar vars resterande parivärde är lika med den saknade säkerheten och som ska säljas till Dexia till resterande parivärde plus upplupen ränta.

(51) Inom ramen för det statliga garantiavtalet åtar sig den belgiska staten (för 62,4 procent) och den franska staten (för 37,6 procent) att var och en utan solidaritet med den andra staten garantera Dexias förpliktelser i samband med säljoptionen, men efter avdrag för uteslutna tillgångar (nedan kallade *de uteslutna tillgångarna*) till ett värde av ungefär 4,5 miljarder US-dollar, så att paribeloppet för de tillgångar i den portfölj som omfattas av den garanterade säljoptionen (nedan kallade *de täckta tillgångarna*) uppgår till 12,48 miljarder US-dollar. Den statliga garantin är en fristående on first demand-garanti som är oåterkallelig och ovillkorad. Garantin har ett tak på sammanlagt 16,98 miljarder US-dollar (inbegripet högst 12,48 miljarder US-dollar i ersättning för resterande parivärde och 4,5 miljarder US-dollar för räntor), som kommer att sänkas i takt med att portföljen avskrivs.

(52) Om någon av de utlösande faktorerna inträffar ska FSAM via sin agent först och främst uppmana Dexia att uppfylla sina förpliktelser inom ramen för säljoptionen eller, efter vissa tidsfrister, vända sig till staterna om Dexia inte uppfyller sina skyldigheter eller går i konkurs.

- (53) Staterna ska få ersättning av Dexia för sina tillskott i samband med garantin i) i kontanter när de totala utbetalningarna högst uppgår till en första del på 4,5 miljarder US-dollar och ii) i aktier och, i förekommande fall, i vinstandelsbevis, för belopp därutöver. Även om de uteslutna tillgångar som anges ovan inte ska täckas av den statliga garantin ska de krav som ställs på de uteslutna tillgångarna räknas in i den första delens belopp på 4,5 miljarder US-dollar för vilken staterna direkt kan kräva kontant ersättning från Dexia.
- (54) Dexia ska betala en årlig ersättning för garantin till Belgien och Frankrike på 113 baspunkter för täckningen av risken för fallissemang för sälloptionsgarantin plus 32 baspunkter för risken för att Dexia inte kan uppfylla sina likviditetsförpliktelser gentemot FSAM.
- (55) Försäljningen av FSA (utom finansiella produkter) genomfördes den 1 juli 2009, samtidigt som FSA-ågårderna trädde i kraft. Den senaste värderingen av FSAM:s tillgångar överlämnades till kommissionen den 18 mars 2009 och gjordes på grundval av de uppgifter som gällde den 31 januari 2009 av Société Générale (nedan kallad konsulten), som är den oberoende expert som utsetts av Belgien.
- (56) De viktigaste uppgifterna om FSAM:s portfölj återges i tabell 1 nedan.

Tabell 1

Viktigaste uppgifter om FSAM:s portfölj (summa)

Tillgångsklasser	Nominellt värde		Marknadsvärde		Förväntade förluster (bas)		Miljoner USD	% av summan
	Miljoner USD	% av summan	Miljoner USD	% av summan	Miljoner USD	% av summan		
RMBS standards (utan wrap)	10 582	63,8	[4 000-5 000]	[...]	[1 500-2 500]	[...]	[...]	[...]
Subprime	7 317	44,1	[3 000-4 000]	[...]	[1 000-1 500]	[...]	[...]	[...]
Alt-A	2 424	14,6	[500-1 000]	[...]	[0-1 000]	[...]	[...]	[...]
Option ARMs	694	4,2	[0-500]	[...]	[0-500]	[...]	[...]	[...]
Prime	147	0,9	[0-100]	[...]	[0-10]	[...]	[...]	[...]
CES/HELOCs/ Wrapped RMBS (*)	817	4,9	[0-500]	[...]	[0-500]	[...]	[...]	[...]
NIMs	277	1,7	[0-200]	[...]	[0-30]	[...]	[...]	[...]
ABS CDO	36	0,2	[0-20]	[...]	[0-40]	[...]	[...]	[...]
CLOs	413	2,5	[0-400]	[...]	[0-100]	[...]	[...]	[...]
US Agency RMBS	1 338	8,1	[1 000-1 500]	[...]	[0-100]	[...]	[...]	[...]
Övrigt	3 119	18,8	[1 000-2 000]	[...]	[0-400]	[...]	[...]	[...]
SUMMA	16 582	100,0	[7 000-9 000]	[...]	[2 000-3 000]	[...]	[3 500-4 500]	[...]

(*) CES = Closed-end second mortgages / HELOC = Home equity line of credit

- (57) Portföljen består till nästan 64 procent av amerikanska RMBS-värdepapper (*US RMBS standards*) och framför allt av supprime-värdepapper (44 procent av portföljen) samt Alt-A-värdepapper (15 procent av portföljen). Portföljen är i mycket mindre omfattning exponerad för *US Agency RMBS*-värdepapper (8 procent av portföljen) och av värdepapper som förstärkts genom försäkringsgivare som tillhandahåller en enda typ av försäkring. Portföljens nominella värde var 16,6 miljarder US-dollar den 31 januari 2009 och dess genomsnittliga marknadsvärde samma dag var [42,2–54,3] procent av det nominella värdet, det vill säga [7–9] miljarder US-dollar. De förväntade förlusterna i ett basscenario

var [2–3] miljarder US-dollar, medan de beräknades till [3,5–4,5] miljarder US-dollar i ett stressscenario. Det verkliga ekonomiska värdet var den 31 januari 2009 [13,6–14,6] miljarder US-dollar i ett basscenario och [12–13] miljarder US-dollar i ett stressscenario.

- (58) De viktigaste uppgifterna om FSAM:s portfölj efter avdrag för uteslutna tillgångar återges i tabell 2 nedan.

Tabell 2

Viktigaste uppgifterna om FSAM:s portfölj (efter avdrag för uteslutna tillgångar)

Tillgångsklasser	Nominellt värde		Marknadsvärde		Förväntade förluster (bas)			
	Miljoner USD	% av summan	Miljoner USD	% av summan	Miljoner USD	% av summan	Miljoner USD	% av summan
RMBS standards (utan wrap)	9 755	79,9	[3 500-4 000]	[...]	[1 500-2 500]	[...]	[...]	[...]
Subprime	6 544	53,6	[2 500-3 000]	[...]	[1 000-1 500]	[...]	[...]	[...]
Alt-A	2 371	19,4	[500-1 000]	[...]	[0-1 000]	[...]	[...]	[...]
Option ARMs	693	5,7	[0-500]	[...]	[0-500]	[...]	[...]	[...]
Prime	147	1,2	[0-100]	[...]	[0-10]	[...]	[...]	[...]
CES/HELOCs/ Wrapped RMBS (*)	817	6,7	[0-500]	[...]	[0-500]	[...]	[...]	[...]
NIMs	276	2,3	[0-200]	[...]	[0-30]	[...]	[...]	[...]
ABS CDO	36	0,3	[0-20]	[...]	[0-40]	[...]	[...]	[...]
CLOs	413	3,4	[0-400]	[...]	[0-100]	[...]	[...]	[...]
Övrigt	909	7,4	[200-600]	[...]	[0-400]	[...]	[...]	[...]
SUMMA	12 205	100,0	[4 500-5 500]	[...]	[2 000-3 000]	[...]	[3 500-4 500]	[...]

(*) CES = Closed-end second mortgages / HELOC = Home equity line of credit

- (59) Utan de uteslutna tillgångarna var portföljens nominella värde 12,2 miljarder US-dollar den 31 januari 2009 och dess genomsnittliga marknadsvärde samma dag var [36,9–45,1] procent av det nominella värdet, det vill säga [4,5–5,5] miljarder US-dollar. De förväntade förlusterna i ett basscenario var [2–3] miljarder US-dollar, medan de beräknades till [3,5–4,5] miljarder US-dollar i ett stressscenario. Det verkliga ekonomiska värdet var den 31 januari 2009 [9,2–10,2] miljarder US-dollar i ett basscenario och [7,7–8,7] miljarder US-dollar i ett stressscenario.

IV. OMSTRUKTURERINGSPLANEN

- (60) Syftet med omstruktureringsplanen är att koncentrera Dexias verksamhet på dess viktigaste verksamhetsområden och marknader (det vill säga PWB- och RCB-verksamheterna i Frankrike, Belgien och Luxemburg), sänka riskprofilen, minska hävstångseffekten och balansera likviditetsprofilen. Detta innebär bland annat att bolaget ska upphöra med, dra ner på och lägga ner vissa verksamheter. Två tydliga interna rapporteringsvägar ska inrättas – en för traditionell bankverksamhet (nedan kallad kärnverksamheten), vilket omfattar huvuddelen av PWB- och RCB-verksamheterna och motsvarar 72 procent av Dexia totala balansräkning vid utgången av 2009 och en för förvaltning av den kvalificerade avvecklingen inom *legacy portfolio management division* (nedan kallad LPMD), som främst består av obligationsportföljen och till en marginell del utgörs av internationella PWB-verksamheter. Denna del motsvarar 28 procent av Dexias totala balansräkning vid utgången av 2009. Likviditetsprofilen ska förbättras genom en minskning av marknadsfinansieringen och den kortfristiga finansieringen samt genom en ökning av finansieringen på medellång sikt och användning av mer stabil finansiering (inlåning från privatpersoner och kommersiella kunder, bostadsobligationer).

- (61) Omstruktureringsplanen består dels av en rad åtgärder som Dexia redan har vidtagit, dels av åtgärder i fråga om beteende och struktur som Dexia måste vidta under omstruktureringen under kontroll av de berörda medlemsstaterna, som har åtagit sig att se till att planen följs.
- (62) Sammantaget kommer dessa åtgärder att leda till att Dexias totala balansräkning kommer att minska med 35 procent fram till den 31 december 2014 jämfört med den 31 december 2008 och med hänsyn till den nya produktionen.

4.1 ÅTERSTÄLLNING AV LÖNSAMHETEN PÅ LÅNG SIKT I NORMALSITUATIONER SAMT I STRESSITUATIONER

- (63) De berörda medlemsstaterna har överlämnat detaljerade upplysningar till kommissionen om bankens affärsmodell. Upplysningarna innehåller bland annat följande information:
- Koncernens affärsplan för 2009–2011 samt prognoser för vissa delar av balans- och resultaträkningen inför 2014 och 2017.
  - Volymer av och marginaler för den totala utlåningen och för den nya produktionen per större verksamhetsområde (PWB, RCB och andra) och per geografiskt område 2009–2011.
  - Volymer och genomsnittliga kostnader för koncernens finansiering per finansieringskälla (återköpsavtal, garanterade och ogaranterade obligationer, bostadsobligationer, inlåning, övrigt).
- (64) Utifrån denna information förutspår Dexia ett positivt resultat under hela omstruktureringsperioden, 2009–2014 och en primärkapitalkvot (nedan kallad *Core Tier 1*) på mellan 11 och 15 procent. I tabell 3 nedan återges prognostiserat resultat och *Core Tier 1*-kvot för varje år mellan 2009 och 2014 för Dexia.

Tabell 3

Prognostiserat resultat och *Core Tier 1*-kvot för Dexia under omstruktureringsperioden

(miljoner euro och %)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Core division						
Nettoreultat före skatt	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
LPD						
Nettoreultat före skatt	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Summa Dexia-koncernen						
Nettoreultat före skatt	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Core Tier 1	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)

- (65) De berörda medlemsstaterna har också gjort tre simuleringar av olika typer av stressituationer för att undersöka koncernens motståndskraft mot externa chocker.
- (66) Det första stresstest som Dexia genomförde syftade till att pröva koncernens motståndskraft fram till 2011 för följande variabler: i) BNP-tillväxten i olika länder, ii) interbankräntenivåer på tre månader och på fem år, samt iii) växelkursen för vissa utländska valutor. När det gäller tillväxttakten formulerades antaganden för ett basscenario och ett stressscenario i linje med de antaganden som använts i andra liknande undersökningar nyligen i Europa. Resultatet av Dexias stresstest pekar på att koncernen skulle fortsätta att gå med vinst under 2010 och 2011, även under stressscenariot. Vinsten före skatt skulle bli [...] miljoner euro 2010 och [...] miljoner euro 2011.

- (67) Den andra typen av stresstest som Dexia genomförde syftade till att pröva koncernens motståndskraft mot ökade finansieringskostnader på marknaden under ett år med i) 100 baspunkter och ii) 200 baspunkter. Resultatet pekar på att effekten på koncernens resultat kan beräknas till [...] miljoner euro om finansieringskostnaderna ökar med 100 baspunkter och till [...] miljoner euro om finansieringskostnaderna ökar med 200 baspunkter.
- (68) Den tredje typen av stresstest som Dexia genomförde syftade till att pröva koncernens likviditet, och särskilt koncernens likviditetsposition under extraordinära omständigheter, genom en jämförelse av den likviditet som potentiellt skulle komma att krävas mot den likviditet som potentiellt skulle finnas tillgänglig under sådana omständigheter. Stresstestets horisont var en månad. I scenariot prövades effekterna av en mycket kraftig chock för Dexia i kombination med effekterna av en generell likviditetskris. Detta stresstest genomfördes både av Dexia och av tillsynsmyndigheten (Commission bancaire, financière et des assurances, nedan kallad CBFA). [...] ⁽¹⁾ [...].

4.2 UPPFÖRANDEÅTAGANDEN

- (69) Den omstruktureringsplan som anmäldes den 9 februari 2010 består först och främst av en minskad kortfristig finansiering, ökad genomsnittlig livslängd för finansiering på medellång sikt och en ökad andel stabila finansieringskällor för koncernen. I detta avseende har de berörda medlemsstaterna gjort ett åtagande om att Dexia ska följa tre kvantitativa finansiella kvoter.
- Dexia ska se till att kvoten "kortfristig finansiering ⁽¹²⁾ /total balansräkning" är 30 procent den 31 december 2009, högst 23 procent den 31 december 2010, högst 20 procent den 31 december 2011, högst 14 procent den 31 december 2012, högst 13 procent den 31 december 2013 och högst 11 procent den 31 december 2014.
- Dexia ska förlänga löptiden på sin finansiering genom att hålla den genomsnittliga livslängden på koncernens skulder ⁽¹³⁾ på minst den nivå som anges i tabell 4 nedan:

Tabell 4

Utveckling av den genomsnittliga livslängden på Dexias skulder (i år)

2009-12-31	2010-12-31	2011-12-31	2012-12-31	2013-12-31	2014-12-31
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

- Dexia ska utöka sina stabila finansieringskällor: en kvot ska beräknas där täljaren är lika med summan av finansieringen i form av bostadsobligationer och finansieringen i form av kommersiell RCB- och PWB-inlåning och där nämnaren är lika med summan av Dexias samtliga tillgångar. Denna kvot ska vara lika med 36 procent den 31 december 2009, minst 40 procent den 31 december 2010, minst 45 procent den 31 december 2011, minst 53 procent den 31 december 2012, minst 55 procent den 31 december 2013 och minst 58 procent den 31 december 2014.
- En oberoende expert ska varje halvår kontrollera att dessa tre finansieringskvoter uppfylls.
- (70) Dexia ska endast bevilja lån till sina PWB-kunder med en riskjusterad kapitalavkastning (*risk-adjusted return on capital*, nedan kallad RAROC) på minst 10 procent. RAROC-beräkningen visar nettomarginalen efter skatt för kapitalet ⁽¹⁴⁾.

⁽¹⁾ [...]

⁽²⁾ Kortfristig finansiering omfattar alla former av återköpsavtal (repo) (med centralbanker, bilaterala avtal eller trepartsavtal), bankcertifikat och företagscertifikat, depositer, fiduciariska insättningar, centralbanksinlåning och annan institutionell finansiering.

⁽³⁾ De av koncernens skulder som avses i denna kvot omfattar lagret av i) på lång sikt, samtliga bostadsobligationer som koncernen har emitterat och emissioner i EMTN-format (garanterade, icke-garanterade och placerade på interbankmarknaden eller via nätverket för banktjänster till privatpersoner) och ii) på kort sikt, samtliga kortfristiga finansieringar i koncernens balansräkning.

⁽⁴⁾ Kapitalet beräknas enligt den metod som används av Baselkommittén för banktillsyn (se *Internationell konvergens avseende kapitalmätning och kapitalstandarder – ett reviderat regelverk* [juni 2006]).

- Bruttomarginalen är skillnaden mellan den marginal som faktureras kunden (uttryckt i baspunkter under referensräntan IBOR) och Dexias finansieringskostnad (uttryckt i baspunkter under referensräntan IBOR) uttryckt som internpriset.
  - Internpriset avspeglar Dexias beräknade kostnad för en ny finansiering med hänsyn till egenkaperna (löptid, tillgång till återfinansiering genom bostadsobligationer osv.) hos lånen till PWB-kunder.
  - Nettomarginalen är lika med bruttomarginalen minus i) alla typer av kostnader (allmänna omkostnader, lönekostnader, operativa kostnader, avskrivningar osv.) beräknade på grundval av observerade kostnader för verksamheten med lån till PWB-kunder, ii) en genomsnittlig riskkostnad beräknad för varje transaktion enligt Basel II-metoden (genomsnittlig riskkostnad på långsikt), och iii) skatt.
  - En oberoende expert ska varje halvår kontrollera att RAROC avspeglar kostnaderna för PWB-divisionen, att åtagandet att upprätthålla en minsta RAROC på 10 procent för PWB-verksamheten följs och att metoden för och beräkningen av RAROC och dess komponenter är korrekta.
- (71) Dexia ska minska beloppet av den finansiering som för närvarande står till det turkiska dotterbolaget DenizBanks förfogande till noll senast den 30 juni 2011 och ska inte bevilja det dotterbolaget någon ny koncernintern finansiering före den 31 december 2014.
- (72) Dexia ska införa en rapporteringsväg för LPMD senast den 30 juni 2010. Tillgångar som omfattas av denna rapporteringsväg ska avvecklas eller avyttras. Det rör sig om följande tillgångar:
- Portföljerna *Credit Spread Portfolio* (CSP) och *Public Sector Portfolio* (PSP) (till ett beräknat belopp av ungefär 134 miljarder euro den 31 december 2009).
  - Portföljen *Financial Products* i de FSAM-tillgångar som Dexia har behållit (till ett beräknat belopp av ungefär 10,7 miljarder euro den 31 december 2009).
  - Portföljen *non-core PWB loans* till ett beräknat belopp av ungefär 17 miljarder euro den 31 december 2009).
- Kapital som anskaffats av Dexia och som omfattas av finansieringsgarantin är en integrerad del av denna rapporteringsväg.
- (73) Dexia ska begränsa den årliga nyproduktionen av PWB till 12 miljarder euro 2009, till 15 miljarder euro 2010 och till 18 miljarder euro från 2011 till 2014.
- (74) Dexia ska minska sina löpande kostnader med 15 procent fram till den 31 december 2012.
- (75) Dexia ska minska sin tradingverksamhet (minskning med 44 procent av värdet på det årliga riskgenomsnittet på 126 miljarder euro 2008) och upphöra med värdepappershandel för egen räkning från och med den dag då kommissionen antar detta beslut.
- (76) Dexia ska slutgiltigt, med omedelbar verkan från och med den dag då kommissionen antar detta beslut, avsäga sig den konvertibla obligation för Dexia BIL på 376 miljoner euro som Luxemburg åtog sig att teckna i september 2008.

- (77) Dexias möjlighet att utnyttja de berörda medlemsstaternas garanti ska begränsas enligt följande villkor:
- Slut på garantin för samtliga inlåningsavtal som ingås från och med den 31 mars 2010.
  - Slut på finansieringsgarantin för samtliga kortfristiga emissioner (minst ett år) från och med den 31 maj 2010.
  - Slut på finansieringsgarantin för samtliga (även långfristiga) emissioner eller avtal som görs eller ingås från och med den 30 juni 2010.
  - Det totala beloppet för de garanterade skulderna får inte vid någon tidpunkt överskrida 100 miljarder euro.
  - Under den period som garantin tillämpas ska Dexia betala en ytterligare ersättning till de berörda staterna för det överskridande beloppet om följande gränser för garanterade skulder överskrids:

Tabell 5

Ytterligare ersättning som ska betalas om beloppet för garanterade obligationer på skuldsidan överskrids

Tröskel/del (garanterade skulder i miljarder euro)	60–70	70–80	80–100
Kompletterande ersättning för överskridandet (i baspunkter)	+ 50	+ 65	+ 80

- (78) Dexia ska fram till och med den 31 oktober 2014 avstå från att utnyttja sin ställning som bank med en garanti från de berörda medlemsstaterna i reklam och ska inte använda garantin för rena arbitrageoperationer.
- (79) Fram till och med den 31 december 2011 ska Dexia SA och de dotterbolag som Dexia SA har exklusiv eller gemensam kontroll över inte förvärva mer än 5 procent av aktiekapitalet i andra kreditinstitut eller värdepappersföretag eller försäkringsföretag utan kommissionens godkännande. Detta åtagande hindrar inte att Dexia, under förutsättning att kommissionen ger sitt förhandstillstånd, får ett delägarskap som ersättning för bidrag eller tillgångar inom ramen för en avyttring eller ihopslagning (genom fusion eller genom tillskott) av tillgångar under förutsättning att detta inte ger Dexia exklusiv eller gemensam kontroll över den enhet som tar emot tillskottet eller bildas genom fusionen. Dexia ska informera kommissionen i förväg om alla förvärvsförslag, inklusive alla förslag som övervägs av företaget som Dexia har gemensam kontroll över.
- (80) Fram till och med den 31 december 2014 ska Dexia begränsa följande belopp:
- Alla former av utdelningar från Dexia SA till sina aktieägare.
  - Alla diskretionära förskottsbetalningar eller räntebetalningar för hybridinstrument i Tier 1 eller instrument i Tier 2 i) som har utfärdats av enheter som Dexia har exklusiv kontroll över, ii) som innehas av andra personer eller enheter än Dexia SA och dess dotterbolag, och iii) för vilka betalningen eller utövningen är diskretionär i enlighet med avtalsbestämmelserna för dessa instrument på ett sådant sätt att Tier 1 för Dexia (beräknad med hänvisning till de senaste konsoliderade årsredovisningarna som har utarbetats i enlighet med IFRS redovisningsstandarder) efter utdelningen av den planerade betalningen (och med hänsyn till eventuella betalningar som blivit obligatoriska på grund av utbetalningen av en annan utdelning för aktier)

— är minst det som anges nedan och

2009-12-31	2010-12-31	2011-12-31	2012-12-31	2013-12-31	2014-12-31
10,7 %	10,6 %	[...]	[...]	[...]	[...]

— fortsätter att vara minst lika hög som summan av i) 12,5 procent av de riskvägda tillgångarna (*risk weighted assets*) i *Legacy Portfolio Management Division* och ii) 9,5 procent av de riskvägda tillgångarna (*risk weighted assets*) i koncernens övriga verksamheter (*Core Division*).

(81) Det åtagande som anges i skäl 80

- påverkar inte villkoren på utdelningsbara vinstmedel (i den mening som avses i artikel 617 i den belgiska bolagslagen) på Dexias nivå,
- påverkar inte de operationer som Dexia har laglig skyldighet att utföra för hybridinstrument inom Tier 1 eller Tier 2 eller operationer som Dexia är skyldig att genomföra för sådana instrument till följd av avtal som ingåtts före den 1 februari 2010, och
- kan komma att revideras om det sker en betydande förändring av definitionen av kapitalbasmedelstillsyn och redovisningsstandarder som är tillämpliga på Dexia.

(82) Utan att det påverkar de operationer som Dexia enligt lag är skyldig att genomföra, eller de operationer som bolaget måste genomföra till följd av avtal som har ingåtts före den 1 februari 2010 för hybridinstrument inom Tier 1 eller Tier 2, ska Dexia fram till och med den 31 december 2011 avstå från att

- göra ränteutbetalningar för hybridinstrument i Tier 1 eller instrument i Tier 2 som innehas av andra personer eller enheter än Dexia SA och dess dotterbolag och för vilka betalningen är diskretionär i enlighet med avtalsbestämmelserna för dessa instrument,
- godkänna eller rösta för utbetalning av alla former av utdelningar av alla enheter som Dexia SA direkt eller indirekt har exklusiv kontroll över (däribland enheter som ägs till 100 procent) när en sådan utbetalning skulle medföra en skyldighet att betala ut ränta på hybridinstrument i Tier 1 eller instrument i Tier 2 som innehas av andra personer än Dexia SA och dess dotterbolag, samt
- utöva en diskretionär möjlighet till förskottsbetalning för hybridinstrument i Tier 1 eller de instrument i Tier 2 som anges i första strecksatsen ovan.

(83) Dexia SA ska avstå från att ge utdelning på sina aktier fram till och med den 31 december 2011. Detta förbud ska inte tillämpas på utdelning av vinster som helt och hållet görs i form av nya aktier, så länge som beloppet för dessa utdelningar i) är förenligt med skäl 80 och ii) motsvarar högst 40 procent av Dexia SA:s nettoresultat för räkenskapsåret 2009 när det gäller utdelningar som görs under 2010 och högst 40 procent av Dexia SA:s nettoresultat för räkenskapsåret 2010 när det gäller utdelningar som görs under 2011 ⁽¹⁵⁾.

⁽¹⁵⁾ De berörda medlemsstaterna har vidarebefordrat en skrivelse till kommissionen från Dexia av den 12 februari 2010 där det bekräftas att det inte finns några efterställda hybridkuldebrev som har utfärdats av enheter inom koncernen och vars villkor medför en förpliktelse att betala ränta (*coupon pusher*) om Dexia SA skulle göra en utdelning i aktier, med ett enda undantag i form av emissionen på 500 miljoner euro som Dexia Funding Luxembourg SA gjorde 2006 (ISIN-nummer: XS0273230572).

(84) I detta avseende bör det påpekas att Dexia i enlighet med de berörda medlemsstaternas åtaganden inom ramen för kommissionens beslut av den 30 oktober 2009 om förlängning av garantin är skyldigt att från och med dagen från det beslutet och fram till och med dagen för detta beslut avstå från att göra följande.

- i) Tillkännage någon temporär utdelning eller lägga fram förslag till Dexia SA:s bolagsstämma om utbetalning av någon form av utdelning till Dexia SA:s aktieägare.
- ii) Godkänna eller rösta för utbetalning av någon som helst form av utdelning från de enheter över vilka Dexia SA direkt eller indirekt utövar exklusiv kontroll, men inte (direkt eller indirekt) äger till 100 procent.
- iii) Godkänna eller rösta för utbetalning av någon som helst form av utdelning från de enheter över vilka Dexia SA direkt eller indirekt utövar exklusiv kontroll (inbegripet helägda enheter) om en sådan utbetalning skulle medföra en skyldighet att betala ränta på hybridinstrument i Tier 1 eller eviga instrument i Upper Tier 2 som innehas av andra personer och enheter än Dexia SA och dess dotterbolag.
- iv) Göra ränteutbetalningar för hybridinstrument i Tier 1 eller eviga instrument i Upper Tier 2 som innehas av andra personer eller enheter än Dexia SA och dess dotterbolag och för vilka betalningen är diskretionär i enlighet med avtalsbestämmelserna för dessa instrument. Om denna uteblivna betalning riskerar att leda till att utbetalningen av utdelningar med avseende på Dexia SA:s resultat 2009 skjuts upp, kan det medges ett undantag från tillämpningen av detta förbud under förutsättning att Dexia har informerat kommissionen om detta på förhand och kommissionen har gett sitt tillstånd för utbetalning av en sådan ränta på ad hoc-basis.
- v) Utöva en diskretionär möjlighet att förskottsbeta sådana hybridinstrument som avses i punkterna iii och iv i detta skäl.

(85) För att ytterligare öka konkurrensen och öppenheten i verksamheten med banklån till lokala myndigheter har Frankrike åtagit sig att se till att de lokala myndigheterna utvecklar sina metoder för att konkurrensutsätta transaktioner för att förse sig med pengar eller kapital. Staten kommer att utfärda uttryckliga rekommendationer om detta till de lokala myndigheterna före utgången av 2010 både i fråga om bankfinansiering och på området för komplexa finansiella produkter. Rekommendationerna kommer att framhålla det inneboende ekonomiska intresset i sektorn, genomförandet av konkurrensutsatta

upphandlingar och olika praktiska metoder för att genomföra dessa åtgärder. I de rekommenderade goda metoderna ska det anges att upphandlingen av de största lånen ska vara offentlig. De organ som har till uppgift att ge stöd och råd för framför allt lokala myndigheter ska uppmärksammas på dessa rekommendationer. Om dessa rekommendationer inte visar sig vara tillräckliga för att garantera att de lokala myndigheternas upphandlingar av bankfinansiering generellt genomförs på ett öppet och icke-diskriminerande sätt före 2013 åtar sig Frankrike att lägga fram förslag till lagstiftning om detta.

(86) För att ytterligare öka konkurrensen och öppenheten i fråga om banklån till lokala myndigheter har den belgiska regeringen i överenskommelse med regionerna åtagit sig att de upphandlande myndigheterna ska offentliggöra meddelanden om tidigare upphandlingar i fråga om finansiering av lokala myndigheter.

4.3 AVYTTRING OCH AVVECKLING

(87) Dexia ska avyttra de tillgångar som anges i detta skäl:

- a) Avyttring eller börsintroduktion av de 70 procent som koncernen äger av det italienska dotterbolaget Crediop fram till den 31 oktober 2012 ⁽¹⁶⁾.
- b) Avyttring senast den 30 juni 2010 av DEP, som är ett franskt dotterbolag till Dexia Insurance Belgium (nedan kallat *DIB*) och som är verksamt på områdena för livförsäkring och "social engineering". Avyttringsavtalet undertecknades den 9 december 2009 och försäljningen skulle genomföras under första kvartalet 2010.
- c) Avyttring eller börsintroduktion senast den 31 december 2010 av de 51 procent som Dexia äger i AdInfo, ett dotterbolag som tillhandahåller IT-tjänster till lokala myndigheter i Belgien.
- d) Avyttring av Dexias ägande i SPE, ett belgiskt kraftbolag, senast den 31 december 2010.
- e) Avyttring av de 20 procent som Dexia äger i Crédit du Nord (denna avyttring genomfördes den 11 december 2009).
- f) Stängning under 2010 av ungefär 80 kontor i Belgien inom ramen för koncernens nya distributionsmodell.
- g) Följande verksamheter i RCB International ska upphöra:

⁽¹⁶⁾ Dexia ska inte tvingas att avyttra sitt ägande i Crediop till ett alltför nedpressat pris (mindre än [...] gånger bokfört värde 2010 och 2011 samt [...] gånger bokfört värde 2012).

- i) Avyttring av Experta Jersey, avyttring av Dexia "Private Bank" (PB) Jersey, upphörande av PB-verksamheterna i Montevideo, upphörande med projektet för att utveckla PB i Singapore, upphörande med konsumentkreditprojektet i Ryssland, samt upphörande med verksamheterna i Dexia Asset Management (nedan kallade DAM) i länderna i Central- och Östeuropa. Avyttringen av Expertas förvaltningsverksamhet i Schweiz genomfördes under 2009 och början av 2010.
- ii) Avyttring av Expertas förvaltningsverksamhet i Bahamas samt avyttring av Dexia BIL:s danska dotterbolag fram till den 31 december 2011.
- h) Avyttring eller börsintroduktion senast den 31 oktober 2012 av Dexias ägande i det slovakiska dotterbolaget Dexia Banka Slovensko (nedan kallat DBS) ⁽¹⁷⁾.
- i) Följande internationella PWB-verksamheter ska upphöra eller avvecklas:
- i) Indien: avyttringen av enheten genomförd 2009.
- ii) Schweiz (Dexia Public Finance Switzerland) och Sverige (Dexia Norden): nedläggning och likvidation senast den 31 december 2010.
- iii) Mexiko, Australien och Japan: avveckling av balansräkningen.
- j) Avyttring av FSA (slutförd den 1 juli 2009) och därefter avyttring av Dexias delar i Assured Guaranty senast den 31 december 2011.
- k) Avyttring av koncernens ägande av 49 procent av Kommunalkredit Austria (KA), genomförd under det fjärde kvartalet 2008.
- l) Avyttring eller börsintroduktion av Deniz Emeklilik, försäkringsdotterbolag till DenizBank senast den 31 oktober 2012.
- m) Avyttring av Dexias innehav av 60 procent i Dexia Sabadell senast den 31 december 2013.
- n) Påskyndad avyttring av Dexias obligationsportfölj upp till [10–20] miljarder euro per år under 2010 och 2011, [5–15] miljarder euro till [10–20] miljarder euro 2012, [0–10] till [5–15] miljarder euro per år 2013 och 2014.
- o) Avveckling av *Standby Bond Purchase Agreements* (nedan kallat SBPA) och *Tender Option Bonds* (nedan kallat TOB) (Förenata staterna/Kanada).
- (88) Omstruktureringsplanen ska leda till att Dexias totala balansräkning minskas med 35 procent fram till den 31 december 2014 jämfört med den 31 december 2008. De berörda medlemsstaterna har åtagit sig att se till att Dexia minskar balansräkningen på det sätt som anges i tabell 6 nedan.

⁽¹⁷⁾ Dexia ska inte tvingas att avyttra sitt ägande i DBS till ett alltför nedpressat pris (mindre än [...] gånger bokfört värde 2010 och [...] gånger bokfört värde 2011).

Tabell 6

Minskning av balansräkningen för koncernen, *core division* och LPMD

(miljarder euro)

	2008-12-31	2009-12-31	2010-12-31	2011-12-31	2012-12-31	2013-12-31	2014-12-31
Koncernens sammanlagda balansräkning	651	580	[510–550]	[485–545]	[425–490]	[405–465]	427
Totalt LPMD		162	[120–140]	[100–120]	[80–110]	[70–100]	79
Totalt Core division		419	[390–410]	[385–415]	[345–380]	[335–365]	353

4.4 GENOMFÖRANDE AV ÅTAGANDEN

(89) En oberoende expert ska varje halvår överlämna en rapport till kommissionen om genomförandet av omstruktureringsplanen. Rapporten ska särskilt innehålla ett detaljerat expertutlåtande i) om efterlevnaden av den angivna minskningen av balansräkningen som anges i skäl 88, ii) efterlevnaden av de tre likviditets- och finansieringskvoter som anges i skäl 69, och iii) efterlevnaden av det RAROC-åtagande ⁽¹⁸⁾ som anges i skäl 70. Dessutom gäller följande.

— Denna rapport ska överlämnas senast en månad efter det att halvårsrapporterna har offentliggjorts och efter det att årsräkenskaperna har godkänts och under alla omständigheter före den 1 oktober och den 30 april varje år.

— Om den oberoende experten i sin rapport, som överlämnas före den 1 oktober varje år, identifierar risker för att de årliga mål som anges i omstruktureringsplanen inte kommer att uppnås vid det aktuella årets utgång, ska de berörda medlemsstaterna senast månaden efter rapportens överlämnande till kommissionen anmäla vilka åtgärder som planeras för att Dexia ska kunna uppnå målen med lämpliga medel före årets utgång.

— Om den oberoende experten i sin rapport, som överlämnas före den 30 april varje år, konstaterar att de årliga mål som anges i omstruktureringsplanen inte har uppnåtts, ska de behöriga myndigheterna i de berörda medlemsstaterna senast en månad efter rapportens överlämnande till kommissionen anmäla vilka åtgärder som planeras för att Dexia ska uppnå dessa mål före den 30 juni innevarande år med lämpliga medel.

— Om de planerade åtgärderna inte anmäls inom dessa tidsfrister eller om målen inte uppnås före den 30 juni (när det gäller åtgärder som i förekommande fall har anmälts efter den rapport som ska överlämnas före den 30 april), får kommissionen med tillämpning av bestämmelserna i rådets förordning (EG) 659/1999 ⁽¹⁹⁾ på nytt öppna det formella granskningsförfarandet [...].

(90) De belgiska, franska och luxemburgska myndigheterna ska till kommissionen, senast en månad efter detta beslut, överlämna en förteckning över en till tre personer som har valts ut i överenskommelse med Dexia för att nomineras som oberoende expert, för förhandsgodkännande. Den oberoende experten ska ha den kompetens som krävs och får inte befinna sig i intressekonflikt under utövandet av sitt uppdrag. Kommissionen får godkänna eller avvisa den eller de föreslagna oberoende experterna. Om kommissionen avvisar den eller de föreslagna oberoende experterna ska de belgiska, franska och luxemburgska myndigheterna inom en månad från meddelandet om avvisandet lämna förslag på en till tre nya kandidater som kommissionen kan godkänna eller avvisa. Om kommissionen slutligen avvisar samtliga föreslagna kandidater ska kommissionen utse en oberoende expert. Dexia ska stå för kostnaderna för den oberoende expertens tjänster.

⁽¹⁸⁾ Att RAROC avspeglar kostnaderna i PWB-divisionen och att metoden för samt beräkningen av RAROC och dess komponenter är korrekta.

⁽¹⁹⁾ EUT L 83, 27.3.1999, s. 1.

- (91) Om något av de åtaganden om avyttring av tillgångar som anges i punkterna a, c, d, h, l eller m i skäl 87 inte har uppfyllts inom de fastställda tidsfristerna och om kommissionen inte har godkänt ett alternativt åtagande, ska de franska, belgiska och luxemburgska myndigheterna överlämna en förteckning till kommissionen för förhandsgodkännande över en till tre personer som har valts ut i överenskommelse med Dexia för att utnämnas till ombud med ansvar för att genomföra dessa avyttringar. Ombudet med ansvar för avyttringen ska vara oberoende och ha den kompetens som krävs och får inte befinna sig i intressekonflikt under utövandet av sitt uppdrag. Kommissionen kan godkänna eller avvisa den eller de föreslagna ombuden. Om kommissionen avvisar den eller de föreslagna ombuden med ansvar för avyttringen ska de franska, belgiska och luxemburgska myndigheterna inom en månad från meddelandet om avvisandet lämna förslag på en till tre nya kandidater som kommissionen kan godkänna eller avvisa. Om kommissionen slutligen avvisar alla föreslagna kandidater ska kommissionen själv utse ett ombud som Dexia ska utse eller vara med och utse på grundval av ett uppdrag som har godkänts av kommissionen.
- (92) De franska, belgiska och luxemburgska myndigheterna åtar sig att se till att Dexia beviljar de befogenheter att företräda bolaget som behövs och som är lämpliga för det ombud som får ansvar för avyttringen i) för att genomföra avyttringen av de tillgångar som anges i skäl 91 (inbegripet alla befogenheter som krävs för att upprätta de handlingar som behövs för att genomföra avyttringen) och ii) för att vidta alla åtgärder eller göra alla förklaringar som krävs för att genomföra avyttringen, inbegripet utnämning av konsulter som ska delta i avyttringsprocessen. Ombudet med ansvar för avyttringen ska i köpe- och försäljningsavtal införa gängse och rimliga villkor som ombudet anser vara lämpliga för att avsluta försäljningen under året efter sin utnämning till ombud. Ombudet med ansvar för avyttringen ska genomföra försäljningsprocessen på ett sätt som garanterar en avyttring [...]. Dexia ska stå för kostnaderna för ombudet med ansvar för avyttringen.
- (93) Kommissionen påminner om att det formella granskningsförfarande som inleddes genom kommissionens beslut av den 13 mars 2009 gällde både den ursprungliga omstruktureringsplan för Dexia som de berörda medlemsstaterna anmälde till kommissionen i februari 2009 och FSA-åtgärden.
- (94) Med hänsyn till de svårigheter Dexia har ställts inför till följd av den finansiella krisen och det mycket stora stöd som tagits emot, uttryckte kommissionen tvivel på att
- den ursprungliga omstruktureringsplan skulle kunna återupprätta koncernens långsiktiga lönsamhet utan statligt stöd och på så kort tid som möjligt,
  - de föreslagna omstruktureringsåtgärderna var av lämpligt slag; dessa låg fortfarande inom det som krävs enligt kommissionens meddelande om återstället av lönsamheten och bedömningen av omstruktureringsåtgärder inom finanssektorn under den rådande krisen enligt reglerna om statligt stöd⁽²⁰⁾ (nedan kallat *meddelandet om omstrukturering av banker*),
  - de föreslagna åtgärderna kan garantera att snedvridningen av konkurrensen begränsas och att risken för överdrivet risktagande hanteras genom att stödet begränsas till vad som är absolut nödvändigt samt att det görs en lämplig fördelning av kostnaderna mellan stödmottagarna och de berörda medlemsstaterna.
- (95) När det sedan gäller FSA-åtgärden ansåg kommissionen i sitt beslut av den 13 mars 2009 att garantin i sig, liksom täckningen av tillgångar och delningen av kostnader mellan Dexia och de berörda medlemsstaterna var förenliga med den inre marknaden. Värderingen av tillgångar och ersättningen för garantin samt för de värdepapper som Dexia ska emittera utöver den första delen på 4,5 miljarder euro av anspråk inom ramen för säljoptionen måste dock fortfarande kontrolleras. Kommissionen beslutade också att dessa aspekter av FSA-åtgärden skulle ingå i det formella granskningsförfarande som inleddes för Dexias omstruktureringsplan. I samma beslut förklarade kommissionen dessutom att förekomsten av en garanti, portföljen av täckta tillgångar och nivån på Dexias första förluster inte skulle omfattas av det förfarande som inleddes genom det beslutet.

VI. SYNPKTER FRÅN BERÖRDA PARTER

- (96) Kommissionen konstaterar att inga synpunkter inlämnades från de berörda parterna under det formella granskningsförfarande som inleddes i fråga om stödåtgärderna till förmån för Dexia.
- (97) Innan förfarandet inleddes lämnades däremot ett formellt klagomål in till kommissionens avdelningar av en konkurrent till DBB om den kapitalökning på 3 miljarder euro som de belgiska myndigheterna och aktieägarna godkänt för Dexia samt den belgiska statliga garantin för lån mellan banker som har tagits upp för Dexia. Skälen för klagomålet är följande:

⁽²⁰⁾ EUT C 195, 19.8.2009, s. 9.

- Stödet kan inte anses vara proportionerligt, i synnerhet på grund av teckningspriset för de aktier som Dexia emitterar i samband med omstruktureringen: priset på 9,9 euro, som baseras på den genomsnittliga kursen under de 30 dagarna före transaktionen, är högre än det pris som en investerare på den ekonomiska marknaden skulle ha betalat med tanke på de dåliga villkoren för ekonomiska värden vid tidpunkten för emissionen.
- Stödet kan inte anses vara begränsat till det minimum som krävs eftersom rekapitaliseringsåtgärden har gjort det möjligt för Dexia att öka andelen eget kapital i Tier 1 från 11 procent till 14 procent, vilket är bland de bästa värdena för europeiska banker.
- Stödet kommer att leda till en betydande snedvridning av konkurrensen eftersom det kommer att göra det möjligt för Dexia att tillämpa en prissättning på inlåning för sina kunder som är högre än genomsnittet för de banker som traditionellt har varit verk samma på den belgiska marknaden.

VII. SYNPUNKTER FRÅN MEDLEMSSTATERNA

7.1 DEN BELGISKA REGERINGENS SYNPUNKTER PÅ DET KLAGOMÅL SOM KOMMISSIONEN TAGIT EMOT

- (98) De belgiska myndigheterna har utarbetat sina synpunkter på skälen till klagomålet på grundval av den icke-konfidentiella versionen av det klagomål som lämnats in till kommissionens tjänsteavdelningar.
- (99) När det gäller teckningspriset på de aktier som Dexia emitterat inom ramen för rekapitaliseringsåtgärden betonar de belgiska myndigheterna att priset på 9,9 euro per aktie, vilket motsvarar den genomsnittliga kursen under de 30 dagarna före emissionen, fastställdes i enlighet med bestämmelserna i artikel 598 i den belgiska bolagslagen. I den lagen anges att emitteringspriset för nya aktier i samband med en kapitalökning mot kontanter som är reserverade för en eller flera angivna personer, inte får vara lägre än den genomsnittliga kursen under de 30 dagarna före transaktionen. Priset på de aktier som emitterades inom ramen för rekapitaliseringen av Dexia har alltså fastställts i enlighet med rättsliga skyldigheter som gäller för de berörda parterna.
- (100) Å andra sidan understryker de belgiska myndigheterna att den klagande ifrågasätter behovet av en rekapitalisering eftersom Dexia genomgick en likviditetskris, inte en solvenskris, och att rekapitaliseringen endast skulle leda till en förstärkning av Dexias egna medel i Tier 1 till en nivå som var högre än hos jämförbara europeiska banker. De belgiska myndigheterna anser emellertid att dessa påståenden inte tar hänsyn till det solvensbehov som uppstod för Dexia i slutet av september 2008 till följd av de ökade riskerna och de förutsägbara förlusterna för tredje

och fjärde kvartalet 2008 på grund av koncernens exponering för olika företag i fallissemang eller i svårigheter (Lehman Brothers, Depfa, Bradford & Bingley, de irländska och isländska bankerna), förväntade förluster från FSA:s exponering, samt en mängd värdeminskningar av tillgångar i samband med sänkningen av kreditbetyget för flera kreditgarantiföretag som garanterat värdepapper som innehas av Dexia.

- (101) När det slutligen gäller snedvridningen av konkurrensen på grund av stödåtgärderna till förmån för Dexia understryker de belgiska myndigheterna att de ad hoc ingripanden som den belgiska staten gjort till förmån för Dexia var befogade för att undvika en systemkris och till innehållet inte skilde sig från de ingripanden som andra medlemsstater gjorde med tillstånd av kommissionen i enlighet med artikel 107.3 b i EUF-fördraget. När det för övrigt gäller de priser som Dexia tillämpar på sin kundinlåning överlämnade de belgiska myndigheterna en skrivelse från Dexia med en jämförelse över de priser som Dexia och dess konkurrenter tillämpar på samma typer av tjänster som erbjuds på den belgiska marknaden (ING, Deutsche Bank, Fortis, Axa, Citibank, Rabobank och KBC). Dexias priser verkade ligga i linje med konkurrenternas. I samma skrivelse framhåller Dexia att de priser som klagomålet avser endast omfattar inlåning via Internet, vilket endast motsvarar en liten andel ([10–15] procent) av den totala kundinlåningen.

- (102) Därför anser de belgiska myndigheterna i motsats till vad som anges i klagomålet att stödåtgärderna till förmån för Dexia är förenliga med den inre marknaden i enlighet med artikel 107.3 b EUF-fördraget.

7.2 MEDLEMSSTATERNAS SYNPUNKTER PÅ ATT FÖRFARANDET INLEDDES

- (103) De berörda medlemsstaterna har lämnat in sina gemensamma synpunkter på det formella granskningsförfarande som inleddes genom beslutet av den 13 mars 2009 till kommissionen. De berörda medlemsstaternas synpunkter gäller både de anmälda åtgärdernas kvalificering som stöd och dessa åtgärders förenlighet med den inre marknaden.

7.2.1 DE ANMÄLDA ÅTGÄRDERNAS KVALIFICERING SOM STÖD

7.2.1.1 Kapitalökning

- (104) I sina synpunkter anser de berörda medlemsstaterna först och främst att de aktier i Dexia som har tecknats av bolagets historiska aktieägare (Caisse des Dépôts et Consignations, nedan kallat CDC, CNP Assurances, Holding Communal, Ethias och Arcofin) inom ramen för rekapitaliseringsåtgärden inte innehåller någon komponent av statligt stöd. De berörda medlemsstaterna påpekar att dessa företag tillsammans med Dexia ingick i en aktieägarpakt som bildades genom en konvention den

28 augusti 2007 och som omfattas av civilrätten. För att skydda denna aktieägargrups intressen var det nödvändigt att var och en av dem deltog i kapitalökningen. Med hänsyn till hur brådskande rekapitaliseringsåtgärden var, var det för övrigt logiskt att Dexia i första hand skulle vända sig till sina referensaktieägare. De berörda medlemsstaterna betonade att de inte kan ställas till ansvar för att CDC, CNP Assurances, Holding Communal, Ethias och Arcofin beslutade sig för att delta i kapitalökningen och att den i fråga om Arcofin och Ethias inte hade finansierats med statliga medel.

7.2.1.2 Likviditetsstödet

(105) För övrigt anser de belgiska myndigheterna att det likviditetsstöd som BNB beviljat Dexia i samarbete med Banque de France inte är statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget eftersom likviditetsstödet ingår i de nationella centralbankernas normala uppdrag och särskilt i deras uppdrag att bidra till stabiliteten i det finansiella systemet i sin egenskap som den instans som lånar ut pengar i sista hand vid tillfälliga likviditetsproblem hos en bank som för övrigt är solvent. Det vill säga:

— De finansiella myndigheterna har bekräftat att det inte fanns någon anledning att tro att Dexia var insolvent vid den tidpunkt då likviditetsstödet infördes.

— Beviljandet av likviditetsstödet garanterades av tillräckliga säkerheter som ställdes av Dexia och på vilka BNB och Banque de France tillämpade stora krav på säkerhetsmarginaler ("haircut") och kvalitet.

— Likviditetsstödet beviljades till höga och rentav avskräckande räntor.

— BNB och Banque de France har helt självständigt och efter eget gottfinnande beslutat att bevilja likviditetsstödet, förlänga det och att låna ut de aktuella beloppen.

— Beviljandet av likviditetsstödet är en tillfällig åtgärd: de krediter som beviljas i samband med likviditetsstödet är begränsade till 1 dag ("overnight") och kan förnyas genom ett beslut av den utlånande centralbanken.

(106) För övrigt framhåller de belgiska myndigheterna att likviditetsstödet till Dexia godkändes av Europeiska centralbankens råd (nedan kallat ECB) (upp till ett högsta belopp

på [...] miljarder euro). Likviditetsstödet kvalificering som stöd innebär att det är oförenligt med principen om förbud mot monetär finansiering enligt artikel 123 i EUF-fördraget. I enlighet med denna princip är det inte juridiskt möjligt att ge en medlemsstat ansvar för en nationell centralbanks handlande vid utövandet av sina uppdrag så länge som centralbanken uppfyller de villkor som ECB fastställt för utövandet av detta uppdrag. Det likviditetsstöd som beviljats Dexia uppfyller ECB:s alla villkor. Framför allt uppfyller de kravet på att de berörda nationella centralbankerna måste bevilja likviditetsstöd fullständigt oberoende och efter eget gottfinnande.

(107) Enligt de belgiska myndigheterna kan enbart det faktum att allt likviditetsstöd som beviljas av BNB automatiskt omfattas av en statlig garanti från Belgien inte ändra denna slutsats. För det första fanns den statliga garantin inte vid den tidpunkt då BNB:s styrelse helt självständigt beslutade att bevilja Dexia ett likviditetsstöd, varför styrelsen alltså inte kunde ha tagit hänsyn till denna när den fattade sitt beslut. Det faktum att den belgiska lagstiftaren har inrättat en uttrycklig belgisk statlig garanti för dessa åtgärder, utan koppling till Dexia-ärendet (vilket inte alltid sker i andra medlemsstater), är en följd av BNP:s särskilda aktieägarförhållanden, eftersom BNP är ett noterat företag medan de andra nationella centralbankerna som regel inte har privata aktieägare. Denna garanti är alltså en integrerad del av BNB:s rättsliga ställning och syftar till att göra det möjligt för BNB att utföra sitt uppdrag som långivare i sista hand. Det är inte nödvändigt med en sådan uttrycklig garanti för de andra centralbankerna, som ägs till 100 procent av sina respektive stater. Det har uttryckligen fastställts att den statliga garantin ska vara automatisk för att se till att BNB:s likviditetsstöd är förenligt med principerna om förbud mot monetär finansiering och alltså motsvarar kommissionens beslutspraxis som framgår av bland annat beslutet i Northern Rock-ärendet ⁽²¹⁾.

(108) Slutligen understryker de belgiska myndigheterna att om kommissionen ändå skulle betrakta likviditetsstödet som statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget måste stödets storlek beräknas på grundval av skillnaden mellan den tillämpade räntan och den referensränta som anges i kommissionens meddelande om en översyn av metoden för att fastställa referens- och diskonteringsräntor (meddelandet om referensräntor) ⁽²²⁾. För övrigt bör stödbeloppet i vilket fall som helst vara begränsat till hälften av det sammanlagda beloppet för likviditetsstödet, vilket motsvarar det belopp som Dexia verkligen beviljades av BNB. Den andra halvan beviljades

⁽²¹⁾ Kommissionens beslut av den 5 december 2007, Northern Rock, ärende NN 70/07 (EUT C 43, 16.2.2008) och pressmeddelande IP/08/1557 av den 16 februari 2008.

⁽²²⁾ Kommissionens meddelande om en översyn av metoden för att fastställa referens- och diskonteringsräntor (EUT C 14, 19.1.2008, s. 6).

för Banque de Frances räkning och risker. Den senare halvan omfattas inte av någon uttrycklig fransk statlig garanti och den belgiska statliga garantin kan naturligtvis inte tillämpas på en åtgärd som vidtas för en utländsk centralbanks räkning och risker.

7.2.1.3 FSA-åtgärden

- (109) Myndigheterna i de berörda medlemsstaterna anser att sannolikheten för att de belgiska och franska statliga garantierna för FSAM:s tillgångar faktiskt ska återopas är liten: det tak på 4,5 miljarder US-dollar som har satts för exponeringen för de första förlusterna för Dexia är i själva verket högre än de mest pessimistiska scenarierna över de ekonomiska förlusterna i portföljen. Därför bör storleken på ett eventuellt statligt stöd betraktas som noll även i det mest pessimistiska scenariot.

7.2.2 DE ANMÄLDA ÅTGÄRDERNAS FÖRENLIGHET MED BESTÄMMELSERNA

7.2.2.1 FSA-åtgärden

- (110) För det första framhåller de berörda medlemsstaterna inför kommissionen att de inte anser att FSA-åtgärden omfattas av kommissionens meddelande om behandlingen av värdeminskade tillgångar inom gemenskapens banksektor⁽²³⁾ (nedan kallat *meddelandet om värdeminskade tillgångar*) av följande skäl:

- FSA-åtgärden är inte i ordets rätta bemärkelse en garanti för tillgångar utan en garanti för Dexias förpliktelser gentemot FSAM i samband med dess egen garanti (genom säljoptionen): det är endast om Dexia inte uppfyller sina förpliktelser att köpa de berörda tillgångarna i FSAM om säljoptionen utnyttjas, som den belgiska och franska statliga garantin kommer att tas i anspråk, vilket innebär att FSA-åtgärden varken medför någon överföring eller en automatisk avyttring av tillgångar.
- Syftet med åtgärden är inte att garantera FSAM:s portfölj till förmån för Dexia utan att möjliggöra en skyndsam avyttring som är nödvändig för Dexias omstrukturering.
- Avyttringen genomfördes efter en öppen process, vilket i analogi med privatiseringsärenden borde leda till slutsatsen att den inte innehåller någon komponent av statligt stöd.
- Åtgärden, som anmälde innan meddelandet om värdeminskade tillgångar antogs (den 25 februari 2009), hade redan förklarats förenlig med punkt 16 i gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till undsättning

och omstrukturering av företag i svårigheter⁽²⁴⁾, varför det inte går att kräva att den också ska vara förenlig med meddelandet om värdeminskade tillgångar.

- (111) För övrigt betonar de berörda medlemsstaterna att även om FSA-åtgärden skulle bedömas med hänsyn till meddelandet om värdeminskade tillgångar, har kommissionen ändå tillgång till alla uppgifter som gör det möjligt att konstatera att åtgärden är förenlig med den inre marknaden, särskilt av följande skäl:

- Kostnadsdelningen är förenlig med meddelandet om värdeminskade tillgångar, bland annat på grund av storleken på de första förluster som täcktes av Dexia och som motsvarar mer än 36 procent av det nominella beloppet av de tillgångar som omfattas, vilket alltså med god marginal ligger över den lägsta gräns på 10 procent som anges i meddelandet om värdeminskade tillgångar. Om den belgiska och franska statliga garantin skulle återopas utöver den första delen av förlusterna, skulle dessa för övrigt ersättas av Dexia med värdepapper som bildar eget kapital och vars emittering skulle få en utspädningseffekt för koncernens andra aktieägare.

- Åtgärden omfattas av en marknadsmässig ersättning som motsvarar det genomsnittliga värdet över fem år för Dexias creditswappar (för perioden 1 januari 2007–31 augusti 2008) plus 70 baspunkter, det vill säga 113 baspunkter. De berörda medlemsstaterna framhåller här att ersättningen har höjts med 21 baspunkter jämfört med det belopp som först anmälde till kommissionen.

- Den ekonomiska förlusten för de tillgångar som omfattas av åtgärden, som har beräknats av oberoende parter med en metod som har validerats av de nationella tillsynsmyndigheterna, täcks helt och hållet av Dexia i den mån som den största möjliga förlusten är lägre än de första förluster som Dexia täckte.

- (112) De berörda medlemsstaterna menar därför att FSA-åtgärden är förenlig med den inre marknaden och att det stöd som ingår i åtgärden är lika med noll.

7.2.2.2 Den ursprungliga omstrukturingsplanen

- (113) De berörda medlemsstaterna delar inte kommissionens tvivel på att den omstrukturingsplan som anmälde till kommissionen i februari 2009 kan återställa bankens långsiktiga lönsamhet, förhindra alltför stor snedvridning av konkurrensen och garantera en lämplig fördelning av omstrukturingskostnaderna.

⁽²³⁾ EUT C 72, 26.3.2009, s. 1.

⁽²⁴⁾ EUT C 244, 1.10.2004, s. 2.

- (114) I sina synpunkter hävdar de berörda medlemsstaterna i stället att de åtgärder som anmälts till kommissionen verkligen kan återställa Dexias långsiktiga lönsamhet av följande skäl:
- Den minskning av Dexias obligationsportfölj som ska göras under 2010 uppgår till [15–30] miljarder euro (varav [...] miljarder euro i avyttringar), samma belopp som för 2011, vilket verkar trovärdigt och rentav försiktigt med tanke på Dexias senaste erfarenheter.
  - Scenariot för att återställa likviditeten, som bland annat syftar till att minska Dexias kortfristiga finansieringsbehov med 100 miljarder euro fram till utgången av 2010, är realistiskt, framför allt eftersom finansieringsvillkoren på obligationsmarknaden och bostadsobligationsmarknaden återupprättas.
  - De makroekonomiska antaganden som ligger till grund för Dexias omstruktureringssplan är mycket konservativa.
  - Den osäkerhet som kommissionen tar upp i fråga om den framtida utvecklingen av marknaden för finansiering av lokala myndigheter får endast små effekter på Dexias verksamhet, eftersom denna marknad inte är särskilt känslig för makroekonomiska förhållanden och en minskad nyproduktion av lån till lokala myndigheter endast får en marginell effekt på Dexias intäkter.
- (115) För övrigt framhåller de berörda medlemsstaterna att samtliga omstruktureringssåtgärder som anmäldes i februari 2009 gäller vinstgivande verksamheter, oavsett om det gäller PWB-verksamheter eller en minskning av omfattningen av RCB-verksamheterna. Därför bör samtliga föreslagna åtgärder beaktas vid bedömningen av åtgärderna för att minska en alltför stor snedvridning av konkurrensen.
- (116) Slutligen anser de berörda medlemsstaterna att kommissionens bedömning av stödets storlek i sitt beslut den 13 mars 2009 inte är korrekt eftersom den lägger till belopp som är felaktiga och av ett annat slag för att komma fram till ett sammanlagt stöd i storleksordningen [170–210] miljarder euro. Detta belopp, som fördelningen av omstruktureringsskostnaderna mellan Dexia och de berörda medlemsstaterna ska bedömas emot, är alltså överskattat. Enligt de berörda myndigheterna är Dexias bidrag till omstruktureringsskostnaderna däremot underskattat, eftersom bedömningen inte tar hänsyn till den minskning av nyproduktionen av lån som Dexia och de berörda medlemsstaterna har angett i omstruktureringssplanen och som betraktas som ett eget bidrag från Dexia till omstruktureringsskostnaderna.
- (117) Sammanfattningsvis stöder de berörda medlemsstaterna kommissionens beslut att slutgiltigt godkänna FSA-åtgärden för att göra det möjligt att avyttra FSA till Assured Guaranty, vilket är avgörande för att återställa koncernens lönsamhet och sänka dess riskprofil. Däremot anser de att kommissionens tvivel på de övriga åtgärderna är obefogade.
- ### 7.3 MEDLEMSSTATERNAS SYNPUNKTER PÅ OMSTRUKTURERINGSSPLANEN
- (118) Som komplement till synpunkterna ovan med anledning av den ursprungliga omstruktureringssplan som anmäldes till kommissionen i februari 2009 har de berörda medlemsstaterna överlämnat synpunkter till kommissionen om de kompletterade omstruktureringssåtgärder som anmäldes till kommissionen den 9 februari 2010.
- (119) I detta avseende anser de berörda medlemsstaterna att omstruktureringssplanen kommer att göra det möjligt att återställa koncernens långsiktiga lönsamhet genom att Dexia kommer att kunna skynda på utträdet ur refinansieringsgarantin och besvara alla övriga farhågor som kommissionen tagit upp i sina beslut av den 13 mars 2009 och den 30 oktober 2009. Samtliga omstruktureringssåtgärder som anmäldes mellan februari 2009 och februari 2010 bildar i sin helhet ett omstruktureringssprojekt med insatser för att kompensera för eventuell snedvridning av konkurrensen i enlighet med de krav som kommissionen har ställt i sina beslut och vid möten med företrädare för de berörda medlemsstaterna och med Dexia.
- (120) De berörda medlemsstaterna betonar också att kommissionen vid sin bedömning av omstruktureringssplanen måste ta hänsyn till de skilda målen för Dexias situation och för andra bankinstitutioner för vilka kommissionen har godkänt omstruktureringssplaner under de senaste månaderna. Till skillnad från dessa andra institutioner
- har Dexia redan nu återställt lönsamheten, med ett positivt nettoresultat det första kvartalet 2009 och under följande kvartal,
  - har genomförandet av planen för att säkra Dexias återgång till långsiktig lönsamhet till stora delar redan inletts, inte minst genom avyttringen av FSA, och målet att minska behovet av kortfristig finansiering med 100 miljarder euro, vilket uppnåddes till 75 procent redan under tredje kvartalet 2009,

- har Dexias kärnverksamhet (PWB och RCB) i sig en låg riskprofil. Den ersättning som en marknadsinvestorare förväntar sig tar hänsyn till denna differentieringsprincip och tillåter en lägre avkastning (*return on equity*, ROE) än för andra institutioner med högre risk,
- har Dexia betalat och kommer att betala de berörda medlemsstaterna en betydande ersättning för de beviljade stöden, som i vissa fall (bland annat för garantin för FSA:s portfölj av finansiella produkter) är större än vad som föreskrivs i kommissionens riktlinjer.

VIII. BEDÖMNING AV STÖDET

8.1 FÖREKOMST AV STÖD

- (121) Kommissionen måste bedöma om åtgärderna i fråga är statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget. I denna artikel anges följande: "Om inte annat föreskrivs i fördragen, är stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, oförenligt med den inre marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna." Kommissionen måste alltså undersöka varje åtgärd för att avgöra om de kumulerade kriterier som anges i artikel 107.1 i EUF-fördraget är uppfyllda.

8.1.1 KAPITALÖKNING

- (122) När det gäller förekomsten av statligt stöd i samband med kapitalökningen hänvisar kommissionen till sitt beslut av den 13 mars 2009, där den konstaterar att den belgiska statens och de belgiska regionernas, den franska statens och den luxemburgska statens ingripanden utgör statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget. Dessutom anser kommissionen att CDC:s och Holding Communals beteende i detta fall också kan tillskrivas staten.
- (123) Enligt rättspraxis är enbart det faktum att en ekonomisk aktör står under statlig kontroll inte tillräckligt för att åtgärder som den aktören vidtar ska tillskrivas staten⁽²⁵⁾. Men domstolens rättspraxis visar också att då det är mycket svårt för kommissionen att visa att besluten om att skjuta till kapital till Dexia faktiskt har fattats enligt instruktioner från offentliga myndigheter, på grund

av de befintliga förmånliga förbindelserna mellan å ena sidan CDC och Holding Communal och å andra sidan deras respektive stat, kan detta härledas ur en rad indicier från de omständigheter under vilka åtgärderna vidtog⁽²⁶⁾.

- (124) Omständigheter, som till exempel "huruvida företaget införlivats med den offentliga förvaltningen, vilken verksamhet företaget bedriver och om denna utövas på marknaden under normala konkurrensvillkor i förhållande till privata företag, frågan om företagets organisationsform är offentligrättslig eller om det omfattas av den allmänna bolagsrätten, hur starkt inflytande myndigheterna har över företagets förvaltning och alla omständigheter som i det enskilda fallet pekar mot att de offentliga myndigheterna är delaktiga eller att det är osannolikt att de inte är delaktiga i en åtgärd" kan vara relevanta för att avgöra om en stödåtgärd som vidtas av ett offentligt företag ska tillskrivas staten⁽²⁷⁾.

- (125) I det aktuella fallet går det att konstatera följande:

— När det gäller CDC, är detta ett offentligt företag som enligt den franska finanslagen av den 28 april 1816 övervakas och garanteras av den lagstiftande myndigheten, utför uppdrag av allmänt intresse (bland annat finansiering av allmännyttiga organ), styrs av lagar och författningar och vars generaldirektör samt

⁽²⁶⁾ Målet Frankrike mot kommissionen (Stardust- domen), se ovan, punkterna 52, 55 och 56.

⁽²⁷⁾ Stardust- domen, se ovan, punkterna 56 och 57:

"(56) Andra omständigheter kan även vara av vikt för att avgöra om en stödåtgärd som vidtagits av ett offentligägt företag skall tillskrivas staten. Bland dessa omständigheter märks huruvida företaget införlivats med den offentliga förvaltningen, vilken verksamhet företaget bedriver och om denna utövas på marknaden under normala konkurrensvillkor i förhållande till privata företag, frågan om företagets organisationsform är offentligrättslig eller om det omfattas av den allmänna bolagsrätten, hur starkt inflytande myndigheterna har över företagets förvaltning och alla omständigheter som i det enskilda fallet pekar mot att de offentliga myndigheterna är delaktiga eller att det är osannolikt att de inte är delaktiga i en åtgärd. Åtgärdens omfattning, dess innehåll och villkoren för dess genomförande skall även beaktas.

(57) Endast den omständigheten att ett offentligägt företag har bildats som en privaträttslig kapitalassociation är, mot bakgrund av det oberoende som följer av denna rättsliga ställning, inte tillräcklig för att utesluta att en stödåtgärd som ett sådant företag vidtagit skall tillskrivas staten (se, för ett liknande resonemang, domen av den 21 mars 1991 i det ovan nämnda målet C-305/89, Italien mot kommissionen, punkt 13). Förekomsten av en kontrollsituation med de därmed följande konkreta möjligheterna att utöva ett dominerande inflytande innebär att det inte direkt kan uteslutas att staten är delaktig i åtgärder som vidtas av ett sådant företag. Följaktligen kan det inte heller uteslutas att bestämmelserna om statligt stöd i fördraget åsidosätts trots att företagets rättsliga form skall beaktas som en omständighet bland andra för att avgöra huruvida åtgärden skall tillskrivas staten eller ej."

⁽²⁵⁾ Se domstolens dom av den 16 maj 2002 i mål C-482/99, Frankrike mot kommissionen (Stardust- domen), REG 2002, s. I-4397, punkterna 52 och 58.

högsta ledning utses av Republiken Frankrikes president och den franska regeringen⁽²⁸⁾. CDC omfattades vid den tiden i praktiken och genom undantag från gemenskapslagstiftningen inte av någon kontroll av bankkommissionen eller det franska kontoret för statligt ägande, och inte heller av bolagsskattelagstiftningen där det föreskrivs ett "frivilligt bidrag" till statskassan.

- När det gäller Holding Communal ägs detta bolag av 599 belgiska kommuner och provinser och är den viktigaste förmedlaren av finansiering för lokala myndigheter. Samtliga styrelseledamöter är medlemmar i kommunfullmäktige, borgmästare eller kommunalråd. Enligt Holding Communals stadgar ska bolaget stå under finans- och inrikesministeriernas kontroll enligt lagstadgade villkor. Här bör det påpekas att de båda regeringskommissarierna (som företräder finansministeriet respektive inrikesministeriet) har rätt att motätta sig ett beslut som fattas av Holding Communals styrelse. Enligt rättspraxis⁽²⁹⁾ innebär förekomsten av en vetorätt eller statlig godkännandebefogenhet att staten kan tillskrivas en juridisk enhets beteende, vilket är fallet i fråga om Holding Communal.

Å andra sidan måste det konstateras att i det här fallet gjordes kapitaltillskottet från CDC och Holding Communal samtidigt med andra statliga åtgärder (direkt tillskott av kapital från staterna och regionerna, FSA-åtgärden, likviditetsstöd som garanterades av den belgiska staten). Dessa tillskott skedde samtidigt med övriga åtgärder som tillsammans syftade till att undsätta Dexia i slutet av september 2009.

Det faktum att dessa ingripanden skedde samtidigt och i kombination med de ovannämnda faktorerna innebär dock att det är osannolikt att de offentliga myndigheterna inte var delaktiga i CDC:s och Holding Communals beslut att delta i kapitalökningen för Dexia. Därför måste kapitaltillskotten från CDC och Holding Communal tillskrivas deras respektive medlemsstater.

- (126) Kommissionen anser att de s.k. historiska aktieägarnas rekapitaliseringsinsats inte uppfyller rättspraxis kriterier på en privat investerare i en marknadsekonomi. Aktieägarnas deltagande i rekapitaliseringen av Dexia, som inte kan tillskrivas staten och som endast uppgick till 12,4 procent av den totala kapitalökningen, är inte tillräckligt

⁽²⁸⁾ I den s.k. Air France-domen räckte dessa faktorer för att motivera att CDC skulle betraktas som ett organ som tillhör den offentliga sektorn och vars åtgärder kan tillskrivas franska staten (se bland annat punkterna 58–61 i domstolens dom av den 12 december 1996 i mål T-358/94, Air France mot kommissionen, REG 1996, s. II-2019).

⁽²⁹⁾ Se bland annat domstolens dom av den 2 februari 1988 i mål 90/85, Van der Kooy mot kommissionen, REG. 1988, s. 219, punkt 36, svensk specialutgåva s. 305.

för att konstatera att de historiska aktieägarna har agerat som privata investerare i en marknadsekonomi. Principen om en privat investerare i en marknadsekonomi är endast tillämplig under normala marknadsförhållanden⁽³⁰⁾. Men de historiska aktieägarna ingrep för att rädda Dexia när den finansiella krisen var som svårast, under marknadsförhållanden som var allt annat än normala. Dessutom ingick dessa historiska aktieägares insatser i en hel rad åtgärder för att rädda Dexia, som befann sig i stora svårigheter och var ett systemviktigt företag för ekonomin i de tre berörda medlemsstaterna. Det bör emellertid påpekas att politiska, ekonomiska och sociala överväganden måste skiljas från bedömningen av principen om en privat investerare i en marknadsekonomi⁽³¹⁾. För att uppfylla kravet på en privat investerare i en marknadsekonomi måste investeringens trovärdighet därefter styrkas med en affärsplan som ska läggas fram i förväg och som ska valideras av oberoende revisorer och simuleringar av krislägen (stresstest)⁽³²⁾.

- (127) Även om den offentliga investeraren är ägare (vilket är fallet med de historiska aktieägarna vars beteende ska tillskrivas staten, det vill säga CDC och Holding Communal) måste man slutligen i jämförelsen med en privat investerare i en marknadsekonomi kontrollera om investeraren uppför sig som en försiktig investerare som inte tar fler risker än en privat investerare i en marknadsekonomi⁽³³⁾. Att investeraren är historisk kan alltså inte berättiga en "mer flexibel" tillämpning av principen om en privat investerare i en marknadsekonomi.

- (128) För övrigt anser kommissionen att den kapitalökning som kan tillskrivas de berörda medlemsstaterna är selektiv eftersom den gäller ett enda företag, Dexia-koncernen. Med hänsyn till Dexias storlek och dess betydelse på de belgiska, franska och luxemburgska marknaderna och det

⁽³⁰⁾ Kommissionen har sedan sin skrivelse till medlemsstaterna av den 17 september 1984 (SG(84) D/11853) om tillämpningen av artiklarna 92 och 93 i EEG-fördraget om offentliga myndigheters förvärv av kapital i företag förtydligat att principen om en privat investerare i en marknadsekonomi endast är tillämplig under normala marknadsförhållanden. Domstolen bekräftade detta i sin WestLB-dom av den 6 mars 2003 i mål T-228/99 och T-233/99, Westdeutsche Landesbank Girozentrale mot kommissionen, REG 2003, s. II-435, punkt 267.

⁽³¹⁾ Se Meura-domen av den 10 juli 1986 i mål 234/84, Belgien mot kommissionen, REG 1986, s. 2263, punkt 14, svensk specialutgåva, volym 8, s. 691.

⁽³²⁾ Se kommissionens beslut 2005 om återkapitaliseringen av tyska "Landesbanken", till exempel NN 71/05, HSH Nordbank, och NN 72/05, Bayern LB, ej offentliggjorda i EUT. Se även kommissionens beslut i Shetland Shellfish-ärendet (beslut 2006/226/EG (EUT L 81, 18.3.2006, s. 36)), där den avvisade två investeringsrapporter från den offentliga myndigheten på Shetlandsöarna som innehöll prognoser över resultaträkning, balansräkning och kassaflöde för åren 2000, 2001 och 2002. Storbritannien framhöll att undersökningarna hade gjorts i förväg och att de byggde på försiktiga bedömningar, men kommissionen konstaterade att en privat investerare i en marknadsekonomi inte skulle ha ansett att de var tillräckliga, trots att det var relativt blygsamma belopp som berördes.

⁽³³⁾ Dom i West LB-målet, se ovan, punkt 255.

faktum att koncernen hade kunnat gå i konkurs om inga åtgärder hade vidtagits, vilket skulle ha medfört en stor strukturell förändring av bankmarknaden i de tre territorierna, anser kommissionen att de aktuella åtgärderna påverkar handeln mellan medlemsstaterna.

(129) Därför anser kommissionen att CDC:s och Holding Communals kapitaltillskott utgör stöd till Dexia i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget.

(130) Däremot anser kommissionen att de resurser som ställts till Dexias förfogande genom Ethias (som inte var nationaliserat vid kapitalökningen), Arcofin (som till större delen har privata aktieägare) och CNP Assurance (där majoriteten av kapitalet ägs av privata aktieägare, nämligen Banque Populaire Caisses d'Épargne och innehavare av det "flytande" kapitalet) inte är statliga resurser.

8.1.2 DEN STATLIGA GARANTIN

(131) Kommissionen har fastställt att garantin utgör statligt stöd i sina beslut av den 19 november 2008 (skälen 24–27) och den 30 oktober 2009 (skäl 13). I detta avseende anser kommissionen att det resonemang som förs i de besluten fortfarande är tillämpligt och att åtgärden innehåller statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget.

8.1.3 LIKVIDITETSSTÖDET

(132) När det gäller förekomsten av stöd i samband med likviditetsstödet noterar kommissionen de belgiska myndigheternas synpunkter om det likviditetsstöd som BNB har infört till förmån för Dexia. Kommissionen anser emellertid att dessa synpunkter inte påverkar de slutsatser om innehållet av statligt stöd i likviditetsstödet som den drar i beslutet av den 19 november 2008.

(133) I punkt 51 i sitt meddelande om tillämpning av reglerna om statligt stöd på åtgärder till förmån för finansinstitut med anledning av den globala finanskrisen⁽³⁴⁾ (nedan kallat *bankmeddelandet*) angav kommissionen att den ansåg att stöd från en centralbank till ett finansinstitut inte utgjorde statligt stöd om vissa villkor var uppfyllda⁽³⁵⁾.

(134) Ett av villkoren för att en åtgärd enligt bankmeddelandet [...] inte ska anses vara statligt stöd är att den inte backas upp av någon motgaranti från staten. I det här fallet konstaterar kommissionen att de krediter som beviljats av BNB omfattas av en statlig garanti från Belgien (med

retroaktiv verkan) enligt lagen av den 15 oktober 2008 om åtgärder för att främja den finansiella stabiliteten och särskilt om inrättande av en statlig garanti för beviljade krediter och andra åtgärder i samband med den finansiella stabiliteten. Det likviditetsstöd som beviljats av BNB omfattas av en statlig garanti från Belgien, varför villkoret i meddelandet inte är uppfyllt.

(135) De villkor som anges i bankmeddelandet för att utesluta förekomst av statligt stöd uppfylls alltså inte helt och hållet. Det måste följaktligen undersökas om förutsättningarna för att det ska föreligga ett statligt stöd verkligen är uppfyllda. BNB är ett belgiskt statligt organ och dess resurser är därmed offentliga medel. I det här fallet får den statliga motgarantin dessutom till effekt att alla förluster kommer att bäras direkt av den belgiska staten. Dessutom är likviditetsstödet en åtgärd som selektivt har beviljats Dexia. Slutligen ger åtgärden Dexia en selektiv fördel genom att banken får finansiering som den inte längre kunde få på marknaden. Eftersom Dexia har verksamhet i flera medlemsstater och i merparten av dessa verksamheter konkurrerar med andra finansinstitut – varav de flesta inte har fått jämförbara stöd – innebär denna fördel en snedvridning av konkurrensen och den påverkar handeln mellan medlemsstaterna.

(136) Därför konstaterar kommissionen att det likviditetsstöd som BNP har inrättat för Dexias räkning utgör ett statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget.

8.1.4 FSA-ÅTGÄRDEN

(137) Kommissionen konstaterade i sitt beslut av den 13 mars 2009 (skäl 53–56) att FSA-åtgärden är stöd och anser att synpunkterna från de berörda medlemsstaterna inte påverkar de slutsatserna.

(138) Kommissionen anser att FSA-åtgärden är statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget.

8.2 STÖDETS STORLEK

(139) I sina beslut av den 19 november 2008 och den 13 mars 2009 gjorde kommissionen en första bedömning av storleken på stödet i de berörda åtgärderna. På grundval av denna första bedömning och de kompletterande upplysningar som de berörda medlemsstaterna lämnat sedan den 13 mars 2009 har kommissionen kommit fram till ett stödbelopp som omfattar följande:

⁽³⁴⁾ EUT C 270, 25.10.2008, s. 8.

⁽³⁵⁾ Se även beslut Northern Rock och pressmeddelande IP/08/1557.

8.2.1 KAPITALÖKNING

(140) Det sammanlagda beloppet av det kapitaltillskott som anmäldes den 30 september 2008 är 6,4 miljarder euro. Från det beloppet bör av ovan angivna skäl kapitaltillskotten från Ethias, Arcofin och CNP Assurance dras av, det vill säga 150 miljoner euro, 350 miljoner euro respektive 288 miljoner euro.

(141) Kommissionen konstaterar också att Dexia inom ramen för omstruktureringsplanen har avlagt sig 376 miljoner euro i konvertibla värdepapper i Dexia BIL som skulle ha tecknats av Luxemburg, vilket aldrig genomfördes. Detta belopp ska alltså dras av från det belopp som ska beaktas i fråga om statligt stöd i samband med kapitalökningen.

(142) Stödet i samband med kapitalökningen uppgår därmed sammanlagt till 5,2 miljarder euro ⁽³⁶⁾.

8.2.2 DEN STATLIGA GARANTIN

(143) I enlighet med det garantiavtal som undertecknades mellan Dexia och de berörda medlemsstaterna den 9 oktober 2008 ska de berörda medlemsstaternas garanti gälla ett belopp på högst 150 miljarder euro. Detta belopp sänktes till 100 miljarder euro i det garantiavtal som trädde i kraft den 1 november 2009.

(144) I sina synpunkter på beslutet om att inleda förfarandet hävdar de berörda medlemsstaterna att storleken på stödet i samband med garantin måste beräknas i enlighet med kommissionens meddelande om en översyn av metoden för att fastställa referens- och diskonteringsräntor (nedan kallat *meddelandet om referensräntor*) ⁽³⁷⁾. Enligt detta meddelande ska inslagen av stöd i samband med garantin vara lika med skillnaden mellan ersättningen för garantin och en referensränta som fastställs som interbankreferensräntan (IBOR) plus 75 baspunkter.

(145) Som svar på dessa synpunkter påpekar kommissionen att när det gäller företag i svårigheter är tillämpningen av en referensränta baserad på marknadsräntor inte relevant eftersom Dexia utan den statliga garantin inte hade kunnat få någon finansiering alls på marknaderna. Därför anser kommissionen i enlighet med fast praxis i de omstruktureringsärenden som den har behandlat att det inslag av stöd som ska beaktas i garantin kan uppgå till de belopp som faktiskt täcks av garantin, det vill säga 100

miljarder euro, vilket motsvarar de största möjliga skulder som Dexia faktiskt kunde ha fått täckta av garantin från och med den 1 november 2009 ⁽³⁸⁾.

8.2.3 LIKVIDITETSSTÖDET

(146) I analogi med det föregående resonemanget i fråga om garantin, anser kommissionen att det stöd som ingår i den belgiska statens garanti för det likviditetsstöd som BNB inrättat kan uppgå till de belopp som faktiskt täcktes av garantin, det vill säga [...] miljarder, vilket motsvarar den andel av det högsta likviditetsstödet som godkänts av ECB-rådet och som BNP ansvarade för och den belgiska staten garanterade.

8.2.4 FSA-ÅTGÄRDEN

(147) I enlighet med meddelandet om värdeminskade tillgångar ⁽³⁹⁾ anser kommissionen att det belopp som ska beaktas vid bedömningen av stödets storlek i samband med en värdeminskning av tillgångar är skillnaden mellan överföringspriset och marknadspriset för den berörda portföljen. Enligt kommissionens praxis ⁽⁴⁰⁾ definieras överföringspriset som resterande parivärde minskat med den första delen, som den bank som omfattas av åtgärden helt och hållet själv ska stå för.

(148) FSA-åtgärden har vissa särdrag jämfört med andra åtgärder för att behandla värdeminskade tillgångar som kommissionen har uttalat sig om:

— FSAM:s portfölj (resterande parivärde på 16,98 miljarder US-dollar den 30 september 2008) består av två delportföljer: i) uteslutna tillgångar (resterande parivärde på 4,5 miljarder US-dollar) som omfattas av en ogaranterad sälloption och ii) täckta tillgångar (resterande parivärde på 12,48 miljarder US-dollar) som omfattas av en garanterad sälloption i så måtto att de belgiska och franska staterna enligt ett garantiavtal åtar sig att garantera Dexias förpliktelser enligt sälloptionen för de täckta tillgångarna. Kommissionen konstaterar dock att samtliga anspråk i samband med sälloptionen (för täckta såväl som för uteslutna tillgångar) har beaktats för avskrivningen av den första del på 4,5 miljarder US-dollar som Dexia har behållit. Denna första del på 4,5 miljarder US-dollar omfattar alltså inte bara den portfölj av tillgångar som omfattas av åtgärden, utan hela FSAM-portföljen.

⁽³⁶⁾ $6,376 - (0,150 + 0,350 + 0,288 + 0,376) = 5,212$ miljarder euro.

⁽³⁷⁾ EUT C 14, 19.1.2008, s. 6.

⁽³⁸⁾ Garantin för Dexias skulder har som högst gällt 100 miljarder euro, även under perioden mellan den 9 oktober 2008 och den 1 november 2009, då det högsta tillåtna beloppet enligt garantiavtalet var 150 miljarder euro. Dexia har som mest utnyttjat 95,6 miljarder euro i garantibelopp – registrerat den 27 maj 2009.

⁽³⁹⁾ Se punkt 20.

⁽⁴⁰⁾ Se även kommissionens beslut av den 15 december 2009, LBBW, målet C 17/09 (ännu inte offentliggjort) och pressmeddelande IP/09/1927 av den 15 december 2009.

— Dessutom fastställs det i åtgärden att den belgiska och den franska staten vid behov ska ingripa på anfordran för den första delen på 4,5 miljarder US-dollar, varefter den belgiska och den franska staten kan vända sig till Dexia som alltså ska ersätta detta ingripande med kontanta medel. Denna mekanism exponerar alltså den belgiska och den franska staten för en risk för förluster i fråga om de täckta tillgångarna och en fallissemangsrisk i fråga om Dexia, och denna risk uppstår redan i samband med den första delen på 4,5 miljarder US-dollar. Detta särdrag är inte särskilt vanligt i åtgärder för värdeminskade tillgångar.

(149) På grund av dessa särdrag måste hela FSAM-portföljen beaktas när överföringspriset beräknas och inte enbart portföljen med täckta tillgångar. Den 31 januari 2009 uppgick det resterande parivärdet till 16,6 miljarder US-dollar. Överföringspriset är alltså 12,1 miljarder US-dollar (det vill säga differensen mellan 16,6 och 4,5 miljarder US-dollar). Marknadpriset var [7–9] miljarder US-dollar, vilket innebär att stödet uppgår till [3,1–5,1] miljarder US-dollar, det vill säga [2,4–4,0] miljarder euro ⁽⁴¹⁾.

8.2.5 DET SAMMANLAGDA BELOPPET AV DE OLIKA STÖD-ÅTGÄRDERNA

(150) Precis som de berörda medlemsstaterna framhåller i sina synpunkter på beslutet om att inleda förfarandet, erkänner kommissionen att det inte är relevant att addera de stödbelopp som motsvarar rekaptaliseringar med skuldgarantierna, eftersom dessa båda typer av åtgärder inte får samma snedvridande effekter på konkurrensen. Därför konstaterar kommissionen att det stöd som Dexia har tagit emot i form av kapitalökning och stödet till behandling av värdeminskade tillgångar (FSA-åtgärden) sammanlagt uppgår till 8,4 miljarder euro och att stödet i form av en garanti samt likviditetsstödet kan komma att uppgå till [95–135] miljarder euro.

8.3 STÖDETS FÖRENLIGHET

8.3.1 RÄTTSLIG GRUND

(151) I artikel 107.3 b i EUF-fördraget anges följande: "Som förenligt med den inre marknaden kan anses [...] stöd för att [...] avhjälpa en allvarlig störning i en medlemsstats ekonomi". Med hänsyn till läget på de finansiella marknaderna sedan åtgärderna i fråga beviljades anser kommissionen att de berörda åtgärderna kan bedömas på grundval av artikel 107.3 b i EUF-fördraget. När det gäller ekonomierna i Belgien, Frankrike och Luxemburg har detta bekräftats genom olika beslut av kommissionen om godkännande av de åtgärder som myndigheterna i

dessa medlemsstater har vidtagit för att bekämpa den finansiella krisen ⁽⁴²⁾. I likhet med besluten av den 19 november 2008, den 13 mars 2009 och den 30 oktober 2009 om Dexia är den rättsliga grunden för att bedöma de aktuella stödåtgärderna fortfarande artikel 107.3 b i EUF-fördraget.

(152) Kommissionen har förklarat vilka villkor som ska tillämpas för stöd till behandling av värdeminskade tillgångar och omstruktureringsstöd till företag i svårigheter under den nuvarande krisen. Dessa principer nämns i meddelandet om värdeminskade tillgångar och i meddelandet om omstruktureringar.

8.3.2 FSA-ÅTGÄRDENS FÖRENLIGHET

(153) Precis som anges i beslutet av den 13 mars 2009 omfattas FSA-åtgärden av meddelandet om värdeminskade tillgångar, även om det främsta syftet med den är att möjliggöra försäljningen av FSA. Åtgärden bör alltså analyseras med utgångspunkt i de villkor som föreskrivs i meddelandet om värdeminskade tillgångar. Kommissionen konstaterade härvidlag i sitt beslut av den 13 mars 2009 att garantin i sig, liksom täckningen av tillgångar och delningen av kostnader mellan Dexia och den belgiska och den franska staten, var förenlig med den inre marknaden. Värderingen av tillgångarna, ersättningen för garantin och ersättningen för de värdepapper som Dexia ska emittera utöver den första delen på 4,5 miljarder euro måste dock fortfarande kontrolleras.

8.3.2.1 Värdering av tillgångar

(154) Kommissionen har undersökt om den metod som har använts för att beräkna det verkliga värdet uppfyller kraven i kommissionens meddelande om värdeminskade tillgångar och framför allt om den i) i så hög grad som möjligt byggde på verifierbara uppgifter, ii) realistiska och försiktiga antaganden om framtida kassaflöden, och iii) noggranna stresstester när värderingen gjordes.

⁽⁴²⁾ Se framför allt kommissionens beslut i de statliga stödärendena N 574/08, Garantie Fortis (EUT C 38, 17.2.2009, s. 2), NN 42/08, Fortis (EUT C 80, 3.4.2009, s. 7), NN 57/09, undsättningsstöd till Ethias (EUT C 176, 29.7.2009, s. 1), C 18/09, KBC (EUT C 216, 10.9.2009, s. 10), beslut av den 18 november 2009 C 18/09 KBC (ännu inte offentliggjort), N 548/08, Mesures de refinancement en faveur des institutions financières – Frankrike (EUT C 123, 3.6.2009, s. 1), N 251/09, Prolongation du dispositif de refinancement en faveur des institutions financières – Frankrike (EUT C 174, 28.7.2009, s. 2), N 613/08, Dispositif de renforcement des fonds propres – Frankrike (EUT C 106, 8.5.2009, s. 15), N 29/09, Modification du régime de renforcement des fonds propres – Frankrike (EUT C 116, 21.5.2009, s. 5), C 123/09, Modification du dispositif de renforcement des fonds propres – Frankrike (EUT C 123, 3.6.2009, s. 3), N 23/09, Régime temporaire relatif aux aides sous forme de garanties – Frankrike (EUT C 62, 17.3.2009, s. 11), N 128/09, Régime temporaire de garantie en vue du redressement économique – Luxemburg (EUT C 106, 8.5.2009, s. 9).

⁽⁴¹⁾ Vid den växelkurs på 1 euro för 1,2816 US-dollar som gällde den 30 januari 2009.

(155) Analysen av den metod som har använts för att värdera tillgångarna utfördes med tekniskt stöd av experter som anlits av kommissionen. Analysen gjordes för var och en av de viktigaste tillgångsklasserna i FSAM-portföljen under granskning och genomfördes för både ett basscenario och ett stressscenario. Granskningen av den metod och de antaganden som använts för att bedöma det verkliga värdet ledde till att kommissionen gjorde en positiv bedömning av dem och ansåg att de antaganden som lågt till grund för värderingen på det hela taget var försiktiga:

— Det har gjorts försiktiga prognoser om betalningssvårigheter med utgångspunkt i den senaste utvecklingen av resultatet för dessa tillgångar, på konservativa nivåer.

— Det har gjorts försiktiga prognoser om återvinningsgraden (inklusive likvidations- och återvinningskostnader) med utgångspunkt i den senaste utvecklingen och utan antaganden om någon förbättring under de närmsta åren.

— Antagandena om förväntade ersättningar är också försiktiga och i linje med de senast observerade tendenserna.

(156) [...]

(157) Den första delen på 4,5 miljarder US-dollar, som Dexia ska ersätta i kontanter, ligger i nivå med de förluster som väntas, enligt försiktiga beräkningar i linje med meddelandet om värdeminskade tillgångar. Detta gäller både för basscenariot och för stressscenariot, för FSAM-portföljen i sin helhet, såväl som för FSAM-portföljen efter avdrag för de uteslutna tillgångarna. Överföringspriset, som fastställts till 12,1 miljarder US-dollar, är lägre än det verkliga värdet, både i basscenariot ([13,6–14,6] miljarder US-dollar) och i stressscenariot ([12–13] miljarder US-dollar).

8.3.2.2 Ersättning för FSA-åtgärden

(158) Dexia ska betala en årlig ersättning för FSA-åtgärden till Belgien och Frankrike på 113 baspunkter för täckningen av risken för fallissemang för sälloptionsgarantin plus 32 baspunkter för risken för att Dexia inte kan uppfylla sina likviditetsförpliktelser gentemot FSAM.

(159) Kommissionen anser att det är positivt att den första delen på 4,5 miljarder US-dollar, som Dexia ska ersätta

i kontanter, är högre än de förväntade förlusterna den 31 januari 2009, både i basscenariot och i stressscenariot, eftersom detta minskar risken för den belgiska och den franska staten. Framför allt anser kommissionen att nivån på den ersättning som den belgiska och franska staten får för FSA-åtgärden är bra, med hänsyn till storleken på den resterande risken som den belgiska och den franska staten tar på sig. Vid bedömningen av ersättningen för FSA-åtgärden går det dessutom enligt meddelandet om värdeminskade tillgångar att hänvisa till den frigörelse av lagstadgat kapital som FSA-åtgärden medför. Eftersom den första delen är mycket stor och omfattas av en viktning på 1 250 procent för beräkningen av det lagstadgade kapitalet, har den belgiska och den franska staten visat att FSA-åtgärden inte frigör något lagstadgat kapital. Som anges i skäl 21 (fotnot 11) i meddelandet om värdeminskade tillgångar ska räddningsåtgärder för tillgångar ersättas på ett sätt som är jämförbart med ett kapitaltillskott. Det kapitalbelopp som skulle vara jämförbart med FSA-åtgärden är i detta fall noll, eftersom det inte sker någon frigörelse av lagstadgat kapital. Däremot täcker FSA-åtgärden ett större område av utlösande faktorer än enbart förluster på de tillgångar som omfattas. Därför anser kommissionen att den årliga ersättningen för FSA-åtgärden är lämplig.

8.3.2.3 Ersättning för värdepapper som ska emitteras

(160) Kommissionen noterar att den ersättning som den belgiska och den franska staten får för anspråk på garantin som går utöver den första delen på 4,5 miljarder US-dollar är högre än vad som krävs i meddelandet om värdeminskade tillgångar.

8.3.2.4 Slutsats om FSA-åtgärdens förenlighet med meddelandet om värdeminskade tillgångar

(161) Kommissionen konstaterar att FSA-åtgärden är förenlig med principerna i meddelandet om värdeminskade tillgångar.

8.3.3 OMSTRUKTURERINGSPLANENS FÖRENLIGHET

8.3.3.1 Grad av omstrukturering som krävs

(162) Som anges ovan uppgår stödet i samband med kapitalökningen och FSA-åtgärden till sammanlagt 8,4 miljarder euro. I enlighet med punkt 4 i meddelandet om omstruktureringar är det detta belopp som ska beaktas vid bedömningen av skyldigheten att lägga fram en omstruktureringsplan. De inslag av statligt stöd som är kopplade till garantin och till BNP:s likviditetsstöd ska å sin sida beaktas vid bedömningen av omstruktureringsplanens förenlighet med den inre marknaden⁽⁴³⁾.

⁽⁴³⁾ Se bl.a. punkt 31 i meddelandet om omstrukturering.

(163) Som anges i punkt 4 (fotnot 4) i meddelandet om omstruktureringar handlar de kriterier och särskilda omständigheter som innebär att en omstruktureringsplan måste läggas fram bland annat, men inte uteslutande, om situationer där en bank i svårigheter har rekapitaliserats av staten eller där en bank som omfattas av åtgärder för övertagande av värdeminskade tillgångar redan fått statligt stöd i någon form som bidrar till att täcka eller undvika förluster vilka sammanlagt överstiger 2 procent av bankens totala riskvägda tillgångar. Kommissionen har redan i sina beslut av den 19 november 2008, den 13 mars 2009 och den 30 oktober 2009 visat att Dexia var ett företag i svårigheter när stödåtgärderna vidtogs.

(164) Inslagen av stöd i samband med kapitalökningen och FSA-åtgärden motsvarar 5,5 procent av koncernens riskvägda tillgångar den 31 december 2008, alltså ett betydligt högre belopp än 2 procent av de riskvägda tillgångarna som var avsett att täcka Dexias förluster. Enligt dessa principer ska Dexia alltså lägga fram en omstruktureringsplan.

(165) Vilken grad av omstrukturering som krävs beror på hur allvarliga problem som varje bank har och vilka stödbelopp som tas emot. I detta avseende är det det sammanlagda stöd som följer av rekapitaliseringen och behandlingen av tillgångar samt mottagna garantier som ska beaktas. Omstruktureringsplanens förenlighet med kraven ska bedömas med hänsyn till de villkor som anges i meddelandet om omstruktureringar. Villkoren är följande:

- Omstruktureringsplanen ska göra det möjligt att återställa företagets långsiktiga lönsamhet.
- Omstruktureringen ska garantera en rättvis fördelning av omstruktureringskostnaderna mellan staterna och banken.
- Omstruktureringsplanen ska göra det möjligt att begränsa snedvridningen av konkurrensen till följd av stödet.

8.3.3.2 Återställa företagets långsiktiga lönsamhet

(166) Enligt kapitel 2 i meddelandet om omstruktureringar ska omstruktureringsplanen göra det möjligt att återställa företagets långsiktiga lönsamhet. Omstruktureringsplanen ska alltså vara fullständig, detaljerad och bygga på enhetliga principer och kunna visa hur banken ska återställa sin långsiktiga lönsamhet utan statligt stöd och på så kort tid som möjligt (högst fem år). Omstruktureringsplanen ska bland annat innehålla en jämförelse med andra alternativ, inbegripet uppstyckning eller uppgående i en annan bank. Den bör identifiera orsakerna till bankens svårigheter, innehålla uppgifter om affärsmodellen, innebära

att man måste överge verksamheter som skulle fortsätta att vara förlustbringande av strukturella skäl, innehålla krav på en rimlig avkastning på eget kapital (i ett bas-scenario och i ett krisscenario) och innehålla bestämmelser för återbetalning av statligt stöd.

a) Bedömning av Dexias affärsmodell

(167) Kommissionen konstaterar först och främst att det är bra att Dexia har visat positiva resultat för de tre första kvartalen 2009. Samtidigt noterar kommissionen dock följande i fråga om dessa resultat:

- Koncernens rörelseresultat har relativt sett försämrats under samma år (2009) och minskat med 44 procent från det första till det tredje kvartalet 2009.
- En stor andel av koncernens resultat, som Dexia uppskattar till ungefär [300–500] miljoner euro 2009, härrör från kassaförvaltningen, framför allt omvandlingsverksamheter, som har varit möjliga tack vare den starka nedåtgående trenden för löptider på mindre än ett år.
- Dexia skulle sannolikt inte ha kunna göra dessa vinster om företaget inte hade haft en så stor andel finansiering som var garanterad av de berörda medlemsstaterna (och som till storleken var bland de högsta i Europa).

(168) På grundval av de detaljerade upplysningar som kommissionen har fått in från Dexia och de berörda medlemsstaterna har den urskilt två huvudsakliga källor till vinst för Dexia: dels återkommande vinster i samband med Dexias traditionella bankverksamheter, dels vinster av mindre robust karaktär. De första handlar främst om intäkter från lån och obligationer, provisioner, refinansieringskostnader, riskkostnader och driftskostnader. De senare härrör från kortfristiga omvandlingsverksamheter, marknadsverksamheter för egen räkning och extraordinära inkomster från till exempel försäljning av tillgångar, återföring av avsättningar eller öppna derivatinstrument.

(169) Enligt de upplysningar som de berörda medlemsstaterna har gett kommissionen, [...], kan koncernens viktigaste vinstkällor analyseras i termer av marginaler i förhållande till interbankreferensräntan. Denna analys, som gjordes för år 2009, ledde till att kommissionen drog slutsatsen att Dexias traditionella bankverksamhet hade en mycket låg, eller rentav negativ, avkastning. Denna analys motsägs inte av granskningen av de positiva resultat som redovisats för de tre första kvartalen 2009, som hänger samman med de särskilda omständigheter som anges ovan.

- (170) För övrigt går det inte att med de prognoser som rimligtvis kan göras i fråga om den kommande utvecklingen av koncernens viktigaste vinstkällor dra slutsatsen att resultatet för Dexias traditionella bankverksamhet i sin nuvarande utformning kommer att kunna förbättras. Det vill säga:
- Den genomsnittliga marginalen för PWB-låneverksamheten och obligationsinnehavet kommer långsiktigt att förbli låg på grund av i) de låga intäkter som dessa verksamheter ger (mellan [...] baspunkter enligt uppgifterna i omstruktureringsplanen), ii) den förhållandevis låga avskrivningsprofilen för dessa tillgångar med hänsyn till den medellånga (långa) löptiden för PWB-lånen och obligationstillgångarna samt iii) Dexias svårigheter att vid utgången av dessa tillgångars löptid ersätta dem med nya lån med högre avkastning. När det gäller den sista punkten konstaterar kommissionen att Dexia satte upp ett mål för nyproduktion inom PWB-verksamheten på [...] miljarder euro 2009, vilket genomfördes för [...] av det fastställda beloppet ([...] miljarder euro), för de första elva månaderna år 2009, på grund av en ökad konkurrens inom Dexias traditionella verksamheter och minskade marginaler.
  - Intäkter i form av provisioner, där en viktig källa tidigare har varit försäljning av strukturerade produkter inom ramen för finansiella tjänster som Dexia har erbjudit lokala myndigheter, riskerar att minska i framtiden, då denna källa sannolikt kommer att minska (minskad försäljning av strukturerade produkter till följd av den minskade PWB-nyproduktionen och lokala myndigheters låga intresse för denna typ av produkter i framtiden) och konkurrensen väntas öka för verksamheter som genererar provisioner.
  - Finansieringskostnaderna kommer att öka eftersom Dexia gradvis måste ersätta finansiering som är kortfristig och/eller kommer från centralbanker med mer långsiktig finansiering från i) obligationsmarknaden, till högre kostnader än vad som förekom före finansskrisen, ii) bostadsobligationsmarknaden, vilket också sker till högre kostnader än före krisen och med de begränsningar som marknads upptagningsförmåga medför och som riskerar att bli ännu snävare i framtiden med anledning av de skärpta krav som ECB väntas ställa på säkerheter, eller iii) genom inlåning från kommersiella och institutionella kunder, men med större konkurrens.
  - Drifts- och strukturkostnader (uttryckta i baspunkter i förhållande till balansräkningens storlek) riskerar att stanna kvar på dagens nivå eller öka, trots planen på att minska kostnaderna med 15 procent fram till den 31 december 2012, eftersom minskningen ska göras samtidigt som koncernens balansräkning minskas med mer än 15 procent under samma år.
- Slutligen är riskkostnaderna en faktor som kan utvecklas positivt under de kommande åren, vilket framgår av de återföringar av avsättningar som Dexia gjorde under 2009. Minskningen av riskkostnaderna kommer emellertid att fortsätta att vara begränsad, på grund av den försämrade kreditkvaliteten hos vissa offentliga enheter som Dexia är exponerade för.
- (171) Efter denna analys anser kommissionen därför att omstruktureringsplanen måste i) minska hävstångseffekten för Dexia för att bland annat göra det möjligt för företaget att klara högre finansieringskostnader och låga tillgångsmarginaler, ii) förbättra kvaliteten och sammansättningen av företagens finansieringskällor, och iii) minska den fasta kostnadsbasen.
- (172) I detta avseende anser kommissionen att den omstruktureringsplan som anmäldes den 9 februari 2010 kommer att ge tillfredsställande resultat för koncernens långsiktiga lönsamhet, om den genomförs enligt de berörda medlemsstaternas åtaganden.
- (173) För det första kommer omstruktureringsplanen att innebära att Dexias balansräkning minskas med 35 procent fram till 2014 jämfört med den 31 december 2008 och även att koncernens verksamhet åter koncentreras till den traditionella bankverksamheten:
- Försäljningen av FSA till Assured Guaranty den 1 juli 2009 innebar en avsevärd förbättring av Dexias riskprofil genom att den minskade företagens exponering för risker i den offentliga sektorn och strukturerade produkter i Förenta staterna. De värdepapper i Assured Guaranty som Dexia tog emot inom ramen för avyttringen av FSA kommer också att avyttras, vilket kommer att minska Dexias exponering inom försäkringssektorn ("monoline").
  - En betydande del av Dexias förvaltning av obligationsportföljen och vissa PWB-verksamheter på marknader där företaget inte historiskt haft någon verksamhet (bland annat Australien, Japan, Mexiko, Sverige och Schweiz) har isolerats från koncernens traditionella bankverksamhet och har börjat avvecklas. Sammanlagt uppgick de verksamheter som har placerats i LPMD till 161,7 miljarder euro den 31 december 2009, det vill säga 27,9 procent av Dexias sammanlagda balansräkning den dagen. De berörda medlemsstaterna anger att LPMD gradvis ska skrivas av, i enlighet med tabell 4. Kommissionen noterar att avskrivningen av LPMD-verksamheterna sker långsamt, trots den påskyndade avyttringen av obligationer i enlighet med omstruktureringsplanen, på grund av den långa löptiden på de berörda tillgångarna (år 2014 kommer LPMD att motsvara 17,9

procent av Dexias sammanlagda balansräkning). Dessa verksamheter kommer alltså att fortsätta att påverka koncernens lönsamhet under de kommande åren. Kommissionen anser ändå att det är positivt att försiktiga regler tillämpas för kapitaliseringen av LPMD (upprätthållande av en kvot för *Core Tier 1* på [10–15] procent) som begränsar koncernens distributionskapacitet och alltså bidrar till kapitaliseringen av resultatet. Genom att följa strikta finansieringsregler (ge LPMD stabila resurser, emittering av garanterade eller icke-garanterade obligationer, bostadsobligationer och inlåning) bör det dessutom vara möjligt att begränsa likviditets- och omvandlingsriskerna i samband med LPMD. Slutligen blir det lättare för marknadsobservatorerna att följa verksamheterna i och med att LPMD-verksamheterna separeras från koncernens övriga verksamhet.

- Dexias PWB-verksamheter utanför sina historiska marknader (Frankrike, Belgien och Luxemburg) minskas också kraftigt: dotterbolagen i Italien (Dexia Crediop, med en balansräkning på 61,2 miljarder euro den 30 juni 2009) och Spanien (Dexia Sabadell, med en sammanlagd balansräkning på 15,6 miljarder euro den 31 december 2008) ska avyttras före den 31 december 2012 respektive den 31 december 2013. Under 2008 avyttrade Dexia sina andelar av Kommunalkredit Austria och under 2009 avyttrade den indiska PWB-enheten. Avvecklingen av PWB-verksamheterna utanför Dexias historiska marknader bör bidra till att minska trycket på marginalerna för Dexias PWB-verksamheter.
  - Slutligen kommer värdepappershandeln för egen räkning att avvecklas från och med dagen för detta beslut och marknadsverksamheterna kommer att minskas kraftigt, vilket bidrar till att minska Dexias exponering för marknadsrisker och motpartsriskerna för transaktioner utanför balansräkningen: SBPO- och TOB-verksamheterna ska avvecklas och Dexias gränser för Value at Risk (VaR) minskas med 44 procent jämfört med 2008. Dexia kommer helt och hållet att upphöra med värdepappershandel för egen räkning, vilket innebär att Dexia endast kommer att använda värdepappershandel för att ta emot, överföra och utföra köp- och säljorder för sina kunders räkning. Dexia kommer under inga omständigheter att behålla öppna kontrakt för egen räkning, annat än om dessa kontrakt är en följd av att Dexia inte lyckas utföra vissa order för sina klienters räkning, och detta endast inom tydligt fastställda gränser för att inte äventyra koncernens solvens och/eller likviditet.
- (174) Den minskade hävstångseffekten och koncentrationen av Dexias verksamhet till traditionella bankverksamheter, innebär att koncernen gradvis kommer att kunna skapa ny jämvikt i sin balansräkning genom att minska andelen verksamheter med dåliga marginaler (PWB-skuldstock och obligationsportfölj, bland annat) och öka andelen mer lönsamma verksamheter (nyproduktion inom PWB

och RCB samt projektfinsiering, bland annat). Kommissionen anser att det är positivt att koncentrationen av Dexias verksamhet åtföljs av en noggrann övervakning av lönsamheten i dessa verksamheter, särskilt i fråga om PWB. I den mån Dexia förbjuder sig självt att ge sina PWB-kunder lån till en RAROC-nivå som är lägre än 10 procent från och med detta beslut, kommer det att vara möjligt att garantera en lägsta avkastning på det ekonomiska kapitalet i PWB-verksamheten fram till den 31 december 2014. De prognoser över Dexias resultat för perioden 2009–2014 som de berörda medlemsstaterna har överlämnat till kommissionen⁽⁴⁴⁾ bekräftar att den totala lönsamheten i koncernens verksamheter kommer att kunna garanteras under perioden och att de förluster som kan förutses för verksamheter i samband med avvecklingsförvaltningen (LPMD) kommer att kunna kompenseras med vinster från kärnverksamheten (Core Division).

- (175) Slutligen kommer den nya koncentrationen av Dexias verksamheter på traditionella verksamheter och marknader att åtföljas av en gradvis förbättring av koncernens likviditetsprofil, särskilt genom justeringen av finansieringens löptid när tillgångarna förfaller. Denna förbättring av likviditetsprincipen är ett resultat av tre huvudåtgärder:

- Ökad genomsnittlig livslängd för finansiering på medellång sikt och en ökad andel stabila finansieringskällor för koncernen. Här välkomnar kommissionen de mål för kvoter som fastställs i omstruktureringsplanen för kortfristig finansiering och som hänförs till balansräkningens storlek, den genomsnittliga löptiden på koncernens skulder och stabila finansieringskällor som hänförs till koncernens totala tillgångar. Kommissionen anser att det strikta kravet på att dessa kvoter ska följas inom fastställda tidsfrister, minskningen av Dexias exponering för likviditetsrisker och omvandlingsrisker kommer att bidra till att återupprätta koncernens lönsamhet på lång sikt. En sådan utveckling är för övrigt i linje med de nya internationella normer för mätning och kontroll av likviditeten som för närvarande diskuteras av Baselkommittén för banktillsyn.

- Dexia kommer gradvis och tidigare än planerat att dra sig ur garantimekanismen för sina skulder fram till den 30 juni 2010. Kommissionen välkomnar detta tidigarelagda utträde ur garantin inom ramen för arbetet med att återupprätta Dexias långsiktiga lönsamhet utan statligt stöd.

- Dexia kommer att minska den finansiering som ställs till dotterbolaget DenizBank till noll. Därmed kommer det att bli möjligt att säkerställa att den beslutade utvecklingen av DenizBanks RCB-verksamhet kommer att finansieras med det dotterbolagets egna resurser och inte i första hand kommer att belasta finansieringsbehoven i koncernen som helhet.

⁽⁴⁴⁾ Se skäl 64.

b) Anmälda stressscenarier i samband med omstruktureringsplanen

(176) Enligt punkt 13 i meddelandet om omstruktureringar uppmanade kommissionen de berörda medlemsstaterna att göra vissa stresstester för att undersöka Dexias motståndskraft mot en rad chocker som kan inträffa under de närmsta åren och att göra en bedömning av koncernens långsiktiga lönsamhet.

(177) Det är viktigt att påpeka att kommissionen bygger sin analys på resultatet av de tester som de berörda medlemsstaterna har anmält. [...].

i) Första stresstestet

(178) När det gäller det första stresstestet, som syftade till att pröva Dexias motståndskraft mot en förändring av de viktigaste makroekonomiska variablerna (BNP, räntor och växelkurser) har kommissionen följande synpunkter:

— För det första verkar variationen i Dexias vinst på förhand inte påverkas särskilt mycket av de stressnivåer som tillämpats för tillväxttakten. Trots att man har simulerat en hög grad av stress för tillväxten jämfört med historiska observationer kommer Dexias intäkter säkert att minska på grund av en högre riskkostnad, men kommer i stort sett ändå att ligga på plus. Detta kan förklaras i) av att kreditportföljen "Public Finance" har en förhållandevis stor andel och är av god kvalitet och av att obligationsportföljen ska avvecklas⁽⁴⁵⁾ samt ii) av att Dexia med rätta har valt att inte faktiskt justera koncernens intäkter vid stress i modellen.

— I den modell som har använts för stresstestet verkar det för det andra inte finnas någon materiell koppling mellan tillväxttakten och Dexias finansieringskostnader, och mer allmänt har variabeln "finansieringskostnader", det vill säga den marginal utöver interbankräntan som Dexia kommer att betala för ny finansiering, inte utsatts för stress. Detta bidrar också till att förklara Dexias förhållandevis låga elasticitet vid stress. Denna faktor blir ännu mer relevant med hänsyn till att Dexia i en stor del av sin marknadsfinansiering är beroende av kortfristig finansiering, vilket ökar såväl amplituden som den hastighet med vilken en sådan ökad finansieringskostnad skulle kunna påverka Dexia. För att analysera detta begärde kommissionen att en andra typ av stresstest skulle utföras separat.

— När det för det tredje gäller de två övriga variablerna var de stressantaganden som användes ganska lika dem som användes för basscenariot. När det till ex-

empelvis gäller räntorna gjordes ett antagande om en 3 månaders EURIBOR-ränta på [...] procent och den femåriga swapräntan beräknades till [...] procent respektive [...] procent, vilket pekade på en försämrbar utjämning av kurvan. Dessa räntesatser var oförändrade i de båda scenarierna, varför kommissionen begärde en separat känslighetsanalys (se skälen 186–195).

(179) När det gäller det första stresstestet konstaterar kommissionen därför att Dexia kan klara kraftigt ökade riskkostnader vid starkt försämrade makroekonomiska förhållanden och alltså klarar stresstestet tack vare kreditportföljens förhållandevis stora andel av och den goda kvaliteten i "Public Finance" samt obligationsportföljen som är under avveckling.

ii) Andra stresstestet

(180) När det gäller det andra stresstestet, som syftar till att pröva Dexias motståndskraft mot höjningar i företagets kostnader för marknadsfinansiering, verkar en ytterligare ökning med 100 baspunkter och med 200 baspunkter av finansieringskostnaderna under en tremånadersperiod leda till en minskad vinst före skatt på [...] respektive [...] miljoner euro. Effekten skulle sannolikt ha varit mycket större om Dexia hade använt de antaganden som kommissionen föreskriver i sitt stresstest [...]. Dexia har använt följande ändrade antaganden:

— Ökningen av finansieringskostnaden har simulerats för en period som har kortats med [...]. Här konstaterar kommissionen att vissa faktorer, som Dexias kreditswappar eller kostnaderna för finansiering genom *senior unsecured* på lång sikt har ökat mer än [...] baspunkter för en period som är längre än [...]. När det gäller kostnaderna för finansiering på kort sikt utan föregående ingripanden av de berörda medlemsstaterna och centralbankerna, som ska försvinna, kommer även dessa finansieringskostnader att öka kraftigt.

— Dexia har ändrat sin finansieringsmix och under den period då finansieringskostnaderna stressas gör Dexia ett antagande om att endast kortfristiga finansieringar kommer att realiseras. Här noterar kommissionen att dessa antaganden står i strid med Dexias erfarenheter nyligen, då företaget trots den långvariga ökningen av finansieringskostnaderna ökade andelen långsiktig finansiering.

— I stressscenariot har Dexia inte använt antaganden som är i linje med vad som har använts i andra liknande tester nyligen i Europa.

⁽⁴⁵⁾ Av de 161,7 miljarder euro i tillgångar som ingick i LPMD-divisjonen den 31 december 2009 har 97 procent kreditbetyget "investment grade" (AAA 32 procent, AA 28 procent, A 25 procent, BBB 12 procent).

- (181) Därför drar kommissionen slutsatsen att [...]. Kommissionen noterar också att denna parameter inte egentligen beaktas i de andra stresstest som Dexia har genomfört, det vill säga det stresstest som genomförts i samband med andra liknande tester nyligen i Europa och stresstestet i fråga om likviditeten.
- (182) Dexia hävdar att i) de antaganden som gjordes i affärsplanen före simuleringen av en ökning med [...] eller [...] baspunkter redan i sig byggde på ett stressscenario eftersom de avspeglade finansieringsvillkoren i juli 2009, som visserligen var bättre än i slutet av 2008 eller början av 2009, men som inte avspeglade den positiva utvecklingen under andra halvåret 2009, ii) ett antagande om en oförändrad finansieringsmix inte skulle avspegla beteendet hos en aktör på marknaden under sådana omständigheter. Kommissionen bekräftar att antagandena om finansieringskostnaderna före stresstestet är försiktiga med hänsyn till Dexias erfarenheter under 2009. Men med hänsyn till de extraordinära åtgärder som vidtogs för banksektorn under 2009 och den osäkra framtiden kan kommissionen inte uttala sig om hur Dexias finansieringskostnader kommer att utvecklas i framtiden. Stresstestet för den senare faktorn är användbart, eftersom det gör det möjligt att konstatera att omstruktureringsplanen måste i) minska Dexias beroende av finansiering från marknaden och ii) öka den genomsnittliga löptiden för denna finansiering för att minska Dexias sårbarhet för ökade finansieringskostnader. Detta är också en av de faktorer som Dexias ledning har tagit hänsyn till mellan den 30 september 2008 och den 30 september 2009 och som omstruktureringsplanen ska omfatta. Det dynamiska finansieringsbehovet på kort sikt var [200–300] miljarder euro i slutet av 2008 och har minskat till [150–200] miljarder euro den 30 september 2009. Enligt omstruktureringsplanen ska kvoten mellan kortfristig finansiering och den sammanlagda balansräkningen minskas från 30 procent den 31 december 2009 till 11 procent den 31 december 2014. En sådan nivå på den kortfristiga finansieringen är fullständigt tillfredsställande för kommissionen, eftersom den avsevärt minskar Dexias sårbarhet för långvariga kraftiga ökning av finansieringskostnaderna.
- (183) När det gäller det andra stresstestet konstaterar kommissionen därför att även om Dexias nuvarande finansieringsstruktur gör företaget sårbart för extrema påfrestningar på finansieringskostnaderna innebär omstruktureringsplanen att denna sårbarhet minskas gradvis och tillfredsställande. För övrigt välkomnar kommissionen att Dexia har en stor stock av tillgångar (däribland tillgångarna i LPMD-divisionen) av god kvalitet som kan ge tillgång till finansiering till en kostnad som är marginellt lägre på interbankmarknaden för återköpsavtal och vid behov finansiering från centralbankerna.
- iii) *Tredje stresstestet*
- (184) När det gäller det tredje stresstestet, som syftar till att pröva koncernens likviditetsprofil, noterar kommissionen att både Dexias eget stresstest och det test som utförts av CBFA pekar på att koncernen svarar på villkoren i testet inom en månad. Kommissionen noterar följande:
- De modeller som använts för stresstestet och som utformats av Dexia och tillsynsmyndigheten verkar inte innehålla några antaganden om kostnaden för denna likviditet under extraordinära omständigheter och utan statligt stöd. Därför uppmanade kommissionen koncernen att göra ett separat stresstest för att simulera variabeln finansieringskostnad (se skälen 180–183).
  - Antagandena i det stresstest som utförts av CBFA, så som de anges i cirkuläret av den 8 maj 2009, är försiktiga och avspeglar den senaste tidens erfarenheter av krisen. De omfattar till exempel följande antaganden: i) Företaget kan inte längre finansieras utan säkerhet ("unsecured") på penning- och kapitalmarknaderna. ii) Försiktiga säkerhetsmarginaler ("haircut") tillämpas för finansiering genom återköpsavtal. iii) Privatkunder och mindre företag tar ut 5 procent av sin avistainlåning och sina sparkonton inom en vecka och 20 procent av sin inlåning inom en månad. iv) Kunder i grossistledet tar ut 100 procent av sin direkt utkrävbara inlåning (som inte är garanterad av likvida finansiella tillgångar) och sin inlåning med obegränsad löptid inom en vecka. v) Ingen förnyad inlåning alls vid utgången av löptiden.
  - De positiva resultaten av stresstestet för likviditeten avspeglar i) de förbättringar som Dexias ledning har gjort under 2009 för att minska de dynamiska behoven av finansiering på kort sikt och ii) gynnsamma förutsättningar i stort på finansmarknaderna. Det faktum att man klarar ett likviditetsstresstest vid en viss tidpunkt är dock ingen garanti för att man klarar testet i framtiden. Det krävs alltså att en viss disciplin (i finansieringspolitiken) upprätthålls under de kommande månaderna och åren för att ständigt uppfylla kraven i detta stresstest. I detta avseende leder de åtaganden som gjorts i omstruktureringsplanen inte bara till en förbättrad likviditet för koncernen utan gör det också möjligt att regelbundet kontrollera att åtagandena uppfylls.
- (185) Följaktligen konstaterar kommissionen att Dexia klarar detta tredje test.
- iv) *Andra överväganden i fråga om stresstesten*
- (186) Utifrån granskningen av vissa antaganden som görs i Dexias modeller förefaller det för det första som om

— antagandena om sannolikheten för fallissemang och/eller förlust vid fallissemang (*loss given default*, LGD) för vissa sektorer eller motparter inte är särskilt försiktiga när man jämför med vissa offentligt tillgängliga uppgifter,

— det för portföljen av lån till lokala myndigheter inte har gjorts ett enda antagande om ratingmigration, det vill säga försämrade framtidsutsikter för de offentliga finanserna.

(187) Det är dock viktigt att understryka att det är svårt att jämföra med offentligt tillgängliga uppgifter eftersom omfattningen av Dexias exponering inte liknar den som de offentligt tillgängliga uppgifterna gäller. Den metod som Dexia har använt för att beräkna förväntade förluster bygger på interna noteringar och integrerar långsiktiga, försiktiga och konjunkturcykeljusterade sannolikhetsparametrar för fallissemang och genomsnittliga LGD för att avspegla osäkerheten och volatiliteten i vissa uppgifter. Dessa parametrar granskas och valideras av CBFA, Commission Bancaire française och CSSF. Enligt de berörda medlemsstaterna motsvarar de riskparametrar som Dexia använder en försiktighetsnivå på mer än 10–30 procent jämfört med de minimikrav som ställs i Basel II.

(188) För det andra noterar kommissionen den mycket stora exponeringen – i båda absoluta och relativa tal – för vissa länders och finansiella instituts skulder. Framför allt noterar kommissionen att exponeringen för politiska risker i slutet av 2008 uppgick till [...]. [...].

(189) Det är emellertid viktigt att betona att

— sådana exponeringar inte på förhand påverkar koncernens resultat på något materiellt sätt, särskilt inte om koncernen inte har för avsikt att sälja tillgångarna innan den avtalade löptiden löper ut (de skulle kunna öka volatiliteten i AFS-reserven i koncernens balansräkning),

— dessa exponeringar kommer att minska i samband med Dexias omstrukturingsplan, eftersom obligationsportföljen kommer att minskas avsevärt.

(190) För det tredje välkomnar kommissionen utvecklingen av koncernens behov av finansiering på kort sikt. Kommissionen understryker dock att koncernen i princip har minskat sitt finansieringsbehov mellan 0 och 1 månad. Precis som framgår av tabell 7 har finansieringen på mellan 0 och 1 månad uttryckt som procent av den totala finansieringen minskats från [...] procent till [...] procent mellan den 31 december 2008 och den

30 september 2009. Andelen finansiering på 1–3 månader och på 6–12 månader har ökat från [...] procent till [...] procent, respektive från [...] procent till [...] procent. Andelen finansiering på 1–5 år har ökat från [...] procent till [...] procent. Merparten av finansieringen under denna period ligger dock på mellan 1 och 2 år. [...].

Tabell 7

Olika finansieringskällors andel av Dexias totala finansiering

[...]

(191) I detta avseende föreskrivs i den omstrukturingsplan som anmäldes till kommissionen i) en minskning med 83 miljarder euro av obligationsportföljen i LPMD-divisionen, ii) en ökning av andelen mer stabila finansieringskällor (till exempel kommersiell inlåning och bostadsobligationer) från 36 procent till 58 procent, och iii) en gradvis förlängning av skuldernas genomsnittliga livslängd. Dessa faktorer kommer att minska Dexias risk för problem med refinansiering. För övrigt måste det understrykas att den inkrementella ökningen av finansieringskostnaderna i samband med denna förändring i finansieringspolicy är integrerad i prognoserna för koncernens resultaträkning och bekräftar att Dexia kommer att fortsätta att gå med vinst under omstruktureringen.

(192) För det fjärde kommer Dexias finansieringskostnader att fortsätta att vara relativt höga jämfört med andra banker, trots att förhållandena på marknaden förbättras. Nivån för de femåriga kreditswapparna är bland de högsta i Europa och ligger på omkring 180 baspunkter. Den sekundära kreditspreadnivån för ogaranterade emissioner och storleken på Dexias "benchmark" är fortsatt höga och ligger på 140–150 baspunkter på löptider på mellan 4 och 5 år. Även finansieringskostnaderna för "covered bonds" är hög, på 50–60 baspunkter för löptider som är förhållandevis lika dem som gäller för de finansierade tillgångarna.

(193) För att mäta Dexia känslighet för räntevariationer har Dexia för det femte överlämnat en tabell över känsligheten för en räntechock på 1 procent för varje löptid. Vid en enhetlig ränteökning räknar Dexia med att förlora högst [...] miljoner euro⁽⁴⁶⁾. Denna känslighetsgrad verkar fullt rimlig och kan delvis förklaras med Dexias policy att [...], vilket minskar känsligheten för räntevariationer. Kommissionen konstaterar dock att denna känslighetsberäkning inte omfattar [...] miljarder euro i kortfristig finansiering för koncernen, vilket pekar på att Dexia fortfarande är förhållandevis känsligt för förändringar i räntorna för löptider på mindre än ett år. Detta har bekräftats av Dexia, eftersom koncernen räknar med

⁽⁴⁶⁾ Den 30 september 2009.

att ha realiserat ungefär [...] miljoner euro i vinst 2009 enbart tack vare att interbankräntekurvan för löptider på mindre än ett år har planat ut. Effekten av kraftigt ökade omvandlingsintäkter har emellertid räknats med i Dexia prognoser och pekar på att koncernen kommer att fortsätta att gå med vinst under de närmsta åren.

(194) För det sjätte är Dexias negativa AFS-reserv fortfarande mycket hög, såväl i absoluta som i relativa tal, trots den förbättring som skett under 2009. Den negativa AFS-reserven gick från 12,7 miljarder euro den 31 mars 2009 till 7,2 miljarder euro den 30 september 2009. Med hänsyn till i) Dexias kapitalnivå (17,1 miljarder euro i Tier 1-kapital och 19,6 miljarder euro i sammanlagt lagstadgat kapital den 30 september 2009), och ii) att AFS-reserven för närvarande inte ingår i beräkningen av det lagstadgade kapitalet befarar kommissionen att det skulle vara negativt för Dexia att räkna med AFS-reserven i kvoterna för lagstadgat kapital inom ramen för de pågående diskussionerna i Baselkommittén. I detta avseende noterar kommissionen följande:

— Även om hela den negativa ASF-reserven skulle räknas med i det lagstadgade kapitalet skulle Dexia den 30 september 2009 ha uppfyllt kraven på lagstadgat kapital. Kvoten för Tier 1-kapital skulle ha ändrats till [...] och kvoten för det sammanlagda kapitalet skulle ha ändrats till [...].

— En sådan lagändring skulle påverka en mängd andra banker.

— En sådan lagändring skulle enligt de berörda medlemsstaterna inte börja tillämpas före 2012. Fram till dess ska portföljen inom LPMD-divisionen (som har det största ansvaret för den negativa AFS-reserven) enligt omstruktureringsplanen minska med 30–40 procent.

(195) För det sjunde har Dexia fortfarande vissa förhållandevis stora åtaganden utanför balansräkningen, även om de har minskat under 2009. Hänsyn har dock tagits till dessa vid stresstestet, enligt Dexia.

c) Verksamheter i fråga om derivatinstrument

(196) Av analysen av Dexias balansräkning vid utgången av 2008 framgår det att marknadsvärdet på derivat bland tillgångarna är 55 miljarder euro och 75 miljarder euro bland skulderna, vilket ger en stor negativ differens i storleksordningen 20 miljarder euro som främst härrör

från räntederivat. Kommissionen har jämfört denna differens med hur det ser ut hos andra finansinstitut. Uttryckt i procent av balansräkningen och i procent av eget kapital är denna differens inte bara negativ utan också ovanligt hög för Dexia jämfört med de andra instituten.

(197) Dexia förklarar detta med i) den så gott som systematiska politiken [...], ii) räntefallet, iii) den stora skillnaden mellan den genomsnittliga löptiden för tillgångarna jämfört med för skulderna, (iv) [...]. Kommissionen går med på dessa förklaringar, men konstaterar ändå att i) denna negativa differens verkligen är mycket stor och ii) att detta sannolikt medför ett stort behov av säkerheter för Dexia, vilket kan minska dess utrymme för finansiering via centralbanker eller på interbankmarknaden för återköpsavtal. Dessa behov har dock beaktats i stresstesten.

d) Slutsats om lönsamheten

(198) Av resonemanget ovan drar kommissionen slutsatsen att omstruktureringsplanen kommer att göra det möjligt att återupprätta Dexias långsiktiga lönsamhet. Kommissionen konstaterar också att omstruktureringsplanen kommer att göra det möjligt för Dexia att hantera förväntade strängare krav i regleringen. Dels är den minskade hävstångseffekten till följd av omstruktureringen i linje med ett eventuellt införande av ett hävstångstak ("leverage ratio"). Dels är förbättringen och diversifieringen av Dexias finansieringskällor förenlig med inrättandet av nya normer för mätning och kontroll av likviditetsrisken i kreditinstitut⁽⁴⁷⁾.

8.3.3.3 Eget bidrag från företaget

(199) Enligt avsnitt 3 i meddelandet om omstruktureringar ska omstruktureringsplanen ge garantier för en rättvis fördelning av omstruktureringskostnaderna mellan de berörda medlemsstaterna och banken. Omstruktureringsplanen ska alltså omfatta ett så stort bidrag som möjligt från banken och dess ägare till det egna kapitalet. Ett sådant bidrag är nödvändigt för att de banker som får undsättningsstöd ska bära följderna av sitt tidigare beteende på ett tillfredsställande sätt och för att skapa lämpliga incitament för deras beteende i framtiden.

(200) Dexia, dess aktieägare och de berörda medlemsstaterna har redan bidragit till omstruktureringen, bland annat genom att späda ut aktiekapitalet hos de befintliga ägarna för att öka bankens kapital (de franska och belgiska myndigheterna har direkt tecknat sig för 3 miljarder euro av den kapitalökning på 6,4 miljarder euro som tillkännagavs i september 2008).

⁽⁴⁷⁾ Se bl.a. Baselkommittén om kontroll av banker, *International framework for liquidity risk measurement, standards and monitoring (Consultative Document)*, december 2009.

- (201) Kommissionen konstaterar att det enligt omstruktureringsplanen inte ska göras någon utdelning, vilket leder till ett antal ogynsamma faktorer:
- De dotterbolag som Dexia äger till 50 procent berörs inte av de inställda utdelningarna, eftersom de endast gäller enheter som Dexia SA har direkt eller indirekt exklusiv kontroll över⁽⁴⁸⁾.
  - Enligt villkoren i omstruktureringsplanen gäller de inställda utdelningarna (fram till utgången av 2011) hybridinstrument i Tier 1 eller Tier 2 och påverkar inte transaktioner som Dexia är förpliktad att göra enligt avtal som ingåtts före den 1 februari 2010.
- (202) Kommissionen konstaterar att den inställda utbetalningen av utdelning eller ränta på hybridinstrument i Tier 1 eller Tier 2 ska tillämpas för avtal som har ingåtts före den 1 februari 2010 i den mån Dexia enligt beslutet av den 30 oktober 2009⁽⁴⁹⁾ ålades att under ett kvartal avstå från att betala ränta och att inte utnyttja möjligheten att förskottsbeta sådana hybridinstrument i det egna kapitalet (Tier 1 och "Upper Tier 2"). Här noterar kommissionen att Dexias volym av hybridinstrument var 1,4 miljarder euro den 31 december 2008.
- (203) För att säkerställa att inga räntor betalas ut för Dexias hybridvärdepapper (Tier 1 och Upper Tier 2) i strid med principerna i meddelandet om omstruktureringar ställer kommissionen som villkor i detta beslut att Dexia till och med den 31 december 2011 ska lämna in en anmälan till kommissionen om sin avsikt att betala ut ränta innan någon utbetalning görs för hybridinstrument i Tier 1 eller Upper Tier 2 som emitterats före den 1 februari 2010 och senast två veckor innan tidsfristen för att meddela investerarna om utbetalningen inleds. I denna anmälan ska Dexia visa att utbetalningen i) är obligatorisk, ii) inte kan skjutas upp, iii) inte är diskretionär och iv) inte utlöses automatiskt genom en utbetalning av utdelningar i någon form av Dexia SA eller något av dess dotterbolag, med undantag för emissioner av DFL i Tier 1. Kommissionen förbehåller sig rätten att inte godkänna en sådan utbetalning om något av de fyra kumulativa villkoren ovan inte uppfylls.
- (204) För övrigt noterar kommissionen också att den inställda utbetalningen av utdelningar inte tillämpas för utdelningar som i sin helhet görs i form av tilldelning av nya aktier. Det bör emellertid noteras att utbetalningen av utdelning i form av tilldelning av nya aktier, som är möjlig genom realisering av vinster som går att fördela, inte strider mot meddelandet om omstruktureringar i den mån en sådan utbetalning redovisas i Dexias bokföring som en överföring av eget kapital och en fördelning av utdelningar som dragits av från vinsten för det senaste räkenskapsåret och som aktieägarna har bidragit med till Dexias kapital. Tilldelningen av aktier får alltså ingen effekt på Dexias eget kapital.
- (205) Kommissionen konstaterar också att utbetalningen av en utdelning på aktier i Dexia inte medför någon utbetalning av ränta för något hybridinstrument (Tier 1 eller Tier 2) i Dexia, med ett enda undantag i fråga om en emission som Dexia Funding Luxembourg SA (nedan kallat DFL) gjorde 2006. Det bör dock förtydligas att detta undantag har godkänts inom ramen för den övergripande omstruktureringsplanen. Som anges i skäl (204) motsätter sig kommissionen rent generellt inte att en utdelning görs enbart i form av aktier, så länge detta inte innebär en förpliktelse att betala ut utdelning eller ränta för andra värdepapper som ingår i det egna kapitalet. I det här fallet påverkar Dexias skyldighet att betala ränta på DFL:s emission inte kommissionens inställning, eftersom undantaget ingår i omstruktureringsplanen, endast gäller en enda emission och därmed innebär en begränsad ränteutbetalning, samt att Dexia har för avsikt att frigöra vinster under omstruktureringen.
- (206) Slutligen konstaterar kommissionen att stödet begränsas till vad som är absolut nödvändigt genom
- a) avyttring av tillgångar och dotterbolag, däribland förhållandevis lönsamma dotterbolag som Dexia Sabadell, Dexia Banka Slovensko (DBS) och Deniz Emekliik (försäkringsdotterbolag till dotterbolaget DenizBank, främst verksamt på RCB-marknaden i Turkiet), och
  - b) en lämplig ersättning för stödet i form av en garanti från de berörda medlemsstaterna för Dexias skulder och värdeminskade tillgångar (se skälen 158–159).
- (207) Dessa faktorer kompenserar mer än nog de många villkor och reservationer som åtföljer den inställda utbetalning av utdelningar som anges i omstruktureringsplanen och som kommissionen har ogillat. Därför anser kommissionen att Dexia och dess aktieägare bidrar i tillräckligt hög grad med eget kapital till omstruktureringen.

⁽⁴⁸⁾ Se punkt 9 i bilaga I till det här beslutet.

⁽⁴⁹⁾ Se *State aid: Commission recalls rules concerning Tier 1 and Tier 2 capital transactions for banks subject to a restructuring aid investigation*, MEMO/09/441 av den 8 oktober 2009. Finns att läsa på kommissionens webbplats på följande adress: <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=MEMO/09/441>

8.3.3.4 Åtgärder för att korrigera snedvridning av konkurrensen

(208) Enligt avsnitt 4 i meddelandet om omstruktureringsplaner ska omstruktureringsplanerna göra det möjligt att begränsa snedvridningen av konkurrensen till följd av stödet. Omstruktureringsplanerna måste alltså innehålla strukturella åtgärder (avyttring och/eller neddragning av verksamheter) och garantier för betendet. Det ska vidtas lämpliga åtgärder för att minimera snedvridningen av konkurrensen och undvika att det statliga stödet till Dexia inte förlänger den snedvridning som har orsakats tidigare genom alltför stort risktagande och en ohållbar affärsmodell.

(209) Enligt punkt 30 i meddelandet om omstrukturering definieras egenskaperna hos och utformningen av åtgärderna för att begränsa snedvridningen av konkurrensen utifrån två kriterier, nämligen dels stödbeloppet och de villkor och omständigheter enligt vilka stödet har beviljats, dels egenskaperna hos den eller de marknader där den mottagande banken bedriver verksamhet.

(210) I fråga om det senare kriteriet konstaterar kommissionen att Dexia är en ledande aktör på marknaden för finansiering av lokala myndigheter (PWB), särskilt i Frankrike, Belgien och Italien och med en förhållandevis stor närvaro i Spanien. PWB-marknaden är mycket koncentrerad i Belgien⁽⁵⁰⁾, Frankrike⁽⁵¹⁾ och i Italien⁽⁵²⁾, och det finns stora hinder för inträde där⁽⁵³⁾.

(211) Kommissionen noterar för övrigt att omstruktureringsplanerna garanterar att Dexia ska vidta nödvändiga åtgärder för att öppna marknaden för finansiering av lokala myndigheter och begränsa snedvridningen av konkurrensen på den marknaden till följd av det mottagna stödet:

— För det första ska omfattningen av Dexias PWB-verksamheter på Dexias kärnmarknader minska genom att produktionen i PWB International begränsas eller

upphör, vilket kommer att möjliggöra en ökad konkurrens på vissa marknader. Här har Dexia åtagit sig att avyttra Crediop, en ledande aktör inom finansiering av lokala myndigheter i Italien, och Dexia Sabadell, som är verksamt på den spanska marknaden.

— På de kärnmarknader där Dexia ska fortsätta att bedriva verksamhet kommer nyproduktionsvolymen att begränsas, vilket kommer att öppna för nya aktörer och främja konkurrensen på dessa marknader (Dexia ska begränsa den årliga PWB-nyproduktionen till 12 miljarder euro 2009, 15 miljarder euro 2010 och 18 miljarder euro 2011–2014, vilket motsvarar en avsevärd minskning jämfört med nivån på 34 miljarder euro 2008).

— Slutligen har Dexia åtagit sig att avyttra sitt majoritetsägande i AdInfo, ett dotterbolag som tillhandahåller IT-tjänster till lokala myndigheter i Belgien. Detta dotterbolag ger Dexia tillträde till många offentliga kunder i hela Belgien och har gjort det möjligt för företaget att stärka sin ställning som referensbank för lokala aktörer i Belgien samt utveckla tekniska lösningar som är kompatibla med de finansiella tjänster som företaget erbjuder lokala myndigheter. I detta avseende anser kommissionen att avyttringen av detta dotterbolag kommer att möjliggöra en ökad konkurrens på PWB-marknaden i Belgien.

(212) För övrigt har Dexia åtagit sig att se till att RAROC för varje lån som beviljas PWB-kunder ska fortsätta att vara minst 10 procent, vilket innebär att de avgifter som Dexia tar ut från dessa kunder överensstämmer med marknaden och att det i framtiden går att undvika att Dexia etablerar en dominerande ställning genom att ta ut lägre avgifter än vad som tillämpas på marknaden.

(213) Dexias närvaro på marknaden för banktjänster till privatkunder och mindre företag är inte lika stor som för finansiering av lokala myndigheter. Gruppen bedriver verksamheten i fråga om banktjänster till privatkunder och mindre företag genom dotterbolag, främst i fyra länder: Belgien (via DBB), Luxemburg (via Dexia BIL), Slovakien (via Dexia Banka Slovensko, DBS) och Turkiet (via DenizBank). Mätt i inlåning har Dexia en marknadsandel på ungefär [10–15] procent i Belgien, [10–15] procent i Luxemburg, [0–5] procent i Slovakien samt [0–5] procent i Turkiet.

(214) Eftersom marknaden för banktjänster till privatkunder och mindre företag inte är lika koncentrerad som marknaden för finansiering av lokala myndigheter i Frankrike, Belgien, Italien och Spanien, är behovet av att vidta åtgärder för att begränsa snedvridningen av konkurrensen inte lika stort här. I Belgien, där Dexia har sin starkaste ställning på marknaden, ligger företaget endast på tredje plats.

⁽⁵⁰⁾ Se bland annat kommissionens beslut om koncentrationer i ärendet M. 2400 (*Dexia/Artesia*). I detta beslut påpekar kommissionen att Dexia är en hyperdominant aktör på den belgiska marknaden, med en marknadsandel på 80–85 procent av den nationella marknaden för finansiering av lokala myndigheter och på 65–70 procent om även andra myndigheter, som regioner och gemenskaper, räknas med.

⁽⁵¹⁾ Enligt den information som kommissionen har tillgång till innehar Dexia Crédit Local den största andelen, dvs. [40–45] procent, av den långsiktiga länestocken för lokala myndigheter i Frankrike. Företagets största konkurrenter är Caisse d'Épargne (ungefär 20 procent), Crédit Agricole (ungefär 15 procent), Société Générale och BNP Paribas.

⁽⁵²⁾ Enligt den information som kommissionen har tillgång till delar fyra bankkoncerner på 80 procent av marknaden, med Dexia på andra plats (ungefär [20–30] procent) efter Cassa Depositi et Prestiti (CDP). De båda andra aktörerna är Intesa SanPaolo (14 procent) och BNL (10 procent).

⁽⁵³⁾ Ett visst antal faktorer tyder bland annat på att upphandlingar inte alltid genomförs på ett öppet sätt och att överföringskostnaderna är ganska höga för lokala myndigheter (bland annat på grund av att de historiskt verksamma bankerna erbjuder en hel serie tjänster för myndigheter, till exempel likviditetsförvaltning, där finansieringen bara är en av tjänsterna).

(215) I vilket fall som helst välkomnar kommissionen följande åtgärder som Dexia har förbundit sig att vidta i fråga om banktjänster till privatkunder och mindre företag:

— Avyttring av Dexia Banka Slovensko.

— Upphörande med koncernintern finansiering av DenizBank fram till utgången av 2014.

— Avyttring av Dexia Épargne Pension som är verksamt på ingenjör- och livförsäkringsområdet i Frankrike.

— Avyttring av ägandet i Crédit du Nord, som är verksamt på privatkundsmarknaden i Frankrike.

— Avyttring av försäkringsverksamheten i Turkiet.

(216) Omstruktureringsplanen ska leda till att Dexias totala balansräkning minskas med 35 procent fram till 2014 jämfört med 2008. Denna minskning är också ett resultat av avvecklingen av de verksamheter som placerats i LPMD, koncentrationen av Dexias verksamhet till företagets historiska marknader, avyttringen av verksamheter samt begränsningen av nyproduktionen av PWB.

(217) Dexia omfattas av vissa garantier i fråga om beteende, till exempel att företaget (fram till den 30 december 2011) inte ska förvärva mer än 5 procent av aktiekapitalet i andra kreditinstitut eller investeringsföretag⁽⁵⁴⁾. Därmed går det i princip att säkerställa att Dexia inte kommer att förvärva ett annat kreditinstitut eller investeringsföretag för att utöva kontroll över det i den mening som avses i koncentrationsförordningen. Denna princip är bland annat förenlig med punkt 40 i meddelandet om omstrukturering.

(218) När det gäller Dexias eget bidrag och åtgärderna i fråga om företagets kärnmarknader konstaterar kommissionen att strukturåtgärderna i omstruktureringsplanen sammanlagt är tillräckliga för att begränsa den snedvridning av konkurrensen som de berörda stöden orsakar.

(219) Slutligen kommer Dexia att respektera de principer för ersättning som utvecklats inom ramen för G-20 och nationella myndigheter för ersättning till medlemmar i styrelserna och ledningarna för Dexia och dess viktigaste operativa enheter.

⁽⁵⁴⁾ Se punkt 2 i bilaga I till det här beslutet.

8.3.4 ÖVERVAKNING AV ÅTGÄRDERNA

(220) I punkt 46 i meddelandet om omstruktureringar rekommenderas att medlemsstaterna regelbundet ska överlämna en detaljerad rapport till kommissionen för att den ska kunna kontrollera att omstruktureringsplanen tillämpas enligt de anmälda åtagandena. Därför ska den oberoende expert som ansvarar för övervakningen av omstruktureringsplanen skicka sina halvårsrapporter till kommissionen före den 1 oktober och den 30 april varje år.

IX. SLUTSATSER

(221) Kommissionen konstaterar att Belgien, Frankrike och Luxemburg har beviljat stöd i form av kapitalökning, garanti och likviditetsstöd i strid med artikel 108.3 i EUF-fördraget.

(222) På grundval av de upplysningar och åtaganden som de berörda medlemsstaterna har meddelat kommissionen godkänner kommissionen Dexias omstruktureringsplan och omvandlingen av undsättningsstöd till omstruktureringsstöd på de villkor som anges i artikel 2. Kommissionen anser också att omstruktureringsplanen besvarar de påståenden som framförs i det klagomål som kommissionen har tagit emot, utan att detta påverkar den klagandes möjlighet att hävda sin rätt för den period då de berörda stöden inte var godkända.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

1. De åtgärder som Belgien, Frankrike och Luxemburg har vidtagit till förmån för Dexia till ett belopp av 8,4 miljarder euro i form av en kapitalökning och stöd till behandling av värdeminskade tillgångar samt till ett belopp av [95–135] miljarder euro i form av en garanti och garanterat likviditetsstöd ("Liquidity Assistance", LA), utgör statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget.

2. Dessa stöd är förenliga med den inre marknaden på de villkor som anges i artikel 2.

Artikel 2

1. Belgien, Frankrike och Luxemburg ska uppfylla samtliga de åtaganden och villkor som anges i bilaga I i det här beslutet inom de fastställda tidsfristerna.

2. Innan Dexia betalar ut någon ränta för hybridinstrument i Tier 1 eller Upper Tier 2 som har emitterats före den 1 februari 2010, och senast två veckor innan tidsfristen för att meddela investerarna om utbetalningen inleds, ska Dexia fram till och med den 31 december 2011 göra en anmälan till kommissionen av sin avsikt att betala ut en sådan ränta och visa att utbetalningen

- i) är obligatorisk,
- ii) inte kan skjutas upp,
- iii) inte är diskretionär, och
- iv) inte utlöses automatiskt av en utbetalning av någon som helst form av utdelningar av Dexia SA eller av något av dess dotterbolag, med undantag för emissioner i Tier 1 som har gjorts av DFL (nummer ISIN XS0273230572).

Kommissionen förbehåller sig rätten att inte godkänna en sådan utbetalning om något av de fyra kumulativa villkoren ovan inte uppfylls.

Artikel 3

Belgien, Frankrike och Luxemburg ska inom två månader från delgivningen av detta beslut underrätta kommissionen om vilka åtgärder som har vidtagits för att följa beslutet.

Belgien, Frankrike och Luxemburg ska under hela den period som omfattas av omstruktureringsplanen varje halvår överlämna en detaljerad rapport till kommissionen om genomförandet av de omstruktureringsåtgärder som anges i de åtaganden som anmäldes till kommissionen den 9 februari 2010 (bifogas i bilaga I till detta beslut). Den första rapporten ska överlämnas inom sex månader efter dagen för detta offentliggörande.

Artikel 4

Detta beslut riktar sig till Konungariket Belgien, Republiken Frankrike och Storhertigdömet Luxemburg.

Utfärdat i Bryssel den 26 februari 2010.

På kommissionens vägnar

Joaquín ALMUNIA

Vice ordförande

BILAGA I

ÅTAGANDEN FRÅN DE BERÖRDA MEDLEMSSTATERNA SOM ANMÄLDES TILL KOMMISSIONEN DEN 9 FEBRUARI 2010**Uppförandeåtaganden**

1. Om inget annat anges ska de åtaganden som anges nedan, med undantag för åtagandet i punkt 7, tillämpas till och med den 31 december 2014.
2. Fram till och med den 31 december 2011 ska Dexia SA och de dotterbolag som Dexia SA har exklusiv eller gemensam kontroll över inte förvärva mer än 5 procent av aktiekapitalet i andra kreditinstitut eller värdepappersföretag (i den mening som avses i direktiv 2004/39/EG av den 21 april 2004 om marknader för finansiella instrument) eller försäkringsbolag, utan tillstånd från kommissionen.

Detta åtagande hindrar inte att Dexia, under förutsättning att kommissionen ger sitt förhandstillstånd, får ett delägarskap som ersättning för bidrag eller tillgångar inom ramen för en avyttring eller ihopslagning (genom fusion eller genom tillskott) av tillgångar under förutsättning att detta inte ger Dexia exklusiv eller gemensam kontroll över den enhet som tar emot tillskottet eller bildas genom fusionen.

Dexia ska informera kommissionen i förväg om alla förvärvsförslag, inklusive alla förslag som övervägs av företaget som Dexia har gemensam kontroll över.

3. a) Dexia ska endast bevilja lån till sina PWB-kunder till en RAROC-nivå (*risk-adjusted return on capital*) på lägst 10 procent. RAROC-beräkningen visar nettomarginalen efter skatt för kapitalet. I denna skrivelse med åtgärder gäller följande.
  - i) Bruttomarginalen är skillnaden mellan den marginal som faktureras kunden (uttryckt i baspunkter under referensräntan IBOR) och Dexias finansieringskostnad (uttryckt i baspunkter under referensräntan IBOR) uttryckt som internpriset.
  - ii) Internpriset ska avspegla Dexias beräknade kostnad för en ny finansiering med hänsyn till egenskaperna (löptid, tillgång till återfinansiering genom *covered bonds* osv.) hos lånen till PWB-kunder.
  - iii) Nettomarginalen är lika med bruttomarginalen minus i) alla typer av kostnader (allmänna omkostnader, lönekostnader, operativa kostnader, avskrivningar osv.) beräknade på grundval av observerade kostnader för verksamheten med lån till PWB-kunder, ii) en genomsnittlig riskkostnad beräknad för varje transaktion enligt Basel II-metoden (genomsnittlig riskkostnad på lång sikt) och iii) skatt. Kapitalet beräknas enligt Basel II-metoden.
- b) En oberoende expert ska utses enligt de bestämmelser som anges i punkt 17 nedan för att varje år kontrollera att
  - i) RAROC i den mening som avses i denna skrivelse med åtaganden och dess komponenter (kostnader för ny finansiering, allmänna utgifter, lönekostnader, driftskostnader, avskrivningar, riskkostnader, skatt osv.) avspeglar bidraget till koncernens lönsamhet från låneverksamheten för PWB-kunder,
  - ii) RAROC-beräkningen är korrekt, och
  - iii) metoden följs.
- c) Den oberoende experten ska en gång i halvåret kontrollera att åtagandet i punkt 3 a följs.
- d) Den oberoende experten ska ha tillgång till Dexias interna procedurregler där användningen av RAROC (i den mening som avses i denna skrivelse med åtaganden) förtydligas och ges allmän spridning. Experten ska ha tillgång till förteckningen över och villkoren för varje lån som Dexia har beviljat sina PWB-kunder.

4. Dexia ska minska beloppet av den finansiering som för närvarande står till det turkiska dotterbolaget DenizBanks förfogande till noll senast den 30 juni 2011 och åtar sig att inte bevilja det dotterbolaget någon ny koncernintern finansiering före den 31 december 2014.
5. Dexia ska minska andelen kortfristig finansiering i sin balansräkning och öka den genomsnittliga livslängden för sin långfristiga finansiering. Efterlevnaden av detta åtagande ska bedömas globalt genom tre kvantitativa indikatorer enligt följande.
- a) Dexia ska se till att kvoten "kortfristig finansiering/total balansräkning" är 30 procent den 31 december 2009, högst 23 procent den 31 december 2010, högst 20 procent den 31 december 2011, högst 14 procent den 31 december 2012, högst 13 procent den 31 december 2013 och högst 11 procent den 31 december 2014. Enligt detta åtagande ska kvoten också följas i årsgenomsnitt för hela referensperioden.

- b) Dexia ska förlänga löptiden på sin finansiering och minska löptidsgapet genom att upprätthålla den genomsnittliga livslängden för gruppens skulder (som de definieras i bilaga II till detta beslut) till lägst de nivåer som anges nedan:

(år)

31.12.2009	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

- c) Dexia ska öka andelen stabila finansieringskällor. En kvot ska beräknas där täljaren är lika med summan av finansieringen i form av *covered bonds*, finansieringen i form av kommersiell RCB- och PWB-inlåning och nämnaren är lika med summan av Dexia-koncernens samtliga tillgångar. Denna kvot, som var lika med 36 procent den 31 december 2009, ska vara minst 40 procent den 31 december 2010, minst 45 procent den 31 december 2011, minst 53 procent den 31 december 2012, minst 55 procent den 31 december 2013 och minst 58 procent den 31 december 2014.
6. Fram till den 31 oktober 2014 ska Dexia
- i) inte utnyttja sin ställning som en bank som omfattas av en statlig garanti för vissa åtaganden i sin marknadsföring gentemot andra tredjeparter än tredjepart som är förmånstagare, och
- ii) inte utnyttja garantin för rena arbitrage-transaktioner.
7. Dexia ska införa en rapporteringsväg för *Legacy Portfolio Management Division* senast den 30 juni 2010. De tillgångar som bokförs för denna rapporteringsväg ska avvecklas eller avyttras inom ramen för det åtagande som anges i punkt 13 n nedan. Detta gäller följande tillgångar: i) CSP/PSP-portföljerna (till ett belopp som beräknas till ungefär 134 miljarder euro den 31 december 2009), ii) portföljen av finansiella produkter (till ett belopp som beräknas till ungefär 10,7 miljarder euro den 31 december 2009), samt iii) portföljen av *non-core PWB loans* (till ett belopp som beräknas till ungefär 17 miljarder euro den 31 december 2009). Kapital som anskaffats av Dexia och som omfattas av finansieringsgarantin ska vara en integrerad del av denna rapporteringsväg.
8. Dexia ska begränsa följande belopp:

- a) Alla former av utdelningar från Dexia SA till sina aktieägare.
- b) Alla diskretionära förskottbetalningar eller räntebetalningar för hybridinstrument i Tier 1 eller instrument i Tier 2 i) som har utfärdats av enheter som Dexia har exklusiv kontroll över ii) som innehas av andra personer eller enheter än Dexia SA och dess dotterbolag, och iii) för vilka betalningen eller utövningen är diskretionär i enlighet med avtalsbestämmelserna för dessa instrument.

Begränsningen ska göras på ett sådant sätt att Core Tier 1 för Dexia-koncernen (beräknad med hänvisning till de senaste konsoliderade årsredovisningarna som har utarbetats i enlighet med IFRS redovisningsstandarder) efter utdelningen av den planerade betalningen (och med hänsyn till eventuella betalningar som blivit obligatoriska på grund av utbetalningen av en annan utdelning för aktier)

i) är minst det som anges nedan och

31.12.2009	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014
10,7 %	10,6 %	[...] %	[...] %	[...] %	[...] %

ii) fortsätter att lägst vara summan av

- i) 12,5 procent av de riskvägda tillgångarna (*risk weighted assets*) i *Legacy Portfolio Management Division* så som de definieras i punkt 7 ovan och
- ii) 9,5 procent av de riskvägda tillgångarna (*risk weighted assets*) i koncernens övriga verksamheter (*Core Division*).

Ovanstående åtagande

- i) påverkar inte villkoren på utdelningsbara vinstmedel (i den mening som avses i artikel 617 i den belgiska bolagslagen) på Dexias nivå,
  - ii) påverkar inte de transaktioner som Dexia har laglig skyldighet att utföra för hybridinstrument inom Tier 1 eller Tier 2 eller transaktioner som Dexia är skyldig att genomföra för sådana instrument till följd av avtal som ingåtts före den 1 februari 2010,
  - iii) kommer att revideras om det sker en betydande förändring av definitionen av kapitalbasmedelstillsyn och redovisningsstandarder som är tillämpliga på Dexia, och
  - iv) ska tillämpas på all utdelning som görs till och med den 31 december 2014.
9. Utan att det påverkar de transaktioner som Dexia enligt lag är skyldig att genomföra, eller de transaktioner som bolaget måste genomföra till följd av avtal som har ingåtts före den 1 februari 2010 för hybridinstrument inom Tier 1 eller Tier 2, ska Dexia fram till och med den 31 december 2011 avstå från att
- a) göra ränteutbetalningar för hybridinstrument i Tier 1 eller instrument i Tier 2 som innehas av andra personer eller enheter än Dexia SA och dess dotterbolag och för vilka betalningen är diskretionär i enlighet med avtalsbestämmelserna för dessa instrument,
  - b) godkänna eller att rösta för utbetalning av alla former av utdelningar av alla enheter som Dexia SA direkt eller indirekt har exklusiv kontroll över (däribland enheter som ägs till 100 procent) när en sådan utbetalning skulle medföra en skyldighet att betala ut ränta på hybridinstrument i Tier 1 eller instrument i Tier 2 som innehas av andra personer än Dexia SA och dess dotterbolag, samt
  - c) utöva en diskretionär möjlighet till förskottsbetalning för hybridinstrument i Tier 1 eller de instrument i Tier 2 som anges i första strecksatsen ovan.

Dexia SA ska avstå från att ge utdelning på sina aktier fram till och med den 31 december 2011. Detta förbud ska inte tillämpas på utdelning av vinster som helt och hållet hänförs till nya verksamheter, så länge som beloppet för dessa utdelningar i) är förenligt med punkt 8 och ii) motsvarar högst 40 procent av Dexia SA:s nettoresultat för räkenskapsåret 2009 när det gäller utdelningar som görs under 2010 och högst 40 procent av Dexia SA:s nettoresultat för räkenskapsåret 2010 när det gäller utdelningar som görs under 2011.

10. Dexia kommer att fortsätta att tillämpa de principer för ersättning som har utvecklats inom ramen för G-20 och nationella myndigheter för ersättning till medlemmar i styrelserna och ledningarna för Dexia och för Dexia-koncernens viktigaste operativa enheter.

11. Enligt den omstruktureringsplan som anmälades den 17 december 2009 ska Dexia göra följande:

- a) I fråga om policyn för nyproduktion, minska PWB-nyproduktionen till 12 miljarder euro 2009, 15 miljarder euro 2010 och 18 miljarder euro 2011–2014.
- b) Minska sina löpande kostnader med 15 procent fram till den 31 december 2012.
- c) I sin tradingverksamhet se till att man inte tar risker för egen räkning som inte är förenliga med målet om att återgå till lönsamhet på grundval av en försiktig förvaltning. Dexia ska därför minska sin tradingverksamhet (minskning med 44 procent av värdet på det årliga riskgenomsnittet, vilket var 126 miljarder 2008) och upphöra med tradingverksamhet för egen räkning från och med dagen för kommissionens beslut.
- d) Slutgiltigt med omedelbar verkan från och med den dag då kommissionen antar detta beslut avsäga sig den konvertibla obligation för Dexia BIL på 376 miljarder euro som Luxemburg har åtagit sig att teckna i september 2008.

Finansieringsgaranti

12. Dexias möjlighet att utnyttja de berörda medlemsstaternas garanti enligt tilläggsavtalet av den 14 oktober 2009 (nedan kallad *garantin*) ska begränsas enligt följande villkor:

- a) Dexias möjlighet att utnyttja garantin för samtliga inlåningsavtal som ingås från och med den 31 mars 2010 avskaffas.
- b) Dexias möjlighet att utnyttja finansieringsgarantin för samtliga kortfristiga emissioner (minst ett år) från och med den 31 maj 2010 avskaffas.
- c) Dexias möjlighet att utnyttja finansieringsgarantin för samtliga emissioner eller avtal som görs eller ingås från och med den 30 juni 2010 avskaffas.
- d) Det totala beloppet för de garanterade skulderna får inte vid någon tidpunkt överskrida 100 miljarder euro.
- e) Under den period som garantin tillämpas ska Dexia betala en ytterligare ersättning till staterna för det överskridande beloppet om följande gränser för garanterade skulder överskrids:

Tröskel/del (garanterade skulder i miljarder euro)	[60–70]	[70–80]	[80–100]
Ytterligare ersättning vid överskridande i baspunkter	+ 50	+ 65	+ 80

Avyttring och avveckling

13. Dexia ska avyttra tillgångar enligt den förteckning och tidplan som anges nedan:

- a) Avyttring eller börsintroduktion av de 70 procent som koncernen äger i det italienska dotterbolaget Crediop fram till den 31 oktober 2012. Enligt punkt 15 i meddelandet om omstrukturering av banker ska Dexia inte tvingas att avyttra sitt ägande i Crediop till ett alltför nedpressat pris (mindre än [...] gånger bokfört värde 2010 och 2011 samt [...] gånger bokfört värde 2012).
- b) Avyttring senast den 30 juni 2010 av Dexia Epargne-Pension (DEP), som är ett franskt dotterbolag till DIB (Dexia Insurance Belgium) och som är verksamt inom områdena för livförsäkring och social ingenjörskonst. Avyttringsavtalet undertecknades den 9 december 2009 och försäljningen skulle genomföras under första kvartalet 2010.
- c) Avyttring eller börsintroduktion senast den 31 december 2010 av de 51 procent som Dexia äger i AdInfo, ett dotterbolag som tillhandahåller IT-tjänster till lokala myndigheter i Belgien.
- d) Avyttring av Dexias ägande i SPE senast den 31 december 2010.

- e) Avyttring av Dexias innehav av 20 procent i Crédit du Nord. Denna avyttring genomfördes den 11 december 2009 (effektiv överföring av värdepapper och kontanta medel).
- f) Stängning under 2010 av ungefär 80 kontor i Belgien inom ramen för koncernens nya distributionsmodell.
- g) Följande verksamheter i RCB International ska upphöra:
- i) Avyttring av Experta Jersey, avyttring av Dexia PB Jersey, upphörande av PB-verksamheterna i Montevideo, upphörande med projektet för att utveckla PB i Singapore, upphörande med konsumentkreditprojektet i Ryssland, samt upphörande med verksamheterna i Dexia Asset Management (nedan kallade DAM) i länderna i Central- och Östeuropa. Avyttringen av Expertas förvaltningsverksamhet i Schweiz har genomförts under 2009 och början av 2010.
  - ii) Avyttring av Expertas förvaltningsverksamhet i Bahamas samt avyttring av Dexia BIL:s danska dotterbolag med verksamhet i tillgångsförvaltning, privatbankverksamhet samt marknads-/struktureringsverksamhet fram till den 31 december 2011.
- h) Avyttring eller börsintroduktion senast den 31 oktober 2012 av Dexias ägande i det slovakiska dotterbolaget Dexia Banka Slovensko (DBS). Enligt punkt 15 i meddelandet om omstrukturering av banker ska Dexia inte tvingas att avyttra DBS till ett alltför nedpressat pris (mindre än [...] gånger bokfört värde 2010 och [...] gånger bokfört värde 2011).
- i) Upphörande med och avveckling av följande internationella PWB-verksamheter:
1. Indien: avyttringen av enheten genomförd 2009.
  2. Schweiz (Dexia Public Finance Switzerland) och Sverige (Dexia Norden): nedläggning och likvidation senast den 31 december 2010.
  3. Mexiko, Australien och Japan: avveckling av balansräkningen och minskning av antalet anställda. Den mexikanska enheten stängdes år 2009 och dess tillgångar överfördes till DCL New York där de är under avveckling. Antalet anställda i Japan och Australien har halverats under 2009 och verksamheterna är under avveckling.
- j) Avyttring av FSA (slutförd den 1 juli 2009) och därefter avyttring av Dexias delar i Assured Guaranty (AGO) senast den 31 december 2011.
- k) Avyttring av koncernens ägande av 49 procent av Kommunalkredit Austria (KA). Denna avyttring genomfördes under fjärde kvartalet 2008.
- l) Avyttring eller börsintroduktion av Deniz Emeklilik, försäkringsdotterbolag till DenizBank, senast den 31 oktober 2012.
- m) Avyttring av Dexias innehav av 60 procent i Dexia Sabadell senast den 31 december 2013.
- n) Påskyndad avyttring av Dexias obligationsportfölj upp till [10–20] miljarder euro per år under 2010 och 2011, [5–15] miljarder euro till [10–20] miljarder euro 2012, [0–10] till [5–15] miljarder euro per år 2013 och 2014.
- o) Enligt den omstruktureringsplan som anmälades den 17 december 2009 ska verksamheterna i samband med *Standby Bond Purchase Agreements* (SBPA) och *Tender Option Bonds* (TOB) (Förenta staterna/Kanada) avvecklas.

De åtaganden om avyttring som anges i punkterna a–n ska anses vara uppfyllda när Dexia och förvärvaren har ingått ett bindande och slutligt avtal (det vill säga ett avtal som Dexia inte ensidigt kan säga upp utan att betala en straffavgift) om avyttring av Dexias hela ägande i den berörda enheten eller tillgången, även om samtliga tillstånd eller förklaringar om att inte göra invändningar från behöriga tillsynsmyndigheter ännu inte har utfärdats när avtalet undertecknas.

14. Avyttringarna av de tillgångar som beskrivs i punkt 13 samt avskrivningen av tillgångar och skulder i Dexia ska ge följande resultat:

- a) Dexias sammanlagda balansräkning ska minska med 35 procent fram till den 31 december 2014 jämfört med den 31 december 2008, på de villkor och enligt de redovisningsstandarder som beskrivs i de ytterligare åtgärder i Dexias omstruktureringsplan som anmälde till kommissionen den 17 december 2009. I absolut värde ska balansräkningen sammanlagt minska från 651 miljarder euro den 31 december 2008 till 580 miljarder euro den 31 december 2009, till [510–550] miljarder euro den 31 december 2010, till [485–545] miljarder euro den 31 december 2011, till [425–490] miljarder euro den 31 december 2012, till [405–465] miljarder euro den 31 december 2013 samt till 427 miljarder euro den 31 december 2014, det vill säga en minskning med 224 miljarder euro. Dessa belopp ska korrigeras för värdeutvecklingen på marknaden för derivat som ingår i Dexias balansräkning, om denna utveckling skiljer sig från vad som beskrivs i Dexias omstruktureringsplan och under förutsättning att denna skillnad inte leder till en avsevärd ökning av det teoretiska beloppet för dessa derivat.
- b) Den sammanlagda balansräkningen för *Core Division* ska ligga på [390–410] miljarder euro den 31 december 2010, [385–415] miljarder euro den 31 december 2011, [345–380] miljarder euro den 31 december 2012, [335–365] miljarder euro den 31 december 2013 samt 353 miljarder euro den 31 december 2014, det vill säga en minskning med ungefär 45 procent jämfört med koncernens sammanlagda balansräkning den 31 december 2008. Den årliga utvecklingen av balansräkningen för verksamheterna i *Core Division* respektive *Legacy Portfolio Management Division* ska följa beskrivningen i bilaga II till detta beslut.

Ombud med ansvar för avyttringen

15. a) Om något av de åtaganden om avyttring av tillgångar som anges i punkterna 13 a, 13 c, 13 d, 13 h, 13 l eller 13 m inte har uppfyllts inom de fastställda tidsfristerna och om kommissionen inte har godkänt ett alternativt åtagande, ska de franska, belgiska och luxemburgska myndigheterna överlämna en förteckning till kommissionen för förhandsgodkännande över en till tre personer som har valts ut i överenskommelse med Dexia för att utnämnas till ombud med ansvar för att genomföra dessa avyttringar.
- b) Ombudet med ansvar för avyttringen ska vara oberoende och ha den kompetens som krävs och får inte befinna sig i intressekonflikt under utövandet av sitt uppdrag.
- c) Kommissionen kan godkänna eller avvisa den eller de föreslagna ombuden. Om kommissionen avvisar den eller de föreslagna ombuden med ansvar för avyttringen ska de franska, belgiska och luxemburgska myndigheterna inom en månad från meddelandet om avvisandet lämna förslag på en till tre nya kandidater som kommissionen kan godkänna eller avvisa. Om kommissionen slutligen avvisar alla föreslagna kandidater ska kommissionen själv utse ett ombud som Dexia ska utse eller vara med och utse på grundval av ett uppdrag som har godkänts av kommissionen.
- d) De franska, belgiska och luxemburgska myndigheterna förbinder sig att se till att Dexia beviljar ombudet med ansvar för avyttringen de befogenheter som krävs och som är lämpliga
  - i) för att genomföra avyttringen av de tillgångar som anges i punkt a (inbegripet alla befogenheter som krävs för att upprätta de handlingar som behövs för att genomföra avyttringen), och
  - ii) för att vidta alla åtgärder eller göra alla förklaringar som krävs för att genomföra avyttringen, inbegripet utnämning av konsulter som ska delta i avyttringsprocessen.
- e) Ombudet med ansvar för avyttringen ska i köpe- och försäljningsavtal införa gängse och rimliga villkor som ombudet anser vara lämpliga för att avsluta försäljningen under året efter sin utnämning till ombud. Ombudet med ansvar för avyttringen ska genomföra försäljningsprocessen på ett sätt som garanterar en avyttring [...].
- f) Dexia ska stå för kostnaderna för ombudet med ansvar för avyttringen.

Genomförande

16. Om det blir en förändring i kontrollen av Dexia kan kommissionen besluta att samtliga eller vissa av de åtaganden som anges ovan inte längre ska tillämpas. Kommissionen ska ta hänsyn till den planerade utvecklingen av lönsamheten och konkurrensen och framför allt tillämpa principen att en stödmottagares försäljning till en konkurrent i sig är en slags kompensation för en eventuell snedvridning av konkurrensen.

17. a) De belgiska, franska och luxemburgska myndigheterna ska senast en månad efter detta slutgiltiga beslut, överlämna en förteckning till kommissionen över en till tre personer som har valts ut i överenskommelse med Dexia för att nomineras som oberoende expert med ansvar för att i detalj kontrollera tillämpningen av de åtaganden som görs ovan, för förhandsgodkännande.
- b) Den oberoende experten ska ha den kompetens som krävs och får inte befinna sig i intressekonflikt under utövandet av sitt uppdrag.
- c) Kommissionen kan godkänna eller avvisa den eller de föreslagna oberoende experterna. Om kommissionen avvisar den eller de föreslagna oberoende experterna ska de belgiska, franska och luxemburgska myndigheterna inom en månad från meddelandet om avvisandet lämna förslag på en till tre nya kandidater som kommissionen kan godkänna eller avvisa.
- d) Om kommissionen slutligen avvisar samtliga föreslagna kandidater ska kommissionen utse en oberoende expert.
- e) Dexia ska stå för kostnaderna för den oberoende expertens tjänster.
18. a) Kommissionen ska under hela den period som omfattas av omstruktureringsplanen ha obegränsad tillgång till den information som krävs för att genomföra sitt beslut om att godkänna omstruktureringsplanen. Kommissionen får efter överenskommelse med de belgiska, franska och luxemburgska myndigheterna vända sig direkt till Dexia för att få de förklaringar och förtydliganden som krävs. De belgiska, franska och luxemburgska myndigheterna samt Dexia ska samarbeta fullständigt i fråga om de verifikationer som kommissionen eller, i förekommande fall, den oberoende experten efterfrågar.
- b) Den oberoende experten ska i samarbete med Dexia varje halvår översända en rapport till kommissionen om genomförandet av de åtaganden som anges ovan. Denna rapport ska omfatta en detaljerad beskrivning av hur omstruktureringsplanen har genomförts, särskilt i fråga om i) den minskning av balansräkningen som anges i punkt 14, ii) de likviditets- och finansieringskvoter som anges i punkt 5, iii) efterlevnaden av åtagandet i punkt 3 i fråga om RAROC under det gångna halvåret, iv) de avyttringar och nedläggningar av verksamheter som anges i punkt 13, inklusive dagen för avyttringen eller nedläggningen, avyttringsvärdet, de positiva eller negativa värden som realiserats samt detaljerade uppgifter om de åtgärder som återstår att vidta enligt omstruktureringsplanen. Rapporten ska också omfatta de komponenter som ingår i kostnaden för och beräkningen av den RAROC (punkt 3) som ska tillämpas för nästa halvår, efter överlämnandet av rapporten. Denna rapport ska överlämnas senast en månad efter det att halvårsrapporterna har offentliggjorts och efter det att årsräkenskaperna har godkänts och under alla omständigheter före den 1 oktober och den 30 april varje år.
- c) Om den oberoende experten i sin rapport, som överlämnas före den 1 oktober varje år, identifierar risker för att de årliga mål som anges ovan inte kommer att uppnås vid det aktuella årets utgång, ska de belgiska, franska och luxemburgska myndigheterna senast månaden efter rapportens överlämnande till kommissionen anmäla vilka åtgärder som planeras för att Dexia ska kunna uppnå målen med lämpliga medel före årets utgång.
- d) Om den oberoende experten i sin rapport, som överlämnas före den 30 april varje år, konstaterar att de årliga mål som anges ovan inte har uppnåtts, ska de belgiska, franska och luxemburgska myndigheterna senast en månad efter rapportens överlämnande till kommissionen anmäla vilka åtgärder som planeras för att Dexia ska uppnå dessa mål före den 30 juni innevarande år med lämpliga medel.
19. Om de åtgärder som avses i punkterna 18 c och 18 d inte meddelas inom den angivna tidsfristen eller om målen inte uppnås före den 30 juni (i förekommande fall för de åtgärder som meddelats efter den rapport som ska läggas fram före den 30 april), får kommissionen med tillämpning av bestämmelserna i förordning (EG) nr 659/1999 på nytt inleda det formella granskningsförfarandet. [...]

Översyn av åtagandena

20. Kommissionen kan på grundval av en tillräckligt väl motiverad ansökan från Frankrike, Belgien och Luxemburg
- a) ge Dexia tillstånd att skjuta upp avyttringen av en eller flera av de tillgångar som anges i punkt 13,
- b) ge Dexia tillstånd att i stället för att avyttra en eller flera tillgångar som anges i punkt 13 avyttra andra tillgångar som motsvarar en likvärdig andel av Dexia balansräkning,

- c) besluta att ett eller flera åtaganden inte längre ska tillämpas,
- d) ta hänsyn till Dexias förmåga att täcka sitt finansieringsbehov på kort sikt genom att mobilisera de tillgångsreserver som får användas i repor om någon av indikatorerna i punkt 5 inte kommer att uppnås.
21. Kommissionen kan fatta något av de beslut som anges ovan om den anser att detta är nödvändigt för att till exempel upprätthålla en effektiv konkurrens på marknaden eller återställa den finansiella stabiliteten vid en långvarig finansiell eller ekonomisk kris, eller om den ekonomiska utvecklingen, särskilt växelkurser eller redovisnings- eller tillsynsregler, motiverar det.

Konkurrens och öppenhet i fråga om banklån till lokala myndigheter

22. För att ytterligare öka konkurrensen och öppenheten i verksamheten med banklån till lokala myndigheter åtar sig Frankrike att se till att de lokala myndigheterna utvecklar sina metoder för att konkurrensutsätta transaktioner för att förse sig med pengar eller kapital.

Staten kommer att utfärda uttryckliga rekommendationer om detta till de lokala myndigheterna före utgången av 2010 både i fråga om bankfinansiering och på området för komplexa finansiella produkter.

Tyngdpunkten i rekommendationerna kommer att ligga på det inneboende ekonomiska intresset i sektorn, genomförandet av konkurrensutsatta upphandlingar och olika praktiska metoder för att genomföra dessa åtgärder. I de rekommenderade goda metoderna ska det anges att upphandlingen av de största lånen ska vara offentlig.

De organ som har till uppgift att ge stöd och råd till framför allt lokala myndigheter ska uppmärksammas på dessa rekommendationer. Om dessa rekommendationer visar sig inte vara tillräckliga för att garantera att de lokala myndigheternas upphandlingar av bankfinansiering generellt genomförs på ett öppet och icke-diskriminerande sätt före 2013 åtar sig Frankrike att lägga fram förslag till lagstiftning om detta.

23. För att ytterligare öka konkurrensen och öppenheten i fråga om banklån till lokala myndigheter har den belgiska regeringen i överenskommelse med regionerna åtagit sig att kontrollera att de upphandlande myndigheterna offentliggör meddelanden om tidigare upphandlingar i fråga om finansiering av lokala myndigheter.
-

BILAGA II

1. Utveckling av balansräkningen för verksamheterna i *Core Division* och *Non-Core* inbegripet divisionsintern finansiering

(miljarder euro)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Summa tillgångar, Core	419	[390–410]	[385–415]	[345–380]	[335–365]	353
Summa tillgångar, Non-core	162	[120–140]	[100–120]	[80–110]	[70–100]	79

2. Sammanlagd konsoliderad balansräkning för koncernen

(miljarder euro)

2008.12.31	2009.12.31	2010.12.31	2011.12.31	2012.12.31	2013.12.31	2014.12.31
651	580	[510–550]	[485–545]		[405–465]	427

3. Definition av RAROC i punkt 3 a i åtagandena

RAROC ska beräknas med följande formel

$$EC_{t=0} = \sum_{t=1}^T \frac{(Revenues_t - EL_t - Costs_t) \times (1 - taxes) + (EC_{t-1} - EC_t)}{(1 + RAROC)^t}$$

där

Revenues = intäkter

EC = ekonomiskt kapital

EL = förväntad förlust

Costs = kostnader som hänförs till transaktionen inom ramen för verksamheten

Taxes = skatter

4. Definition av kortfristig finansiering av koncernen som omfattas av punkt 5 a i åtagandena

Den kortfristiga finansiering som avses i punkt 5 a omfattar alla former av återköpsavtal (repör) (med centralbanker, bilaterala avtal eller trepartsavtal), bankcertifikat och företagscertifikat, deposter, fiduciärska insättningar, centralbanksinlåning och annan institutionell finansiering. Denna finansiering ska övervakas av ett kompetenscentrum för likviditet inom koncernen och dess sammansättning ska bestämmas genom regler som ska överlämnas till den oberoende experten.

5. Definition av de skulder i koncernen som omfattas av punkt 5 b i åtagandena

De av koncernens skulder som avses i punkt 5 b omfattar

- i) den långsiktiga stocken av samtliga *covered bonds* som emitterats av koncernen och av emissioner i EMTN-format (garanterade, icke garanterade och placerade på interbankmarknaden eller via privatbanksnätverket),
- ii) den kortsiktiga stocken av samtliga finansieringar med kort löptid i koncernens balansräkning.

KOMMISSIONENS BESLUT

av den 27 april 2010

om det statliga stöd som Belgien beslutat att bevilja omstruktureringen av Oostende fiskauktion

(Statligt stöd C 30/08 [f.d. NN 21/08])

[delgivet med nr K(2010) 2520]

(Endast de franska och nederländska texterna är giltiga)

(Text av betydelse för EES)

(2010/607/EU)

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktions-
sätt, särskilt artikel 108.2 första stycket,

med beaktande av avtalet om Europeiska ekonomiska sam-
arbetsområdet ⁽¹⁾, särskilt artikel 62.1 a,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 659/1999 av den
22 mars 1999 om tillämpningsföreskrifter för artikel 93 i EG-
fördraget ⁽²⁾, särskilt artiklarna 7.5 och 14,

efter att i enlighet med första stycket i artikel 108.2 i fördraget
om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) ⁽³⁾ ha
gett berörda parter tillfälle att yttra sig ⁽⁴⁾ och med beaktande
av dessa synpunkter, och

av följande skäl:

1. FÖRFARANDE

(1) Genom en skrivelse av den 16 februari 2006 inkom ett
klagomål till kommissionen om stöd som de belgiska
myndigheterna beviljat Oostende fiskauktion, vilket regi-
strerades med nummer CP 40/06. Den 31 juli 2007
inkom ytterligare ett klagomål i samma ärende.

(2) Genom skrivelser av den 13 mars 2006, den 26 juni
2006 och den 11 juli 2007 anmodade kommissionen
de belgiska myndigheterna att inkomma med upplys-
ningar om stödåtgärderna, och de belgiska myndighe-
terna svarade genom skrivelser av den 11 maj 2006,
den 20 oktober 2006 och den 27 november 2007.

⁽¹⁾ EGT L 1, 3.1.1994, s. 3.

⁽²⁾ EGT L 83, 27.3.1999, s. 1.

⁽³⁾ Med verkan från och med den 1 december 2009 har artiklarna 87
och 88 i EG-fördraget ersatts av respektive artikel 107 och 108 i
EUF-fördraget. Innehållet i bestämmelserna är dock i sak oförändrat.
I detta beslut bör hänvisningar till artiklarna 107 och 108 i EUF-
fördraget i förekommande fall förstas som hänvisningar till artik-
larna 87 och 88 i EG-fördraget.

⁽⁴⁾ EUT C 238, 17.9.2008, s. 12.

(3) Efter att ha granskat de upplysningar och handlingar som
de belgiska myndigheterna tillhandahållit, underrättade
kommissionen den 3 juli 2008 de belgiska myndighe-
terna om sitt beslut att inleda det förfarande som anges
i artikel 108.2 i EUF-fördraget och artikel 6 i förordning
(EG) nr 659/1999.

(4) Genom en skrivelse av den 16 juli 2008 överlämnade de
belgiska myndigheterna vissa handlingar till kommissio-
nen om den privatisering av Oostende fiskauktion som
planeras av staden Oostende.

(5) Genom en skrivelse av den 25 juli 2008 begärde de
belgiska myndigheterna förlängning till och med den
8 september 2008 för att inkomma med sina komment-
arer. Förlängningen beviljades den 4 augusti 2008.

(6) Genom en skrivelse av den 8 september 2008 lämnade
de belgiska myndigheterna in sina kommentarer avseende
beslutet om att inleda det formella granskningsförfaran-
det.

(7) Kommissionens beslut att inleda det officiella gransk-
ningsförfarandet har offentliggjorts i *Europeiska unionens
officiella tidning* ⁽⁵⁾. Kommissionen uppmanade berörda
parter att inkomma med sina synpunkter inom en månad
från dagen för offentliggörandet.

(8) Kommissionen höll ett möte med de belgiska myndighe-
terna den 9 oktober 2008. Under mötet lämnade de
belgiska myndigheterna upplysningar om hur privatiser-
ingen av fiskauktionen skulle genomföras.

(9) Kommissionen har mottagit synpunkter från följande be-
rörda tredje parter: European Association of Fishing Ports
and Auctions (EAFPA), Nationaal Overleg Visafslagen
(NOVA), Flanders Ship Repair, Zeebrugse Vis Promotie
vzw (ZVP), Grimsby Fish Market, Zeebrugse Visveiling
(ZV), European Fish Centre (EFC) och fartygsreparations-
företaget Gardec.

⁽⁵⁾ Se fotnot 4.

- (10) Genom en skrivelse av den 4 november 2008 översände kommissionen synpunkterna till Belgien, som gavs tillfälle att bemöta dem. Belgien yttrade sig inte över synpunkterna från berörda tredje parter.
- (11) Den 8 september 2009 utfärdade kommissionen, genom en skrivelse med referensnummer K(2009) 6907, ett föreläggande att inkomma med upplysningar i enlighet med artikel 10.3 i förordning (EG) nr 659/1999 och krävde fullständiga svar på frågorna i skrivelserna av den 13 mars 2006, den 26 juni 2006 och den 11 juli 2007 samt i beslutet om att inleda det formella granskningsförfarandet.
- (12) Genom en skrivelse av den 7 oktober 2009 begärde de belgiska myndigheterna förlängning till och med den 9 november 2009 för att lämna upplysningarna. Förlängningen beviljades den 9 oktober 2009. I sin skrivelse begärde de belgiska myndigheterna även att kommissionen skulle sända dem synpunkterna från tredje parter. Samtidigt som kommissionen beviljade förlängningen sände den på nytt synpunkterna från tredje parter till de belgiska myndigheterna tillsammans med en kopia av skrivelsen av den 4 november 2008.
- (13) Genom en skrivelse av den 22 oktober 2009 informerade de belgiska myndigheterna kommissionen om att de aldrig hade mottagit kommissionens skrivelse av den 4 november 2008. Av detta skäl begärde de ytterligare en månad för att yttra sig över synpunkterna från tredje parter.
- (14) Genom en skrivelse av den 5 november 2009 beviljade kommissionen de belgiska myndigheterna en förlängning av fristen till och med den 27 november 2009 för att ge dem möjlighet att svara på synpunkterna från tredje parter.
- (15) De belgiska myndigheterna inkom med svar på föreläggandet att inkomma med upplysningar och lämnade även ytterligare upplysningar om privatiseringen av fiskauktionen.
- (16) Genom en skrivelse av den 30 november 2009 yttrade Belgien sig över synpunkterna från tredje parter.
- (17) Oostende fiskauktion, som ursprungligen var en statligt ägd auktion, hade i årtal varit väldigt fragmenterad och – enligt de belgiska myndigheterna – illa förvaltat. Verksamheten gick dåligt. Mellan 1991 och 2001 hade dess andel av de fiskfångster som landades i belgiska hamnar minskat från omkring 37 % till 20 % ⁽⁶⁾. Mellan 1997 och 2001 föll omsättningen från 20 550 000 euro till 13 440 000 euro ⁽⁷⁾ och under många år (inbegripet 2001) hade staden Oostende (nedan kallad *staden*) årligen registrerat en genomsnittlig förlust på 1 850 000 euro för fiskauktionen.
- (18) År 2001 måste staden välja mellan att lägga ner fiskauktionen eller omstrukturera den. Den 23 november 2001 beslutade staden att omstrukturera Oostende fiskauktion och grunda ett autonomt kommunalt bolag enligt belgisk rätt, med staden som ensam ägare.
- (19) Beslutet att omstrukturera auktionen grundade sig på en finansplan, som innehöll en enda (positiv) hypotes, och en affärsplan på två sidor, som utarbetats av HAMA Consult NV. I dessa handlingar anges att fiskauktionen kunde bli lönsam inom nio år, förutsatt att den omvandlades till en separat juridisk enhet och erhöll ett startkapital på 250 000 000 belgiska franc (omkring 6,2 miljoner euro), som skulle utbetalas över en period av fem år. Detta separata bolag fick namnet Autonoom Gemeentebedrijf Vismijn Oostende (nedan kallat AGVO). AGVO övertog den finansiella bördan för återbetalningen av olika banklån som tagits av f.d. Oostende fiskauktion.

2.1 BOLAGSSTRUKTUR

2.1.1 AGVO

- (20) Den 23 november 2001 ⁽⁸⁾ grundade staden, som det anges ovan i skäl 18, det autonoma kommunala bolaget AGVO i syfte att omstrukturera fiskauktionen. Ett autonomt kommunalt bolag är en separat juridisk enhet som grundats enligt artikel 261 i den nya kommunallagen i syfte att sköta förvaltningen av andra kommunala institutioner och tjänster än de allmänna kommunala tjänsterna, med fokus på institutioner eller tjänster av kommersiell eller industriell karaktär som förvaltas enligt industriella och kommersiella metoder.
- (21) När det gäller aktieinnehav såväl som förvaltningsorgan måste staden, i egenskap av den kommun som grundat bolaget, enligt lag inneha en majoritet av rösterna. Staden innehar 100 % av aktierna i AGVO och utser i enlighet med AGVO:s bolagsordning samtliga styrelseledamöter. En majoritet av styrelseledamöterna måste vara ledamöter i stadsfullmäktige.

2. OMSTRUKTURERINGEN AV OOSTENDE FISK-AUKTION 2001

- (17) Oostende fiskauktion, som ursprungligen var en statligt ägd auktion, hade i årtal varit väldigt fragmenterad och – enligt de belgiska myndigheterna – illa förvaltat. Verksamheten gick dåligt. Mellan 1991 och 2001 hade dess andel av de fiskfångster som landades i belgiska hamnar

⁽⁶⁾ De Belgische Zeevisserij – Anvoer en Besomming 2007, Vlaamse overheid, Departement Landbouw en Visserij (http://www2.vlaanderen.be/landbouw/downloads/vis/aanvoer_besomming_2007.pdf), s. 12.

⁽⁷⁾ Vlaamse overheid, Departement Landbouw en Visserij, Jaaroverzicht Zeevisserij 1998, 1999, 2000 en 2001 (<http://lv.vlaanderen.be/nlapps/docs/default.asp?fid=122>).

⁽⁸⁾ Staden bildade AGVO den 23 november 2001. Den 14 mars 2002 godkändes stadens beslut av den flamländska ministern för inre frågor.

- (22) AGVO har för närvarande åtminstone två helägda dotterbolag: NV Exploitatie Vismijn Oostende (nedan kallat EVO) och NV Pakhuizen (nedan kallat Pakhuizen).

2.1.2 EVO

- (23) EVO grundades den 8 augusti 2002 för att sköta driften av auktionen och all tillhörande verksamhet. EVO fick ett startkapital på 371 840 euro. Kapitalet fördelades på 15 000 lika aktier utan nominellt värde mellan AGVO, som innehade 14 999 aktier, och stadsfullmäktigeledamot Miroir, som innehade 1 aktie.
- (24) EVO leds av en styrelse. Styrelseledamöterna utses av aktieägarna för en period av sex år, med möjlighet till förlängning. Med beaktande av aktiefördelningen kontrolleras EVO fullständigt av AGVO.

2.1.3 PAKHUIZEN

- (25) Pakhuizen bildades 1988 av fartygsägare för att förvalta lös och fast egendom. År 2005 övertogs Pakhuizen av AGVO som förvärvade samtliga aktier i bolaget för ett belopp om 350 000 euro.
- (26) Pakhuizen leds av en styrelse. Styrelseledamöterna utses av aktieägarna för en period av sex år, med möjlighet till förlängning. Sedan 2005 ägs och kontrolleras Pakhuizen av AGVO.

2.2 BOLAGENS UPPGIFTER

2.2.1 AGVO

- (27) Enligt bolagsordningen har AGVO anförtrots uppgifter som av de belgiska myndigheterna betecknas som uppgifter av allmänt intresse samt kommersiella uppgifter. De "allmännyttiga uppgifterna" utför AGVO självt, medan de "kommersiella uppgifterna" utförs av de helägda dotterbolagen EVO och sedan 2005 Pakhuizen.
- (28) När det gäller de "allmännyttiga uppgifterna" har de belgiska myndigheterna angett att AGVO anförtrots att förvalta fiskehamnen i Oostende (vilket omfattar förvaltning och underhåll av det allmänna och det privata området inom fiskehamnens gränser), kontrollera den fisk som landas och är avsedd för konsumtion, fastställa avgifter på auktionspriserna och samtidigt kontrollera att mervärdesskatt betalas för den landade fångsten, sköta slussen mellan kanalen och fiskekajen (som inte endast används

av fiskefartyg), sköta pr-funktioner för de lokala myndigheterna samt renovera och tillhandahålla byggnader för offentliga och halvoffentliga institutioner såsom regionen Flandern, provinsen Västflandern etc.

2.2.2 EVO

- (29) EVO sköter verksamheten vid Oostende fiskauktion. Detta innebär främst att sköta ledningen och driften av fiskauktionen samt att hyra ut lager och utföra annan tillhörande verksamhet. I samband med auktionsverksamheten tar EVO ut en auktionsavgift på 6 % av priset. Köparna betalar en provision på 1–3 % och bär kostnaden för hyran av fiskekassar. Det är inte känt hur mycket de betalar för det sistnämnda.
- (30) EVO ger även lån till de fartygsägare som är kunder. På senare tid har en del av lånen beviljats till räntan Euribor (Euro Interbank Offered Rate) + 2 %. Det förefaller emellertid som om inte alla lån har beviljats på dessa villkor. Som motprestation för lånen måste fartygsägarna sälja sin fisk på auktionen i Oostende.
- (31) EVO tillhandahåller dessutom vissa lättnader för fartygsägarna, såsom att stå för en del av eller hela kostnaden för kyltransporter.

2.2.3 PAKHUIZEN

- (32) Pakhuizens verksamhet är främst inriktad på att bygga om, restaurera, renovera, (återupp)bygga, demontera, exploatera, förvalta och hyra ut fast egendom.

2.3 STÖDÅTGÄRDER

2.3.1 STARTKAPITAL OCH KAPITALÖKNINGAR

- (33) När AGVO grundades, det vill säga den 23 november 2001, beviljades det ett startkapital av staden på 250 miljoner belgiska franc (6 179 338,12 euro), vilket skulle utbetalas genom lika stora årliga delutbetalningar under en period av fem år. Sedan 2002 har utbetalningar av startkapitalet gjorts vid sex tillfällen till ett belopp av sammanlagt 3 596 665,62 euro: 619 734 euro betalades ut den 28 juni 2002, 570 155 euro den 26 juni 2003, 570 155 euro den 25 juni 2004 och 570 155 euro den 26 juni 2005. I sina kommentarer med anledning av det formella granskningsförfarandet angav Belgien att ytterligare två utbetalningar på 619 734 euro gjordes 2006 och 2007. Såvitt kommissionen känner till har AGVO ännu inte begärt utbetalning av återstående startkapital, dvs. 2 582 672,5 euro.

(34) De belgiska myndigheterna har angett att AGVO delvis har använt startkapitalet för "allmännyttiga ändamål" och för återbetalning av kapital och ränta på kortfristiga banklån. Startkapitalet har även använts för att köpa aktier i Pakhuizen. Slutligen har det använts för startkapital till EVO och för beviljande av lån till EVO, vilka senare (den 31 december 2004, den 31 december 2005 och den 21 december 2007) omvandlades till kapital genom efterskänkning av skulder.

(35) När EVO grundades, det vill säga den 8 augusti 2002, erhöll detta företag ett startkapital på 371 840,29 euro. Därefter har AGVO ökat EVO:s kapital genom efterskänkning av skulder. Den 31 december 2004 ökades kapitalet med 1 387 044 euro, den 31 december 2005 med 710 000,75 euro och den 21 december 2007 med 1 500 114,96 euro. AGVO har tillhandahållit EVO ett kapital på sammanlagt 3 969 000 euro.

(36) Även om de belgiska myndigheterna har underrättat kommissionen om att EVO:s startkapital hade ökat och uppgick till 2 468 885 euro den 31 december 2006, har de inte underrättat kommissionen om den särskilda formen för kapitalökningarna. Det var genom synpunkterna från tredje parter som kommissionen uppmärksammades på kapitalökningen av den 21 december 2007 och den omständigheten att kapitalökningarna har skett genom efterskänkning av skulder. Belgien har inte kommenterat denna del av synpunkterna från tredje parter.

2.3.2 LÅNEGARANTIER

(37) Utöver startkapitalet har staden bistått såväl AGVO som EVO genom att kostnadsfritt tillhandahålla garantier för privata lån.

(38) AGVO beviljades garantier för tre lån den 26 mars (609 379,40 euro), den 23 april 2004 (2 117 500 euro) och den 22 april 2005 (550 000 euro) till ett sammanlagt belopp av 132 199 987 belgiska franc (3 276 879 euro).

(39) Lånegarantierna för EVO beviljades den 28 juni och den 27 september 2002. Enligt de uppgifter som lämnats av de belgiska myndigheterna tecknade EVO sist och slutligen inte dessa lån. Den 23 april 2004 och den 22 april 2005 tillhandahöll staden återigen kostnadsfria lånegarantier för EVO. Dessa lån tecknades och uppgick till

145 505 820 belgiska franc (3 606 995 euro). Utan att ange något datum har de belgiska myndigheterna uppgett att staden även har garanterat ytterligare ett lån på 78 000 euro. Eftersom denna upplysning lämnades i de belgiska myndigheternas kommentarer av den 4 september 2008 och de föregående kommentarerna var daterade den 23 november 2007, antar kommissionen att denna ytterligare garanti tillhandahölls under den perioden.

(40) AGVO har också tillhandahållit EVO kostnadsfria garantier för två lån på ett sammanlagt belopp av 600 000 euro. Inga uppgifter har lämnats om tidpunkten för beslutet att bevilja de kostnadsfria garantierna. Eftersom EVO grundades den 22 augusti 2002 och de handlingar där de belgiska myndigheterna nämner de båda lånen avsåg situationen den 3 augusti 2006, antar kommissionen emellertid att garantin tillhandahölls under den perioden.

2.3.3 MARK OCH BYGGNADER

(41) Enligt artikel 30 i bolagsordningen av den 23 november 2001 har AGVO exklusiv rätt att kostnadsfritt nyttja marken och byggnaderna i Oostendes fiskehamn⁽⁹⁾.

(42) I artikel 30 i bolagsordningen anges också att staden i ett senare skede kan överlåta äganderätten (eller andra rättigheter) avseende marken och byggnaderna till AGVO.

(43) Detta skedde den 26 mars 2004, när staden tillsköt medel till AGVO genom överlåtelse av fast egendom i form av olika byggnader belägna i Oostendes fiskehamn på en areal motsvarande 57 500 m². Tillskottet värderades till det bokförda värdet i kommunens bokföring, dvs. 14 891 524 euro. Överlåtelsen avsåg endast byggnader (fiskeauktionen, kontor och lagerutrymmen) och inte den mark som byggnaderna står på. Själva marken nyttjas av staden på grundval av en tills vidare gällande koncession från regionen Flandern, som äger marken. AGVO hade fortfarande exklusiv rätt att nyttja marken på grundval av artikel 30 i bolagsordningen.

⁽⁹⁾ "De Stad Oostende kan aan het AG Vismijn Oostende de volle eigendom, respectievelijk de bestaande zakelijke rechten en beheersrechten overdragen van de goederen die zich bevinden binnen of behoren bij het in artikel 3.1 omschreven Visserhavengebied of die nodig en/of nuttig zijn voor de realisatie van de doelstelling van het AG Vismijn Oostende [...]. In afwachting van de overdracht van de onroerende goederen krijgt het AG Vismijn Oostende het uitsluitend recht deze goederen zonder vergoeding te gebruiken."

- (44) I överlåtelsen av fast egendom av den 26 mars 2004 ingick byggnader på 14 754 m² som omfattades av ett långsiktigt hyresavtal mellan staden och Pakhuizen, vilket ingåtts med staden redan 1989 för en period av 45 år. Enligt avtalet ska Pakhuizen betala en symbolisk avgift på 1 000 belgiska franc (25 euro) per år för att få nyttja byggnaderna. I gengäld ska Pakhuizen enligt avtalet på egen bekostnad och utan rätt till ersättning renovera de lagerlokaler som omfattas av det långsiktiga hyresavtalet så att de uppfyller framtida föreskrifter. Efter det att byggnaderna har varit uthyrda i 27 år (år 2016) kommer staden att varje år erhålla 50 % av Pakhuizens årliga nettovinst. De belgiska myndigheterna har angett att Pakhuizen inte har fullgjort sina skyldigheter och att lagerlokalerna i fråga inte har restaurerats i enlighet med kraven i avtalet, åtminstone inte före 2005. De belgiska myndigheterna har emellertid angett att efter det att AGVO hade förvärvat aktierna i Pakhuizen användes 257 872 euro 2005 och 68 816 euro 2006 för renoverings- och underhållsarbeten. Det exakta beloppet av kostnaderna för de arbeten som utfördes 2007 är inte känt.
- (45) Från och med den 26 mars 2004, den dag då staden överlät äganderätten till byggnaderna till AGVO, ersatte AGVO staden som avtalspart i det långsiktiga hyresavtalet med Pakhuizen. AGVO erhöll därigenom rätt att ta ut 25 euro per år samt att efter 27 år erhålla 50 % av Pakhuizens årliga nettovinst.
- (46) Belgien har angett att de 57 500 m² som AGVO däri-genom förfogade över omfattar följande:
- 13 600 m² används av dotterbolaget EVO som fiskeauktionsbyggnad, arbetsområde/hangar och administrativ byggnad.
  - 14 754 m² hyrs ut till Pakhuizen, varav 955 m² används för hamnverksamhet.
  - 2 700 m² lagerlokaler hyrs ut till (halv)offentliga institutioner.
  - 8 156 m² används som allmänna vägar.
  - 2 488 m² används som icke avgiftsbelagd allmän parkering.
- 2 400 m² används som containerområde för fiskeriverksamheten.
- 13 402 m² utgör kaj.
- (47) EVO betalar ingen hyra för att nyttja byggnaderna. Belgien har angett att EVO i gengäld står för alla kostnader för underhåll och renovering. Pakhuizen betalar fortfarande 25 euro per år.
- (48) De belgiska myndigheterna har angett att EVO och Pakhuizen mellan den 31 december 2002 och den 31 december 2007 betalade 182 377,31 euro respektive 381 835,16 euro för renoverings- och infrastrukturarbeten samt 193 255,70 euro respektive 133 895,35 euro i underhållskostnader.

2.4 AFFÄRSSTRATEGI

- (49) Under åren efter omstruktureringen har både AGVO och EVO registrerat förluster som hela tiden har ökat, förutom en liten vinst för AGVO 2003/2004. I slutet av 2006 hade AGVO en kumulerad förlust på närmare 3 000 000 euro samt kort- och långfristiga skulder på mer än 4 000 000 euro, medan EVO i slutet av 2006 måste föra över förluster till ett belopp av mer än 3 400 000 euro, kort- och långfristiga skulder på mer än 5 800 000 euro samt ett negativt kapital på närmare 1 000 000 euro.
- (50) Trots de kumulerade förlusterna ägnade AGVO och EVO sig åt spekulativ verksamhet och åt att utöka verksamheten. År 2006 förvärvade AGVO till exempel 51 % av aktierna i ett bolag kallat HAF Holding BO med säte i Island, medan EVO samma år involverade sig i ett projekt avseende kungskrabbor⁽¹⁰⁾ (företaget Polardrift med säte i Norge). EVO var också involverat i det isländska HAF Holding. Vidare ingick EVO år 2005 ett avtal med en försäljningsagent, vilket gav försäljningsagenten mandat att på isländska auktioner köpa upp fisk av hög kvalitet som sedan skulle säljas vidare på Oostende fiskauktion.
- (51) EVO:s affärsstrategi har av olika berörda parter beskrivits som illojal konkurrens som innebär att företaget bland annat erbjuder sig att bära alla eller en del av kostnaderna för transporten av fisk som landats i utländska hamnar till Oostende och erbjuder lån till fartygsägare på förmånliga villkor mot att de i gengäld auktionerar ut sina fångster i Oostende.

⁽¹⁰⁾ Projektet består i att fiska/köpa upp krabbor i Norge och (försöka) sälja dem på den asiatiska marknaden.

- (52) Av dessa projekt och den affärsstrategi som tredje parter har beskrivit förefaller det som om EVO till varje pris försökte utvidga sin marknadsandel och sin omsättning. Av AGVO:s och EVO:s årsbokslut framgår i alla händelser att EVO kunde hålla sig kvar på marknaden trots sin besvärliga finansiella situation endast tack vare stödet från staden ⁽¹¹⁾.

3. MOTIV FÖR INLEDANDET AV DET FORMELLA GRANSKNINGSFÖRFARANDET

3.1 FÖRDELAR SOM BEVILJATS AGVO

- (53) AGVO har beviljats ett startkapital på 250 miljoner belgiska franc (6 179 338 euro). Med beaktande av företagets tidigare stora förluster och den mycket kortfattade och ofullständiga affärsplanen drog kommissionen i beslutet om att inleda det formella granskningsförfarandet slutsatsen att en privat investerare inte skulle ha investerat detta belopp i fiskauktionen och att startkapitalet således utgör statligt stöd. Kommissionen ställde sig tvivlande till att stödet är förenligt med den inre marknaden, eftersom det förefaller som om villkoren i de riktlinjer för stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter som var tillämpliga vid den tidpunkt när stödet beviljades (nedan kallade *1999 års riktlinjer för undsättning och omstrukturering*) ⁽¹²⁾ inte är uppfyllda.
- (54) Vidare har staden överlåtit byggnader till AGVO utan att kräva någon ersättning eller ålägga AGVO skyldigheter av liknande värde. Kommissionen ansåg att en privat investerare skulle ha krävt ett skäligt pris för överlåtelsen och att överlåtelsen av byggnaderna måste anses utgöra statligt stöd. Det förefaller som om stödet har minskat AGVO:s produktionskostnader och utgör driftsstöd. Kommissionen kunde inte finna någon bestämmelse i artikel 107 i EUF-fördraget eller riktlinjerna för granskning av statligt stöd inom sektorn för fiske och vattenbruk (nedan kallade *riktlinjerna för fiske*) ⁽¹³⁾ som gör det möjligt för kommissionen att tillåta stödet.
- (55) Staden har även tillhandahållit AGVO lånegarantier. Medan en privat aktör skulle ha krävt en premie för garantierna, har staden beviljat garantierna utan kostnad. Kommissionen drog därför slutsatsen att dessa garantier måste

anses utgöra statligt stöd. Det förefaller som om även detta stöd har minskat AGVO:s produktionskostnader och måste anses utgöra driftsstöd. Kommissionen kunde inte finna någon bestämmelse i artikel 107 i EUF-fördraget eller riktlinjerna för fiske som gör det möjligt för kommissionen att anse att stödet är förenligt med den inre marknaden.

- (56) Slutligen har staden gett AGVO befogenhet att fastställa och ta ut kommunala avgifter samt att använda vinningen från detta, en fördel som ett privat företag i allmänhet inte har. Kommissionen ansåg att villkoren i den rättspraxis som bygger på domen i målet *Altmark* ⁽¹⁴⁾ inte var uppfyllda och att fördelarna till följd av rätten att fastställa och ta ut kommunala avgifter måste anses utgöra statligt stöd. I avsaknad av upplysningar om dessa avgifter drog kommissionen slutsatsen att de vid en första anblick måste anses utgöra driftsstöd och att det inte finns någon bestämmelse i artikel 107 i EUF-fördraget eller riktlinjerna för fiske som gör att stödet kan anses förenligt med den inre marknaden.

3.2 FÖRDELAR SOM BEVILJATS EVO

- (57) Staden och AGVO har tillhandahållit EVO lånegarantier. Medan en privat aktör skulle ha krävt en premie för garantierna, har staden och AGVO beviljat garantierna utan kostnad och kommissionen drog därför slutsatsen att de måste anses utgöra statligt stöd. Det förefaller som om stödet har minskat EVO:s produktionskostnader och utgör driftsstöd. Kommissionen kunde inte finna någon bestämmelse i artikel 107 i EUF-fördraget eller riktlinjerna för fiske som gör det möjligt för kommissionen att anse att stödet är förenligt med den inre marknaden. Den uttryckte därför tvivel om att dessa åtgärder kan anses vara förenliga med den inre marknaden.
- (58) AGVO har tillåtit EVO att fortlöpande kostnadsfritt nyttja byggnader på totalt 13 600 m² som ägdes av AGVO. Kommissionen ansåg att en privat investerare skulle ha krävt ett skäligt pris för detta och att möjligheten att kostnadsfritt nyttja byggnaderna måste anses utgöra statligt stöd. Det förefaller som om stödet har minskat EVO:s produktionskostnader och utgör driftsstöd. Kommissionen kunde inte finna någon bestämmelse i artikel 107 i EUF-fördraget eller riktlinjerna för fiske som gör det möjligt för kommissionen att anse att stödet är förenligt med den inre marknaden. Den uttryckte därför tvivel om att dessa åtgärder kan anses vara förenliga med den inre marknaden.

⁽¹¹⁾ Jaarrekening AGVO 2005, s. 26 (verslag van de Raad van Bestuur aan de aandeelhouders over de waardering van de aandelen in EVO): "Tenslotte is het niet onbelangrijk dat in deze fase de engagementen van de Stad Oostende een wezenlijke buffer vormen om op verantwoorde wijze een waardering in going concern toe te passen zodat de waardering zoals beschreven in art. 66§2 mag aangehouden worden en niet naar een waardering in discontinuïteit moet overgegaan worden."

⁽¹²⁾ EGT C 288, 9.10.1999, s. 2.

⁽¹³⁾ EGT C 19, 20.1.2001, s. 7. EUT C 229, 14.9.2004, s. 5. EUT C 84, 3.4.2008, s. 10.

⁽¹⁴⁾ Dom av den 24 juli 2003, *Altmark Trans GmbH och Regierungspräsidium Magdeburg/Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH*, målet C-280/00, REG 2003, s. I-7747.

3.3 FÖRDELAR SOM BEVILJATS PAKHUIZEN

- (59) Villkoren i det långsiktiga hyresavtalet mellan staden och Pakhuizen har inneburit att Pakhuizen har kunnat åtnjuta en årlig minskning av driftskostnaderna. Kommissionen drog slutsatsen att denna fördel utgör statligt stöd och inte omfattas av någon av de åtgärder som anges i riktlinjerna för fiske eller något av målen i andra horisontella eller särskilda riktlinjer som skulle kunna vara tillämpliga på detta slag av företag. Enligt riktlinjerna för fiske såväl som de horisontella reglerna om statligt stöd måste detta slag av stöd anses utgöra driftsstöd som är oförenligt med den inre marknaden. Kommissionen uttryckte därför tvivel om att denna åtgärd kan anses förenlig med den inre marknaden.

3.4 FÖRDELAR SOM BEVILJATS FISKEFÖRETAG

- (60) Kommissionen konstaterade vidare att de fiskeföretag som använder Oostende fiskauktion har beviljats fördelar av EVO, som har erbjudit dem tjänster till ett lägre pris än en normal privat aktör skulle göra, och av Pakhuizen, som hyrt ut byggnader till ett lägre pris än en normal privat aktör skulle göra.
- (61) Kommissionen ansåg att dessa fördelar utgör statligt stöd och eftersom den inte kunde finna någon bestämmelse i artikel 107 i EUF-fördraget eller riktlinjerna för fiske som gör stödet förenligt uttryckte den tvivel om att dessa åtgärder kan anses förenliga med den inre marknaden.

3.5 SLUTSATS

- (62) Mot bakgrund av det ovanstående och de upplysningar som kommissionen hade tillgång till, ansåg kommissionen att samtliga de åtgärder som anges ovan i avsnitt 3 måste anses utgöra statligt stöd samt ställde sig tvivlande till att stöden är förenliga med den inre marknaden.

4. SYNPUNKTER FRÅN ANDRA BERÖRDA PARTER

- (63) Alla de berörda tredje parter som har inkommit med synpunkter på beslutet om att inleda det formella granskningsförfarandet har instämt i de argument som kommissionen lade fram i det nämnda beslutet. Vidare har de angett att de har lidit skada till följd av det olagliga stöd som beviljats AGVO, EVO och Pakhuizen (förlust av kunder och intäkter) och har anmodat kommissionen att vidta nödvändiga åtgärder för att förbjuda stödet och begära att det återkrävs.

4.1 EAFPA

- (64) EAFPA betonar att stödåtgärderna i fråga snedvrider marknaden och uppmanar kommissionen att förbjuda stödet och begära att det återkrävs.

4.2 NOVA

- (65) I egenskap av den som lämnat in klagomålet stöder NOVA kommissionens beslut att inleda en formell granskning. NOVA anser att det är viktigt att säkerställa insyn i auktionsmarknaden och garantera lika konkurrensvillkor. NOVA uppmanar även kommissionen att vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att stöd som befins vara oförenligt återkrävs.

4.3 FLANDERS SHIP REPAIR

- (66) Flanders Ship Repair förklarar att fartygsägare till följd av det statliga stödet har flyttat sina fartyg till Oostende. Detta har enligt Flanders Ship Repair lett till minskade intäkter, eftersom de fartygsägare som har flyttat till Oostende inte längre låter reparera sina fartyg i Zeebrugge. Flanders Ship Repair vill ha ett negativt beslut med återkrav samt tillfälliga åtgärder.

4.4 ZVP

- (67) ZVP, som är en sammanslutning av fiskuppköpare och fiskberedare på den belgiska östkusten, anger att det olagliga statliga stödet i kombination med andra fördelar har gett Oostende fiskauktion möjlighet att på konstlad väg locka till sig utländska fartyg och fartyg från Zeebrugge. Genom ett stort antal intervjuer och pressmeddelanden från lokala politiker och ledamöter i EVO:s styrelse (där dessa betonat att det endast finns plats för en fiskauktion i Belgien, nämligen den i Oostende) har tvivel dessutom spritts om framtiden för Zeebrugge fiskauktion och följaktligen för den omkringliggande företagsparken. Detta har resulterat i minskade intäkter samt i att investeringar och marknadsföringsansträngningar har minskats, skjutits upp eller dragits in.

- (68) ZVP uppger även att företaget har försökt att väcka medvetenheten om problemet hos lokala politiker, men utan framgång.

- (69) Slutligen påpekar ZVP att EVO med hjälp av en frontfigur och offentliga medel har kunnat grunda ett fiskberedningsföretag kallat Ostend Filleting Factory, som också ägnar sig åt illojal konkurrens.

4.5 GRIMSBY FISH MARKET

- (70) Grimsby Market, ett brittiskt företag, angav att EVO omkring 2005/2006 började köpa fisk direkt från isländska fiskare till (höga) fasta priser och auktionerade ut denna fisk till högstbjudande i Ostende, ofta till lägre priser. Grimsby Fish Market drar därför slutsatsen att dessa förluster har täckts med offentliga medel och yrkar på en revision av EVO:s räkenskaper för att undersöka vilka metoder som har använts för att finansiera de isländska fiskleveranserna och vilka förluster som försäljningsmetoderna har åsamkat EVO.

4.6 ZV OCH EFC

- (71) ZV och EFC uppmärksammar kommissionen på andra möjliga illojala metoder och åtgärder för statligt stöd, det vill säga att AGVO/EVO kostnadsfritt använt sig av stadens personal samt de prisgarantier som EVO beviljat på grundval av auktionspriset vid Zeebrugse Visveiling.
- (72) ZV och EFC förklarar vidare varför de anser att konkurrensen har snedvridits och att handeln mellan medlemsstaterna har påverkats.
- (73) De uppmärksammar även kommissionen på ytterligare kapitaltillskott till AGVO och EVO (genom efterskänkning av skulder).
- (74) De påpekar slutligen att de belgiska myndigheterna inte har avbrutit utbetalningen av stödet.

4.7 GARDEC

- (75) Gardec är ett företag inom fartygsreparationer beläget i Zeebrugge. Gardec stöder kommissionens beslut. Företaget tillägger att det har lidit skada (minskad omsättning) på grund av de illojala affärsmetoderna i Oostende och påpekar att de lån som beviljats företaget i svårigheter har hjälpt företaget i Oostende att överleva medan deras skulder i Zeebrugge har förblivit obetalda.

5. KOMMENTARER FRÅN BELGIEN AVSEENDE DE TVIVEL SOM UTTRYCKTES I BESLUTET OM ATT INLEDA GRANSKNINGSFÖRFARANDET

- (76) De belgiska myndigheterna ansåg i sina kommentarer av den 8 september 2008, som lämnades in med anledning av det formella granskningsförfarandet, att kommissionen bör begränsa sin granskning till marknaden för fiskauktioner. Eftersom varken AGVO eller Pakhuizen är verk samma på denna marknad, är de åtgärder som vidtagits till förmån för dem inte relevanta inom förevarande förfarande. Mer allmänt anser de att kommissionen inte har

fastställt granskningens räckvidd på ett korrekt sätt och att det finns risk för att stödet räknas dubbelt.

5.1 STÖDET TILL AGVO

- (77) De belgiska myndigheterna insisterar på att AGVO inte har någon kommersiell verksamhet och att verksamheten därför inte kan inverka på konkurrensen. Det stöd som har beviljats AGVO kan således inte utgöra statligt stöd. De tillägger att de medel som har använts till förmån för EVO på sin höjd kan beaktas vid granskningen (till exempel den del av startkapitalet som genom AGVO har överfört till EVO). De belgiska myndigheterna hävdar att resten har använts för uppgifter av allmänt intresse och inte kan inverka på konkurrensen på marknaden för fiskauktioner.
- (78) De belgiska myndigheterna påpekar att även om ett startkapital på 6 197 338,12 euro utlovats till AGVO, har AGVO hittills endast erhållit 3 569 667 euro.
- (79) När det gäller rätten att ta ut avgifter anser de belgiska myndigheterna att denna rätt är kopplad till AGVO:s uppgifter av allmänt intresse och inte kan anses utgöra statligt stöd samt att AGVO i varje händelse inte har befogenhet att ta ut avgifter för slussen och slussrännan.
- (80) När det gäller byggnaderna anser de belgiska myndigheterna att det inte spelar någon roll om byggnaderna är stadens eller en annan offentlig enhets egendom. De betraktar överlåtelsen av byggnaderna till AGVO som en rent intern fördelning av egendom. De belgiska myndigheterna erinrar om att AGVO inte har någon kommersiell verksamhet och att överlåtelsen av byggnaderna därför inte kan anses utgöra statligt stöd. De tillägger att överlåtelsen av byggnaderna är kopplad till en skyldighet att reparera dem och hålla dem i gott skick och att AGVO således inte har gynnats genom överlåtelsen.
- (81) De belgiska myndigheterna anser vidare att de kostnadsfria garantierna inte kan anses utgöra statligt stöd, eftersom de har beviljats för lån som AGVO tagit för reparationsarbeten på byggnader som hyrs ut till offentliga myndigheter. De belgiska myndigheterna medger emellertid att ett av de garanterade lånen (ett lån på 550 000 euro) har använts för EVO:s räkning.
- (82) De belgiska myndigheterna påpekar slutligen att domen i målet Altmark inte är relevant, eftersom AGVO:s allmännyttiga uppgifter är icke-ekonomiska. De anser dessutom att det inte finns någon risk för korssubventionering, eftersom AGVO inte har någon kommersiell verksamhet.

5.2 STÖDET TILL PAKHUIZEN

(83) Belgien hävdar att Oostende endast har en begränsad rätt till marken och att tomträttsavtalet därför är av begränsat kommersiellt värde. Pakhuizen är dessutom skyldigt att reparera och renovera byggnaderna, vilket har lagts fram som en extraordinär skyldighet som till stor del kompenserar för den symboliska hyran.

(84) De belgiska myndigheterna tillägger att Pakhuizen endast är verksamt på marknaden för förvaltning av byggnader som nyttjas inom fiskesektorn. De anser att på grund av renoveringsskyldigheterna och byggnadernas ringa värde kan verksamheten knappast anses vara kommersiell. De belgiska myndigheterna hävdar slutligen att Pakhuizen inte konkurrerar med någon, eftersom de byggnader som Pakhuizen förvaltar endast kan hyras ut för verksamhet kopplad till fiskesektorn.

(85) De påpekar vidare att AGVO köpte aktierna i Pakhuizen till marknadspris och att Pakhuizen hyr ut byggnaderna till marknadspris (med beaktande av deras dåliga skick).

5.3 STÖDET TILL EVO

(86) De belgiska myndigheterna anger att den omständigheten att byggnaderna kostnadsfritt står till EVO:s förfogande kompenseras av den omständigheten att EVO måste bära renoveringskostnader som normalt skulle åligga byggnadernas ägare.

(87) De hävdar vidare att de garantier som kostnadsfritt tillhandahållits för lån till EVO ska bedömas mot bakgrund av planerna på privatisering och omstrukturering av auktionen. De anser att staden har handlat som en privat investerare när det gäller omstruktureringen av fiskauktionen, eftersom en omkapitalisering av fiskauktionen var mer lönsam ur ekonomisk synvinkel än en nedläggning och att staden genom privatiseringen kommer att ha möjlighet att återfå sina investeringar genom den hyra som man kommer att ta ut av auktionens privata ägare. De betonar också att det redan 2002 fanns planer på att privatisera fiskauktionen men att en privatisering var möjlig först efter omstrukturering.

(88) När det gäller de kostnadsfria garantierna påpekar de belgiska myndigheterna att lånen användes för att slutfinansiera fiskauktionen, som huvudsakligen finansierats genom kapitaltillskott från staden (till AGVO och genom AGVO till EVO). De belgiska myndigheterna har påpekat att staden genom garantierna avsevärt minskade kost-

naderna för omstruktureringen. De tillägger att inga lån skulle ha beviljats utan garantierna från staden och påpekar att det är normal kommersiell praxis att ett moderbolag erbjuder garantier för lån som tas av ett dotterbolag.

5.4 STÖDET TILL FISKEFÖRETAG/FARTYGSÄGARE

(89) De belgiska myndigheterna påpekar att kommissionen har räknat samma stöd två gånger och att stöd föreligger antingen till EVO eller till fiskarna, men inte till båda. De anser att åtgärderna i fråga, i det fallet att de utgör statligt stöd, utgör stöd till EVO och Pakhuizen och stör konkurrensen på den nivån, men inte på nivån för fartygsägare och fiskeföretag. De tillägger att EVO och Pakhuizen i varje händelse inte erbjuder tjänster under marknadspriserna. När det gäller EVO förklarar de särskilt att de tjänster som EVO erbjuder också tillhandahålls på annat håll. De påpekar också att EVO inte tillhandahåller lagringsutrymmen, inte erbjuder kostnadsfri el och inte har hand om hamnen och slussrännan. De anger att priset för vatten ingår i auktionsavgiften och att EVO inte beviljar lån under marknadspriserna till fartygsägare. Slutligen anger de att EVO i praktiken aldrig har drivit igenom de avtalsartiklar enligt vilka fartygsägarna är skyldiga att auktionera ut sina fångster hos EVO.

6. PRIVATISERINGSFÖRFARANDE SOM PÅBÖRJATS EFTER DET ATT GRANSKNINGSFÖRFARANDET INLEDDES

(90) Belgien har underrättat kommissionen om att man den 22 maj 2008 fattade beslut om att privatisera Oostende fiskauktion och att staden har inlett ett offentligt urvalsförfarande för att hitta en operativ partner som sköta verksamheten inom EVO.

(91) I sina kommentarer har Belgien förklarat att privatiseringen kommer att ske genom att det grundas ett nytt företag som kommer att sköta fiskauktionsverksamheten. Fiskauktionens byggnader kommer att återgå till staden och det nya företaget kommer att behöva teckna ett hyresavtal med staden. Det nya företaget kommer inte att vara skyldigt att ta över fiskauktionens tillgångar (anställda, fiskekassar, avtal, lån till fartygsägare etc.).

(92) Eftersom försäljningen och hyresavtalet kommer att förhandlas på grundval av marknadspriser, kommer inget stöd att överföras till det nya företaget och inget stöd kan heller återkrävas från det.

- (93) Belgien informerade genom en skrivelse av den 16 november 2009 kommissionen om hur privatiseringsprocessen framskrider.
- (94) Belgien angav i skrivelsen att AGVO den 4 september 2009 som ett första steg kostnadsfritt återförde äganderätt till byggnaderna till staden, liksom rättigheterna och skyldigheterna avseende byggnaderna (hyresavtalen). Staden har också tagit över olika lån från AGVO och Pakhuizen. Äganderätten till byggnaderna överläts sedan till regionen Flandern, som betalade staden ersättning i olika former: regionen Flandern betalade 3 500 000 euro till staden och staden fick rätt att till och med den 1 januari, och i vissa fall till och med den 30 juni 2010, ta ut hyra av de offentliga och halvoffentliga organisationer som hyr byggnaderna. Slutligen övertog regionen Flandern olika skulder och lån från staden.
- (95) Belgien anser att den omständigheten att staden har återfått äganderätten till byggnaderna sätter punkt för frågan om statligt stöd.
- (96) Belgien angav vidare att Pakhuizen har beslutat att avsluta det långsiktiga hyresavtal som ingicks med staden 1989. Enligt Belgien kommer Pakhuizen att avvecklas inom kort, och förfarandet avseende statligt stöd kommer därför att bli utan föremål.
- (97) När det gäller EVO förklarade Belgien att den kandidat som uppfyllde urvalskriterierna inte erbjöd staden tillfredsställande villkor. EVO kommer att finnas kvar till dess att man hittar en lämplig kandidat som kan ta över EVO:s tillgångar.
- (98) Belgien angav slutligen att AGVO kommer att finnas kvar till dess att alla utestående skulder/skyldigheter har betalats eller uppfyllts.
- (99) Belgien begär att kommissionen ska skjuta upp sitt beslut till dess att privatiseringsprocessen har slutförts.

7. BELGIENS YTTRANDE ÖVER SYNPUNKTER FRÅN BERÖRDA TREDJE PARTER

- (100) När det gäller frågan om fisken från Island anger Belgien att EVO aldrig köpte fisk direkt från isländska fartygsägare eller fiskare, utan endast från isländska fiskauktioner genom en försäljningsagent.
- (101) Belgien tillägger att det snart visade sig att återförsäljningen av isländsk fisk inte var lönsam. Efter omkring ett år beslutade man därför, den 17 mars 2006, att upphöra med inköpen och återförsäljningen. Belgien har överlämnat en kopia av beslutet.
- (102) Belgien förklarar att den omständigheten att fisk köptes på isländska fiskauktioner för höga priser och sedan såldes vidare i Oostende till lägre priser inte berodde på någon strategi för att locka isländsk fisk till Oostende, utan på att den fisk av hög kvalitet som försäljningsagenten köpte i Island och som var avsedd för EVO aldrig nådde fram till EVO, utan i stället köptes direkt av ett privat beredningsföretag, Luna Fish, medan isländsk fisk av sämre kvalitet levererades till EVO och sedan inte kunde säljas till lönsamma priser på grund av den sämre kvaliteten. Belgien anser att EVO således närmast är att betrakta som ett offer för dessa metoder. Den utsedda administratören vid AGVO/EVO och affärschefen avskedades när problemet upptäcktes.
- (103) När det gäller påståendet om kostnadsfritt nyttjande av offentliganställda för arbetsuppgifter inom administration, bokföring och underhåll hävdar Belgien att ZV:s uttalanden endast grundar sig på misstankar och att EVO har sina egna anställda som utför dessa uppgifter och att en del av EVO:s anställda dessutom ibland utför uppgifter av allmänt intresse (underhåll av vägen till fiskauktionen).
- (104) Belgien anger också att det inte finns något stöd för ZV:s uttalande om att EVO garanterar ett minimipris grundat på auktionspriset vid fiskauktionen i Zeebrugge. Belgien tillägger att en del fiskeföretag kan ha påstått detta vid förhandlingar med ZV, som en strategi för att få bättre affärsvillkor av ZV.
- (105) När det gäller Ostend Filleting Factory (OFF) betonar Belgien att det i de handlingar som lämnats in av tredje parter endast anges att OFF grundats av privata parter, men det sägs inget om på vilket sätt OFF ska ha ägnat sig åt illojal konkurrens. Belgien anger att det inte var förrän i mars 2006 som Pakhuizen förvärvade 60 % av aktierna i OFF. OFF bytte namn till Ostend Premium Fish bvba, men gick slutligen i konkurs den 14 januari 2008.

(106) När det gäller påståendena om de förluster som Gardec och Flanders Ship Repair har lidit till följd av det statliga stödet anser Belgien att även om det statliga stödet har lockat fartyg till Oostende i stället för till Zeebrugge, har orsakssambandet med förlusterna inte bevisats. Belgien hävdar att fartygsägarna inte alltid låter reparera fartygen i hemmahamnen utan i stället använder sig av billigare reparations tjänster i Östeuropa (Polen). Belgien påpekar att det i Oostende råder en tydlig nedgång bland de företag som arbetar med fartygsreparationer.

8. FÖRELÄGGANDE ATT INKOMMA MED UPPLYSNINGAR

(107) Genom skrivelser av den 13 mars och den 26 juni 2006 begärde kommissionen upplysningar från de belgiska myndigheterna om Oostende fiskauktions juridiska ställning och statens deltagande samt närmare uppgifter om de finansiella flödena mellan staten och fiskauktionen.

(108) I sin skrivelse av den 19 oktober 2006 betonade de belgiska myndigheterna att AGVO förutom sin kommersiella verksamhet (att driva fiskauktionen) även anförtrots uppgifter av allmänt intresse. Upplysningarna på denna punkt var emellertid mycket kortfattade och kommissionen kunde inte på denna grundval bedöma huruvida de fördelar som staden beviljat AGVO kan anses utgöra ersättning för uppgifter av allmänt (ekonomiskt) intresse och huruvida det förelåg överkompensation eller risk för korssubventionering.

(109) Genom en skrivelse av den 11 juli 2007 anmodade kommissionen därför, i enlighet med artikel 10.2 i förordning (EG) nr 659/1999, de belgiska myndigheterna att inkomma med närmare upplysningar om de allmännyttiga uppgifter som anförtrots AGVO. Kommissionen ville särskilt få klarhet i huruvida och på vilken grund uppgifterna i fråga kan betraktas som offentliga tjänster i den mening som avses i kommissionens beslut 2005/842/EG av den 28 november 2005 om tillämpningen av artikel 86.2 i EG-fördraget på statligt stöd i form av ersättning för offentliga tjänster som beviljas vissa företag som fått i uppdrag att tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse⁽¹⁵⁾.

(110) Genom en skrivelse av den 27 november 2007 angav de belgiska myndigheterna endast att ingen av de uppgifter som anförtrots AGVO är av ekonomisk karaktär och att beslut 2005/842/EG inte är relevant. De angav att AGVO inte får någon ersättning för någon av de allmännyttiga uppgifter som företaget utför.

(111) I sitt beslut av den 2 juli 2008 om att inleda det formella granskningsförfarandet ansåg kommissionen att AGVO, EVO och Pakhuizen utgör en företagsgrupp med verksamhet på marknaden för fiskauktioner och därmed relaterade tjänster som av staden har erhållit olika fördelar som snedvridit konkurrensen på marknaden. När det gäller frågan om ersättning för allmännyttiga uppgifter påpekade kommissionen att det inte finns något i handlingarna som visar att de kriterier som domstolen fastställt i domen i målet *Altmark* är uppfyllda. Eftersom inga upplysningar lämnats på denna punkt, kunde kommissionen dessutom inte avgöra huruvida framför allt rätten att fastställa och ta ut avgifter kunde anses som ersättning för tjänster av allmänt intresse men tvivlade på att stödet var förenligt. I skäl 121 i beslutet om att inleda den formella granskningen uppmanade kommissionen följaktligen de belgiska myndigheterna att inkomma med alla upplysningar som kunde vara till användning för bedömningen av åtgärderna i fråga.

(112) I kommentarerna från de belgiska myndigheterna, som inkom den 8 september 2008, och under ett uppföljande möte den 9 oktober 2008 tillhandahölls inga ytterligare upplysningar som kommissionen kunde använda för en granskning av huruvida de fördelar som beviljats AGVO kan betraktas som ersättning för uppgifter av allmänt (ekonomiskt) intresse. I stället upprepade de belgiska myndigheterna att *Altmark*kriterierna inte var relevanta, eftersom AGVO endast utför allmännyttiga uppgifter.

(113) Detta svar var emellertid inte tillfredsställande, eftersom AGVO även ägnar sig åt ekonomisk verksamhet.

(114) Genom ett förläggande om att lämna upplysningar av den 8 september 2009 begärde kommissionen därför, i enlighet med artikel 10.3 i förordning (EG) nr 659/1999, att alla nödvändiga upplysningar om denna fråga skulle lämnas, särskilt följande:

— En förteckning över de olika verksamheter som AGVO anförtrots, med åtskillnad mellan ekonomisk verksamhet, uppgifter av allmänt icke-ekonomiskt intresse och uppgifter av allmänt ekonomiskt intresse.

— Kriterierna för att beräkna, kontrollera och se över dels ersättningen för uppgifter av allmänt icke-ekonomiskt intresse, dels ersättningen för uppgifter av allmänt ekonomiskt intresse.

— Åtgärderna för att undvika överkompensation och för återbetalning av den.

⁽¹⁵⁾ EUT L 312, 29.11.2005, s. 67.

— Uppkomna kostnader för att utföra tjänster av allmänt ekonomiskt intresse, tjänster av allmänt icke-ekonomiskt intresse och övriga tjänster, samt intäkterna från dessa.

— Utdrag ur interna räkenskaper där kostnaderna och intäkterna för tjänsterna av allmänt ekonomiskt intresse, tjänsterna av allmänt icke-ekonomiskt intresse samt övriga tjänster visas separat samt där kriterierna för fördelning av kostnader och intäkter framgår.

— I förekommande fall, handlingar som visar att AGVO uppfyller det fjärde Altmarkkriteriet, dvs. att storleken av den nödvändiga ersättningen har fastställts på grundval av en undersökning av de kostnader som ett genomsnittligt och välskött företag med lämplig utrustning inom samma sektor skulle ha åsamkats, med hänsyn tagen till de intäkter som därvid skulle ha erhållits och till en rimlig vinst på grund av fullgörandet av skyldigheterna.

(115) I sin skrivelse av den 16 november 2009 upprepade de belgiska myndigheterna att AGVO anförtröts följande uppgifter av allmänt intresse: förvaltning av fiskehamnen, renovering och uthyrning av byggnader till offentliga och halvvoffentliga organisationer samt förvaltning och underhåll av det allmänna området (inbegripet underhåll av vägen till fiskauktionen). De anser att dessa uppgifter är av allmänt intresse, eftersom de inte utförs till förmån för en viss mottagare. De gör ingen åtskillnad mellan uppgifter av allmänt icke-ekonomiskt intresse och tjänster av allmänt ekonomiskt intresse, men medgav att en del av eller alla de allmännyttiga uppgifterna kan ha en ekonomisk karaktär.

(116) De belgiska myndigheterna medger att AGVO genom sitt dotterbolag EVO bedriver kommersiell verksamhet, dvs. driften av fiskauktionen, som inte är av allmänt intresse.

(117) De belgiska myndigheterna har angett att AGVO inte erhåller någon egentlig ersättning för uppgifterna av allmänt intresse. De finansieras genom AGVO:s budget. Det finns därför ingen metod för att beräkna ersättningen. De belgiska myndigheterna har tillagt att det inte är möjligt att på grundval av AGVO:s och EVO:s räkenskaper göra åtskillnad mellan kostnaderna och intäkterna för uppgifterna av allmänt intresse respektive de kommersiella uppgifterna.

9. GRANSKNINGENS OMFÅNG

(118) Som det framgår av olika skäl (t.ex. skäl 85) i beslutet om att inleda det formella granskningsförfarandet omfattar

granskningen mer än fiskauktionsmarknaden och avser även verksamhet som har samband med fiskauktionen (uthyrning av byggnader kring fiskauktionen, förvaltning av fiskehamnen etc.). Även de fördelar som beviljats AGVO eller Pakhuizen och som inte direkt avser driften av fiskauktionen omfattas därför av det aktuella förfarandet.

(119) Kommissionen har även granskat de fördelar som beviljats EVO antingen direkt av staden eller av AGVO. I beslutet om att inleda det formella granskningsförfarandet behandlades EVO:s startkapital och de efterföljande kapitalökningarna inte som separata åtgärder från de kapitaltillskott som beviljats AGVO. De beaktades endast som ett av de områden där AGVO använt kapitaltillskottet från staden. De belgiska myndigheterna hävdar emellertid i sina kommentarer att kommissionen inte har gjort tillräcklig åtskillnad mellan den verksamhet och de uppgifter som utförs av AGVO, Pakhuizen och EVO och att på grund av uppgiftsfördelningen mellan AGVO och EVO är de fördelar som beviljats AGVO relevanta för den aktuella granskningen endast i den utsträckning som de har "överförts" till EVO. För klarhetens skull och för att beakta de belgiska myndigheternas åsikter granskas tillhandahållandet av startkapital till EVO och de efterföljande kapitalökningarna separat nedan i punkt 10.1.2.2.3. Frågan om den verkliga mottagaren av stödet granskas nedan i skäl 319.

10. BEDÖMNING

10.1 FÖREKOMST AV STATLIGT STÖD

(120) I artikel 107.1 i EUF-fördraget fastslås följande: "Om inte annat föreskrivs i fördragen, är stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, oförenligt med den inre marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna."

10.1.1 FÖRETAGEN

(121) Som det anges ovan avser den här granskningen det möjliga stöd som beviljats AGVO, EVO och Pakhuizen samt de fiskeföretag som använder sig av Oostende fiskauktionen och EVO:s och Pakhuizens tjänster. Samtliga dessa måste anses utgöra företag i den mening som avses i artikel 107 i EUF-fördraget. Den enda enhet avseende vilken de belgiska myndigheterna allvarligt bestritt detta är AGVO, som enligt de belgiska myndigheterna endast utför uppgifter av allmänt intresse.

- (122) De belgiska myndigheterna har angett att AGVO utför "uppgifter av allmänt intresse" (*taken van openbaar belang*). Det framgår emellertid att AGVO bedriver ekonomisk verksamhet och därför, av de skäl som anges nedan i punkterna 123–129, ska betraktas som ett företag⁽¹⁶⁾ i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget.
- (123) AGVO erbjuder byggnader för uthyrning till offentliga och halvoffentliga institutioner och till företag. AGVO erbjuder således tjänster direkt på marknaden (uthyrningstjänster).
- (124) AGVO har även anförtrots att sköta verksamheten i och förvaltningen av fiskehamnen. Som förstainstansrätten och domstolen bekräftade i domen i målet *Aéroports de Paris*⁽¹⁷⁾ kan förvaltning av infrastrukturåläggningar utgöra en verksamhet som är av ekonomisk natur. Detta har, när det gäller hamninfrastruktur, bekräftats bland annat i målen om utveckling av flamländska hamnar och hamnen i Rotterdam⁽¹⁸⁾. Kommissionen konstaterar att AGVO erbjuder tjänster, varor och infrastrukturåläggningar mot betalning. Enligt bolagsordningen har AGVO rätt att fastställa och ta ut avgifter som ersättning för tjänsterna.
- (125) Dessutom erbjuder AGVO indirekt varor och tjänster på marknaden genom sina dotterbolag EVO och Pakhuizen.
- (126) AGVO har en kontrollerande andel i EVO och Pakhuizen och utövar denna kontroll genom att direkt eller indirekt delta i ledningen:
- Nästan alla ledamöter i AGVO:s styrelse är också styrelseledamöter i EVO och Pakhuizen. Från 2005 till 2007 var AGVO och EVO styrelseledamöter i Pakhuizen.
  - Enligt bolagsordningen har AGVO anförtrots att sköta förvaltningen, utvecklingen och verksamheten avseende fiskauktionen och fiskehamnen i Oostende och tillhörande byggnader samt utvecklingen av all
- därmed direkt eller indirekt relaterad verksamhet. Med andra ord är AGVO enligt bolagsordningen skyldigt att delta i förvaltningen av fiskauktionen.
- (127) Det finns även andra kopplingar mellan AGVO och EVO och Pakhuizen som visar att det finns strukturella och funktionella band mellan AGVO och dess dotterbolag: AGVO har garanterat lån som beviljats EVO, AGVO ställer byggnader till förfogande för EVO och Pakhuizen och av AGVO:s årsbokslut framgår att AGVO regelbundet har beviljat lån till EVO och Pakhuizen.
- (128) Alla dessa faktorer ger AGVO möjlighet att utöva funktioner i samband med kontrollen, men även ledningen och det ekonomiska stödet till EVO och Pakhuizen. Av dessa skäl är AGVO även att betrakta som ett företag i den mening som avses i konkurrensrätten, framför allt genom sitt deltagande i EVO och Pakhuizen⁽¹⁹⁾.
- (129) Kommissionen konstaterar att de belgiska myndigheterna har medgett att EVO och Pakhuizen är AGVO:s operativa armar, att AGVO genom EVO deltagit i kommersiell verksamhet och att åtgärder till förmån för AGVO kan inverka på marknaden genom EVO. De belgiska myndigheterna tenderar i sina kommentarer och svar att behandla AGVO, Pakhuizen och EVO som ett enda företag och de har också uttryckligen hävdats att AGVO och EVO bör betraktas som en enda enhet.
- (130) Det bör slutligen påpekas att AGVO inte har separat redovisning för sina ekonomiska och icke-ekonomiska uppgifter, och korssubventionering kan därför inte utslutas.

10.1.2 FÖRDELAR FÖR DE BERÖRDA FÖRETAGEN

10.1.2.1 Fördelar för AGVO

10.1.2.1.1 Startkapital

- (131) Offentliga investeringar betraktas som statligt stöd om det står klart att tillskott av eget kapital från en offentlig myndighet till ett företag inte sker på normala marknads-ekonomiska villkor. Detta är fallet när företagets finansiella ställning, och särskilt skuldernas struktur och storlek, är sådan att en normal avkastning (utdelningar eller kapitalvinster) inte kan förväntas inom en rimlig tid från

⁽¹⁶⁾ Dom av den 23 april 1991 i mål C-41/90, Höfner och Elser, REG 1991, s. I-1979, punkt 21. Dom av den 16 mars 2004, AOK Bundesverband, de förenade målen C-264/01, C-306/01, C-354/01 och C-355/01, REG 2004, s. I-2493, punkt 46, dom av den 10 januari 2006, Ministero dell'Economia/Cassa di Risparmio e.a., C-222/04, REG 2006, s. I-289, punkterna 107–112.

⁽¹⁷⁾ Dom av den 24 oktober 2002 i mål C-82/01, *Aéroports de Paris* mot kommissionen, C-82/01 P, REG 2002, s. I-9297, punkt 78 och dom av den 12 december 2000 *Aéroports de Paris* mot kommissionen, T-128/98, REG 2002, s. II-3929, punkterna 122–124.

⁽¹⁸⁾ Beslut av den 20 oktober 2004, N 520/03 – Flamländska hamnar, beslut av den 24 april 2007, N 60/06 – Project Mainportontwikkeling.

⁽¹⁹⁾ Se den ovan nämnda domen i mål C-222/04, Ministero dell'Economia e delle Finanze mot Cassa di Risparmio di Firenze, punkterna 110–117.

kapitalinvesteringen. Det ska således bedömas huruvida, under liknande omständigheter, en privat investerare som till sin storlek kan jämföras med de organ som förvaltar den offentliga sektorn, med beaktande särskilt av den tillgängliga informationen och den förutsebara utvecklingen vid tidpunkten för kapitaltillskotten⁽²⁰⁾, skulle ha gjort lika stora kapitaltillskott i samband med omstruktureringen av företaget eller om denne skulle ha valt att likvidera företaget.

- (132) De belgiska myndigheterna har gjort gällande att stadens beslut att tillhandahålla AGVO ett startkapital på 250 miljoner belgiska franc (6 179 338 euro) var ett ekonomiskt förnuftigt val. Valet att omstrukturera auktionen gjordes på grundval av en finans- och affärsplan som visade att auktionen med en begränsad investering kunde bli lönsam igen efter åtta år, om den inte övertog tidigare skulder. De belgiska myndigheterna hävdar att en privat investerare i samma situation skulle ha fattat samma beslut.
- (133) Kommissionen kan inte, på grundval av upplysningarna som den innehar, instämma i denna åsikt.
- (134) Som det anges ovan gick Oostende fiskauktion dåligt och dess marknadsandel minskade kontinuerligt under åren före omstruktureringen. Kommissionen anser att en normal privat aktör i en liknande situation inte skulle ha valt att tillhandahålla ett startkapital på över 6 000 000 euro enbart på grundval av en finansplan som innehöll en "positiv hypotes" och finansiella prognoser för perioden 2002/2010 samt en affärsplan på endast två sidor.
- (135) Detta är särskilt fallet eftersom, som det beskrivs närmare nedan i skäl 259, AGVO i egenskap av en fortsättning av Oostende fiskauktion ansågs som ett företag i svårigheter vid den tidpunkt när startkapitalet beviljades. När det gäller ett företag i svårigheter skulle en normal privat aktör kräva tillförlitliga garantier om företagets framtidsutsikter och skulle inte ha nöjt sig med de handlingar som staden grundade sitt beslut på.

⁽²⁰⁾ Dom av den 28 januari 2003 i mål C-334/99, Förbundsrepubliken Tyskland mot kommissionen (REG 2003, s. I-01139), punkt 133, dom av den 16 maj 2002 i mål C-482/99, Frankrike mot kommissionen (Stardust Marine) (REG 2002, s. I-4397), punkt 70, dom av den 3 oktober 1990 i mål C-261/89, Italien mot kommissionen (REG 1991, s. I-4437), punkt 8, dom av den 14 september 1994 i de förenade målen C-278/92 till C-280/92, Spanien mot kommissionen (REG 1994, s. I-4103), punkt 21, och dom av den 14 september 1994 i mål C-42/93, Spanien mot kommissionen (REG 1994, s. I-4175), punkt 13.

- (136) Kommissionen betonar dels investeringens storlek, dels Oostende fiskauktionens fortlöpande och långvariga förluster⁽²¹⁾. Med beaktande särskilt av dessa omständigheter, i kombination med den omständigheten att företaget var verksamt på en kraftigt konkurrensutsatt och krympande marknad, skulle en normal privat aktör ha grundat sitt beslut på en mycket grundligare finans- och affärsplan som innehöll olika hypoteser och scenarion och inte på en finansplan som utgick ifrån en enda hypotes, som dessutom var "positiv".
- (137) En normal privat aktör skulle också lämpligen ha krävt en undersökning av framför allt det tillgängliga marknadsutrymmet i branschen vid tidpunkten i fråga grundad på en aktuell värdering av fångsterna och den lokala efterfrågan. En normal privat aktör skulle även ha krävt en plan där det förklarades hur verksamheten skulle omstruktureras, vilka åtgärder som planerades för att undvika en upprepning av de tidigare stora förlusterna och för att få fart på produktiviteten (nya investeringar, ny marknadsstrategi etc.).
- (138) Affärsplanen innehåller emellertid inga sådana uppgifter.
- (139) Affärsplanen grundar sig dessutom på ett antal antaganden och sakomständigheter som tas för givna, men som inte förklaras eller motiveras och ibland förefaller högst hypotetiska eller osannolika. Det är till exempel svårt att godta antagandet att omsättningen av auktionsverksamheten kommer att öka med 10 % under de fem närmaste åren, för även om fångsterna och omsättningen ökade stadigt under perioden före omstruktureringen hade marknaden blivit allt mer konkurrensutsatt och fiskkvoterna uppvisade en minskande tendens. Det finns dessutom inga förklaringar till beräkningen av de sociala kostnaderna och underleverantörskostnaderna eller vatten- och elkostnaderna. I affärsplanen anges dessa kostnader dessutom som absolut konstanta under de nio åren närmast efter AGVO:s grundande. Detta är emellertid knappast sannolikt, särskilt som omsättningen förväntades fördubblas under samma period.
- (140) Finansplanen och affärsplanen är således inte endast mycket kortfattade och ofullständiga, utan saknar dessutom trovärdighet. En normal privat investerare skulle inte ha förlitat sig på dem för att investera 250 miljoner belgiska franc i ett förlustföretag på en krympande marknad⁽²²⁾.

⁽²¹⁾ Den genomsnittliga årliga förlusten för staden uppgick vid tidpunkten i fråga till 1 850 000 EURO.

⁽²²⁾ Förstainstansrättens dom av den 11 juli 2002 i mål T-152/99, HAMSA mot kommissionen (REG 2002, s. II-3049), punkt 132, domstolens dom av den 8 maj 2003 i de förenade målen C-328/99 och C-399/00 Italien och SIM 2 Multimedia mot kommissionen (REG 2003, s. I-4035), punkt 44, och domstolens dom av den 21 mars 1991 i mål C-303/88, Italien mot kommissionen (REG 1991, s. I-1433), punkt 18 och följande punkter.

- (141) Även om finansplanen och affärsplanen vore fullständiga och tillförlitliga, vilket inte är fallet, anser kommissionen att en privat investerare ändå inte skulle ha investerat samma belopp som staden. På grundval av finansplanen och affärsplanen förefaller det som om även ett mindre belopp hade varit tillräckligt. Med beaktande av den låga avkastningen på arbetande kapital skulle en normal privat aktör inte ha investerat ett sådant belopp när det inte var nödvändigt.
- (142) De belgiska myndigheterna anser att beslutet att fortsätta den pågående fiskauktionsverksamheten var mer förnuftigt än att lägga ner.
- (143) De belgiska myndigheterna har emellertid inte lämnat några uppgifter om kostnaderna för att likvidera verksamheten och har inte heller förklarat varför det var ett förnuftigt beslut att inte lägga ner verksamheten.
- (144) De belgiska myndigheterna har vidare försökt motivera det förnuftiga i beslutet från 2001 att tillskjuta 250 miljoner belgiska franc till AGVO och privatisera fiskauktionen. De hävdar att den nu aktuella privatiseringen förutsågs i den omstruktureringsplan som beslutades 2001 och att en privatisering av fiskauktionen inte hade varit möjlig utan omstruktureringen.
- (145) Kommissionen erinrar om att enligt fast rättspraxis är det mot bakgrund av förhållandena vid tidpunkten då stödåtgärderna vidtogs som det ska bedömas huruvida staten har agerat som en försiktig investerare i en marknadsekonomi, i syfte att fastställa om dess agerande var ekonomiskt förnuftigt. All bedömning som grundar sig på senare förhållanden ska således undvikas⁽²³⁾.
- (146) De belgiska myndigheterna hävdar att den nu aktuella privatiseringen förutsågs i omstruktureringsbeslutet från 2001 och att bedömningen av huruvida det var ett förnuftigt beslut att omstrukturera fiskauktionen måste göras med hänsyn till privatiseringsförfarandet. De olika handlingar som de belgiska myndigheterna har lämnat in stöder emellertid inte deras påstående. Avsikten att privatisera fiskauktionen nämns nämligen inte i beslutet om att omstrukturera fiskauktionen, vare sig i affärsplanen eller i finansplanen. Ingenstans i dessa handlingar anges det att beslutet att investera 6 200 000 euro i (bland annat) fiskauktionen motiverades eller rättfärdigades av den omständigheten att denna investering skulle göra det möjligt att privatisera fiskauktionen efter en viss tid. De belgiska myndigheternas påstående överensstämmer inte heller med AGVO:s bolagsordning, där det anges att AGVO inrättas för obestämd tid, att staden har för avsikt att kontrollera AGVO och att de dotterbolag eller bolag i vilka AGVO har en andel ska kontrolleras av AGVO (och således av staden).
- (147) Man skulle dessutom förvänta sig att en privatisering skulle ha övervägts när fiskauktionen åter blev lönsam, i syfte att erhålla ett bättre pris för den, det vill säga ett pris som skulle göra det möjligt att återfå åtminstone den ytterligare investeringen på 250 miljoner belgiska franc. Förutom att privatiseringen inte nämndes i finansplanen eller affärsplanen fattades dessutom beslutet om privatisering inte ens vid en tidpunkt när fiskauktionen var lönsam. Beslutet fattades tvärtom efter två år med stora förluster för både AGVO och EVO och efter det att kommissionen hade inlett sin granskning. Några planer på privatisering förefaller således inte att ha funnits när staden år 2001 fattade beslut om omstrukturering.
- (148) De belgiska myndigheterna har dessutom angett att den framtida privata partnern kommer att överta den goodwill som skapats av EVO och kan välja vilka tillgångar han vill överta (anställda, maskiner, fiskekassar etc.). Han behöver inte överta EVO:s skulder. Under dessa omständigheter är det svårt att förstå varför ett liknande förfarande inte tillämpades 2001/2002 (i stället för att investera ytterligare 250 miljoner belgiska franc).
- (149) Om allt detta omfattades av i omstruktureringsplanen för fiskauktionen 2002, skulle en privat investerare inte ha gått med på att investera 250 miljoner belgiska franc i fiskauktionen i syfte att senare sälja den vidare, eftersom man på grundval av affärsplanen inte rimligtvis kunde förvänta sig att få igen denna investering enbart genom försäljning av auktionens goodwill några år senare. Domstolen har i detta sammanhang slagit fast att en privat investerare som för en strukturell, global eller sektoriell politik som styrs av utsikterna till avkastning på lång sikt inte rimligtvis kan tillåta sig att efter flera år av kontinuerliga förluster göra ett kapitaltillskott som är knuten till företagets försäljning, vilket undanröjer alla utsikter till vinst, även på sikt⁽²⁴⁾.

⁽²³⁾ Dom i målet Frankrike mot kommissionen (Stardust Marine), C-482/99, op.cit., punkt 71; dom av den 30 april 1998, Cityflyer Express mot kommissionen, T-16/96, REG 1998, s. II-757, punkt 76; dom av den 6 mars 2003, Westdeutsche Landesbank Girozentrale mot kommissionen, förenade mål T-228/99 och T-233/99, REG 2003, s. II-435, punkt 246.

⁽²⁴⁾ Dom i de förenade målen T-129/95, T-2/96 och T-97/96, Neue Maxhütte Stahlwerke mot kommissionen (REG 1999, s. II-17), punkt 124, och den ovan nämnda domen i de förenade målen C-278/92, C-279/92 och C-280/92, Spanien mot kommissionen, punkt 26.

(150) De belgiska myndigheterna har tillagt att omstruktureringen och den efterföljande privatiseringen kommer att göra det möjligt att återfå investeringarna genom uthyrning av fiskauktionens byggnader.

(151) Inte heller detta argument är emellertid övertygande. I finansplanen angavs att staden under de åtta kommande åren skulle förlora 121 603 000 belgiska franc (utöver den tidigare ackumulerade förlusten) innan den kunde återfå en del av det kapitaltillskott på 250 miljoner belgiska franc som beslutades 2001. Kommissionen konstaterar att staden redan 2002 kunde ha beslutat att hyra ut fiskauktionens byggnader till en tredje part. Detta kunde ha gett staden möjlighet att redan från och med 2002 återfå en del av de stora belopp som spenderats på Oostende fiskauktion före omstruktureringen, eller åtminstone att täcka den finansiella bördan för återbetalning av banklånen, i stället för att – särskilt mot bakgrund av auktionens tidigare dåliga resultat – löpa den mycket stora risken att öka beloppet av förluster som senare måste återvinnas.

(152) De belgiska myndigheterna har vidare betonat att beslutet att omstrukturera fiskauktionen inte fattades utan motstånd, utan att beslutet först avslogs av den offentliga myndighet som utövar tillsyn över staden (*toezichtautoriteit*), eftersom det inte fanns tillräckliga utsikter för att fiskauktionen skulle bli lönsam. Av de handlingar som har lämnats in till kommissionen framgår att beslutet att omstrukturera auktionen först avslogs, eftersom de kumulerade förlusterna enligt den första finansplanen förväntades uppgå till 190 000 000 belgiska franc efter fem år.

(153) I stället för att visa att beslutet var förnuftigt, visar denna omständighet att omstruktureringen av fiskauktionen och tillskottet av nytt kapital inte ens från första början grundade sig på en avsikt att den efter en viss tid åter skulle bli lönsam. Denna omständighet får dessutom den andra finansplanen att framstå som ännu mer ofullständig och otillförlitlig, eftersom det inte har förklarats hur resultaten i den andra finansplanen kunde bli så olika de i den första planen. Det är således ännu mer osannolikt att en privat investerare under samma förhållanden skulle ha fattat beslutet att investera ytterligare 250 miljoner belgiska franc i auktionen.

(154) Mot bakgrund av det ovanstående drar kommissionen slutsatsen att en normal privat investerare under samma förhållanden inte skulle ha fattat beslutet att investera 250 miljoner belgiska franc i auktionen. Detta bekräftas även av de handlingar som lämnats till kommissionen.

Handlingarna visar att beslutet att omstrukturera auktionen i stället för att likvidera den grundade sig bland annat på politiska och sociala skäl och att omstruktureringen skulle bidra till att upprätthålla sysselsättningen i en stad med en arbetslöshet på över 12 %⁽²⁵⁾, ett skäl som en privat investerare inte skulle ha beaktat⁽²⁶⁾.

(155) Denna åtgärd ger följaktligen AGVO en fördel gentemot dess konkurrenter och gynnar således detta företag i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget.

10.1.2.1.2 Mark och byggnader

(156) Enligt artikel 30 i bolagsordningen har AGVO sedan det grundades haft exklusiv rätt att kostnadsfritt nyttja marken och byggnaderna i Oostendes fiskehamn.

(157) År 2004 beviljades AGVO fullständig äganderätt till olika byggnader och infrastruktur i Oostendes fiskehamn som enligt stadens bokföring från den tiden omfattade 57 500 m². Enligt de kommunala räkenskaperna hade egendomen vid den aktuella tidpunkten ett bokfört värde på 14 891 524 euro. Kommissionen har inte erhållit några upplysningar som möjliggör en bedömning av den fasta egendomens marknadsvärde vid den tidpunkt när den överläts till AGVO.

(158) De belgiska myndigheterna hävdar att beslutet att överlåta äganderätten till den fasta egendomen till AGVO inte under några omständigheter kan betraktas som statligt stöd, eftersom det rörde sig om en överlåtelse av fast egendom mellan två offentliga myndigheter eftersom AGVO inte ägnar sig åt kommersiell verksamhet.

⁽²⁵⁾ Svar från de belgiska myndigheterna av den 19 oktober 2006, s. 2: "De Stad koos voor deze laatste oplossing: [...] – de locale economie rondom de vismijn scheepsherstel, scheepsbenodigheden, opslag- en diepvriesbedrijven, ijsfabrieken, groot- en kleinhandels, toerisme [...] bleef behouden, wat in de naweeën van de sluiting (1997) van de plaatselijke (verlieslatende) Regie der Maritiem Transport (verlies van 1 700 arbeidsplaatsen) een belangrijke considerans was binnen een Stad met meer dan 12 % werkloosheid." Svar från de belgiska myndigheterna av den 19 oktober 2006, s. 6: "Dit belet niet dat de gedelegeerd bestuurder van een bedrijf dat voor 100 % gehouden wordt door een lokale overheid ook oog heeft voor de maatschappelijke en sociale rol die de vismijn van Oostende binnen de regio kan vervullen en die de Stad anno 2001 heeft gemotiveerd om niet radicaal tot sluiting over te gaan."

⁽²⁶⁾ Den ovan nämnda domen i de förenade målen C-328/99 och C-399/00, Italien och SIM 2 Multimedia mot kommissionen, punkt 44, och den ovan nämnda domen i mål C-303/88, Italien mot kommissionen, punkt 18 och följande punkter.

- (159) Som det framgår i punkt 10.1.1 deltar emellertid AGVO direkt och indirekt i kommersiell verksamhet genom sina dotterbolag och måste betraktas som ett företag. Beslutet att överlåta äganderätten till den fasta egendomen till AGVO kan därför inte endast betraktas som en överlåtelse av fast egendom mellan två offentliga myndigheter, särskilt som den fasta egendomen i stor utsträckning används för den ekonomiska verksamheten i fråga (uthyrningstjänster, drift av fiskauktionen, förvaltning av fiskehamnen).
- (160) Kommissionen anser att en normal privat aktör inte skulle gå med på att överlåta äganderätten till byggnader av sådant värde utan att få en skälig ersättning.
- (161) De belgiska myndigheterna har angett att byggnaderna var i dåligt skick och att deras bokförda värde därför var överskattat. De hävdar dessutom att renoveringskostnaderna, som skulle betalas av AGVO, var så stora att överlåtelsen av äganderätten kan anses sakna värde.
- (162) De belgiska myndigheterna har emellertid inte tillhandahållit kommissionen några bevis på att tillgångarnas bokförda värde var överskattat, inte heller har kommissionen erhållit några bevis på att renoveringskostnaderna är lika stora som det faktiska värdet av äganderätten till byggnaderna.
- (163) De upplysningar som kommissionen innehar visar tvärtom att de belgiska myndigheternas argument inte kan godtas.
- (164) Det bör för det första påpekas att AGVO före överlåtelsen av äganderätten och efter inrättandet hade beviljats exklusiv rätt att kostnadsfritt nyttja marken och byggnaderna i fiskehamnen, inbegripet fiskauktionen. I bolagsordningen fastställs ingen särskild skyldighet för AGVO att utföra obligatoriska renoveringsarbeten. Enligt artikel 3 i bolagsordningen har AGVO rätt att, om företaget så önskar, utföra underhålls-, reparations- och moderniseringsarbeten på byggnaderna⁽²⁷⁾, men bolagsordningen innehåller ingen skyldighet för AGVO att renovera vissa byggnader.
- (165) AGVO har således sedan företaget grundades förfogat över marken och byggnaderna utan att behöva betala hyra eller något annat slag av ersättning. En privat aktör skulle inte ha gått med på att bevilja ett företag exklusiv nyttjanderätt utan att erhålla lämplig ersättning.
- (166) Inte heller överlåtelsehandlingen avseende fast egendom av den 30 december 2004, genom vilken staden överlät äganderätten till byggnaderna till AGVO, innehåller några särskilda villkor eller skyldigheter för AGVO att vidta specifika renoveringsarbeten. Överlåtelsehandlingen är endast en allmän handling genom vilken staden överlät alla rättigheter och skyldigheter avseende byggnaderna i fråga till AGVO. De skyldigheter som AGVO åläggs genom överlåtelsehandlingen förefaller inte vara av en sådan karaktär att det motiverar att betalning inte har krävts för överlåtelsen av äganderätten till byggnaderna.
- (167) Det har vidare inte bestritts att AGVO även har rätt att hyra ut eller upplåta byggnaderna. Byggnaderna, eller åtminstone en del av dem, har ett kommersiellt värde. De belgiska myndigheterna har medgett att en del av dem har hyrts ut till offentliga och halvoffentliga organisationer och att en del har hyrts ut för privata ändamål (se skäl 46 i detta beslut).
- (168) Kommissionen anser slutligen att AGVO har beviljats ytterligare en fördel i samband med renoveringskostnaderna. De belgiska myndigheterna har tillhandahållit kommissionen en förteckning över garantier som kostnadsfritt gets för vissa lån. Enligt den förteckning som lämnats till kommissionen syftade en del av de garanterade lånen till att finansiera renoveringskostnader. Förutom att AGVO inte var skyldigt att utföra renoveringsarbeten, minskades genom dessa garantier kostnaderna för åtminstone en del av de renoveringar som AGVO utförde. Även av detta skäl kan kommissionen inte godta argumentet att överlåtelsen av äganderätten skedde kostnadsfritt som en slags "ersättning" för de synnerligen höga kostnaderna för renoveringar som AGVO var skyldigt att utföra.
- (169) Även om renoveringskostnaderna skulle kunna anses som särskilt stora och betraktas som ett slags ersättning för överlåtelsen av äganderätten till byggnaderna, vilket de belgiska myndigheterna inte har lyckats visa, måste den omständigheten att AGVO redan från det att företaget grundades har haft exklusiv rätt att kostnadsfritt

⁽²⁷⁾ "Het AG Vismijn Oostende beslist vrij over het aanleggen, het bouwen, het onderhouden, het herstellen, het verbeteren, het bedienen, het zelf exploiteren en het aan derden ter beschikking stellen van roerende en onroerende goederen."

nyttja marken och byggnaderna i Oostendes fiskehamn ändå anses vara en fördel som utgör statligt stöd. Frågan om huruvida staden har agerat som en normal privat investerare måste granskas mot bakgrund av förhållandena vid tidpunkten då beslutet fattades ⁽²⁸⁾. I förevarande ärende måste staden, när beslutet fattades, ha varit medveten om att den beviljade AGVO en fördel, eftersom det i punkt 11 i affärsplanen av den 9 november 2001, som utarbetats av HAMA Consult NV, tydligt anges att fiskauktionen nyligen hade moderniserats och att inga större investeringar var att vänta under de närmaste tio åren.

- (170) För att en överlåtelse av äganderätten till offentligt ägda byggnader ska kunna anses ha skett till marknadsvärdet måste försäljningen, enligt vad som anges i kommissionens meddelande om inslag av stöd vid statliga myndigheters försäljning av mark och byggnader ⁽²⁹⁾, vanligen ske antingen genom ett villkorslöst anbudsförfarande eller efter en oberoende expertvärdering. Inget av dessa båda förfaranden har tillämpats. En expertvärdering av byggnadernas värde samt en lämplig ersättning för den exklusiva nyttjanderätt som beviljats AGVO och för överlåtelsen av äganderätten skulle i förevarande ärende ha varit desto nödvändigare, eftersom de belgiska myndigheterna anser att det bokförda värdet inte motsvarar det verkliga värdet.
- (171) Det framgår följaktligen att det kostnadsfria nyttjandet och den efterföljande överlåtelsen av byggnaderna från staden till AGVO inte är en åtgärd som kan anses förenlig med ett normalt ekonomiskt agerande och som en normal privat investerare skulle ha vidtagit under liknande förhållanden.
- (172) Belgien anser att eftersom äganderätten nu har återförts till staden (utan ersättning) föreligger inte längre frågan om statligt stöd.
- (173) Kommissionen kan emellertid inte instämma i denna ståndpunkt.
- (174) Kommissionen vill påpeka att den omständigheten att äganderätten har återförts till staden inte påverkar den omständigheten att AGVO åren 2002–2009 kostnadsfritt

hade exklusiv rätt att nyttja byggnaderna i fråga, dels på grundval av artikel 30 i bolagsordningen, dels på grundval av överlåtelsehandlingen av den 30 december 2004. Framför allt är det inte säkert att värdet av den nyligen återförda äganderätten motsvarar minst värdet av de i föregående mening nämnda fördelarna plus den ränta som enligt bestämmelserna om statligt stöd ska utgå vid återkrav av olagligt och oförenligt stöd.

- (175) Kommissionen anser vidare att AGVO i den utsträckning företaget har fortsatt att nyttja byggnaderna kostnadsfritt eller till en hyra under marknadspriset efter det att äganderätten återfördes till staden fortfarande erhållit statligt stöd ⁽³⁰⁾.

10.1.2.1.3 Kostnadsfria lånegarantier

- (176) I enlighet med punkt 2.1.1 i Kommissionens tillkännagivande om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget på statligt stöd i form av garantier ⁽³¹⁾ (nedan kallat *tillkännagivandet om garantier*) anses en statlig garanti gynna ett visst företag när den gör det möjligt för låntagaren att få ett lån på finansiella villkor som är bättre än de som normalt kan erhållas på finansmarknaden utan att betala en marknadsmässig premie för garantin. För att avgöra vad som är normala marknadsvillkor bör stadens agerande jämföras med hur en privat borgenär vars syfte är att göra en rimlig vinst skulle ha agerat ⁽³²⁾.
- (177) Tillkännagivandet om garantier innehåller ett antal anvisningar om hur en garanti ska bedömas enligt bestämmelserna om statligt stöd. Framför allt anges att en garanti måste uppfylla vissa kriterier för att anses utgöra statligt stöd. En del av kriterierna innebär problem i förevarande ärende.
- (178) Marknadspris har inte betalats för garantierna, som var fullständigt kostnadsfria.
- (179) Vidare täcker garantierna mer än 80 % av de utestående lånen, eftersom de täcker lånen i sin helhet. Detta förstärker de erhållna fördelarna, eftersom det i fall av en statlig garanti på 100 % inte finns något som motiverar långivaren att på rätt sätt bedöma AGVO:s kreditvärdighet och således att rätt fastställa de finansiella villkoren för lånet i enlighet med AGVO:s riskprofil ⁽³³⁾.

⁽²⁸⁾ Dom i målet Frankrike mot kommissionen (Stardust Marine), C-482/99, op. cit., punkt 71; dom i målet Cityflyer Express mot kommissionen, T-16/96, op.cit., punkt 76; dom i målet Westdeutsche Landesbank Girozentrale mot kommissionen, förenade mål T-228/99 och T-233/99, op.cit., punkt 246.

⁽²⁹⁾ EGT C 209, 10.7.1997, s. 3.

⁽³⁰⁾ Av detta skäl beaktas i detta beslut även möjligheten att byggnaderna för närvarande står till AGVO:s förfogande mot en avgift, men under marknadspriset.

⁽³¹⁾ EGT C 71, 11.3.2000, s. 14.

⁽³²⁾ Dom av den 29 april 1999 i mål C-342/96, Spanien mot kommissionen, REG 1999, s. I-2459. Dom av den 29 juni 1999, DTM Transports SA, C-256/97, REG 1999, s. I-3913, samt dom i målet HAMSA mot kommissionen, T-152/99, op. cit.

⁽³³⁾ Punkt 3.4 i tillkännagivandet om garantier.

- (180) Det står därför klart att dessa garantier gav AGVO möjlighet att erhålla bättre finansiella lånevillkor än de som normalt skulle ha varit tillgängliga på finansmarknaderna ⁽³⁴⁾, särskilt med hänsyn till AGVO:s och dotterbolagens dåliga och ofta negativa resultat.
- (181) De belgiska myndigheterna hävdar att det är normalt för en aktieägare att tillhandahålla en kostnadsfri garanti till förmån för ett företag som han kontrollerar. De har emellertid inte lagt fram några bevis eller exempel som styrker detta påstående. Detta beteende är dessutom svårigen förenligt med en privat borgensärs beteende.
- (182) Stadens beslut att utan avgifter tillhandahålla finansinstitut garantier för lån som tagits av AGVO är särskilt ovanligt under normala förhållanden på finansmarknaderna. I en normal situation betalas för en sådan garanti en lämplig premie som speglar de risker som är förenade med garantin ⁽³⁵⁾, även om borgensmannen är aktieägare och har en aktieandel som ger honom kontroll över verksamheten ⁽³⁶⁾. En normal privat borgensärs som tillhandahåller en garanti kräver vissa säkerheter innan han beviljar den och kontrollerar i förväg lånevillkoren, risken etc., medan de upplysningar som Belgien lämnat visar att detta inte var fallet ⁽³⁷⁾. Detta är desto mer problematiskt i förevarande ärende mot bakgrund av den finansiella situationen för fiskauktionen, som under tidigare år har lidit upprepade stora förluster och är verksam på en kraftigt konkurrensutsatt och krympande marknad ⁽³⁸⁾.
- (183) Av de skäl som anges nedan i skäl 259 måste AGVO betraktas som ett företag i ekonomiska svårigheter i den mening som avses i 1999 års riktlinjer för undsättning och omstrukturering. Enligt fast praxis betraktas det som sannolikt att garantier som beviljas företag i svårigheter utgör statligt stöd ⁽³⁹⁾.
- (184) De belgiska myndigheterna hävdar att garantierna beviljades för lån för renoveringsarbeten som skulle utföras på byggnader som hyrdes ut till offentliga och halvoffentliga organ. De anser att eftersom detta ingår i AGVO:s allmännyttiga uppgifter, måste garantin ses som en del av dessa allmännyttiga uppgifter och kan följaktligen inte betraktas som statligt stöd.
- (185) Det bör för det första påpekas att det inte är säkert att de garanterade lånen faktiskt användes för det avsedda syftet. Även om det är riktigt att det av de upplysningar som lämnats till kommissionen framgår att staden beviljade garantierna på grundval av AGVO:s avsikt att använda lånen för att finansiera renoveringsarbeten, framgår det också att staden inte kopplade de kostnadsfria garantierna till krav på genomförande av renoveringsarbetena, inte heller drog staden tillbaka garantier eller begärde ersättning när det senare fastställdes att lånen i själva verket hade använts för andra ändamål.
- (186) De belgiska myndigheterna har förklarat att det har hänt att lånen använts för andra ändamål än de avsedda. Till exempel användes ett lån från Fortis som ursprungligen var avsett att finansiera köpet av aktier i Pakhuizen sist och slutligen inte för det ändamålet, utan uppenbarligen för renoveringsarbeten.
- (187) De belgiska myndigheterna har även medgett att ett lån på 550 000 euro från ING Bank, som ursprungligen var avsett för renoveringsarbeten, slutligen användes för stöd till EVO. Det är obesträtt att den kostnadsfria garantin för detta lån inte kan anses ha bidragit till renoveringsarbetena. Med andra ord kan det inte sägas att staden betedde sig som en normal privat borgensman skulle ha gjort (inbegripet en som kontrollerade det berörda bolaget), det vill säga som först undersöker huruvida det lån för vilket garantin ges med all sannolikhet kommer att återbetalas och sedan kontrollerar huruvida lånet faktiskt har använts för det projekt för vilket det ursprungligen var avsett.
- (188) När det gäller de garanterade lån som faktiskt (helt eller delvis) har använts för att finansiera renoveringsarbeten ska det erinras om att AGVO:s uthyrningsverksamhet är en ekonomisk verksamhet och att tillhandahållandet av kostnadsfria garantier gynnar AGVO på hyresmarknaden. Det ska dessutom erinras om att de kostnadsfria garantierna har förbättrat AGVO:s allmänna ekonomiska situation, vilket innebär att de finansiella medel som under normala förhållanden skulle ha använts för att betala premien kunde användas för andra ändamål än renovering av de byggnader som hyrs ut till offentliga och halvoffentliga organ.

⁽³⁴⁾ Beslut C 5/03 (ex NN 115/02) av den 21 januari 2003 – Stöd till MobilCom AG (EUT C 80, 3.4.2003, s. 5).

⁽³⁵⁾ Dom i de förenade målen T-204/97 och T-270/97, EPAC mot kommissionen, REG 2000, s. II-2267, punkt 82.

⁽³⁶⁾ För ett ärende avseende en garanti som getts av moderbolaget, se garantin från CDC till dotterbolaget CDC IXIS, beslut av den 21 januari 2003 och den 30 april 2003, E 50/01 (EUT C 154, 2.7.2003, s. 13). Ersättning hade betalats för garantin, men inte på marknadsvillkor, och garantin befanns därför innehålla inslag av statligt stöd.

⁽³⁷⁾ De belgiska myndigheterna har medgett att staden inte alltid ens innehar ett exemplar av kontraktshandlingarna för lån och garantier, se bilaga B till skrivelsen av den 27 november 2007.

⁽³⁸⁾ Den ovan nämnda domen i mål C-334/99, Förbundsrepubliken Tyskland mot kommissionen, punkt 138, och beslut 1999/720/EG, EKSG av den 8 juli 1999 – stöd till Gröditzer Stahlwerke (EGT L 292, 13.11.1999, s. 27, punkt 45).

⁽³⁹⁾ Se till exempel punkt 17 i 1999 års riktlinjer för undsättning och omstrukturering.

- (189) Även om det skulle godtas att uthyrningen av byggnader till offentliga och halvoffentliga organisationer kan betraktas som en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse som anförtrots AGVO, är villkoren i domen i målet *Altmark* inte uppfyllda, och slutsatsen måste därför dras att de kostnadsfria garantierna utgör statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget.
- (190) I domen i målet *Altmark* konstaterade domstolen att ersättning för en allmännyttig tjänst inte utgör statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget, om följande kumulativa kriterier är uppfyllda: "[...] För det första skall det mottagande företaget faktiskt ha ålagts skyldigheten att tillhandahålla allmännyttiga tjänster, och dessa skyldigheter skall vara klart definierade. [...] För det andra skall de kriterier på grundval av vilka ersättningen beräknas vara fastställda i förväg på ett objektivt och öppet sätt [...],[...] För det tredje får ersättningen inte överstiga vad som krävs för att täcka hela eller delar av de kostnader som har uppkommit i samband med skyldigheterna att tillhandahålla allmännyttiga tjänster, med hänsyn tagen till de intäkter som därvid har erhållits och till en rimlig vinst [...], och för det fjärde skall, när det företag som ges ansvaret för att tillhandahålla de allmännyttiga tjänsterna i ett konkret fall inte har valts ut efter ett offentligt upphandlingsförfarande som gör det möjligt att välja den anbudsgivare som kan tillhandahålla dessa tjänster till den lägsta kostnaden för det allmänna, storleken av den nödvändiga ersättningen fastställas på grundval av en undersökning av de kostnader som ett genomsnittligt och välskött[, lämpligt utrustat] företag [inom samma sektor] skulle ha åsamkats ... med hänsyn tagen till de intäkter som därvid skulle ha erhållits och till en rimlig vinst på grund av [tillhandahållandet av tjänsterna]."
- (191) Dessa kriterier är inte uppfyllda i förevarande ärende. Bortsett från den omständigheten att det kan ifrågasättas huruvida AGVO anförtrots en skyldighet att tillhandahålla allmännyttiga tjänster i samband med uthyrningen av byggnaderna till offentliga eller halvoffentliga organisationer, konstaterar kommissionen att de belgiska myndigheterna uttryckligen har bekräftat att inga kriterier hade fastställts för ersättningen. AGVO har dessutom inte valt att använda ett system med separat redovisning och det finns inget som hindrar överkompensation eller korssubventionering mellan AGVO:s olika verksamheter. AGVO har dessutom inte valt ut efter ett offentligt upphandlingsförfarande och de belgiska myndigheterna har inte visat att tjänsterna tillhandahålls till den lägsta kostnaden för det allmänna.
- 10.1.2.1.4 Avgifter
- (192) Staden gav AGVO rätt att fastställa och ta ut kommunala avgifter för användning av fiskehamnen och auktionen.
- (193) De avgifter som AGVO tagit ut förefaller att utgöra statliga medel som delvis⁽⁴⁰⁾ har överförts till AGVO. Dessutom utgör de en fördel som AGVO normalt inte skulle ha erhållit och gynnar följaktligen detta företag i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget.
- (194) De belgiska myndigheterna har i förevarande ärende angett att uttaget av en avgift ingår i, och i själva verket utgör ersättning för, de uppgifter av allmänt intresse som AGVO anförtrots, särskilt förvaltningen av fiskehamnen. De hävdar att överföringen av uppgifterna och rätten att ta ut avgifter endast bör ses som en fördelning av uppgifter inom staten och inte kan betecknas som statligt stöd.
- (195) Som det visas ovan i punkt 10.1.1 utgör AGVO emellertid ett företag i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget, vilket de belgiska myndigheterna också medgav i sin skrivelse av den 27 november 2009. Som det anges ovan i skäl 124 utgör förvaltningen av fiskehamnen en ekonomisk verksamhet.
- (196) Kommissionen har undersökt huruvida rätten att ta ut avgifter och använda vinningen kan anses utgöra ersättning för tjänster av allmänt ekonomiskt intresse och huruvida de kumulativa kriterierna i domen i målet *Altmark* är uppfyllda.
- (197) Som det anges ovan i skäl 191 är de nämnda kriterierna emellertid inte uppfyllda, eftersom det till exempel inte har fastställts några kriterier för beräkning av ersättningen.
- (198) Även om det skulle godtas att rätten att ta ut avgifter och använda vinningen av detta är att betrakta som kompensation/ersättning för uppgifter av allmänt (icke-ekonomiskt) intresse, kvarstår den omständigheten att AGVO även har kommersiell verksamhet, vilket uttryckligen har medgetts av de belgiska myndigheterna. Eftersom de belgiska myndigheterna också har medgett att AGVO inte haft någon separat redovisning och att det inte är möjligt att isolera kostnaderna och intäkterna avseende AGVO:s icke-kommersiella uppgifter, kan korssubventionering inte undvikas och avgifterna måste anses utgöra en fördel.

⁽⁴⁰⁾ Belgien har flera gånger betonat att staden har behållit rätten att fastställa och ta ut avgifter för användningen av slussrännan och slussen.

10.1.2.1.5 Slutsats

- (199) Mot bakgrund av ovan angivna skäl har de åtgärder som anges ovan i punkterna 10.1.2.1.1–10.1.2.1.4 inneburit en fördel för AGVO i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget.

10.1.2.2 Fördel för EVO

- (200) Kommissionen anser att EVO har erhållit stöd direkt av staden, genom beviljande av kostnadsfria garantier för lån från privata banker, samt via AGVO, genom kostnadsfri användning av byggnader på 13 600 m², kostnadsfria garantier för lån från privata banker samt startkapital och kapitaltillskott.

10.1.2.2.1 Kostnadsfria lånegarantier

- (201) När det gäller garantierna från staden och AGVO konstaterar kommissionen att marknadspris inte har betalats för garantierna, som var fullständigt kostnadsfria. De täcker dessutom mer än 80 % av de utestående lånen.

- (202) De belgiska myndigheterna hävdar att det är normalt för en aktieägare som har en aktieandel som ger honom kontroll över verksamheten i ett bolag att tillhandahålla en kostnadsfri garanti till förmån för bolaget. De har emellertid inte lagt fram några bevis eller exempel som styrker detta påstående. Detta beteende är dessutom svårigen förenligt med en privat investerares beteende. I en normal situation betalas för en sådan garanti en lämplig premie som speglar de risker som är förbundna med garantin⁽⁴¹⁾, även om borgensmannen är ett moderbolag⁽⁴²⁾. Domstolen har dessutom redan slagit fast att även för kommersiell verksamhet inom en grupp offentliga företag ska ersättning betalas enligt normala marknadsvillkor⁽⁴³⁾.

- (203) Det bör vidare påpekas att EVO, som det förklaras närmare nedan i skäl 306, måste betraktas som ett företag i ekonomiska svårigheter i den mening som avses i 1999 års riktlinjer för undsättning och omstrukturering och 2004 års riktlinjer för statligt stöd till undsättning och

omstrukturering av företag i svårigheter⁽⁴⁴⁾ (nedan kallade 2004 års riktlinjer för undsättning och omstrukturering). Företagets ekonomiska situation var fortsatt svår under hela perioden 2003–2008. I slutet av 2003 hade mer än hälften av företagets registrerade kapital försvunnit, en situation som inte förändrades under de följande åren trots flera på varandra följande kapitalökningar.

- (204) Enligt fast praxis betraktas det som sannolikt att garantier som beviljas företag i svårigheter utgör statligt stöd⁽⁴⁵⁾.

- (205) De belgiska myndigheterna har tillagt att EVO inte skulle ha erhållit lånen utan den kostnadsfria garantin från staden. Enligt kommissionen visar detta medgivande och EVO:s oföränderligt dåliga ekonomiska situation att de lån som beviljades av privata banker mot en kostnadsfri garanti från staden (eller AGVO) inte heller skulle ha beviljats utan garantin. Därför innebär även de garanterade lånen en fördel för EVO⁽⁴⁶⁾.

- (206) De belgiska myndigheterna anser slutligen att garantierna bör betraktas som en del i omstruktureringen av fiskauktionen.

- (207) Kommissionen konstaterar emellertid att varken den kostnadsfria garantin eller de investeringar för vilka lånen beviljats nämns i affärsplanen. De lån och garantier som det här rör sig om (dvs. de som faktiskt genomfördes) beviljades inte 2002 när EVO grundades, utan senare, under 2004 och 2005. Det stora antalet garantier som tillhandahållits visar också att de beviljades på begäran varje gång som det gjordes gällande att EVO behövde en garanti för ett lån från ett kreditinstitut. Kommissionen konstaterar även att ett av de lån som beviljades av Fortis och garanterades av staden egentligen användes för att ge lån till fartygsägare och det är inte lätt att se hur detta kan ingå som en del i en omstrukturering eller ens i planerna på en framtida privatisering av fiskauktionen.

- (208) Enligt kommissionen utgör de kostnadsfria garantier som staden och AGVO beviljade EVO således en fördel i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget.

⁽⁴¹⁾ Den ovan nämnda domen i de förenade målen T-204/97 och T-270/97, EPAC mot kommissionen, punkt 82.

⁽⁴²⁾ För ett ärende avseende en garanti som tillhandahållits av moderbolaget, se CDC:s garanti till CDC IXIS, beslut av den 17 januari 2003, stöd nr 50/01. Ersättning hade betalats för garantin, men inte på marknadsvillkor, och garantin befanns därför innehålla inslag av statligt stöd.

⁽⁴³⁾ Dom av den 11 juli 1996 i mål C-39/94, SFEI mot La Poste, REG 1996, s. I-3547, punkt 61.

⁽⁴⁴⁾ EUT C 244, 1.10.2004, s. 2.

⁽⁴⁵⁾ Se till exempel punkt 17 i 1999 års riktlinjer för undsättning och omstrukturering.

⁽⁴⁶⁾ Beslut 96/563/EG – Jadecost (EGT L 246, 27.9.1996), bekräftat genom domstolens dom av den 5 oktober 2000 i mål C-288/96, Tyskland mot kommissionen, REG 2000, s. I-8237, punkt 41.

10.1.2.2.2 Byggnader

- (209) De belgiska myndigheterna hävdar att AGVO:s beslut att ge EVO rätt att nyttja byggnaderna utan kostnad kan anses överensstämma med normala marknadsåtgärder, som en normal privat investerare skulle vidta under liknande förhållanden.
- (210) Kommissionen kan inte godta detta påstående. Det motsägs redan av den omständigheten att de belgiska myndigheterna har angett att en framtida strategisk partner kommer att behöva ingå ett hyresavtal för nyttjandet av fiskauktionens byggnader och betala hyra. Det kan inte heller hävdas att AGVO, som ensam ägare av EVO⁽⁴⁷⁾, förväntade sig att EVO skulle göra en betydande vinst och att de kommande kapitalvinsterna gjorde det berättigat att inte ta ut hyra. Auktionen hade när allt kommer omkring årligen gjort stora genomsnittliga förluster.
- (211) De belgiska myndigheterna hävdar att den omständigheten att ingen hyra tagits ut kompenseras av att EVO bar renoverings- och reparationskostnaderna för fiskauktionen, vilka normalt bärs av ägaren. Enligt de belgiska myndigheterna har EVO sedan 2002 betalat 182 377,31 euro för renoverings- och infrastrukturarbeten på fiskauktionen.
- (212) Kommissionen konstaterar för det första att de belgiska myndigheterna inte har lämnat in några handlingar som bekräftar att EVO hade skyldighet att bära samtliga renoveringskostnader för fiskauktionens byggnader, inte heller har de lämnat in några handlingar som bekräftar att EVO faktiskt har betalat 182 377,31 euro för renoveringsarbeten.
- (213) Kommissionen konstaterar vidare att de belgiska myndigheterna inte har visat att det skulle vara så ovanligt att en hyresgäst betalar renoveringskostnader, eller att han när så är fallet inte behöver betala hyra. Inte heller har de angett vilka slag av arbeten som har genomförts, och det är därför omöjligt för kommissionen att avgöra huruvida arbetena i fråga var ovanliga för en hyresgäst. Av den inlämnade handlingen framgår dessutom att även AGVO utförde renoveringsarbeten på fiskauktionen mellan 2004 och 2007 till ett belopp av 36 497,40 euro. Detta förfaller inte att överensstämma med de belgiska myndigheternas påstående att EVO måste bära samtliga underhålls- och renoveringskostnader.
- (214) De belgiska myndigheterna har vidare inte tillhandahållit några bevis på att de 182 377,31 euro som EVO påstås ha betalat för renoveringsarbeten motsvarar den hyra som enligt normala marknadsvillkor skulle ha betalats under de mer än fem år som byggnaderna på 13 600 m² nyttjades.
- (215) Även om renoveringskostnaderna kunde anses som särskilt stora och betraktas som en slags ersättning för nyttjandet av byggnaderna, vilket inte har bevisats av de belgiska myndigheterna, anges emellertid klart och tydligt i affärsplanen av den 21 november 2001 att inga betydande investeringar förväntades under de närmaste tio åren, eftersom fiskauktionen nyligen hade moderniserats. AGVO beviljade följaktligen EVO en fördel när man år 2002 beslutade att kostnadsfritt ställa byggnaderna till EVO:s förfogande utan krav på att de kostnader som uppkom genom EVO:s påstådda skyldighet att finansiera underhållet av byggnaderna åtminstone skulle motsvara den hyra som en privat aktör skulle vara beredd att betala för dem. Eftersom frågan om huruvida AGVO handlade som en normal privat investerare ska granskas mot bakgrund av förhållandena vid den tidpunkt när beslutet fattades⁽⁴⁸⁾, måste slutsatsen dras att EVO, när det år 2002 beviljades att kostnadsfritt nyttja byggnaderna på 13 600 m², erhöll statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget.

10.1.2.2.3 Startkapital och efterföljande kapitalökningar

- (216) När det gäller startkapitalet till EVO på omkring 370 000 euro hänvisar kommissionen till sin bedömning ovan i punkt 10.1.2.1.1. De belgiska myndigheterna har faktiskt bekräftat att startkapitalet till EVO finansierades genom startkapitalet till AGVO. Som kommissionen redan har påpekat, skulle en privat investerare inte ha valt att omstrukturera fiskauktionen och investera 250 miljoner belgiska franc i den, han skulle a fortiori ha valt att inte göra det och skulle inte heller ha grundat ett helägt dotterbolag med en del av sitt nya kapital.
- (217) Även när det gäller kapitalökningarna genom AGVO:s efterskänkning av skulder hänvisar kommissionen till punkt 10.1.2.1.1 ovan. De belgiska myndigheterna har faktiskt bekräftat att också kapitalökningarna (delvis⁽⁴⁹⁾) finansierades genom startkapitalet till AGVO.

⁽⁴⁸⁾ Dom i målet Frankrike mot kommissionen (Stardust Marine), C-482/99, op. cit., punkt 71; dom i målet Cityflyer Express mot kommissionen, T-16/96, op.cit., punkt 76; dom i målet Westdeutsche Landesbank Girozentrale mot kommissionen, förenade mål T-228/99 och T-233/99, op.cit., punkt 246.

⁽⁴⁹⁾ EVO:s kapital har finansierats även på andra sätt och inte enbart genom AGVO:s startkapital.

⁽⁴⁷⁾ AGVO innehade samtliga aktier utom 1 av 15 000.

- (218) Det finns även andra skäl till att AGVO inte kan anses ha agerat så som en privat investerare skulle ha gjort i samma situation.
- (219) Offentliga investeringar betraktas som statligt stöd när det är tydligt att det berörda företags finansiella ställning, och särskilt skuldernas struktur och storlek, är sådan att en normal avkastning (utdelningar eller kapitalvinster) inte kan förväntas inom en rimlig tid från kapitalinvesteringen.
- (220) Kommissionen konstaterar att den första ökningen av kapitalet genom efterskänkning av skulder skedde den 31 december 2004, när EVO existerat i nästan ett och ett halvt år. Det är tydligt att kapitalökningen var avsedd att kompensera för EVO:s stora förluster. Det samma kan sägas om kapitalökningarna 2005 och 2007. Det är uppenbart att åtgärderna inte vidtog i syfte att erhålla avkastning på arbetande kapital på kort eller ens lång sikt utan endast för att kompensera för tidigare förluster. En privat investerare skulle inte ha beslutat att bevilja kapitalökningarna, särskilt inte de två sist nämnda. EVO:s finansiella och ekonomiska ställning var inte god, och det var tydligt att situationen inte utvecklades på det sätt som hade förutsetts i affärsplanen, enligt vilken förlusterna skulle minska stadigt i stället för att växa snabbt. Redan i slutet av 2003 hade mer än hälften av EVO:s registrerade kapital försvunnit, och denna situation förändrades inte under de följande åren trots kapitalökningarna. Utan utsikter till framtida avkastning på kapitalet skulle en privat investerare inte ha valt att öka kapitalet i företaget för att kompensera för förlusterna⁽⁵⁰⁾. I stället skulle han allvarligt ha övervägt andra möjliga alternativ (lägga ner, sälja etc.) och skulle åtminstone ha ställt krav på vissa garantier eller omstruktureringsåtgärder. Även den form som valdes för kapitalökningen (efterskänkning av skuld) bekräftar att kapitalökningarna inte kan betraktas som en del i den omstrukturering som planerades 2001.
- (221) Det bör dessutom påpekas att EVO måste betraktas som ett företag i ekonomiska svårigheter⁽⁵¹⁾. Enligt fast praxis anses en kapitalökning som beviljas företag i svårigheter utgöra statligt stöd⁽⁵²⁾.
- (222) Genom kapitalökningarna erhöll EVO följaktligen en fördel i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget.

⁽⁵⁰⁾ Se även skäl 99 i kommissionens beslut 2006/740/EG av den 20 oktober 2004, Hamburgische Landesbank – Girozentrale (EUT L 307, 7.11.2006, s. 110).

⁽⁵¹⁾ Se skälen 203 och 306 i beslutet.

⁽⁵²⁾ Se till exempel punkt 17 i 1999 års riktlinjer för undsättning och omstrukturering.

10.1.2.3 Fördel för Pakhuizen

- (223) När det gäller Pakhuizens långsiktiga hyresavtal för nyttjande av byggnaderna⁽⁵³⁾ anser kommissionen med beaktande av de tillgängliga upplysningarna att det innebär en fördel. För det första kan en avgift på endast 25 euro per år inte betraktas som normal betalning för långsiktig hyra av byggnader på 14 754 m² under 45 år, inte ens om de är i mycket dåligt skick och behöver renoveras. Den omständigheten att Pakhuizen måste renovera byggnaderna förändrar inte detta. Enligt belgisk rätt⁽⁵⁴⁾ är byggnadernas ägare inte skyldig att reparera byggnaderna. Hyresgästen är däremot skyldig att hålla byggnaderna i gott skick och göra nödvändiga normala reparationsarbeten. De belgiska myndigheterna har inte visat att de renoveringsarbeten som Pakhuizen måste göra enligt det långsiktiga hyresavtalet går utöver "normala reparationsarbeten". De belgiska myndigheterna har dessutom inte tillhandahållit några bevis på att de kostnader som uppkommit till följd av denna skyldighet motsvarar den hyra som enligt normala marknadsvillkor kunde ha erhållits för byggnaderna.
- (224) De belgiska myndigheterna har dessutom medgivit att Pakhuizen inte har uppfyllt sina renoveringsskyldigheter och inte har respekterat byggnadernas användningsändamål. Det står klart att staden inte har vidtagit några åtgärder mot Pakhuizen för att verkställa avtalet, trots att den hade rätt att göra det. Även om en hyra på 25 euro per år, med beaktande av renoveringskostnaderna, kunde anses motsvara marknadspriset – vilket inte är fallet – har Pakhuizen i varje händelse erhållit en fördel från och med den stund det blev klart att staden inte kommer att verkställa avtalet.
- (225) När det gäller uthyrningen av byggnaderna till Pakhuizen på villkor att byggnaderna underhålls och renoveras ska det dessutom påpekas att enligt principen om investerare i en marknadsekonomi samt med beaktande av de villkor som fastställs i kommissionens meddelande om inslag av stöd vid statliga myndigheters försäljning av mark och byggnader kan en offentlig myndighet anses agera som en aktör i en marknadsekonomi om den ingår avtal till högsta möjliga pris genom en öppen, genomblickbar och icke-diskriminerande upphandling, med den anbudsgivare som erbjuder högst pris eller efter det att en uppskattning av marknadsvärdet gjorts av en oberoende expert. Detta förefaller emellertid inte ha varit fallet.
- (226) Den omständigheten att byggnadernas ägare (ursprungligen staden, senare AGVO) efter 27 år har rätt till hälften av Pakhuizens årliga vinst ändrar inte ovanstående bedömning. En sådan fördel ligger för långt fram i tiden

⁽⁵³⁾ Se skäl 44 i det här beslutet.

⁽⁵⁴⁾ Artikel 5 i lagen av den 10 januari 1824 om tomträttsavtal, Belgiens officiella tidning XIX, nr 14.

och är för osäker för att ha något verkligt nettovärde för byggnadernas ägare. Även om det hade funnits ett verkligt nettovärde har de belgiska myndigheterna inte visat att detta värde – ens om det räknas samman med de 25 eurona per år plus de (icke normala) renoveringskostnaderna – är så högt att det kan anses att Pakhuizen betalar marknadshyra för nyttjandet av fastigheterna.

- (227) Pakhuizen åtnjuter följaktligen en årlig fördel avseende driftskostnaderna som utgör en fördel i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget.
- (228) När det gäller perioden efter den 26 mars 2004, som är den dag då AGVO blev ägare till byggnaderna i fråga, konstaterar kommissionen att hyresavtalet fortsatte att löpa på samma villkor som tidigare och att en fördel således fortsättningsvis förelåg för Pakhuizen.

10.1.2.4 *Fördel för de fiskeföretag som använder sig av EVO:s och Pakhuizens tjänster*

- (229) I beslutet om att inleda det formella granskningsförfarandet konstaterade kommissionen att EVO och möjligen också Pakhuizen erbjuder de fiskeföretag som använder auktionen sina tjänster till ett pris under det som en normal privat aktör skulle erbjuda.
- (230) Det framgår att EVO, för fisk som ska auktioneras ut i Oostende, ersätter samtliga eller en del av kostnaderna för containertransport från olika orter i Europa. EVO förefaller dessutom att bevilja lån under marknadspriset på villkor att det företag som erhåller lånet säljer sin fångst på auktionen i Oostende.
- (231) I synpunkterna från tredje parter hävdas det att EVO även har tillämpat andra metoder som stör den normala konkurrensen på marknaden, men kommissionen har inte erhållit några uppgifter som bekräftar detta. De belgiska myndigheterna bestrider att EVO har erbjudit tjänster under marknadspriset.
- (232) Även om kommissionen har erhållit mycket få bevis avseende de kommersiella villkor som EVO tillämpar för sina tjänster, kan det inte uteslutas att de företag som använder Oostende fiskauktion erhåller en fördel i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget. I detta läge anser kommissionen emellertid också att det finns en viss kraft i de belgiska myndigheternas argument att den omständigheten att EVO tack vare det statliga stödet kunde erbjuda sina tjänster till bättre villkor än

vad som hade varit möjligt utan stödet inte måste innebära att statligt stöd har förts vidare och därigenom har gynnat fartygsägare och fiskeföretag.

- (233) Av dessa skäl anser kommissionen att man inte med säkerhet kan dra slutsatsen att en fördel har förts vidare till fartygsägarna. Eftersom kommissionen i detta beslut fastställer att stödet till AGVO, EVO och Pakhuizen ska upphöra och ska återkrävas, är det dessutom troligt att sådana eventuella fördelar kommer att avbrytas eller åtminstone kraftigt minskas. Den huvudsakliga mottagaren av stödet är i varje fall den omstrukturerade fiskauktionen, som har använt stödet för att hålla sig kvar på marknaden och öka sin marknadsandel genom att erbjuda sina tjänster med förlust och därigenom störa marknads normala funktion.

10.1.3 STATLIGA MEDEL OCH ANSVAR

- (234) Kommissionen konstaterar att verksamheten i fråga avser åtgärder som staden själv har vidtagit och åtgärder som finansierats genom statliga medel och ska tillskrivas staden.

10.1.3.1 *Stöd som beviljats av den offentliga myndigheten*

- (235) Staden har beviljat AGVO stöd genom att förse bolaget med startkapital som finansierats genom stadens budget, bevilja AGVO kostnadsfria garantier för lån från privata banker, överlåta äganderätten till sina byggnader till AGVO samt ge AGVO befogenhet att fastställa och ta ut avgifter. Staden har även beviljat stöd till Pakhuizen genom det långsiktiga hyresavtalet för nyttjande av stadens byggnader samt till EVO genom att kostnadsfritt bevilja garantier för lån från privata banker.
- (236) Dessa åtgärder har således finansierats med statliga medel och ska tillskrivas staden.

10.1.3.2 *Åtgärder som ska tillskrivas den offentliga myndigheten*

- (237) När det gäller de fördelar som AGVO har beviljat EVO och Pakhuizen konstaterar kommissionen att AGVO enligt företagets bolagsordningar är ensam aktieägare i EVO (bortsett från stadsfullmäktigeledamot Miroir, som innehar en av 15 000 aktier) och Pakhuizen samt utser samtliga styrelseledamöter i dessa företag. Staden är ensam aktieägare i AGVO och stadsfullmäktige utser samtliga styrelseledamöter i AGVO. Staden är följaktligen i den ställningen att den kan utöva ett bestämmande inflytande över AGVO.

(238) Vidare har AGVO enligt bolagsordningen anförtrotts att sköta förvaltningen, utvecklingen och verksamheten avseende fiskauktionen och fiskehamnen i Oostende och tillhörande byggnader samt utvecklingen av all därmed direkt eller indirekt relaterad verksamhet. Med andra ord är AGVO enligt bolagsordningen skyldigt att delta i förvaltningen av fiskauktionen.

(239) När det gäller uthyrningen av byggnader till Pakhuizen beviljades denna direkt av staden.

(240) Mot bakgrund av domen i målet *Stardust* ⁽⁵⁵⁾ och med beaktande av det ovan beskrivna offentliga stöd som har tillhandahållits dessa företag måste AGVO betraktas som ett organ som kontrolleras av staten, och dess beslut om kapitaltillskott till EVO, kostnadsfria garantier för lån till EVO och rätten för EVO att kostnadsfritt nyttja byggnaderna måste betraktas som beslut som finansierats med statliga medel och som ska tillskrivas den offentliga myndigheten.

(241) De belgiska myndigheterna har inte invänt mot dessa konstateranden. De har tvärtom bekräftat att staden genom AGVO ⁽⁵⁶⁾ kontrollerade EVO och Pakhuizen.

10.1.4 SNEDVRIDNING AV KONKURRENSEN OCH INVERKAN PÅ HANDELN

(242) Stadens verksamhet har gynnat AGVO, EVO och Pakhuizen. AGVO, EVO och Pakhuizen är en företagsgrupp som är verksam på en gemensam marknad och som auktionerar ut fisk och tillhandahåller därmed relaterade tjänster i fiskesektorn.

(243) Marknaden för fiskauktioner är en kraftigt konkurrensutsatt marknad där auktioner från angränsande medlemsstater konkurrerar direkt med varandra för att locka till sig fiskare från olika medlemsstater. Varje fördel som tillhandahålls en aktör på denna marknad snedvrider eller hotar följaktligen att snedvrider konkurrensen mellan auktionerna och inverkar på handeln inom gemenskapen.

(244) Detta bekräftas av synpunkterna från tredje parter. Även fiskauktioner och fiskauktionsförbund från Förenade kungariket, Nederländerna och andra europeiska länder

har visat intresse för förfarandet och har beskrivit vilken inverkan de anser att de statliga stödåtgärderna har haft på deras verksamhet.

(245) Kommissionen konstaterar slutligen att de belgiska myndigheterna har angett att inte endast belgiska utan också andra fiskauktioner från andra medlemsstater har visat intresse för att köpa Oostende fiskauktion.

(246) När det gäller marknaden för hyrestjänster kan stöd till företag som är verksamma inom dessa sektorer snedvrider konkurrensen med företag som tillhandahåller hyrestjänster i andra fiskehamnar, inbegripet i andra medlemsstater, samt med företag som erbjuder byggnader för uthyrning i närheten av Oostendes fiskehamn (vilka mycket väl kan inbegripa företag från andra medlemsstater). Stödåtgärderna kan även ha bidragit till att upprätthålla eller stärka marknadsställningen för AGVO och Pakhuizen, vilkas verksamhet skulle eller kunde ha övertagits av något annat företag om stödet inte hade funnits. Det bör erinras om att enligt domstolens rättspraxis pekar enbart den omständigheten att ett företags ställning i förhållande till konkurrerande företag förstärks, genom att det ges en ekonomisk fördel som det annars inte skulle ha erhållit inom ramen för sin normala verksamhet, på en möjlig snedvridning av konkurrensen ⁽⁵⁷⁾.

(247) När det gäller verksamheten för förvaltning av fiskehamnen anser kommissionen att stöd till sådana företag kan snedvrider konkurrensen med företag som förvaltar andra fiskehamnar som konkurrerar med Oostendes fiskehamn. Stödåtgärderna kan också bidra till att upprätthålla eller förstärka ställningen för ett företag vars verksamhet skulle eller kunde ha tagits över av något annat företag om stödet inte hade funnits ⁽⁵⁸⁾.

(248) Kommissionen vill tillägga att även om AGVO och Pakhuizen inte är direkt verksamma på marknaden för fiskauktioner, tillhandahåller de i samband med denna verksamhet tjänster som inverkar på fiskauktionens attraktionskraft. Kommissionen konstaterar dessutom att AGVO via sitt dotterbolag EVO är indirekt verksam på marknaden för fiskauktioner. Stöd som beviljas AGVO och Pakhuizen kan därför inte endast störa konkurrensen och handeln mellan medlemsstaterna på de särskilda marknader där dessa är verksamma (hyresmarknaden och marknaden för fiskehamnar) utan också på marknaden för fiskauktioner.

⁽⁵⁵⁾ Dom i målet Frankrike mot kommissionen, C 482/99 op.cit.

⁽⁵⁶⁾ Se de belgiska myndigheternas svar av den 19 oktober 2006, s. 3: "zowel op het niveau van aandeelhouderschap als dat van de organen (bestuur) dient de Gemeente (achter AGVO) krachtens de wet de meerderheid te hebben in de stemrechten. Dit is hier het geval."

⁽⁵⁷⁾ Se domen av den 17 september 1980 i målet 730/79, Philip Morris, REG 1980, s. 2671, punkterna 11–12.

⁽⁵⁸⁾ Se domen i det ovan nämnda målet Philip Morris.

10.1.5 SLUTSATS

(249) Mot bakgrund av det ovanstående anser kommissionen att följande verksamheter måste anses uppfylla villkoren i artikel 107.1 i EUF-fördraget och således utgör statligt stöd:

a) De fördelar som tillhandahållits AGVO genom stadens beslut att

— tillhandahålla AGVO ett startkapital på 250 miljoner belgiska franc (6 179 338 euro),

— ge AGVO exklusiv rätt att nyttja marken och byggnaderna i fiskehamnen,

— överlåta byggnader på AGVO,

— tillhandahålla kostnadsfria garantier för lån till AGVO, och

— ge AGVO rätt att ta ut kommunala avgifter och använda dessa medel.

b) De fördelar som tillhandahållits EVO genom

— stadens beslut att tillhandahålla kostnadsfria garantier för lån till EVO,

— AGVO:s beslut att inte ta hyra av EVO för nyttjandet av byggnaderna, och

— AGVO:s beslut att tillhandahålla EVO ett startkapital och kapitalökningar motsvarande 3 969 000 euro.

c) De fördelar som staden och/eller därefter AGVO har tillhandahållit Pakhuizen genom det långsiktiga avtalet om nyttjande av byggnader.

10.2 FÖRENLIGHET

(250) Statligt stöd kan anses förenligt med den inre marknaden om det uppfyller ett av undantagen i EUF-fördraget. Företagen i förevarande ärende är huvudsakligen verkamma i fiskesektorn. De är även verkamma på marknaden för hyrestjänster. Kommissionen anser att AGVO i egenskap av fiskehamnens förvaltare och EVO i egenskap av den som driver verksamheten vid fiskauktionen är

företag vars verksamhet till stor del bör anses ingå i fiskesektorn. När det gäller Pakhuizen är det inte lika uppenbart att detta företag kan anses vara verksamt i fiskesektorn.

(251) När det gäller statligt stöd till fiskesektorn anses statliga stödåtgärder förenliga med den inre marknaden om de uppfyller villkoren i riktlinjerna för granskning av statligt stöd inom sektorn för fiske. Enligt punkt 5.3 i de nuvarande riktlinjerna ska ett "olagligt stöd" i den mening som avses i artikel 1 f i förordning (EG) nr 659/1999 bedömas i enlighet med de riktlinjer som var i kraft vid den tidpunkt då det beslutadokument trädde i kraft enligt vilket stödet har inrättats. Stödet bör följaktligen bedömas på grundval av riktlinjerna för fiske från 2001, 2004 och 2008.

(252) Eftersom Pakhuizen inte kan betraktas som ett fiskeföretag konstaterar kommissionen att stödet bör bedömas på grundval av de allmänna reglerna, som är tillämpliga på alla sektorer, och målen för stödet.

(253) Kommissionen konstaterar slutligen att de belgiska myndigheterna inte har invänt mot kommissionens bedömning av förenligheten.

10.2.1 STÖD SOM BEVILJATS AGVO

(254) När det gäller det statliga stöd som staden har beviljat AGVO måste åtskillnad göras vid bedömningen beroende på åtgärderna och de datum när de genomförts.

10.2.1.1 Startkapital

(255) De belgiska myndigheterna hävdar att startkapitalet måste ses som en del i omstruktureringen av Oostende fiskauktion.

(256) Enligt punkt 2.2.4 i 2001 års riktlinjer för fiske, som var tillämpliga vid tiden för omstruktureringen, ska stöd till omstrukturering av företag i svårigheter granskas i enlighet med de riktlinjer för stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter som var tillämpliga vid den tidpunkt när stödet beviljades, dvs. 1999 års riktlinjer, inbegripet när det avser företag med verksamhet inom sektorn för fiske och vattenbruk⁽⁵⁹⁾.

⁽⁵⁹⁾ Se även punkt 12 i 1999 års riktlinjer för undsättning och omstrukturering, där det anges att 1999 års riktlinjer för undsättning och omstrukturering även är tillämpliga på jordbruks- och fiskesektorn.

- (257) Enligt punkt 2.1 i 1999 års riktlinjer för undsättning och omstrukturering ska ett företag anses vara i svårigheter, om det inte med egna finansiella medel eller med medel från ägare/aktieägare eller långgivare kan hejda förluster som utan ingripanden från de offentliga myndigheterna leder till att företaget med största sannolikhet försätts i konkurs på kort eller medellång sikt. Ett företags svårigheter visar sig normalt som ökande förluster, sjunkande omsättning, växande lager, överkapacitet, minskande kassaflöde, stigande skuldsättningsgrad och finansiella kostnader samt ett sjunkande värde, som kan gå ner till noll, på nettotillgångarna.
- (258) Enligt kommissionens åsikt råder det ingen tvekan om att Oostende fiskauktion år 2001 visade alla tecken på att vara ett "företag i svårigheter". Som det anges ovan i skäl 17 minskade dess andel av de fiskfångster som landades i belgiska hamnar från omkring 37 % till 20 % mellan 1991 och 2001. Från 1997 till 2001 sjönk omsättningen från 20 550 000 euro till 13 440 000 euro och under många år registrerade staden en genomsnittlig årlig förlust på 1 850 000 euro. År 2001 måste staden följaktligen besluta huruvida den skulle lägga ner auktionen eller omstrukturera den. Kommissionen anser därför att Oostende fiskauktion utgjorde ett "företag i svårigheter" i den mening som avses i 1999 års riktlinjer för undsättning och omstrukturering. De belgiska myndigheterna har inte invänt mot denna slutsats.
- (259) Även om AGVO är en nygrundad juridisk enhet konstaterar kommissionen att startkapitalet till AGVO fanns med i omstruktureringsplanen för Oostende fiskauktion. Eftersom den sist nämnda var ett företag i svårigheter och AGVO grundades enbart i syfte att omstrukturera Oostende fiskauktion, och eftersom AGVO övertog inte endast Oostende fiskauktions tillgångar utan också den finansiella bördan för olika banklån, kan AGVO betraktas som ett företag i svårigheter vid den tidpunkt när startkapitalet beviljades. Det kan således anses att startkapitalet utgör omstruktureringsstöd⁽⁶⁰⁾ i den mening som avses i 1999 års riktlinjer för undsättning och omstrukturering.
- (260) Även om AGVO är berättigat till stöd enligt punkt 30 i 1999 års riktlinjer för undsättning och omstrukturering uppfyller stödet till omstrukturering av auktionen, genom grundandet av AGVO och startkapitalet på 250 miljoner belgiska franc (6 179 338 euro), inte villkoren för att stödet ska anses vara förenligt med den inre marknaden enligt punkt 32 i 1999 års riktlinjer för undsättning och omstrukturering.
- (261) I punkt 32 i nämnda riktlinjer anges bland annat följande: "Omstruktureringsplanen, som skall ha en så kort varaktighet som möjligt, skall göra det möjligt att återställa företagets långfristiga lönsamhet inom en rimlig tid och på grundval av realistiska antaganden om de framtida villkoren för verksamheten". Kommissionen anser inte att den omstruktureringsplan som avses ovan i skäl 19 uppfyller dessa villkor. Kommissionen konstaterar i detta hänseende att det i planen inte fastställs några särskilda interna åtgärder för att förbättra driften av auktionen och överge olönsamma verksamheter.
- (262) Dessutom, och tvärt emot kraven i punkt 32 i 1999 års riktlinjer för undsättning och omstrukturering, förefaller omstruktureringen inte att ha grundat sig på en marknadsundersökning som gett information om den väntade utvecklingen vad gäller utbud och efterfrågan, en analys av den berörda marknaden och den övriga information som anges i bilaga I till 1999 års riktlinjer för undsättning och omstrukturering.
- (263) Omstruktureringsplanen innehåller inte heller de uppgifter som fastställs i punkt 33 i 1999 års riktlinjer för undsättning och omstrukturering, dvs. uppgifter om de omständigheter som ledde till att företaget hamnade i svårigheter, vilket gör det möjligt att bedöma om de föreslagna åtgärderna är lämpliga, samt uppgifter om det nuvarande läget och den väntade utvecklingen vad gäller utbud av och efterfrågan på de berörda produkterna på marknaden baserat på optimistiska, pessimistiska och neutrala antaganden, samt företagets särskilda starka och svaga sidor.
- (264) Kommissionen konstaterar vidare att de tillgängliga upplýsingarna inte innehåller några bevis för att stödet har begränsats till det som var strikt nödvändigt, såsom det krävs enligt punkt 40 i 1999 års riktlinjer för undsättning och omstrukturering, eller att mottagaren har varit skyldig att bidra med egna medel. I detta hänseende ska det också påpekas att enligt punkt 41 i 1999 års riktlinjer för undsättning och omstrukturering får stödet endast användas för att återställa företagets lönsamhet och bör inte göra det möjligt för mottagaren att under loppet av omstruktureringen utveckla sin produktionskapacitet. Som det påpekas ovan kunde fiskauktionen, enligt finansplanen från 2001, emellertid ha återhämtat sig efter åtta år utan att hela beloppet på 250 miljoner euro hade behövt användas. Dessutom förutsågs i affärsplanen en ökning av omsättningen med 10 % under de fem första åren av den omstrukturerade fiskauktionens verksamhet på marknaden, vilket kan innebära att avsikten var att fiskauktionen skulle expandera. Återhämtningsplanen förefaller således inte att ha utformats för att säkerställa att stödet skulle användas enbart för att återställa företagets lönsamhet och verkar ha gett fiskauktionen möjlighet att använda de ytterligare likvida medlen för att utöka sin

⁽⁶⁰⁾ Kommissionens beslut 2008/849/EG av den 16 juli 2008, statligt stöd C 14/07 (ex NN 15/07), Italien, omstruktureringsstöd till NGP (EUT L 301, 12.11.2008, s. 14).

produktionskapacitet och sin verksamhet och/eller att agera aggressivt på marknaden. Av de upplysningar som erhållits framgår det också att stödet faktiskt användes för att utvidga auktionen verksamhet⁽⁶¹⁾ och för aggressiv marknadsnedvridande verksamhet⁽⁶²⁾.

- (265) Kommissionen konstaterar vidare att omstruktureringsplanen inte innehöll några åtgärder för att garantera ett fullständigt genomförande av planen och iakttagande av samtliga villkor i den.
- (266) Belgien har dessutom inte visat att uppvägande åtgärder har vidtagits i enlighet med punkterna 35–39 i 1999 års riktlinjer för undsättning och omstrukturering eller, alternativt, att de särskilda (alternativa) villkoren för jordbruk (inbegripet fiske) i punkterna 73–82 i 1999 års riktlinjer för undsättning och omstrukturering har uppfyllts⁽⁶³⁾. Staden förefaller de facto inte att ha vidtagit några åtgärder för att i största möjliga mån mildra de möjliga negativa följderna av stödet för konkurrenterna, såsom det krävs enligt punkt 35 i 1999 års riktlinjer för undsättning och omstrukturering. Med beaktande av den särskilda situationen för fiskauktioner och särskilt den begränsade tillgången till följd av de restriktiva bevarandebestämmelser som årligen antas på EU-nivå var det högst sannolikt att stödet skulle få negativa följder för konkurrerande auktioner och staden borde särskilt ha uppmärksammat denna fråga.
- (267) Det stöd som beviljats AGVO för omstrukturering av fiskauktionen är följaktligen inte förenligt med villkoren i 1999 års riktlinjer för undsättning och omstrukturering och inte heller med 2001 års riktlinjer för fiske, där det hänvisas till riktlinjerna för undsättning och omstrukturering.

⁽⁶¹⁾ AGVO:s förvärv av Pakhuizen 2004 och förvärvet av ett aktieinnehav på 51 % i Haf Holding BO (Ijsland) 2006. EVO deltog också i flera projekt, såsom Pollar Drift (projekt avseende kungskrabor) och Novafish-projektet (HAF Holding), vilka nämns i årsboksutgåvan för 2005. Se även de synpunkter som inkommit från Grimsby Market där det anges att "omkring 2005/2006 började EVO köpa fisk direkt från isländska fiskare till (höga) fasta priser och auktionerade ut denna fisk till högstbjudande i Ostende, ofta till lägre priser". De belgiska myndigheterna har inte invänt mot synpunkterna från tredje parter. I de specifikationer som de belgiska myndigheterna lämnat in bekräftar dessutom att EVO före 2007 hade verksamhet utomlands, men upphörde med den 2007 (se memorandum, s. 39).

⁽⁶²⁾ Lån på villkor att låntagaren auktionerade ut sin fisk i Ostende, bidrag till transportkostnaderna (ibland med upp till 100 %) när fisken auktioneras ut vid Ostende fiskauktion, garanterat lägsta auktionspris etc.

⁽⁶³⁾ Enligt punkt 70 i 1999 års riktlinjer för undsättning och omstrukturering är punkterna 35–39 i riktlinjerna tillämpliga på alla företag i jordbrukssektorn, inbegripet små och medelstora företag. I jordbrukssektorn har medlemsstaterna, när det gäller uppvägande åtgärder, möjlighet att välja mellan att uppfylla antingen punkterna 35–39 i 1999 års riktlinjer för undsättning och omstrukturering eller de särskilda bestämmelserna om jordbrukssektorn i punkterna 73–82 i riktlinjerna.

- (268) När det gäller frågan om huruvida kapitaltillskottet kan betraktas som ersättning för de allmännyttiga tjänsterna hänvisar kommissionen till sin bedömning nedan i punkt 10.2.1.4.

10.2.1.2 Överlåtelse av äganderätten till byggnaderna och exklusiv rätt att nyttja marken och byggnaderna

- (269) Beviljandet av den exklusiva rätten att kostnadsfritt nyttja byggnaderna från och med den 14 mars 2002 och stadens efterföljande överlåtelse av äganderätten till flera byggnader på en areal om sammanlagt 57 500 m² skedde, som det anges ovan i punkt 10.1.2.2.2, utan att AGVO ålades skyldigheter av motsvarande värde. Som det har påpekats förefaller varken bolagsordningen eller överlåtelsehandlingen innehålla några särskilda eller ovanliga villkor eller skyldigheter som motiverar underlåtenheten att ta ut hyra eller ersättning.
- (270) Denna åtgärd måste därför betraktas som ett stöd avsett att förbättra företagets situation och öka dess likviditet, vilket innebär att mottagarens produktionskostnader minskats.
- (271) Kommissionen har inte funnit att detta stöd uppfyller någon av bestämmelserna om förenlighet med inre marknaden i 2001 års riktlinjer för fiske, inte heller har de belgiska myndigheterna lämnat in några uppgifter om detta.
- (272) När det gäller frågan om huruvida den exklusiva nyttjanderätten och den kostnadsfria överlåtelsen av äganderätten bör ses som en del i omstruktureringen av fiskauktionen, har kommissionen ovan i skälen 260 ff. konstaterat att även om AGVO vid tidpunkten för beviljandet av omstruktureringstödet hade varit berättigat till stöd (dvs. var ett företag i svårigheter), är villkoren i 1999 års riktlinjer för undsättning och omstrukturering inte uppfyllda.

- (273) När det gäller frågan om huruvida den exklusiva nyttjanderätten och överlåtelsen av äganderätten kan betraktas som ersättning för allmännyttiga tjänster hänvisar kommissionen till sin bedömning nedan i punkt 10.2.1.4.

10.2.1.3 Lånegarantier

- (274) De belgiska myndigheterna anser att åtskillnad måste göras mellan de kostnadsfria garantierna för de lån som användes för renoveringsarbeten och de som användes för att stödja EVO.

- (275) De har i detta sammanhang medgett att ett lån på 550 000 euro har använts för att stödja EVO. för fiske, där det hänvisas till riktlinjerna för undsättning och omstrukturering.
- (276) De belgiska myndigheterna hävdar att de kostnadsfria garantierna för de lån som använts för att stödja EVO bör ses som en del i omstruktureringen av fiskauktionen.
- (277) Kommissionen har emellertid, som det anges ovan i skäl 260 ff., konstaterat att även om AGVO vid tidpunkten för beviljandet av omstrukturingsstödet hade varit berättigat till stöd (dvs. var ett företag i svårigheter), är villkoren för att stödet ska anses vara förenligt med den inre marknaden enligt 1999 års riktlinjer för undsättning och omstrukturering inte uppfyllda.
- (278) Kommissionen konstaterar dessutom att de kostnadsfria garantierna är stödåtgärder som inte nämns i omstruktureringsplanen. Kommissionen erinrar om att enligt punkt 3.2.3 i 1999 års riktlinjer för undsättning och omstrukturering och punkt 3.3 i 2004 års riktlinjer⁽⁶⁴⁾ för undsättning och omstrukturering får omstrukturingsstöd endast beviljas en enda gång. Även under antagandet att det ursprungliga stödet, dvs. i form av startkapital etc., uppfyllde kraven i de tillämpliga riktlinjerna för undsättning och omstrukturering – vilket inte är fallet – är de kostnadsfria garantierna inte förenliga med principen om "en enda gång".
- (279) De belgiska myndigheterna förefaller att anse att staden valde att bevilja kostnadsfria garantier i stället för att betala ut de återstående årliga delutbetalningarna av startkapitalet. Kommissionen konstaterar emellertid att omstruktureringsplanen inte har ändrats i enlighet med punkt 52 i 1999 års riktlinjer för undsättning och omstrukturering och 2004 års riktlinjer för undsättning och omstrukturering. Det är dessutom inte klarlagt huruvida stödbeloppet har ökat eller minskat eller om stödets form har ändrats. Även om samtliga delutbetalningar av startkapitalet inte gjorts såsom ursprungligen planerat, kvarstår den omständigheten att AGVO rättsligt hade rätt att kräva att aktieinnehavaren skulle betala ut resten av startkapitalet. AGVO utövade de facto denna rättighet 2006 och 2007, när ytterligare delutbetalningar gjordes till AGVO.
- (280) Kommissionen anser följaktligen att den kostnadsfria garantin för lånet på 550 000 euro inte är förenlig med villkoren i 1999 års riktlinjer för undsättning och omstrukturering eller 2004 års riktlinjer för undsättning och omstrukturering och inte heller med 2004 års riktlinjer
- (281) När det gäller de kostnadsfria garantierna för lån för renoveringsarbeten hänvisar kommissionen till sin bedömning nedan i punkt 10.2.1.4.
- 10.2.1.4 Uttag av avgifter och ersättning för allmännyttiga tjänster**
- (282) De belgiska myndigheterna hävdar att en del av startkapitalet, en del av byggnaderna och en del av de garanterade lånen har använts för att tillhandahålla tjänster av allmänt (ekonomiskt) intresse, dvs. förvaltning av fiskehamnen och uthyrning av byggnader till offentliga och halvoffentliga organisationer. De anser även att rätten att ta ut (och använda) avgifter av fiskehamnens användare bör anses omfattas av AGVO:s allmännyttiga uppgifter.
- (283) De belgiska myndigheterna har inte visat att dessa åtgärder kan anses förenliga enligt artikel 106.2 i EUF-fördraget. Det ska erinras om att det åligger en medlemsstat som åberopar artikel 106.2 i EUF-fördraget, som ett undantag från fördragets grundläggande bestämmelser, att visa att villkoren för tillämpning av den bestämmelsen är uppfyllda⁽⁶⁵⁾. Kommissionen har i varje händelse granskat huruvida stödåtgärderna i viss grad kan betraktas som ersättning för allmännyttiga tjänster i enlighet med villkoren i artikel 106.2 i EUF-fördraget.
- (284) Kommissionen har i detta avseende – i meddelandena från 1996⁽⁶⁶⁾ och 2001⁽⁶⁷⁾ om tjänster i allmänhetens intresse samt i 2005⁽⁶⁸⁾ års rambestämmelser om tjänster av allmänt ekonomiskt intresse – fastställt villkoren för att statligt stöd ska anses förenligt i enlighet med artikel 106.2.
- (285) Ett av dessa villkor är att medlemsstaten uttryckligen ska ha anförtrött tillhandahållandet av en viss tjänst av allmänt ekonomiskt intresse till det företag som får stöd. En handling genom vilken ett företag anförtröts att tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse ska innehålla uppgifter om den exakta innebörden av skyldigheterna i samband med tillhandahållandet av allmännyttiga tjänster, skyldigheternas räckvidd och varaktighet, samt namnet på det berörda företaget.
- (286) Kommissionen kan instämma i att AGVO genom sin bolagsordning har anförtrött förvaltningen av fiskehamnen och att detta medför vissa särskilda skyldigheter.

⁽⁶⁴⁾ EUT C 244, 1.10.2004, s. 2.

⁽⁶⁵⁾ Dom av den 23 februari 1997 i mål C-158/94, kommissionen mot Italien, REG 1997, s. I-5789, punkt 54.

⁽⁶⁶⁾ EGT C 281, 26.9.1996, s. 3.

⁽⁶⁷⁾ EGT C 17, 19.1.2001, s. 4.

⁽⁶⁸⁾ EUT C 297, 29.11.2005, s. 4.

- (287) När det gäller AGVO:s uthyrningsverksamhet konstaterar kommissionen emellertid att de allmännyttiga tjänster som AGVO anförtratts inte är klart definierade. Framför allt kan kommissionen inte finna någon bestämmelse som ålägger AGVO särskilda skyldigheter i detta sammanhang, och de belgiska myndigheterna har inte lämnat några ytterligare upplysningar om denna fråga. De belgiska myndigheterna förefaller att anse att den omständigheten att de organisationer som hyr byggnaderna är offentliga eller halvoffentliga ovillkorligen innebär att de företag som hyr ut byggnaderna till dessa organisationer själva tillhandahåller en allmännyttig tjänst. Kommissionen kan emellertid inte instämma i denna åsikt, eftersom denna omständighet inte i sig innebär att företagen anförtratts eller ålagts särskilda skyldigheter att tillhandahålla allmännyttiga tjänster som skiljer sig från de skyldigheter som åligger en privat hyresvärd. Kommissionen drar därför slutsatsen att Belgien inte har visat att AGVO har anförtratts att tillhandahålla allmännyttiga tjänster inom ramen för sin uthyrningsverksamhet.
- (288) Kommissionen anser vidare att de stödåtgärder som beviljats AGVO inte heller uppfyller nödvändighets- och proportionalitetskraven.
- (289) Nödvändighets- och proportionalitetskraven definieras på följande sätt (se framför allt punkterna 14, 15, och 17 i 2005 års rambestämmelser om tjänster av allmänt ekonomiskt intresse):
- Ersättningen får inte vara större än vad som är nödvändigt för att täcka de kostnader som orsakats av tillhandahållandet av de allmännyttiga tjänsterna, med hänsyn till intäkterna i samband med detta och till en rimlig vinst för att fullgöra dessa skyldigheter.
  - Ersättningsbeloppet omfattar alla fördelar som har beviljats av staten eller genom statliga medel i någon form – oavsett hur de klassificeras mot bakgrund av artikel 107 i EUF-fördraget.
  - Ersättningen ska användas för att tillhandahålla den berörda tjänsten av allmänt ekonomiskt intresse. Ersättning för allmännyttiga tjänster som används till verksamhet på en annan marknad är inte berättigad och utgör således oförenligt statligt stöd.
- (290) Kommissionen konstaterar att nödvändighets- och proportionalitetskraven inte är uppfyllda i förevarande ärende. Belgien har medgett att inga kriterier har fastställts för ersättningen. De belgiska myndigheterna har vidare förklarat för kommissionen att det inte är möjligt att avgöra vilka kostnader som orsakats av tillhandahållandet av de allmännyttiga tjänsterna och vilka intäkter som erhållits för att fullgöra dessa skyldigheter. Kommissionen konstaterar vidare att AGVO inte har separat redovisning för sina olika verksamhetskategorier. Ersättningen för de allmännyttiga tjänsterna kan följaktligen användas för verksamhet på andra marknader. Av flera uppgifter i handlingarna framgår att överkompensation har förekommit. Exempelvis vad gäller de garantier som tillhandahållits gratis för erhållande av lån har det i skälen 186 ff. i detta beslut fastställts att garanterade lån fick användas, och faktiskt har använts, för andra ändamål än vad som ursprungligen angivits. Eftersom det kapital som tillförts EVO (3 969 000 euro) och det pris som betalats för aktierna i Pakhuizen (350 000 euro) (sammanslagt 4 319 000 euro) överskrider beloppet av det kapital som betalats till AGVO (3 596 665,62 euro), måste detta innebära att AGVO har använt lån och eventuellt uttagna avgifter för att finansiera dem.
- (291) Av ovan nämnda skäl kan kommissionen inte anse att stödåtgärderna är förenliga med de villkor som fastställts för iakttagande av artikel 106.2 i EUF-fördraget.

10.2.2 STÖD SOM BEVILJATS EVO

- (292) När det gäller det statliga stöd som staden och AGVO beviljat EVO måste åtskillnad göras vid bedömningen beroende på åtgärderna och de datum när de genomförts.

- (293) Följande beslut ska bedömas enligt 2001 års riktlinjer:

- Stadens beslut av den 28 juni och den 27 september 2002 samt den 23 april 2004 om att tillhandahålla kostnadsfria lånegarantier.

- AGVO:s beslut om att låta EVO från och med den 8 augusti 2002 utan avbrott kostnadsfritt nyttja byggnader på sammantaget 13 600 m² som ägdes av AGVO.

- AGVO:s beslut av den 22 augusti 2002 om att tillhandahålla EVO ett startkapital på 371 840 euro.

(294) Följande beslut ska bedömas enligt 2004 års riktlinjer:

- Stadens beslut av den 22 april 2005 om att tillhandahålla en kostnadsfri lånegaranti.
- AGVO:s beslut av den 31 december 2004, den 31 december 2005 och den 21 december 2007 om att öka EVO:s kapital genom efterskänkning av skulder.

(295) Följande beslut ska bedömas enligt såväl 2001 års som 2004 års riktlinjer:

- AGVO:s beslut om att tillhandahålla kostnadsfria garantier för lån på 600 000 euro mellan den 22 augusti 2002 och den 3 augusti 2006.

(296) Följande beslut ska bedömas enligt såväl 2004 års som 2008 års riktlinjer:

- Stadens beslut om att tillhandahålla en kostnadsfri garanti för ett lån på 78 000 euro mellan den 27 september 2007 och den 4 september 2008.

10.2.2.1 *Lånegarantier, rätt att kostnadsfritt nyttja fiskauktionen*

(297) I punkt 1.2 i 2001 års riktlinjer för fiske och punkt 3.7 i 2004 års riktlinjer för fiske fastställs att statligt stöd, som beviljas utan krav på mottagarna och som är avsett att förbättra företagets situation och öka deras likviditet eller som beräknas på den producerade eller saluförda kvantiteten, produktpriser, producerade enheter eller produktionsmedel och som har till effekt att reducera mottagarens produktionskostnader eller förbättra mottagarens inkomster, är driftstöd som är oförenligt med den inre marknaden. I punkt 3.4 i 2008 års riktlinjer för fiske fastställs att driftstöd som till exempel ökar det stödmottagande företagets likviditet eller som beräknas på den producerade eller saluförda kvantiteten, produktpriser, producerade enheter eller produktionsmedel och som har till effekt att reducera mottagarens produktionskostnader eller förbättra mottagarens inkomster i princip är oförenligt med den inre marknaden. Stödet kan endast anses förenligt om det på ett klart och tydligt sätt bidrar till att uppfylla målen med den gemensamma fiskeripolitiken.

(298) Av de tillgängliga upplysningarna framgår att de kostnadsfria lånegarantierna och rätten att kostnadsfritt nyttja

fiskauktionen har beviljats utan att EVO ålagts någon särskild skyldighet som skulle innebära att stödet uppfyllde något av villkoren i riktlinjerna för fiske.

(299) Det förefaller som om de kostnadsfria garantierna på enkel begäran har beviljats för lån för olika ändamål och inte har varit förbundna med några särskilda villkor eller skyldigheter.

(300) Av upplysningarna från de belgiska myndigheterna framgår det till och med att den omständigheten att de garanterade lånen slutligen användes för ett annat ändamål än det ursprungligen angivna ändamålet inte föranledde vare sig sanktioner eller att garantin upphävdes. Det framgår till exempel att trots att lånet på 1 795 000 euro från Fortis ursprungligen var avsett bland annat för att köpa ytterligare maskiner och fiskekassar samt för att finansiera flera ändringsarbeten, användes (åtminstone en del av) det för att bevilja lån till fartygsägare. Garantin har inte återtagits och staden har även efter denna händelse tillhandahållit garantier utan att ställa några krav på EVO.

(301) De kostnadsfria garantierna har ökat EVO:s likviditet, eftersom företaget inte måste betala för garantierna och EVO – som det har framgått – inte skulle ha erhållit lånen utan garantierna.

(302) Även rätten att kostnadsfritt använda auktionsbyggnaderna har ökat EVO:s likviditet, eftersom företaget har besparats kostnaderna för den hyra som det i annat fall hade varit tvunget att betala enligt marknadsvillkor.

(303) Kommissionen kan inte se hur de kostnadsfria garantierna eller rätten att kostnadsfritt nyttja byggnaderna skulle kunna anses bidra till att uppfylla målen för den gemensamma fiskeripolitiken. De belgiska myndigheterna har inte heller lämnat in några uppgifter om detta.

(304) De belgiska myndigheterna hävdar att åtgärderna måste ses som en del i omstruktureringen av fiskauktionen.

(305) Det måste allra först bedömas huruvida EVO är berättigat till stöd enligt riktlinjerna för undsättning och omstrukturering. EVO kan anses vara ett företag i svårigheter i den mening som avses i 1999 respektive 2004 års riktlinjer för undsättning och omstrukturering.

(306) Enligt punkt 8 i 1999 års riktlinjer för undsättning och omstrukturering och punkt 13 i 2004 års riktlinjer för undsättning och omstrukturering är ett företag som ingår i en koncern i princip inte berättigat till stöd till undsättning och omstrukturering. Det kan emellertid vara berättigat till stöd om det har grundats av ett företag i svårigheter. EVO har grundats av AGVO, som självt är en ny juridisk form av Oostende fiskauktion, vilken omstrukturerades 2001. Det bör påpekas att AGVO utgör en fortsättning på f.d. Oostende fiskauktion, som ägdes av staten och inte var en juridisk person. Som det anges ovan i skäl 259, anser kommissionen att AGVO trots att det var nygrundat utgjorde ett företag i svårigheter och var berättigat till stöd enligt 1999 års riktlinjer för undsättning och omstrukturering. Eftersom EVO har grundats i samband med omstruktureringen av AGVO kan EVO, i likhet med AGVO, betraktas som ett företag i svårigheter och kan erhålla stöd enligt villkoren i riktlinjerna för undsättning och omstrukturering.

(307) Även om EVO är berättigat till stöd enligt riktlinjerna för undsättning och omstrukturering har det emellertid ovan i skäl 260 ff. visats att villkoren för att stödet ska anses vara förenligt med den inre marknaden enligt 1999 års riktlinjer för undsättning och omstrukturering inte är uppfyllda. Eftersom de berörda stödåtgärderna inte fanns med i omstruktureringsplanen föranleder de samma invändningar som de som anges ovan i skäl 278 ff.

(308) De kostnadsfria lånegarantierna och rätten att kostnadsfritt nyttja fiskauktionen måste därför anses utgöra driftsstöd i den mening som avses i 2001, 2004 och 2008 års riktlinjer för fiske och bidrar inte till att uppfylla målen för den gemensamma fiskeripolitiken. De är således inte förenliga med den inre marknaden.

10.2.2.2 Startkapital och efterföljande kapitalökningar

(309) EVO grundades i samband med omstruktureringen av Oostende fiskauktion. De belgiska myndigheterna har bekräftat att en del av startkapitalet till AGVO (dvs. 371 840 euro) har använts som startkapital för EVO och för efterföljande kapitalökningar.

(310) Det ska därför bedömas huruvida startkapitalet och de efterföljande kapitalökningarna kan betraktas som stöd till undsättning och omstrukturering i den mening som avses i 1999 års riktlinjer för undsättning och omstrukturering respektive 2004 års riktlinjer för undsättning och omstrukturering.

(311) Som det anges ovan i punkt 10.2.2.1 kan EVO, i likhet med AGVO, betraktas som ett företag i svårigheter i den mening som avses i 1999 års riktlinjer för undsättning

och omstrukturering respektive 2004 års riktlinjer för undsättning och omstrukturering.

(312) Som det anges ovan i skäl 260 ff. är emellertid villkoren för att stödet ska anses vara förenligt med den inre marknaden inte uppfyllda i förevarande ärende.

(313) Startkapitalet och de efterföljande kapitalökningarna kan därför inte betraktas som förenliga med den inre marknaden.

10.2.3 STÖD SOM BEVILJATS PAKHUIZEN

(314) Villkoren i hyresavtalet mellan staden och Pakhuizen innebar en årlig minskning av driftskostnaderna för Pakhuizen. Detta slag av stöd omfattas inte av åtgärderna i riktlinjerna för fiske och inte heller av målen för andra sektorsövergripande eller särskilda riktlinjer som är tillämpliga på detta slag av företag. Detta slag av stöd anses både enligt de relevanta riktlinjerna för fiske och enligt de sektorsövergripande reglerna om statligt stöd som driftsstöd som är oförenligt med den inre marknaden.

10.2.4 SLUTSATS

(315) Mot bakgrund av det ovanstående drar kommissionen slutsatsen att de åtgärder som anges ovan i punkt 10.1.5 ska betraktas som statligt stöd, att de inte är förenliga med den inre marknaden och att de ska återkrävas i den utsträckning som anges nedan i avsnitt 11.

11. ÅTERKRAV

(316) I enlighet med artikel 14.1 i förordning (EG) nr 659/1999 ska kommissionen vid negativa beslut i fall av olagligt stöd besluta att den berörda medlemsstaten ska vidta alla nödvändiga åtgärder för att återkräva stödet från mottagaren. Detta syfte är uppnått när stödet i fråga, i förekommande fall plus dröjsmålsränta, har återbetalats av mottagaren eller med andra ord de företag som har gynnats av det.

(317) I förordning (EG) nr 659/1999 anges ingen preskriptionstid för granskning av olagligt stöd i den mening som avses i artikel 1 f i förordningen, dvs. stöd som genomförts innan kommissionen har kunnat besluta huruvida det är förenligt med den gemensamma marknaden. I artikel 15 i förordningen föreskrivs emellertid att en preskriptionstid på tio år ska gälla för kommissionens befogenheter att återkräva stöd, att preskriptionstiden ska börja den dag då stödet beviljas och att preskriptionstiden ska avbrytas av varje åtgärd som vidtas av kommissionen.

(318) Preskriptionstiden avbröts genom den begäran om upplysningar som sändes till Belgien den 13 mars 2006. Återkravet ska följaktligen begränsas till det stöd som erhållits efter den 13 mars 1996.

(319) För att avgöra vad som ska återkrävas från AGVO, EVO och Pakhuizen ska hänsyn tas till den omständigheten att en del av det stöd som beviljats AGVO har överförs till EVO. Som de belgiska myndigheterna har påpekat bör detta stöd återkrävas endast en gång från den faktiska mottagaren.

(320) Av detta skäl ska, i de situationer där EVO är den som slutligen gynnats av det stöd som staden beviljat, endast den del av stödet som inte överförs till EVO återkrävas från AGVO.

11.1 ÅTERKRAV FRÅN EVO

(321) Det stöd som ska återkrävas från EVO utgörs av

— startkapitalet på ett belopp om 371 840 euro,

— de efterföljande kapitalökningarna om 1 387 044 euro, 710 000,75 euro och 1 500 114,96 euro,

— den fördel som erhållits tack vare tillhandahållandet av kostnadsfria lånegarantier, och

— den fördel som erhållits genom det kostnadsfria nyttjandet av fiskauktionen mellan den 22 augusti 2002 och den sista dag som fiskauktionen stod till EVO:s förfogande.

(322) När det gäller stödsinlaget i de kostnadsfria garantierna utgörs detta i princip av beloppet av de garanterade lånen, utom om de belgiska myndigheterna bevisar att EVO kunde ha erhållit sådana garantier på marknaden, i vilket fall stödsinlaget utgörs av den troliga marknadsavgiften för garantin.

(323) De belgiska myndigheterna har förklarat att EVO sist och slutligen inte tog emot de båda lånen för vilka garantier tillhandahölls 2002. Även om stödet har beviljats (beslutet om att tillhandahålla en kostnadsfri garanti har anta-

gits) har EVO följaktligen inte gynnats av det. Stödet till följd av de kostnadsfria garantier som beviljades den 28 juni och den 27 september 2002 behöver därför inte återkrävas. Det belopp som bör återkrävas är följaktligen 4 284 995 euro (3 606 995 + 78 000 + 600 000 euro).

11.2 ÅTERKRAV FRÅN PAKHUIZEN

(324) Det stöd som ska återkrävas från Pakhuizen utgörs av den fördel som erhållits genom att det långsiktiga hyresavtalet inte ingåtts till marknadspris.

(325) Enligt artikel 15 i förordning (EG) nr 659/1999 ska återkravet begränsas till en period på tio år räknat bakåt från den 13 mars 2006.

(326) Fördelen utgörs av den ersättning (hyra) som enligt normala marknadsvillkor skulle ha betalats för det långsiktiga hyresavtalet avseende byggnaderna minus a) de 25 euro som betalats årligen och b) eventuella renoveringskostnader som Pakhuizen har haft och som företaget inte skulle ha behövt betala enligt belgisk lagstiftning⁽⁶⁹⁾. Perioden i fråga löper till och med dagen för återkrav eller – om hyresavtalet avslutats innan beslutet om återkrav fattades – den dag då hyresavtalet avslutats.

11.3 ÅTERKRAV FRÅN AGVO

(327) Det stöd som ska återkrävas från AGVO utgörs av startkapitalet, den fördel som erhållits genom tillhandahållandet av kostnadsfria lånegarantier, den fördel som erhållits genom den exklusiva rätten att nyttja marken och byggnaderna i Oostendes fiskehamn mellan den 14 mars 2002 och den 25 mars 2004 (för de byggnader som därefter överläts på AGVO) samt mellan den 14 mars 2002 och dagen för återkrav (för den mark och de byggnader som inte omfattades av överlåtelsen av egendom av den 26 mars 2004) samt den fördel som erhållits genom den kostnadsfria överlåtelsen den 26 mars 2004 av äganderätten till byggnader på en areal om 57 500 m² i Oostendes fiskehamn.

(328) När det gäller startkapitalet framgår det av de upplysningar som lämnats till kommissionen att även om stöd beviljats till ett belopp av 250 miljoner belgiska franc (6 200 000 euro), har det ännu inte betalats ut fullständigt. Återkravet bör därför begränsas till det belopp som faktiskt har betalats ut till AGVO, dvs. 3 596 665,62 euro enligt de senaste upplysningar som lämnats till kommissionen. Om stöd utöver detta belopp har betalats ut till AGVO, ska även detta återkrävas.

⁽⁶⁹⁾ Huruvida det villkor att hyresvärden efter 27 år är berättigad till hälften av Pakhuizens vinst har något verkligt värde är, som det anges ovan, så osäkert att inga slutsatser kan dras på den grundvalen. Klausulen i fråga kommer dessutom aldrig att tillämpas, eftersom hyresavtalet avslutats.

- (329) När det gäller stödlaget i de kostnadsfria garantierna utgörs detta i princip av samma belopp som de garanterade lånen, utom om de belgiska myndigheterna tillhandahåller bevis på att AGVO hade kunnat erhålla sådana garantier på marknaden, i vilket fall stödlaget utgörs av den troliga marknadsavgiften för garantierna vid den tidpunkt när de beviljades (den 26 mars 2004, den 23 april 2004 och den 22 april 2005).
- (330) Om marknaden inte ger några garantier för den berörda transaktionstypen, bör stödlaget beräknas på samma sätt som bidragsekvivalenten för ett mjukt lån, nämligen som skillnaden mellan den marknadsmässiga räntesats som AGVO hade varit tvunget att betala utan garantin och den räntesats som erhöles tack vare den statliga garantin. Om det inte finns någon marknadsmässig räntesats och om medlemsstaten vill använda referensräntesatsen som riktmärke, betonar kommissionen att de villkor som anges i kommissionens meddelande om en översyn av metoden för att fastställa referens- och diskonteringsräntor⁽⁷⁰⁾ är giltiga för en beräkning av stödnivån i en enskild garanti. Det betyder att särskild uppmärksamhet måste ägnas det tillägg som ska läggas till basräntesatsen för att beakta den relevanta riskprofil som sammanhänger med den transaktion som omfattas, det företag som beviljats garantin och de säkerheter som ställts.
- (331) När det gäller den fördel som erhållits genom den exklusiva rätten att kostnadsfritt nyttja marken och byggnaderna i Oostendes fiskehamn motsvarar stödet den hyra som AGVO enligt marknadsvillkor skulle ha betalat för den exklusiva rätten att nyttja marken och byggnaderna i Oostendes fiskehamn mellan den 14 mars 2002 och dagen för återkrav eller den sista dagen då AGVO hade rätt att kostnadsfritt nyttja byggnaderna i enlighet med bolagsordningen, överlåtelsehandlingen avseende äganderätten till byggnaderna eller en liknande handling.
- (332) Kommissionen är medveten om att en del av marken och byggnaderna hade ett begränsat eller inget kommersiellt värde (till exempel vägarna). Kommissionen konstaterar emellertid att en del av marken och byggnaderna hade ett klart kommersiellt värde (fiskauktionen, kontoren, lagren) och att en annan del av marken och byggnaderna (infrastrukturen i fiskehamnen) gjorde det möjligt för AGVO att tillhandahålla tjänster till fartygsägare samt att AGVO hade rättighet att ta ut en avgift för dessa tjänster. Dessa faktorer måste beaktas vid beräkningen av hyran.
- (333) När det gäller den fördel som erhållits genom rätten att ta ut avgifter, motsvarar stödet beloppet av de avgifter som tagits ut från den dag då rättigheten infördes till och med dagen för återkrav eller den sista dag då AGVO var berättigat att ta ut avgifterna i fråga.
- (334) Kommissionen konstaterar slutligen att det belopp som ska återkrävas från AGVO bör minskas med det stödbelopp som har överförts till EVO i form av kapital (3 969 000 euro) och rätten att fritt nyttja de byggnader där fiskauktionen har sin verksamhet.
- (335) Kommissionen är medveten om att AGVO anförtrotts en del icke-ekonomiska allmännyttiga uppgifter (kontroll av fisk som landas och är avsedd för konsumtion, kontroll av att mervärdesskatt betalas för de landade fångsterna, pr-funktioner) och förvaltningen av fiskehamnen. Kommissionen anser att det belopp som ska återkrävas från AGVO bör minskas med de kostnader för vilka det kan bevisas att de uppkommit genom utförandet av dessa uppgifter.

11.4 OMSTRUKTURERINGENS INVERKAN PÅ ÅTERKRAVEN

- (336) De belgiska myndigheterna har underrättat kommissionen om att staden och AGVO planerade att privatisera fiskauktionen. De har hävdade att när privatiseringen väl var genomförd skulle det inte längre vara fråga om statligt stöd och förfarandet skulle sakna föremål.
- (337) Kommissionen erinrar i detta sammanhang om att även om en privatisering innebär ett slut på stödåtgärderna i fråga, uttraderas för den skull inte de fördelar som beviljats mottagarna för perioden innan stödåtgärderna avslutades. Syftet med återkrav är att återställa den situation som rådde innan stödet beviljades, i syfte att säkerställa lika villkor på den inre marknaden. Kommissionen vill uppmärksamma de belgiska myndigheterna på kommissionens meddelande *Effektivare verkställande av kommissionsbeslut som ålägger medlemsstaterna att återkräva olagligt och oförenligt statligt stöd*⁽⁷¹⁾, särskilt punkt 3.2.4, som avser återkrav av statligt stöd från företag som har försatts i likvidation och stödmottagare på obestånd. När det gäller begäran att kommissionen ska skjuta upp sitt beslut (se skäl 99) är detta olämpligt, eftersom det är viktigt att olagligt och oförenligt statligt stöd återkrävs så snart som möjligt.

⁽⁷⁰⁾ EUT C 14, 19.1.2008, s. 6.

⁽⁷¹⁾ EUT C 272, 15.11.2007, s. 4.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

1. Det stöd till ett belopp av 3 969 000 euro som har beviljats NV Exploïtatïe Vismijn Oostende (EVO) i form av startkapital och lån som senare omvandlades till kapitalökningar, är oförenligt med den inre marknaden.

2. Det stöd till ett belopp av 4 284 995 euro som har beviljats EVO i form av kostnadsfria lånegarantier är oförenligt med den inre marknaden.

3. Det stöd som har beviljats EVO i form av rätten att kostnadsfritt nyttja fiskauktionens byggnader i Oostendes fiskehamn är oförenligt med den inre marknaden.

Artikel 2

1. Det stöd till ett belopp av 6 200 000 som har beviljats Autonom Gemeentebedrijf Vismijn Oostende (AGVO) i form av startkapital är oförenligt med den inre marknaden.

2. Det stöd som har beviljats AGVO i form av kostnadsfria lånegarantier är oförenligt med den inre marknaden.

3. Det stöd som har beviljats AGVO i form av rätten att kostnadsfritt och/eller under marknadspris nyttja marken och byggnaderna i Oostendes fiskehamn är oförenligt med den inre marknaden.

4. Det stöd som AGVO har beviljats mellan den 26 mars 2004 och den 4 september 2009 i form av den kostnadsfria överlåtelsen av äganderätten till byggnader på en areal om 57 500 m² i Oostendes fiskehamn är oförenligt med den inre marknaden.

5. Det stöd som AGVO från och med den 14 mars 2002 har beviljats i form av rätten att ta ut avgifter är oförenligt med den inre marknaden.

Artikel 3

Det stöd som NV Pakhuizen (Pakhuizen) har beviljats genom det långsiktiga hyresavtal som 1989 ingicks med staden Oostende är oförenligt med den inre marknaden.

Artikel 4

1. Belgien ska från stödmottagarna återkräva det stöd som avses i artiklarna 1 och 2.2–2.5.

2. Belgien ska återkräva det stöd som avses i artikel 2.1 i den utsträckning det redan har betalats ut till AGVO (3 596 665,62 euro).

3. Belgien ska återkräva det stöd som avses i artikel 3 i den utsträckning det har beviljats efter den 13 mars 1996.

4. Det stöd som ska återkrävas ska innefatta ränta från och med den dag då stödet ställdes till stödmottagarnas förfogande till och med den dag det återbetalades, eller till och med den sista dag då stödet ställdes till stödmottagarnas förfogande om stödåtgärderna hade avslutats innan återkrav skedde.

5. Röntan ska beräknas som sammansatt ränta enligt kapitel V i kommissionens förordning (EG) nr 794/2004 ⁽⁷²⁾ och kommissionens förordning (EG) nr 271/2008 om ändring av förordning (EG) nr 794/2004 ⁽⁷³⁾.

6. Belgien ska upphöra med alla utbetalningar av utestående stöd och/eller andra former av beviljande av det stöd som avses i artiklarna 1, 2 och 3, med verkan från och med den dag då detta beslut antas.

Artikel 5

1. Återkravet av det stöd som avses i artiklarna 1, 2 och 3 ska genomföras omedelbart och effektivt.

2. Belgien ska säkerställa att detta beslut genomförs inom fyra månader från dagen för delgivningen av beslutet.

⁽⁷²⁾ EUT L 140, 30.4.2004, s. 1.

⁽⁷³⁾ EGT L 82, 25.3.2008, s. 1.

Artikel 6

1. Inom två månader efter den dag då detta beslut har delgivits ska Belgien lämna följande uppgifter till kommissionen:

- a) Det totala belopp (kapital och räntor) som ska återkrävas från AGVO, EVO och Pakhuizen.
- b) Vilka åtgärder (i detalj) som redan har vidtagits och vilka åtgärder som planeras för att följa beslutet.
- c) Handlingar som visar att AGVO, EVO och Pakhuizen har anmodats att betala tillbaka stödet.

2. Belgien ska hålla kommissionen underrättad om utvecklingen vad gäller de nationella åtgärder som har vidtagits för att genomföra detta beslut till dess att återkravet av det stöd som

avses i artiklarna 1–3 har slutförts. Belgien ska på kommissionens begäran omgående lämna uppgifter om de åtgärder som redan har vidtagits eller som planeras för att följa detta beslut. Belgien ska också lämna detaljerade uppgifter om de stödbelopp och räntebelopp som redan har återkrävts från AGVO, EVO och Pakhuizen.

Artikel 7

Detta beslut riktar sig till Konungariket Belgien.

Utfärdat i Bryssel den 27 april 2010.

På kommissionens vägnar

Maria DAMANAKI

Ledamot av kommissionen

IV

(Akter som antagits före den 1 december 2009 enligt EG-fördraget, EU-fördraget och Euratomfördraget)

KOMMISSIONENS BESLUT

av den 18 november 2009

om det statliga stöd C 10/09 (f.d. N 138/09) som Nederländerna har genomfört till förmån för ING:s kreditmöjlighet för illikvida medel och omstruktureringsplan

[delgivet med nr K(2009) 9000]

(Endast den engelska texten är giltig)

(Text av betydelse för EES)

(2010/608/EG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR ANTAGIT
DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 88.2 första stycket,

med beaktande av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, särskilt artikel 62.1 a,

efter att i enlighet med nämnda artiklar ha gett medlemsstaterna och berörda parter tillfälle att yttra sig⁽¹⁾, varvid kommissionen inte mottog några synpunkter från berörda parter, och

av följande skäl:

1. FÖRFARANDE

- (1) Den 12 november 2008 godkände kommissionen en nödrekapitalisering i ärendet N 528/08. I rekapitaliseringsåtgärden tecknade Nederländerna sig för en emittering från ING av kärnkaptivalvärdepapper till ett värde av 10 miljarder euro. Åtgärden har godkänts för en period på 6 månader under förutsättning att en trovärdig plan lämnas in inom dessa 6 månader⁽²⁾. Nödrekapitaliseringsåtgärdens giltighet förlängdes automatiskt genom inlämnandet av en omstruktureringsplan tills kommissionen fattade ett beslut om planen.
- (2) Den 31 mars 2009 godkände kommissionen, i ärendet C 10/09 (f.d. N 138/09), en åtgärd för värdeminskade tillgångar (nedan kallat *åtgärden för värdeminskade tillgångar*) för en portfölj med amerikanska alternativ A-värdepapper mot säkerhet i hypotek som bygger på sådana lån (*residential mortgage backed securities*, nedan kallat RMBS) till förmån för ING under en period på 6 månader⁽³⁾. De nederländska myndigheterna kallar åtgärden för kreditmöjlighet för illikvida medel. På grund av tvivel

om huruvida vissa aspekter av åtgärden för värdeminskade tillgångar överensstämmer med kommissionens meddelande om behandlingen av värdeminskade tillgångar inom gemenskapens banksektor⁽⁴⁾ (nedan kallat *meddelande om värdeminskade tillgångar*) beslöt kommissionen att inleda förfarandet enligt artikel 88.2 i fördraget.

- (3) Kommissionens beslut om att inleda förfarandet har offentliggjorts i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*⁽⁵⁾. Kommissionen har uppmanat berörda parter att inkomma med sina synpunkter på stödet i fråga. Kommissionen har inte mottagit några synpunkter från berörda parter.
- (4) Godkännandet av åtgärden för värdeminskade tillgångar förlängdes genom kommissionens beslut av den 15 september 2009⁽⁶⁾.
- (5) Därutöver har Nederländerna, enligt den nederländska kreditgarantiordningen (godkänd i kommissionens beslut i ärendet N 524/08 av den 30 oktober 2008 och förlängt i kommissionens beslut i ärendet N 379/09⁽⁷⁾ av den 7 juli 2009), beviljat ING garantier för medelfristiga skulder till ett belopp på i) 9 miljarder US-dollar (av vilka 8,25 miljarder US-dollar redan har utfärdats) och ii) 5 miljarder euro (av vilka 4,15 miljarder euro redan har utfärdats).
- (6) Den 25 november 2008, 8 april 2009, 18 maj 2009 och 9 november 2009 mottog kommissionen information från aktörer på marknaden i vilken påstods att ING Direct i Europa, under en kort period, hade gjort reklam för det kapitaltillskott man hade fått från Nederländerna och att det upplevdes som att företaget ägnade sig åt aggressivt kommersiellt beteende.

⁽¹⁾ Kommissionens beslut i ärendet C 10/09 (f.d. N 138/09) ING, EUT C 158, 11.7.2009, s. 13.

⁽²⁾ Kommissionens beslut i ärendet N 528/08, ING, EUT C 328, 23.12.2008, s. 10.

⁽³⁾ Kommissionens beslut i ärendet C 10/09 (f.d. N 138/09) ING, EUT C 158, 11.7.2009, s. 13.

⁽⁴⁾ EUT C 72, 26.3.2009, s. 1.

⁽⁵⁾ Se fotnot 1.

⁽⁶⁾ Ännu ej offentliggjort.

⁽⁷⁾ Kommissionens beslut av den 7 juli 2009 i ärendet N 379/09 och NN 16/09, ännu ej offentliggjort.

- (7) Ett flertal möten, utväxling av e-postmeddelanden och telefonkonferenser förekom mellan kommissionen och de nederländska myndigheterna.
- (8) När det gäller frågorna om de metoder som har använts för att värdera tillgångarna i åtgärden för värdeminskade tillgångar har kommissionen använt sig av tekniskt stöd från externa experter som har verkat på uppdrag av kommissionen (Duff & Phelps och professor Wim Schoutens) och experter från Europeiska centralbanken.
- (9) Den 12 maj 2009 lämnade Nederländerna in en omstruktureringsplan för ING-gruppen till kommissionen, som kompletterades med ytterligare information den 7 juli 2009. Omstruktureringsplanen modifierades den 22 oktober 2009 (eventuella hänvisningar till en omstruktureringsplan som görs härnäst hänför sig till denna senare version av omstruktureringsplanen). Denna modifiering omfattar också en ändring av villkoren för återbetalning av kapitaltillskottet från Nederländerna.
- (10) Den 22 oktober 2009 gjorde Nederländerna en rad åtgärden om genomförandet av omstruktureringsplanen och ersättningen för åtgärden för värdeminskade tillgångar.
- (11) Nederländerna informerade kommissionen att de av brådskande skäl undantagsvis godkänner att detta beslut har antagits på engelska.

2. BESKRIVNING AV SAKFÖRHÅLLANDENA

2.1 Stödmottagaren

- (12) ING består av ING Groep NV (nedan kallad *ING-gruppen*), moderholdingbolaget som kontrollerar 100 % av ING Bank NV och ING Verzekeringen NV, och två underordnade holdingbolag som kontrollerar bank- respektive försäkringsdotterbolagen. ING-gruppen består av mer än 70 enskilda verksamheter med mer än 2 500 juridiska personer som är verksamma i omkring 50 länder. I slutet av 2008 uppgick gruppens balansräkning till 1 332 miljarder euro, varav mer än 75 % kunde tillskrivas ING:s bankverksamhet.
- (13) I slutet av 2008 uppgick ING:s kapitalvoter för banken, inklusive rekapitaliseringsåtgärden, till 9,3 % i fråga om dess primärkapitalvot och 7,3 % i fråga om dess kärnkaptalkvot. För försäkringsverksamheten uppgick kapitaltäckningskvoten till 256,5 %.
- (14) ING-gruppens kapitalstruktur omfattar också så kallad *core debt*, dvs. prioriterade lån som tas upp på gruppnivå och som sedan investeras som eget kapital i ING:s bankverksamhet och ING:s holdingbolag för försäkringar (*double leverage*: ett sätt att ge banker tillgång till skuldbaserat kapital). Därutöver har ING:s holdingbolag för försäkringar på egen hand tagit upp 2,3 miljarder euro av så kallad *core debt* som kan användas som eget kapital i företagets försäkringsdotterbolag.

- (15) ING:s investeringsportfölj består av dess alternativ A-värdepappersportfölj som till största delen förvaltas av ING Direct i Förenta staterna. ING Direct i Förenta staterna hade enligt den amerikanska lagstiftningen statusen "US Thrift institution". Denna status krävde att ING Direct i Förenta staterna investerade merparten av sina samlade besparingar i amerikanska hypotekslån eller amerikanska hypotekslånerelaterade investeringar. Följaktligen avsatte ING en betydande del av sin investeringsportfölj till amerikanska alternativ A-RMBS. Alternativ A-portföljen omfattades av åtgärden för värdeminskade tillgångar från Nederländerna (så som beskrivs i avsnitt 2.3.2). ING:s investeringsportfölj bestod också av en betydande andel CMBS-värdepapper (*commercial mortgage backed securities*, dvs. säkerhet där den underliggande tillgången är lån på kommersiella fastigheter), amerikanska RMBS-värdepapper och fastighetsinvesteringar som inte omfattades av åtgärden för värdeminskade tillgångar.

2.2 Affärsverksamhet

- (16) I slutet av 2008 var ING verksamt inom sex affärsområden. ING var också verksamt inom kapitalförvaltning, vilket utgjorde en funktionell del av respektive regionala affärsenhet inom försäkringsområdet.

2.2.1 Bankverksamhet som vänder sig till privatpersoner och mindre företag

- (17) ING erbjuder banktjänster till privatpersoner och mindre företag i Nederländerna, Belgien, Polen, Rumänien, Turkiet, Indien och Thailand (banktjänster till privatpersoner och mindre företag via ING Direct beskrivs inte i detta avsnitt utan i avsnitt 2.2.2). Förmögenhetsförvaltning erbjuds i Nederländerna, Belgien, Luxemburg, Schweiz och olika länder i Asien, Central- och Östeuropa. Små och medelstora företag och medelstora affärsrörelser ingår som en del i ING:s bankverksamhet som vänder sig till privatpersoner och mindre företag.
- (18) I sin bankverksamhet som vänder sig till privatpersoner och mindre företag i Nederländerna och Belgien kombinerar ING en direktbanksmodell med ett filialnät. ING tillhandahåller girokontotjänster och betalningssystem, sparkonton, hypotekslån, konsumtionslån, kreditkortstjänster samt investerings- och försäkringsprodukter. Hypotekslån erbjuds via en direktkanal, genom en säljstyrka bestående av anknutna ombud samt via mellanhandskanaler. Via sitt filialnät erbjuder ING också ett fullständigt utbud av affärsbanksprodukter liksom liv- och sakförsäkringsprodukter.
- (19) Inom banksegmentet för privatpersoner och mindre företag uppgår dess marknadsandel i Nederländerna till 40–50 %⁽⁸⁾ för normala bankförbindelser. Dess marknadsandel för sparkonton uppgår till 30–40 % i fråga om värdet och 20–30 % i siffror. Marknadsandelarna för konsumtionslån i fråga om värdet, hypotekslån och förmögenhetsförvaltning utgör 10–20 %.

⁽⁸⁾ Marknadsandelarna i skäl 19 och skäl 24 om den nederländska marknaden är baserade på de offentliga siffrorna i kommissionens beslut i ärende nr Comp/M.4844 *Fortis/ABN Amro Assets*. Marknadsandelen avviker något från mer uppdaterade siffror som Nederländerna har tillhandahållit. Mot bakgrund av att skillnaderna inte är signifikanta för beslutet rapporterar kommissionen av samstämmighetsskäl de verifierade siffrorna.

(20) Marknadsandelarna i Belgien uppgår till [10–15] (*) % för girokonton, - [20–25] % för konsumtionslån, [15–20] % för hypotekslån, [10–15] % för sparkonton och [10–15] % för aktiefonder. Marknadsandelarna för bankverksamhet som vänder sig till privatpersoner och mindre företag i Polen uppgår till totalt [5–10] % och [5–10] % för sparkonton. I Rumänien uppgår ING:s marknadsandel till [0–5] % för alla skulder och [0–5] % för alla tillgångar. Marknadsandelarna för sparkonton uppgår till [0–5] % i Turkiet.

2.2.2 ING Direct — bankverksamhet som vänder sig till privatpersoner och mindre företag

(21) ING Direct driver Internetbaserad direktbanksverksamhet för kunder i Australien, Österrike, Kanada, Frankrike, Tyskland, Italien, Spanien, Storbritannien och Förenta staterna. De främsta produkterna som erbjuds är sparkonton och hypotekslån, och i ökande grad även aktiefonder och betalkonton.

(22) För sparkonton uppgår marknadsandelen för ING Direct till [5–10] % i Tyskland, [0–5] % i Italien, [0–5] % i Australien, [0–5] % i Kanada, omkring [0–5] % i Spanien, Storbritannien och Österrike och grovt räknat till [0–5] % i Förenta staterna och Frankrike. För hypotekslån till bostäder uppgår marknadsandelarna till [0–5] % i Australien, [0–5] % i Kanada, [0–5] % i Italien och [0–5] % i Spanien. Marknadsandelarna för nya hypotekslån till bostäder uppgår till [0–5] % i Tyskland. Den viktigaste icke-europeiska delen av ING Direct utgörs av dess amerikanska dotterbolag som hade en marknadsandel för hypotekslån till bostäder på [0–5] % och en balansräkning på [...] (***) miljarder US-dollar i slutet av första kvartalet 2009.

2.2.3 Bankverksamhet som vänder sig företag och offentliga organ

(23) Bankverksamheten som vänder sig till företag och offentliga organ är i huvudsak inriktad på Nederländerna, Belgien, Polen och Rumänien, där företaget erbjuder hela sitt produktsortiment, från kontanthantering till företagsfinansiering. På andra ställen har man valt ett mer selektivt förhållningssätt beträffande kunder och produkter. Bankverksamheten som vänder sig till företag och offentliga organ består av sex affärsenheter: Allmän utlåning, betalningar och kontanthantering, strukturerad finansiering, leasing och factoring, finansiella marknader, övriga produkter till företag och offentliga organ samt ING:s fastighetsverksamhet.

(24) När det gäller företagskunder uppgår ING:s andelar på den nederländska marknaden till [20–30] % för normala bankförbindelser, rembuser, internationella betalningar

(*) Delar av texten har ersatts för att säkerställa att konfidentiella uppgifter inte avslöjas. Dessa delar är försedda med hakparenteser och markerade med en asterisk.

(**) Delar av texten har utelämnats för att säkerställa att konfidentiella uppgifter inte avslöjas. Dessa delar indikeras genom tre punkter inom hakparenteser och markerade med två asterisker.

och internationella betalningstjänster, lån och girokonton samt factoring. Högre marknadsandelar på [30–40] % uppnås för inlåning/sparande och inhemska betalningar. ING:s marknadsandel för företag i Belgien uppgår till [25–30] % för girokonton, [15–20] % för lån, [15–25] % för leasing och [20–30] % för inlåning.

2.2.4 Försäkrings- och kapitalförvaltningsverksamheten i Europa

(25) ING:s främsta försäkringsverksamhet i Europa finns i Nederländerna (huvudsakligen under varumärkena ING, Nationale-Nederlanden och RVS). ING har en marknadsandel på [15–20] % inom livförsäkringssegmentet och [5–10] % inom sakförsäkringssegmentet (i förhållande till de tecknade bruttopremierna 2008). Produkterna distribueras via direktdistribueringskanaler (huvudsakligen via ING- och Postbank-filialer, som bytte namn till ING i början av 2009) och mäklare. Utanför Nederländerna är ING inte verksam inom sakförsäkringssektorn med undantag av Belgien (där företaget har en marknadsandel på [0–5] % inom sakförsäkringssegmentet).

(26) ING:s marknadsandelar inom livförsäkringssegmentet utgör [30–35] % i Rumänien, [20–25] % i Ungern, [10–15] % i både Tjeckien och Grekland, [5–10] % i Polen, [5–10] % i Slovakien och [5–10] % i Belgien. ING är också verksam — med mycket mindre marknadsandelar på under [0–5] % i Spanien, Bulgarien och Turkiet. Pensionsfondsförvaltningen utgör en del av dess verksamhet inklusive obligatoriska och frivilliga pensionsfonder. Inom segmentet för obligatoriska pensionsfonder har ING en marknadsandel på [20–25] % i Polen och [10–15] % i Slovakien. Inom segmentet för frivilliga pensionsfonder uppgår marknadsandelarna till [35–40] % i Slovakien, [10–15] % i Tjeckien och [5–10] % i Turkiet. Vid en sammanslagning av segmenten för obligatoriska respektive frivilliga pensionsfonder uppgår marknadsandelarna till [35–40] % i Rumänien, [10–15] % i Ungern och [5–10] % i Bulgarien.

(27) År 2008 hade ING tillgångar i respektive geografisk zon på [...] miljarder euro i Nederländerna, [...] miljarder euro i Belgien (och Luxemburg) och [...] miljarder euro i Central- och Östeuropa.

2.2.5 Försäkrings- och kapitalförvaltningsverksamheten i Amerika

(28) ING:s försäkringsverksamhet i Amerika bedrivs inom två geografiska huvudområden: Förenta staterna och Latinamerika. ING:s verksamhet i Kanada såldes i början av 2009. ING:s försäkringsverksamhet i Amerika erbjuder liv- och sakförsäkringar, pensionstjänster (främst avgiftsbestämda planer), livränta, aktiefonder, mäklartjänster och institutionella produkter, inklusive gruppåterförsäkring och institutionella kapitalförvaltningsprodukter och kapitalförvaltningstjänster.

- (29) I Förenta staterna uppgår marknadsandelen till [5–10] % inom segmentet för variabel livränta, [0–5] % för livförsäkringar och omkring [0–5] % för både fast livränta och grupplivförsäkringar. ING tillhandahåller i huvudsak pensionsprodukter i Mexiko, Chile, Peru, Colombia och Uruguay. Marknadsandelarna för pensionsfonder är högst i Peru ([30–35] %), Chile ([20–25] %) och Uruguay ([15–20] %). Marknadsandelarna för livförsäkring är mest betydande i Peru ([15–20] %) och i Chile ([10–15] %). År 2008 uppgick ING:s tillgångar till [...] miljarder euro i Förenta staterna och [...] miljarder euro i den resterande delen av de amerikanska kontinenterna.

2.2.6 Livförsäkringar och kapitalförvaltning i Asien och Stillahavsområdet

- (30) Försäkringsverksamheten i Asien och Stillahavsområdet tillhandahåller livförsäkrings- och kapitalförvaltningsprodukter och kapitalförvaltningstjänster i Asien och Stillahavsområdet med livförsäkringstjänster i nio länder (Australien, Nya Zeeland, Japan, Sydkorea, Malaysia, Hongkong, Thailand, Indien och Kina) och kapitalförvaltningsenheter i tolv länder (de nio som nämns ovan plus Taiwan, Filippinerna och Singapore). ING rankas som ett av de största internationella försäkringsbolagen och kapitalförvaltarna i Asien och Stillahavsområdet. Värdet av tillgångarna i detta område uppgår till [...] miljarder euro.

2.3 Stödåtgärderna

- (31) ING har gynnats av tre stödåtgärder från Nederländerna.

2.3.1 Kapitaltillskott

- (32) Den första åtgärden bestod av ett kapitaltillskott som Nederländerna helt och hållet tecknade, vilket gjorde det möjligt för ING-gruppen att öka sitt kärnkäpital med 10 miljarder euro⁽⁹⁾. Kommissionen konstaterade i sitt beslut att godkänna undsättningsstödet (N 528/08) att skälen till att marknaden förlorade sitt förtroende för ING, vilket utlöste det statliga ingripandet, var upplevda osäkra tillgångar i fråga om alternativ A-portföljen, marknadens farhågor om ytterligare nedskrivningar, kapitalbehovet för ING:s försäkringsverksamhet och ING-gruppens allt sämre kvot mellan skulder och eget kapital. Enligt Nederländerna skulle ING fortfarande ha överlevt utan kapitaltillskottet men företaget skulle ha stått inför ett fortsatt minskat förtroende och en ökad likviditetsrisk.

- (33) Emissionskursen för ett tillskott på 10 miljarder euro av kärnkäpital var 10 euro per värdepapper. På ING:s initiativ kan värdepappren antingen återköpas för 15 euro per värdepapper (en 50 % högre inlösenpremie jämfört med

emissionskursen) eller, efter tre år, konverteras till stamaktier en-mot-en. Om ING utlöser denna konverteringsrätt har Nederländerna möjlighet att välja en alternativ inlösen av värdepappren till en kurs på 10 euro per värdepapper plus upplupen ränta. En kupong kommer endast att betalas till Nederländerna om en utdelning betalas på stamaktierna.

- (34) Inom ramen för omstruktureringsplanen har Nederländerna lämnat in ett tillägg till avtalet om återbetalning av primärkapitalvärdepappren av ING. Enligt dessa ändrade villkor kan ING köpa tillbaka upp till 50 % av kärnkäpitalvärdepappren till emissionskursen (10 euro), plus upplupen ränta i förhållande till den årliga 8,5 % räntekupongen (omkring 253 miljarder euro), plus en kompensation för en förtida inlösen då priset för ING:s aktiekurs ligger över 10 euro. Kompensationen för en förtida inlösen ökar med ING:s aktiekurs. Vid beräkningen av premien för förtida inlösen har en övre gräns satts för aktiekursens ökning på 12,45 euro⁽¹⁰⁾. Vid denna nivå motsvarar kompensationen 13 % på årsbasis. Kompensationen för en förtida inlösen kan högst uppgå till 705 miljarder euro under förutsättning att 5 miljarder euro återbetalas 400 dagar efter emissionsdatumet. Vidare har kompensationen en undre gräns på 340 miljarder euro, för att säkerställa en minsta internränta för Nederländerna på 15 %. Med andra ord skulle detta tillägg, med tanke på att ING normalt skulle ha betalat 2,5 miljarder euro i inlösenpremie, resultera i en ytterligare fördel för ING på mellan 1,79 och 2,2 miljarder euro, beroende på marknadspriset för ING-aktierna. Nederländerna förklarar att skälet till tillägget var att ge ING samma avvecklingsmöjligheter som dem som beviljades SNS⁽¹¹⁾ och Aegon⁽¹²⁾ för de kapitaltillskott som de erhöll från Nederländerna. Dessa villkor för förtida inlösen kan endast tillämpas på återbetalningen av 5 miljarder euro (dvs. 50 % av det ursprungliga kapitaltillskottet).

- (35) ING kan välja att använda sig av återköpsalternativet före den 31 januari 2010, men detta datum kan, genom en överenskommelse med Nederländerna, förlängas till den 1 april 2010 på grund av exceptionella marknadsförhållanden om ING kan bevisa att det inte är ekonomiskt genomförbart att anskaffa tillräckligt med kärnkäpital som krävs för ett förtida återköp av 5 miljarder euro. En sådan förlängning skulle kräva ett godkännande av kommissionen. ING strävar efter att använda sig av återköpsmöjligheten före den 1 januari 2010. Återbetalnings- och konverteringsalternativen för de återstående 50 % har inte ändrats.

⁽¹⁰⁾ Kompensationen för en förtida inlösen beräknas enligt följande: 650 000 000 euro * (antal återköpta värdepapper/500 000 000) * (antal dagar från emissionen)/365 * (aktuellt pris – 10)/(12,5 – 10) där det aktuella priset är genomsnittet av marknadspriset 5 dagar före återbetalningen, om det är högre än eller lika med 11,20 euro och lägre eller lika med 12,45 euro.

⁽¹¹⁾ Kommissionens beslut i ärendet N 611/08, EUT C 247, 15.10.2009, s. 2.

⁽¹²⁾ Kommissionens beslut i ärendet N 569/09, EUT C 9, 14.1.2009, s. 3.

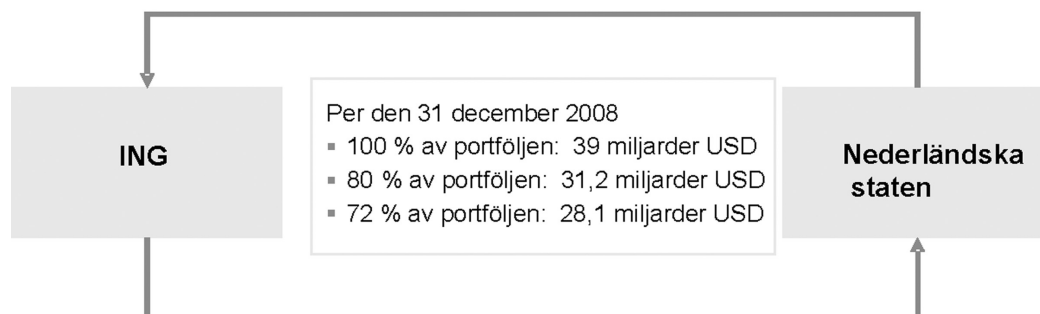
⁽⁹⁾ Denna åtgärd beskrivs i detalj i kommissionens beslut N 528/08 av den 12 november 2008.

2.3.2 Åtgärden för värdeminskade tillgångar

- (36) Den andra stödåtgärden var åtgärden för värdeminskade tillgångar i förhållande till alternativ A-portföljen vars värde hade minskat markant och tagit hårt på den negativa uppskrivningsfonden. De nederländska myndigheterna krävde att åtgärden skulle godkännas före den 31 mars 2009, för den finansiella stabilitetens skull. Därutöver skulle en stor bokföringsmässig förlust ha uppstått för ING om åtgärden hade ändrats på något annat sätt än obetydligt.
- (37) Åtgärden för värdeminskade tillgångar beskrevs i detalj i beslutet om att inleda ett förfarande den 31 mars 2009. Åtgärdens struktur upprepas endast kort innan de viktigaste ändringarna av ersättnings- och avgiftsstrukturen förklaras.
- (38) Sedan den 26 januari 2009 har Nederländerna erhållit 80 % av alla kassaflöden från en värdeminskad amerikansk RMBS-portfölj med alternativ A-värdepapper (nedan kallad *portföljen*) från ING (som åskådliggörs genom flöde 4 i diagrammet nedan), tillsammans med en garantiavgift (flöde 5). I gengäld får ING följande riskfria kassaflöden från Nederländerna:
- Ett garanterat värde, som utgör kassaflödet för amorteringar som uppgår till 28 miljarder US-dollar, vilket motsvarar 90 % (inköpspriset eller överföringspriset) av 80 % av portföljen, dvs. 72 % av portföljen (flöde 1). Dessa kassaflöden betalas månatligen, under portföljens livslängd.
  - En finansieringsavgift (flöde 2).
  - En förvaltningsavgift (flöde 3).
- (39) De kassaflöden som kommer från de resterande 20 % av portföljen behålls av ING och omfattas inte av kassaflödesswappen.
- (40) ING har gått med på en rad tilläggsbetalningar till Nederländerna som i själva verket leder till en signifikant ökning av statens ersättning för åtgärden för värdeminskade tillgångar genom justeringar av de avgifter som beskrivs i skälen 41, 42 och 43:

- 1 **Kassaflöde** motsvarande 90 % av 80 % (= 72 %) av portföljen (riskfritt flöde)
- 2 **Finansieringsavgift:** Fast ränta på 3 %
  - För 57 % : Fast ränta på 3 %
  - För 43 % : Rörlig ränta på LIBOR
- 3 **Förvaltningsavgift:** 0,10 % per år på 80 % av portföljen (justerad från 0,25 % per år via garantiavgiften)

- 4 Alla räntor och kassaflöden på 80 % av portföljen (**riskfyllda kassaflöden**)
- 5 **Garantiavgift:** 0,55 % per år + **justeringar** = 1,37 % per år på 80 % av portföljen

- (41) För det första kommer Nederländerna från och med den 25 oktober 2009 att minska finansieringsavgiften för 57 % (värdepapper med fast ränta) av 72 % av portföljen med 50 punkter per år från 3,5 %⁽¹³⁾ per år till 3 % per år och minska finansieringsavgiften för 43 % (värdepapper med rörlig ränta) av 72 % av portföljen med 50 punkter per år från Libor + 50 punkter per år till Libor rak ränta.
- (42) För det andra kommer den förvaltningsavgift (som Nederländerna betalar till ING) som uppgår till 25 punkter per år på 80 % av det återstående beloppet av portföljen att minskas med 15 punkter till 10 punkter genom en ökning av garantiavgiften (enligt nedan i skäl 43).
- (43) För det tredje kommer ING från och med den 25 oktober 2009 att öka garantiavgiften på 55 punkter per år på det återstående beloppet av den överförda portföljen med ytterligare 82,6 punkter per år, vilket ger en total garantiavgift på 137,6 punkter. Av ökningen på 82,6 punkter utgör 67 punkter en kompensation för minskningen av förvaltningsavgiften (som Nederländerna betalar till ING) med 15 punkter och en revidering av portföljens överföringspris med 52 punkter (motsvarande en minskning av överföringspriset från 90 % till omkring 87 %). 15,6 punkter är återbetalningsjusteringar för perioden från den 26 januari 2009 (då den första åtgärden inleddes) till den 25 oktober 2009⁽¹⁴⁾.
- (44) Om den första åtgärden mellan Nederländerna och ING upphävs⁽¹⁵⁾ kommer den del av den obetalda tilläggsbetalningen som hör samman med perioden mellan den 26 januari 2009 och den 25 oktober 2009 (dvs. de 15,6 punkter som ingår i den garantiavgiftsrelaterade justeringen) fortfarande att förfalla till betalning. Om endast en del av den första åtgärden upphävs kommer belopp som förfaller till betalning att justeras proportionellt.
- (45) Dessa ändringar, som infördes i oktober 2009, kommer att genomföras via ett separat avtal mellan ING och Nederländerna för att hålla den första åtgärden intakt. Nederländerna åtar sig att anmäla en eventuell hel eller delvis förtida upphävning av den första åtgärden till kommissionen.

⁽¹³⁾ Finansieringsavgiften är summan av 3 % (den påstådda finansieringskostnaden i US-dollar för den nederländska staten) och en marginal på 0,5 %.

⁽¹⁴⁾ En ökning av avgiften är endast tillämplig från den 25 oktober 2009. En justering krävdes och uppskattades till 15,6 punkter för att kompensera för den uteblivna betalningen mellan den 26 januari 2009 och den 25 oktober 2009. Denna justering omfattar både minskningen av finansieringsavgiften med 50 punkter (som ING fick av den nederländska staten) och ökningen av garantiavgiften med 67 punkter (som ING betalade till den nederländska staten).

⁽¹⁵⁾ Detta skulle inträffa om ING återköper portföljen, helt eller delvis, från den nederländska staten.

2.3.3 Garantierna

- (46) Enligt den nederländska kreditgarantiordningen (ärende N 524/08) beviljade Nederländerna även garantier för medelfristiga skulder till ING som uppgick till i) 9 miljarder US-dollar (varav 8,25 miljarder redan hade utfärdats) och ii) 5 miljarder euro (varav 4,15 miljarder redan hade utfärdats). ING betalar en garantiavgift på 84 punkter på medelvärdet av det garanterade beloppet.
- (47) Nederländerna bekräftar att eventuella ytterligare garantier som beviljas ING kommer att anmälas separat. Garantin på upp till [...] miljarder euro som Nederländerna har förbundit sig att bevilja inom ramen för genomförandet av omstruktureringsplanen för finansieringen av Westland Utrecht Hypotheekbank (WUH)/Interadvies, enligt beskrivningen i skäl 55 och skäl 85, kommer också att anmälas separat till kommissionen. Dessa garantier på upp till [...] miljarder euro utgör en integrerad del av omstruktureringsplanen som detta beslut hänför sig till men behovet av och ersättningen för dessa garantier måste fortfarande fastställas av Nederländerna och kommer att bedömas av kommissionen i ett separat beslut så snart åtgärden har anmälts separat.

3. OMSTRUKTURERINGSPLANEN

3.1 Åtgärder som planeras inom ramen för planen

- (48) ING planerar att förenkla gruppens struktur, minska kostnaderna, minska risken och göra en rad avyttringar, utveckla en hållbar ersättningspolicy, anpassa sin kapitalstruktur, sätta upp nya interna mål för kapitaltäckningskvoten och utöka den långsiktiga finansieringen inom icke-inlåningsområdet. Omstruktureringsplanen ska vara genomförd inom en femårsperiod.
- (49) För att förenkla gruppen kommer ING att omgruppera sina sex affärsområden i två divisioner, bankverksamhet och försäkring. Varje division kommer att ansvara för verkställandet av sin egen strategi och balansräkningshantering. Enligt omstruktureringsplanen är det tänkt att ING endast ska fortsätta med bankverksamheten medan försäkringsdelen ska avyttras med tiden.
- (50) Bankverksamheten ska företrädesvis koncentreras till Europa samtidigt som selektiva tillväxtpotentialer i andra delar av världen kommer att eftersträvas. ING planerar att ha en strategisk inriktning mot en stabil vinstgenererande bankverksamhet som vänder sig till privatpersoner och mindre företag på de mogna marknaderna, utvalda tillväxtpotentialer inom samma område i Central- och Östeuropa och en Europa-orienterad affärsbankverksamhet som är anpassad till en bankverksamhet som vänder sig till privatpersoner och mindre företag och till en specialiserad finansverksamhet. Banken kommer att drivas med standardiserade produkter och en hög grad av automation som bas. I stället för att förvärva investeringar, såsom värdepapper som säkras av andra tillgångar (ABS), kommer gruppen i ökande grad att anskaffa egna tillgångar.

- (51) Kostnadsminskningar som uppgår till 1,3 miljarder euro är planerade för 2009. 35 % av kostnadsminskningen ska uppnås genom en minskning av de heltidsekvivalentrelaterade kostnaderna och 65 % genom andra utgiftsminskningar, däribland utgifter för extern personal, marknadsföringsaktiviteter och formel 1-tävlingar. Huvudkontoret bidrar till kostnadsminskningarna. Sedan augusti 2009 har en kostnadsminskning på över 800 miljoner euro redan förverkligats. För att uppnå denna kostnadsminskning inrättade ING en avsättning för omstrukturering på omkring 450 miljoner euro efter skatt.
- (52) ING planerar också en rad riskminskande åtgärder, såsom hedgingprogram, minskning, avslutning och avveckling av riskabla positioner och en minskning av exponeringen för eget kapital. När det gäller investeringsportföljen har ING erhållit en åtgärd av Nederländerna för att skydda sina tillgångar i form av åtgärden för värdeminskade tillgångar för alternativ A-värdepapper. Ytterligare åtgärder som ING har genomfört omfattar en omklassificering av en rad av företagets ABS från kategorin tillgänglig för försäljning till kategorin ABS som hålles till förfall, och har på så sätt begränsat den negativa uppskrivningsfondens flyktighet. ING kommer att minska sin exponering för hörisktillgångsklasser inom de amerikanska CMBS- och RMBS-värdepappren. ING kommer vidare inte att ta några nya initiativ i syfte att öka sin direkta fastighetsexponering.
- (53) Kommissionen förstår att ING kommer att anta en [försiktig] affärsstrategi, särskilt när det gäller ING Direct, under förutsättning att ING vill basera sin verksamhet [...] på en rättvis prissättning [...] ⁽¹⁶⁾ och inte kommer att agera som prisledare.
- (54) ING håller på att genomföra en rad avyttringar i enlighet med den nya affärsstrategin, med en signifikant effekt när det gäller balansräkningen. De omstruktureringsåtgärder som presenteras i ING:s reviderade omstruktureringsplan kommer att leda till en förväntad minskning av balansräkningen med 616 miljarder euro baserat på enheternas storlek den 30 september 2008. Minskningen på 616 miljarder euro av balansräkningen består av en skuldreducering (så kallad deleverage) av bankverksamheten och integrationsinitiativ för balansräkningen (omkring [...] miljarder euro), avyttringar av banker (som uppgår till omkring [...] miljarder euro) och avyttringar av hela ING:s försäkringsverksamhet (som uppgår till omkring [...] miljarder euro). Trots att försäkringsverksamheten hade en mindre balansräkning i jämförelse med bankverksamheten stod den för omkring 50 % av ING:s intäkter före krisen ⁽¹⁷⁾. Jämfört med balansräkningen från det tredje kvartalet 2008 (dvs. 1 376 miljarder euro) uppgår den totala minskningen av balansräkningen till omkring 45 %.
- (55) Som en del av avyttringarna ingår det i omstruktureringsplanen att ING kommer att knoppa av en fullt fungerande och avyttringsbar bank som vänder sig till privatpersoner och mindre företag i Nederländerna (mer information finns i skäl 85) bestående av nuvarande Interadvies (Westland Utrecht Hypotheekbank, Westland Utrecht Effectenbank och Nationale Nederlanden Hypotheekbedrijf, Nationale Nederlanden Financiële Diensten) till vilka en konsumtionslåneportfölj från f.d. Postbank kommer att knytas. ING kommer att försöka knoppa av Interadvies-verksamheten (nedan kallad WUH/Interadvies) [på grundval av en detaljerad plan]. Den totala balansräkningen för enheten kommer att uppgå till omkring [25–50] miljarder euro.
- (56) [...] avyttringen av WUH/Interadvies väckte inga frågor om någon finansiell stabilitetsrisk. De nederländska myndigheterna tillhandahöll en studie om den nederländska marknaden för banktjänster till privatpersoner och mindre företag, som utförts av en oberoende expert, som visade att girokonto, även om de i allmänhet betraktades som en stödprodukt för korsförsäljning för banktjänster till privatpersoner och mindre företag, inte är viktiga för att sprida hypotekslån och andra bankprodukter i Nederländerna, vilket särskilt gäller ING. Därutöver pekar studien på vikten av Internet som en distributionskanal i Nederländerna för att minska behovet av ett filialnätverk för distribution av bankprodukter. Enligt de nederländska myndigheterna kan andra produkter kopplas samman med hypotekslåneprodukterna som distribueras av WUH/Interadvies. Särskilt kan den överförda portföljen med konsumtionslån tjäna som en dörröppare för produkter på andra marknader.
- (57) Mer bestämt planerar ING att sälja eller avyttra följande affärsrörelser, verksamheter eller produkter:
- ING:s livförsäkringsverksamhet i Taiwan (slutförd).
  - Sluta sälja variabla livräntor med engångspremie (SPVA) i Japan (slutförd).
  - Avveckla portföljen med befintliga variabla livräntor i Förenta staterna.
  - Avveckla verksamheten med finansiella produkter i Förenta staterna.
  - Stoppa den planerade lanseringen av ING Direct i Japan (slutförd).
  - Avyttra sakförsäkringsverksamheten i Kanada (slutförd).
  - Avyttra livränte- och hypotekslåneverksamheten i Chile (slutförd).
  - Avyttra försäkringsverksamheten i Ryssland — icke-statlig pensionsfond (slutförd).
  - Avyttra försäkringsverksamheten i Argentina — Origines Seg. De Retiro (slutförd).

⁽¹⁶⁾ [...]

⁽¹⁷⁾ 52 % av inkomsten före skatt för gruppen i genomsnitt för perioden 2004–2007 kom från försäkringsverksamheten.

- Avyttra försäkringsverksamheten i Asien — plattformtjänster i Hongkong (slutförd).
  - Avyttra förmögenhetsförvaltningen i Asien och Schweiz (undertecknad).
  - Avyttra gruppåterförsäkringen i Förenta staterna (undertecknad).
  - Avyttra försäkringsverksamheten i Asien och Stillahavsområde (Australien (undertecknad), Nya Zeeland (undertecknad) Japan, Korea, Hongkong, Indien, Thailand, Malaysia).
  - Avyttra kapitalförvaltningen i Asien och Stillahavsområdet.
  - Avyttra ersättningsystem för anställda i Förenta staterna.
  - Avyttra försäkringsverksamheten i Förenta staterna (US Retirement Services, US FA, Traditional Life).
  - Avyttra kapitalförvaltningen i Förenta staterna.
  - Avyttra ING Direct i Förenta staterna
  - Avyttra försäkringsverksamheten i Latinamerika (Brasilien, Chile, Mexiko, Peru, Colombia, Uruguay).
  - Avyttra kapitalförvaltningen i Latinamerika.
  - Avyttra försäkringsverksamheten i Centraleuropa (Bulgarien, Tjeckien, Grekland, Ungern, Polen, Rumänien, Slovakien, Spanien).
  - Avyttra kapitalförvaltningen i Europa.
  - Avyttra försäkringsverksamheten i Benelux (Nationale Nederlanden Insurance, RVS, Retail Insurance Netherlands (f.d. Postbank Insurance), försäkringsverksamheten i Belgien, försäkringsverksamheten i Luxemburg).
  - Avyttra Interadvies verksamhet (Westland Utrecht Hypotheekbank, Westland Utrecht Effectenbank, Nationale Nederlanden, Hypotheekbedrijf, Nationale Nederlanden Financiële Diensten), inklusive konsumtionslåneportföljen från f.d. Postbank (mer information finns i Nederländernas åtaganden).
- (58) ING förutspår en organisk tillväxt av bankens balansräkning på omkring [...] % per år under omstruktureringsperioden [...]. ING planerar att uppnå merparten av denna tillväxt genom utlåning till realekonomin (hushåll och företag).
- (59) ING håller också på att genomföra en ny ersättningspolicy varvid ING:s styrelse åtar sig att utveckla en hållbar ersättningspolicy för direktionen och personer i ledande befattning. Dessa incitamentprogram kommer att vara kopplade till långsiktig värdeutveckling med hänsyn tagen till risken för och begränsning av möjligheten att "belöna misslyckanden".
- (60) ING åtar sig att eliminera den dubbla hävstången så snart som möjligt men senast [...].
- 3.2 Förmåga att uppnå lönsamhet i ett bas- och ett stressscenario**
- (61) ING har lämnat in ett bas- och ett stressscenario i syfte att visa företagets förmåga att uppnå långsiktig lönsamhet.
- (62) I basfallet [...] ING [...]. Vidare antas aktiemarknaderna [...].
- (63) I detta beräknade basscenario kommer nettointäkten för gruppen [...]. Gruppens totala förtjänst [...]. Avkastningen på det egna kapitalet kommer att bli [...]. ING:s försäkringsverksamhet kommer att [...].
- (64) För bankverksamheten förväntar sig ING en ökning av de riskvägda tillgångarna på omkring [...] per år (före avyttringarna), delvis på grund av [...]. Intäkterna (exklusive ändringar och försämringar av det verkliga värdet) förväntas [...] affärsbanksverksamheten förväntas [...] och bankverksamheten som vänder sig till privatpersoner och mindre företag förväntas [...].
- (65) ING:s bankverksamhet förväntas uppnå sina interna kapitalmål genom hela prognostiseringsperioden. ING har satt upp nya interna kapitalmål som är [...] % för bankens primärkapitalkvot och [...] % för dess kärnkaptalkvot. För ING:s försäkringsverksamhet förblir målet för kapitaltäckningskvoten oförändrat på 150 %.
- (66) I basscenarioet skulle företagets totala kapitaltäckningsgrad (totalt kapital mot de riskvägda tillgångarna) uppgå till omkring [...] under hela omstruktureringsperioden, med de lägsta punkterna [...].
- (67) ING:s försäkringsverksamhet kommer att avyttras under omstruktureringsperioden [...]. I basfallet antas avyttringarna generera nettointäkter på [...] euro.
- (68) I ett alternativt scenario där försäkringsverksamheten avyttras [...] förväntar sig ING motsvarande högre nettointäkter [...].
- (69) ING har också lämnat in ett stressscenario [...].
- (70) [...] Därutöver förväntas signifikanta öknningar av sannolikheterna för fallissemang. ING förväntar sig också att förlustandelen i händelse av fallissemang (LGD) kommer att vara högre.

- (71) I detta stressscenario kommer ING-gruppens bakomliggande affärsresultat [...].
- (72) Trots dessa antaganden för ett stressfall skulle ING:s kapitalisering förbli tillräcklig eftersom företaget fortsätter att uppfylla de rättsliga kraven. [...].
- (73) Nederländerna framhåller i detta avseende att ING tillämpade LGD-modeller i stressscenarierna för att beräkna LGD för sina låneportföljer, vilket har godkänts av tillsynsmyndigheten för finansmarknaden, De Nederlandsche Bank (den nederländska centralbanken, nedan kallad DNB) [...].
- (74) Vidare har ING tillämpat ytterligare, strängare stressantaganden som vida överstiger det presenterade stressscenariot för hypotekslån för privatpersoner i Nederländerna⁽¹⁸⁾ [...]. Även med dessa antaganden förblir ING:s kapitalisering tillräcklig eftersom företaget fortfarande uppfyller de rättsliga kraven och till och med bibehåller en betydande extra kapitalbuffert.
- (75) Nederländerna framhåller att banken har klarat alla tillsynsmyndighetens stresstester i fråga om likviditeten. [...].

konverteringsrätt, varvid Nederländerna skulle erhålla antingen [...] miljoner av ING:s stamaktier eller konstanter motsvarande [...] miljarder euro plus omkring [...] miljoner i upplupen ränta.

c) [...].

(77) Sammanlagt kommer [...] transaktionerna preliminärt att ge Nederländerna en internränta på [15–25] %. Nederländerna måste anmäla eventuella ändringar av avtalet om inlösen av värdepapper till kommissionen.

(78) Fram till i dag har ING inte skjutit upp någon betalning av kuponger för primärkapitalhybridinstrument som gruppen har emitterat

(79) Den 14 oktober 2009 använde ING sig av en köpoption för en lägre klass 2-obligation. ING informerade kommissionen om att man beklagar detta och hävdar att det var ett missförstånd [...]. Nederländerna upprepar att man förstod att kommissionen i princip inte betraktar en inlösen av primärkapital-/sekundärkapitalinstrument som lämplig för banker som befinner sig i en omstruktureringsfas och håller med om att en sådan inlösen i framtiden kommer att diskuteras från fall till fall och bli föremål för kommissionens godkännande, under tre år med start från det datum då detta beslut antas eller till det datum då ING är helt klar med återbetalningen av kärnkaptitalvärdepappren till den nederländska staten (inklusive relevant upplupen ränta på kärnkaptitalkuponger och utträdespremieavgifter) beroende på vad som inträffar först.

3.3 Utträdesstrategi

- (76) I ING:s basscenario för omstruktureringsplanen kommer kärnkaptitalvärdepappren att återköpas av ING enligt följande:
- a) En första tranch motsvarande 5,0 miljarder euro av det kalkylmässiga beloppet är tänkt att återköpas omkring den 17 december 2009 för ett minimipris på 5,75 miljarder euro. Detta förmodade pris ger Nederländerna en internränta på 15 % och innefattar den grundläggande avkastningen på 8,5 % plus ett tillägg på minst 340 miljoner euro upp till 705 miljoner euro⁽¹⁹⁾ som återspeglar en viss potential för en värdestegring i förhållande till ING:s aktiekurs. Det exakta återköpspriset kommer att bero på ING:s aktiekurs.
- b) En [resterande] tranch motsvarande [...] miljarder euro av det kalkylmässiga beloppet kommer att återköpas [...] till ett förmodat pris på [...] miljarder euro. I detta pris förutsätts ett återköp till 150 % av det nominella värdet (15 euro per aktie) plus 8,5 % upplupen ränta för ett år i överensstämmelse med de ursprungliga villkoren för avtalet om kärnkaptitalvärdepappren. Alternativt kan ING [efter] 2011 [...] återköpa denna tranch och därefter använda sig av sin
- (80) Det finns inte något planerat ensidigt utträde beträffande åtgärden för värdeminskade tillgångar och Nederländerna åtar sig att anmäla ett eventuellt upphörande av åtgärden för värdeminskade tillgångar genom ett avtal till kommissionen. I omstruktureringsplanen antas i basfallet att åtgärden kommer att vara i kraft till efter 2013.

3.4 Nederländernas åtaganden

(81) När det gäller åtgärden för värdeminskade tillgångar (dvs. kreditmöjligheten för illikvida medel) åtar sig Nederländerna följande:

— Från och med den 25 oktober 2009 kommer ING-gruppen att göra tilläggsbetalningar till Nederländerna, som motsvarar en justering av alternativ A-ersättningen med -50 punkter för den finansieringsavgift som ING har erhållit och + 82,6 punkter för den garantiavgift som ING betalar. Den garantiavgiftsrelaterade justeringen omfattar 15,6 punkter vilket motsvarar en justering för perioden från den

⁽¹⁸⁾ [...]

⁽¹⁹⁾ Med antagandet om en återbetalning 400 dagar efter emissionen.

26 januari 2009 — då kreditmöjligheten för illikvida tillgångar startade⁽²⁰⁾ (dvs. åtgärden för värdeminskade tillgångar) — till den 25 oktober 2009. Tilläggsbetalningarna kommer att tillämpas i den mån och under den tid som avtalet om kreditmöjlighet för illikvida tillgångar existerar.

- Tilläggsbetalningarna kommer att genomföras i form av ett separat avtal mellan ING och Nederländerna för att hålla den ursprungliga kreditmöjligheten för illikvida tillgångar intakt.
  - Tilläggsbetalningarna, exklusive den del som hör samman med perioden mellan den 26 januari 2009 och den 25 oktober 2009 (dvs. de 15,6 punkter som ingår i den garantiavgiftsrelaterade justeringen) omfattar ingen resterande kompensation om kreditmöjligheten för illikvida tillgångar upphävs i förtid. Den del av de obetalda tilläggsbetalningarna som hör samman med perioden mellan den 26 januari 2009 och den 25 oktober 2009 (dvs. de 15,6 punkter som ingår i den garantiavgiftsrelaterade justeringen) kommer att förfalla till betalning om den ursprungliga transaktionen upphävs helt eller delvis. Om kreditmöjligheten för illikvida tillgångar delvis upphävs kommer denna kompensation för förtida inlösen att tillämpas proportionellt.
  - Nederländerna åtar sig att anmäla eventuella åtgärder som syftar till en förtida hel eller delvis upphävning av åtgärden för värdeminskade tillgångar till kommissionen.
- (82) När det gäller minskningarna av balansräkningen, åtagandet att avyttra försäkringsverksamheten, ING Direct i Förenta staterna och andra enheter som ska avyttras före utgången av 2013 åtar sig Nederländerna följande:
- ING kommer att minska sin balansräkning med 45 % jämfört med den 30 september 2008 före utgången av 2013 och kommer att avyttra den lista med enheter som finns beskriven i skäl 57, särskilt försäkringsverksamheten och ING Direct i Förenta staterna [...].
  - Dessa siffror hänför sig till prognoser som inte tar hänsyn till den eventuella inverkan av organisk tillväxt och som exkluderar ytterligare ökningsberor på eventuella nya rättsliga krav, såsom exempelvis om bankerna måste ha betydligt större likviditetsbuffertar på grund av (nya) förordningar inom EU. Sådana krav skulle öka balansräkningen avsevärt bortom de nuvarande prognoserna för den organiska tillväxten.

⁽²⁰⁾ Kreditmöjlighet för illikvida tillgångar.

— ING kommer inte att ha någon begränsning gällande den organiska (dvs. som inte hör samman med förvärv) tillväxten för balansräkningen för företagets verksamheter. [...]. I framtiden kommer ING att ha en allmän policy om att använda tillväxten i de fonder som kunderna har anförtrott för att i huvudsak växa inom segmentet utlåning till realekonomin (företag och konsumenter) och minska sin exponering för högriskstillgångsklasser inom de amerikanska CMBS- och RMBS-värdepappren. [...] ⁽²¹⁾.

— När det gäller de enheter som ING åtar sig att sälja (enligt listan i skäl 57) kan kommissionen, om en avyttring av en sådan enhet inte har skett till den 31 december 2013 (exempelvis på grund av ett ingånget slutligt bindande köpeavtal), som svar på en begäran av Nederländerna, i förekommande eller på grund av exceptionella omständigheter komma att bevilja en förlängning av denna tidsperiod ⁽²²⁾. Kommissionen kan också i ett sådant fall i) kräva att Nederländerna utser en eller flera (avyttrings-) förvaltare ⁽²³⁾, som har valts ut på förhand eller föreslås av ING (och som ska godkännas av kommissionen), [...].

— Om Nederländerna vill förlänga en tidsperiod ska de lämna in en begäran till kommissionen senast en månad innan perioden löper ut, med angivande av goda skäl för detta. Under exceptionella omständigheter ska Nederländerna ha rätt att begära en förlängning inom den sista månaden av tidsperioden.

(83) Nederländerna åtar sig vidare att ING kommer att respektera ett förvärvsförbud:

— ING kommer att avstå från att förvärva finansiella institutioner under en viss period. Dessa åtaganden ska gälla under en kortare period på tre år med start från datumet för kommissionens beslut eller till det datum då ING har återbetalat alla kärnkaptialvärdepapper till Nederländerna (inklusive relevant upplupen ränta för kärnkaptialkuponger och utträdespremieavgifter). ING kommer också att, under samma period, avstå från något förvärv av verksamheter som skulle bromsa återbetalningen av kärnkaptialvärdepappren till Nederländerna.

— Trots detta förbud får ING, efter att ha inhämtat kommissionens godkännande, förvärva verksamheter, särskilt om detta är viktigt för att säkerställa den finansiella stabiliteten eller konkurrensen på de relevanta marknaderna.

⁽²¹⁾ [...]

⁽²²⁾ Kommissionen kommer, i synnerhet då en avyttring sker genom en börsintroduktionsprocess som har påbörjats och en betydande andel (30 % eller mer) aktieplaceringar har gjorts före slutet av avyttringsperioden, (i samråd med den nederländska staten, ING och förvaltaren) att aktivt överväga att ge enheten mer tid att placera de återstående aktierna.

⁽²³⁾ Olika förvaltare får utses för olika regioner och/eller verksamheter.

(84) Nederländerna åtar sig vidare att ING kommer att respektera ett förbud mot prisledarskap:

— ING kommer inte, utan ett förhandsgodkännande från kommissionen, att erbjuda mer fördelaktiga priser på standardiserade ING-produkter (på de marknader som definieras nedan) än de priser som de tre direkta konkurrenterna med bäst priser erbjuder när det gäller de EU-marknader där ING har en marknadsandel på mer än 5 %.

— Detta villkor är begränsat till ING:s standardiserade produkter på följande produktmarknader: i) sparandemarknaden för privatpersoner och mindre företag, ii) hypotekslånemarknaden för privatpersoner och mindre företag, iii) förmögenhetsförvaltning i den mån den inbegriper produkter för hypotekslån och sparande eller iv) inlåning för små eller medelstora företag (små eller medelstora företag definieras enligt definitionen för små och medelstora företag som på sedvanligt sätt/för närvarande betjänas av ING i sin verksamhet i det relevanta landet). Så fort ING upptäcker att man erbjuder förmånligare priser för sina produkter jämfört med sina tre konkurrenter med bäst priser, måste ING så snart som möjligt justera, utan onödigt dröjsmål, sitt pris till en nivå som överensstämmer med detta åtagande.

— Detta villkor ska gälla i tre år från datumet för det aktuella beslutet eller till det datum då ING har återbetalat alla kärnkaptitalvärdepappren till Nederländerna (inklusive relevant upplupen ränta för kärnkaptalkuponger och utträdespremieavgifter), beroende på vad som inträffar först. En övervakningsförvaltare som har valts ut på förhand och föreslagits av ING kommer att utses av Nederländerna för att övervaka detta villkor. Övervakningsförvaltaren måste godkännas av kommissionen.

— För att stödja ING:s långsiktiga lönsamhet kommer ING Direct att, om inte ett förhandsgodkännande av kommissionen har inhämtats, avstå från prisledarskap när det gäller standardiserade ING-produkter på marknaderna för hypotekslån och sparande som vänder sig till privatpersoner och mindre företag inom EU, under en kortare period på tre år från datumet för det aktuella beslutet eller fram till det datum då ING har återbetalat alla kärnkaptitalvärdepappren till Nederländerna (inklusive relevant upplupen ränta för kärnkaptalkuponger och utträdespremieavgifter). Så fort ING upptäcker att man har blivit prisledande på en marknad för hypotekslån eller sparande som vänder sig till privatpersoner eller mindre företag

inom EU måste ING justera sitt pris, så snart som möjligt och utan onödigt dröjsmål, till en nivå som överensstämmer med detta åtagande.

— En övervakningsförvaltare som har valts ut på förhand och föreslagits av ING kommer att utses av Nederländerna för att övervaka detta villkor. Övervakningsförvaltaren måste godkännas av kommissionen.

(85) Nederländerna åtar sig att följa en rad detaljerade bestämmelser när det gäller avknoppningen av WUH/Interadvies:

— ING kommer att bilda ett nytt företag för avyttringen i Nederländerna som kommer att knoppas av från den nuvarande nederländska bankverksamheten som vänder sig till privatpersoner och mindre företag. Detta måste leda till att detta avknoppade nya företag har en lönsam och konkurrenskraftig verksamhet, som är fristående och separerad från de verksamheter som ING behåller och som kan överföras till en lämplig köpare. Detta nya företag kommer att omfatta verksamheten i WUH/Interadvies bankdivision, som för närvarande utgör en del av den nederländska försäkringsverksamheten och ING:s bankverksamhetsportfölj med konsumtionslån. WUH/Interadvies är en affärsenhet i ING som ingår i Nationale Nederlanden Insurance-enheten. Det är (företrädesvis) en hypoteksbank som drivs på grundval av sina egna banktillstånd. Det är en lönsam "fristående" aktör med en egen säljstyrka för kundservice och en oberoende organisation med en solid bakomliggande inkomst. Avknoppningen kommer att ske under överinseende av en övervakningsförvaltare i samarbete med en oberoende förvaltare som håller isär räkenskaperna. I detta sammanhang kan övervakningsförvaltaren, under avknoppningsperioden, rekommendera ING att i avyttringsverksamheten låta sådana materiella och immateriella tillgångar ingå som han eller hon på ett sakligt sätt anser krävs för att säkerställa fullständig överensstämmelse med ING:s ovan nämnda resultatorienterade åtaganden och särskilt avyttringsverksamhetens lönsamhet och konkurrenskraft. Om ING inte är av samma mening som övervakningsförvaltaren i fråga om det objektiva kravet att låta sådana materiella och immateriella tillgångar ingå för att säkerställa lönsamheten och konkurrenskraften hos avyttringsverksamheten ska ING informera övervakningsförvaltningen om detta skriftligen. I ett sådant fall måste ING:s företagsledning och övervakningsförvaltaren hålla ett möte inom [...] i syfte att komma överens. Om ingen konsensus nås ska ING och övervakningsförvaltaren tillsammans, utan onödigt dröjsmål, utse en oberoende tredje part med erfarenhet inom den finansiella sektorn (nedan kallad *experten*) för att höra parternas argument och åstadkomma en lösning. Om ingen sådan lösning nås ska *experten* inom [...] från utnämningen ta ett beslut om det objektiva kravet att

inkludera de relevanta därtill hörande materiella eller immateriella tillgångarna i avyttringsverksamheten för att säkerställa dess lönsamhet och konkurrenskraft och parterna ska acceptera expertens beslut i detta avseende och agera därefter. Frågor som hänför sig till oenighet ska nämnas i övervakningsförvaltarens rapport till kommissionen.

- ING åtar sig att säkerställa att avyttringsförhållandena blir optimala genom att göra en affärsplan, skapa en Internetplattform och avsätta försäljningsresurser till den avknoppade enheten. ING ska också se till att det finns betalningsfunktionalitet tillgänglig (på kommersiella villkor) om köparen begär detta. Därutöver kommer ING att hjälpa till att skapa en finansavdelning och säkerställa medel under två år efter avyttringen. Efter två år ska ING:s finansieringsstöd gradvis minska. ING:s finansieringsstöd till WUH-verksamheten kommer att baseras på internpriserna för intern finansiering. ING [...] kan ansöka hos Nederländerna om statligt garanterad finansiering upp till ett belopp på [...] miljarder euro för finansieringen av WUH-verksamheten. I detta fall åtar sig de nederländska myndigheterna att anmäla denna åtgärd separat.

- Vidare ska ING under en mellanperiod [...] avstå från att aktivt värva kunder från WUH-verksamheten för produkter som WUH-verksamheten förser dessa kunder med vid det datum då det aktuella beslutet antas.

- ING ska försöka knoppa av WUH-verksamheten inom [...]. Efter avknoppningsperioden [...] ska ING särskilja räkenskaperna för WUH-verksamheten och försöka avyttra denna verksamhet [...] ⁽²⁴⁾.

- En övervakningsförvaltare och en oberoende förvaltare som håller isär räkenskaperna kommer att utses inom [...] efter den dag då kommissionen fattar detta beslut och en avyttringsförvaltare kommer att utses [...]. Alla förvaltare kommer att utses av Nederländerna och väljas ut på förhand och föreslås av ING. Förvaltarna måste godkännas av kommissionen.

(86) Kostnaderna för alla förvaltare som utses under omstruktureringsprocessen kommer att bäras av ING.

(87) För att återställa lönsamheten åtar sig Nederländerna att se till att ING iakttar följande:

- ING åtar sig att rikta in sin finansiering mot långsiktig finansiering inom icke-inlåningsområdet så snart

marknaderna återgår till mindre ansträngda förhållanden genom att emittera fler skuldebrev med en förfallotid på mer än 1 år. [...]

- ING ska sträva efter att använda så kallad core debt som eget kapital i sina dotterbolag så snart det är möjligt och åtar sig att göra så senast [...]. Användningen av skuldbaserat kapital elimineras automatiskt om och när ING-gruppen återgår till att vara en reglerad bank.

(88) När det gäller uppskjutandet av kupongbetalningarna och inlösen av primärkapitalvärdepapper och supplementärkapitalvärdepapper åtar sig Nederländerna att se till att ING iakttar följande:

- Om en nyemission genomförs som överstiger det som krävs för att återbetala 50 % av kärnkaptitalvärdepappren, inklusive relevant upplupen ränta och utträdespremieavgiften, kommer ING inte att vara tvunget att skjuta upp kupongbetalningarna för hybrider den 8 och 15 december 2009 ⁽²⁵⁾ och eventuella kupongbetalningar för hybrider efter detta.

- Om en sådan nyemission inte inträffar och ING gick med förlust under det föregående året kommer ING att vara tvunget att skjuta upp hybridkupongerna, i den mån ING har rätt att göra detta, i tre år från och med datumet för kommissionens beslut eller fram till det datum då ING har återbetalat alla kärnkaptitalvärdepappren till Nederländerna (inklusive relevant upplupen ränta för kärnkaptitalkuponger och utträdespremieavgifter), beroende av vad som inträffar först.

- De nederländska myndigheterna förstår att kommissionen är emot att mottagare av statligt stöd ersätter sina egna medel (eget kapital och efterställda skulder) när deras verksamhet inte genererar tillräckliga vinster ⁽²⁶⁾ och att kommissionen i detta sammanhang i princip motsätter sig inlösen av sekundärkapital och primärkapitalhybrider. ING beklagar missförståndet när det gäller inlösen av lägre sekundärkapitalobligationer den 14 oktober 2009. Inlösen av sekundärkapital och primärkapitalhybrider kommer i framtiden att föreslås från fall till fall till kommissionen för godkännande, under en kortare period på tre år med start från datumet för kommissionens beslut eller till det datum då ING har återbetalat alla kärnkaptitalvärdepappren till Nederländerna (inklusive relevant upplupen ränta för kärnkaptitalkuponger och utträdespremieavgifter).

⁽²⁵⁾ Under förutsättning att det är klart att en del av intäkterna från nyemissionen kommer att användas som kupongbetalning.

⁽²⁶⁾ Se punkt 26 i kommissionens meddelande om återställandet av lönsamheten och bedömningen av omstruktureringsåtgärder inom finanssektorn under den rådande krisen enligt reglerna om statligt stöd. EUT C 195, 19.8.2009, s. 9.

⁽²⁴⁾ [...]

- (89) Nederländerna åtar sig att ING ska avstå från marknadsföring i stor skala med åberopande av rekapitaliseringsåtgärden som en fördel i konkurrenssammanhang.
- (90) Nederländerna åtar sig att ING kommer att bibehålla begränsningarna i fråga om sina ersättningspolicyer och marknadsföringsaktiviteter så som man har åtagit sig enligt avtalen om kärnkaptitalvärdepappren och kreditmöjligheten för illikvida tillgångar.
- (91) ING och Nederländerna åtar sig att förse kommissionen med en lägesrapport om genomförandet av omstruktureringsplanen var sjätte månad från och med datumet för detta beslut.
- (92) De nederländska myndigheterna åtar sig att hela ING:s omstrukturering kommer att vara slutförd före utgången av 2013.

4. SKÅLEN TILL ATT GRANSKNINGSFÖRFARANDET INLEDDES

- (93) I sitt beslut om att inleda ett förfarande uttryckte kommissionen tvivel om den första åtgärdens förenlighet med meddelandet om värdeminskade tillgångar, och mer specifikt i fråga om värdering och delat ansvar. Kommissionen fann dock att åtgärden stämde överens med villkoren för tillgångar som kan omfattas av räddningsåtgärder, kapitalförvaltningsarrangemang, insyn och fullständig redovisning och en garantiavgift enligt vad som anges i meddelandet om värdeminskade tillgångar.
- (94) När det gäller värderingen hävdade Nederländerna att det verkliga ekonomiska värdet för portföljen uppgick till 97,3 % av det nominella värdet i basscenariot och till 88,8 % av det nominella värdet i stressscenariot. På grundval av detta överfördes portföljen till Nederländerna med 90 % av det nominella värdet. Kommissionen uttryckte tvivel om bedömningen av det verkliga ekonomiska värdet, särskilt när det gäller valet av diskonteringsränta, antaganden om bostadspriser, kreditförstärkningsnivåer och övriga värderingsfrågor.
- (95) När det gäller ansvarsfördelningen uttryckte kommissionen tvivel om finansieringsavgiftens nivå och om avgiften för förvaltningen som Nederländerna betalade till ING var lämplig. Vidare hyste kommissionen tvivel om värderingen av portföljen, eftersom varje negativ slutsats om granskningen av värderingen direkt kunde påverka bedömningen av garantiavgiften.

5. BEDÖMNING AV STÖDET

5.1 Förekomsten av stöd

- (96) Enligt artikel 87.1 i fördraget är stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrider konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, oförenligt med den gemensamma marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna.
- (97) Kommissionen har redan i beslutet om att inleda ett förfarande fastställt att rekapitaliseringen av ING utgör statligt stöd som uppgår till summan av kapitaltillskottet, dvs. 10 miljarder euro.
- (98) Ändringen av återbetalningspremien utgör också statligt stöd i den mån staten avstår sin rätt att erhålla intäkter. Eftersom ING redan har godtagit en återbetalningspremie på 150 % är varje minskning en efterskänt intäkt. Modifieringen av återbetalningsvillkoren för det nederländska kapitaltillskottet leder till en ytterligare fördel för ING. Detta motsvarar ytterligare stöd på omkring 2 miljarder euro, såsom anges i skäl 34.
- (99) När det gäller åtgärden för värdeminskade tillgångar har kommissionen konstaterat i beslutet om att inleda ett förfarande att denna åtgärd utgör stöd. Det stödbelopp som åtgärden för värdeminskade tillgångar ger upphov till beräknas som skillnaden mellan överföringspriset (baserat på det verkliga ekonomiska värdet) och marknadspriset för den överförda portföljen. Enligt den information som de nederländska myndigheterna har lämnat uppgick det totala nominella värdet för alternativ A-portföljen till 39 miljarder US-dollar den 31 december 2008. 80 % av portföljen har överförts till Nederländerna till 87 % av det nominella värdet (baserat på den ändrade åtgärden), vilket motsvarar 27,1 miljarder US-dollar. Enligt den information som de nederländska myndigheterna har lämnat uppgick det totala marknadsvärdet för alternativ A-portföljen till 25,8 miljarder US-dollar den 31 december 2008, av vilka 80 % (20,6 miljarder US-dollar) har överförts till Nederländerna. Den resulterande skillnaden mellan överföringspriset och marknadspriset för den överförda portföljen är 6,5 miljarder US-dollar, vilket motsvarar omkring 5,0 miljarder euro⁽²⁷⁾. Stödbeloppet som uppstår på grund av åtgärden för värdeminskade tillgångar anses därför vara 5 miljarder euro.
- (100) Kapitaltillskottet på 10 miljarder euro har inledningsvis fördelats enligt följande inom gruppen: 5 miljarder euro till ING:s bankverksamhet, 4 miljarder euro till ING:s försäkringsverksamhet och 1 miljard euro på holdingnivå. ING har möjlighet att överföra kapitaltillskottet när som helst mellan ING:s bankverksamhet, ING:s försäkringsverksamhet och holdingnivån.

⁽²⁷⁾ Med antagande om en växelkurs på 1,3 för euro/US-dollar.

- (101) 85 % av kassaflödet som överfördes till Nederländerna inom ramen för åtgärden för värdeminskade tillgångar omfattade tillgångar som ägdes av ING:s bankverksamhet och 15 % omfattade tillgångar som ägdes av ING:s försäkringsverksamhet. Av det totala stödbeloppet som åtgärden för värdeminskade tillgångar gav upphov till (5 miljarder euro) kan därför 4,25 miljarder euro tillskrivas ING:s bankverksamhet och 0,75 miljarder euro tillskrivas ING:s försäkringsverksamhet.
- (102) Detta leder till ett totalt stödbelopp för ING:s bankverksamhet på 9,25 miljarder euro (motsvarande 2,7 % av de riskvägda tillgångarna för ING:s bankverksamhet ⁽²⁸⁾), ett totalt stödbelopp för ING:s försäkringsverksamhet på 4,75 miljarder euro (motsvarande 50 % av solvensmarginalkraven för ING:s försäkringsverksamhet ⁽²⁹⁾) och 1 miljard som förblir på holdingnivån.
- (103) För enkelhets skull och för samstämmigheten med de villkor som används i meddelandet om värdeminskade tillgångar kan det totala stödbeloppet också uttryckas i riskvägda tillgångar enbart för ING:s bankverksamhet. I detta fall leder båda åtgärderna tillsammans plus det ytterligare stöd som uppstår vid minskningen av återbetalningspremien på 2 miljarder euro till ett stöds slag på omkring 17 miljarder euro, vilket uppgår till omkring 5 % av de riskvägda tillgångarna för ING:s bankverksamhet.
- (104) Därutöver erhöll ING 5 miljarder euro och 9 miljarder US-dollar i stöd från den nederländska garantiordningen. På grundval av den rådande växelkursen på 1,3 för euro/US-dollar vid den tidpunkt då dessa åtgärder beviljades, uppgår de beviljade garantierna till omkring 12 miljarder euro vilket motsvarar omkring 1 % av hela balansräkningen för gruppen. Garantierna beviljades vid en tidpunkt då marknadsvillkoren försämrades och det var svårt för bankerna att skaffa medel. Därför skulle dessa garantier inte ha tillhandahållits av en investerare i en marknadsekonomi och utgör ytterligare stöd, möjligtvis upp till det nominella beloppet ⁽³⁰⁾.
- (105) Vidare vidhåller Nederländerna att ING kommer att [...] ytterligare [...] miljarder euro i garantier från Nederländerna för att avyttra banken WUH/Interadvies som vänder sig till privatpersoner och mindre företag, vilket inte har beviljats ännu och som det fortfarande måste fastställas om huruvida det finns behov för att göra. Nederländerna betraktar detta som ytterligare omstruktureringsstöd till stödmottagaren som kommer att anmälas senare. Kommissionen är i princip inte emot ett sådant stöd så länge det är begränsat till vad som är nödvändigt för att omstrukturera ING ⁽³¹⁾ och så länge det ersätts på ett tillräckligt sätt.
- (106) Sammanlagt kommer därför ING att erhålla omstruktureringsstöd på upp till [12–22] miljarder euro i likviditetsgarantier och annat stöd på omkring 17 miljarder euro, vilket uppgår till omkring 5 % av bankens riskvägda tillgångar.

5.2 Förenlighet med den gemensamma marknaden

5.2.1 Tillämpning av artikel 87.3 b i fördraget

- (107) Artikel 87.3 b i fördraget ger kommissionen befogenhet att besluta att stödet är förenligt med den gemensamma marknaden om det är avsett att ge "stöd för att avhjälpa en allvarlig störning i en medlemsstats ekonomi". Kommissionen erkänner i sitt senaste godkännande av förlängningen av den nederländska stödordningen ⁽³²⁾ att hotet för en allvarlig störning i den nederländska ekonomin på det hela taget kvarstår och att åtgärderna som stöder banker är lämpliga för att hantera detta hot.
- (108) Mot bakgrund av ING:s betydelse när det gäller utlåningen för specifika regionala marknader, dess gränsöverskridande närvaro samt dess integrering och samarbete med andra banker accepterar kommissionen att ING är en bank av systemisk betydelse. [...]. Kommissionen drar därför slutsatsen att ett sådant misslyckande skulle medföra allvarliga konsekvenser för den nederländska finanssektorn och dess realekonomi. Stödet måste därför bedömas enligt artikel 87.3 b i fördraget.

5.2.2 Förenligheten för åtgärden för värdeminskade tillgångar

- (109) Behandlingen av åtgärder i form av medlemsstaternas övertagande av värdeminskade tillgångar enligt artikel 87.3 b i fördraget bedöms baserat på meddelandet om värdeminskade tillgångar. I meddelandet om värdeminskade tillgångar fastställs de principer som måste följas vid varje åtgärd i form av övertagande av värdeminskade tillgångar.
- (110) De tvivel som uttrycktes i beslutet om att inleda ett förfarande om att åtgärden för värdeminskade tillgångar inte uppfyller de villkor för förenlighet som gäller för att övertagandet av de värdeminskade tillgångarna som anges i meddelandet om värdeminskade tillgångar har minskat.
- (111) De nederländska myndigheterna åtog sig att ändra åtgärden genom en ökning av den garantiavgift som ING betalar till Nederländerna med 82,6 ⁽³³⁾ punkter per år, varvid det resulterande överföringspriset för åtgärden, liksom avgiftens struktur har ändrats. Vidare har finansieringsavgiften minskats med 50 punkter per år.

⁽²⁸⁾ De riskvägda tillgångarna för ING:s bankverksamhet uppgick till 343 miljarder euro i slutet av 2008.

⁽²⁹⁾ Med avseende på solvensmarginalkraven i slutet av 2008.

⁽³⁰⁾ Kommissionens beslut i ärendet C 9/08 av den 4 juli 2008 *SachsenLB*, ännu ej offentliggjort, kommissionens beslut av den 29 maj 2009 i ärendet N 264/09; *Rescue aid to HSH Nordbank AG*, EUT C 179, 1.8.2009, s. 1, kommissionens beslut av den 7 maj 2009 i ärendet N 244/09 *Commerzbank*, EUT C 147, 27.6.2009, s. 4.

⁽³¹⁾ Se punkt 7 i det sista skälet i meddelandet om omstrukturering, liksom punkt 27.

⁽³²⁾ Kommissionens beslut av den 7 juli 2009 i ärendet N 379/09 och NN 16/09, ännu ej offentliggjort.

⁽³³⁾ Denna består av en justering med 52 punkter per år för värdering, 15 punkter per år för förvaltningsavgiften och 15,6 punkter per år för betalningar som staten avstår från under perioden från den 26 januari till den 25 oktober 2009.

Värderingen

- (112) För det första kommissionen att av den ökning med 82,6 punkter per år för garantiavgiften är 52 punkter per år avsedda att minska överföringspriset för tillgångarna i portföljen från 90 % nominellt värde till 87 % nominellt värde. Det ändrade överföringspriset medför att överföringspriset hamnar i linje med uppskattningarna av det verkliga ekonomiska värdet för portföljen som skulle vara ett resultat av användningen av rimliga antaganden. Efter beslutet om att inleda ett förfarande har de nederländska myndigheterna lämnat in reviderade värderingar av portföljen. Efter att kommissionen hade uttryckt tvivel om de antaganden om bostadspriserna och diskonteringsräntorna som användes i den inledande värdering av portföljen som gjordes av Dynamic Credit Partners, har de nederländska myndigheterna försett kommissionen med värderingsresultat, för vilka samma värderingsmetod har använts men som baseras på mer konservativa antaganden om bostadspriserna och diskonteringsräntorna. Kommissionen justerade resultatet med avseende på ytterligare faktorer efter samråd med sina externa experter. Baserat på denna analys drog kommissionen slutsatsen att ett verkligt ekonomiskt värde uppskattat till 87 % kan accepteras mot bakgrund av kraven i meddelandet om värdeminskade tillgångar beträffande värderingsmetoder och försiktiga antagande, vilka beskrevs i beslutet om att inleda ett förfarande. Med en justering av det verkliga ekonomiska värdet till 87 % har därför kommissionens ursprungliga tvivel minskat.

Avgiftsstrukturen

- (113) I sitt beslut om att inleda ett förfarande uttryckte kommissionen tvivel om förvaltningsavgiftens nivå, som ursprungligen var satt till 25 punkter per år. Genom en ökning av garantiavgiften med 15 punkter per år (utöver 52 punkter per år för värderingsjusteringen och 15,6 punkter per år för tidsjusteringen) minskades förvaltningsavgiften till 15 punkter per år vilket är en acceptabel nivå mot bakgrund av storleken på den förvaltade portföljen. Kommissionens tvivel i fråga om finansieringsavgiften som uttrycktes i beslutet om att inleda ett förfarande har också beaktats, genom att finansieringsavgiften har minskats med 50 punkter per år. På detta sätt har finansieringsavgiften bringats i linje med Nederländerna finansieringskostnad, enligt den information som kommissionen har mottagit från de nederländska myndigheterna⁽³⁴⁾. Kommissionens inledande betänkligheter i fråga om förvaltnings- och finansieringsavgiften har minskat.

Ansvarsfördelningen

- (114) När det gäller ansvarsfördelningen anges i avsnitt 5.2 i meddelandet om värdeminskade tillgångar att bankerna som en allmän princip i största möjliga utsträckning ska bära de förluster som hänför sig till värdeminskade tillgångar. Kommissionen anser att en lämplig nivå på ansvarsfördelningen endast kan uppnås om de värdemins-

kade tillgångarna överförs till staten till ett överföringspris som inte överstiger det verkliga ekonomiska värdet⁽³⁵⁾. Kommissionen har övertygats i detta avseende genom det reviderade överföringspriset enligt vad som anges i skäl 112.

- (115) Justeringen av överföringspriset uppnås i detta fall genom en ökning av garantiavgiften på 52 punkter per år som med nettonuvärdet motsvarar skillnaden mellan 90 % och 87 % i nominellt värde. Detta överensstämmer med beslutet om att inleda ett förfarande där kommissionen godkände avtalet om kassaflödeswap och ansåg att justeringarna av värderingen skulle ske genom en ändring av garantiavgiften. Därför uppfyller åtgärden för värdeminskade tillgångar de villkor som hör samman med lämplig ansvarsfördelning.
- (116) Slutligen träder den ändrade åtgärden för värdeminskade tillgångar i kraft den 25 oktober 2009, samtidigt som betalningarna måste ske enligt den ursprungliga transaktionsavgiftsstrukturen, som var mer förmånlig för ING, från den 26 januari 2009 till den 25 oktober 2009. För att kompensera för de betalningar som ING har gjort till staten under denna period måste garantiavgiften ökas med 15,6 punkter per år. Denna ändring krävs för att kunna betrakta åtgärden som förenlig med meddelandet om värdeminskade tillgångar från den 26 januari 2009. Ökningen höjer dock inte värderingen av portföljen eller ansvarsfördelningen eftersom den endast säkerställer tillämpningen av meddelandet om värdeminskade tillgångar från det datum då åtgärden för värdeminskade tillgångar träder i kraft, dvs. retroaktivt.

5.2.3 Omstruktureringsstödet förenlighet

- (117) Kommissionen måste bedöma fortsättningen på alla tidigare undsättningsstödåtgärder som omstruktureringsstöd. Förenligheten för omstruktureringsstödet bedöms på grundval av omstruktureringsplanen enligt kommissionens meddelande om återställandet av lönsamheten och bedömningen av omstruktureringsåtgärder inom finanssektorn under den rådande krisen enligt reglerna om statligt stöd⁽³⁶⁾ (nedan kallat *omstruktureringsmeddelandet*). Även om det i tidigare beslut har hänvisats till riktlinjerna för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter⁽³⁷⁾, har kommissionen klargjort i punkt 49 i omstruktureringsmeddelandet att allt stöd som har anmälts till kommissionen före den 31 december 2009 kommer att bedömas som omstruktureringsstöd till banker enligt omstruktureringsmeddelandet i stället för riktlinjerna för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter.

Grad av omstrukturering som krävs

- (118) I omstruktureringsmeddelandet definieras inte under vilka omständigheter en bank kan behöva lägga fram en omstruktureringsplan utan man hänvisar till tidigare meddelanden.

⁽³⁴⁾ Den nederländska staten uppskattar sin finansieringskostnad i US-dollar till omkring 3 % för en förfallotid på 5–7 år vilket motsvarar den viktade medellivslängden för portföljen.

⁽³⁵⁾ Förutsätter en lämplig ersättning; denna har nyligen tillhandahållits.

⁽³⁶⁾ EUT C 195, 19.8.2009, s. 9.

⁽³⁷⁾ EUT C 244, 1.10.2004, s. 2. Hänvisningen gjordes explicit till bankmeddelandet i punkt 42.

(119) Kommissionen anser att ING bör genomgå en genomgripande omstrukturering särskilt eftersom stödmottagaren redan har erhållit statligt stöd som bidrar till att täcka eller undvika förluster som redan sammanlagt överstiger 2 % av bankens totala riskvägda tillgångar. Denna ståndpunkt överensstämmer med punkt 4 i omstruktureringsmeddelandet och punkt 55 i meddelandet om värdeminskade tillgångar, liksom ING:s tidigare åtaganden ⁽³⁸⁾.

Återställande av lönsamhet

(120) Vid bedömningen av en omstruktureringsplan säkerställer kommissionen att banken kan återställa en långsiktig lönsamhet utan statligt stöd (avsnitt 2 i omstruktureringsmeddelandet).

(121) I omstruktureringsmeddelandet erinras i detta sammanhang om att stater har rekapitaliserat banker i första hand för att säkra den finansiella stabiliteten snarare än för att återställa lönsamheten. Långsiktig lönsamhet förutsätter således att allt statligt stöd antingen återbetalas på sikt, såsom planerat vid tidpunkten för beviljandet, eller att ersättning erläggs på normala marknadsvillkor så att det garanteras att allt ytterligare statligt stöd upphör. I omstruktureringsplanen anges en övertygande strategi för återbetalning av Nederländernas kapital, som till och med kommer att påbörjas innan detta beslut utfärdas.

(122) I omstruktureringsmeddelandet förklaras att långsiktig lönsamhet har uppnåtts när en bank kan täcka alla sina kostnader, inbegripet avskrivningar och finansiella kostnader, och uppvisa en rimlig avkastning på eget kapital, med beaktande av bankens riskprofil. Så som anges i skäl 65 visar omstruktureringsplanen hur ING kommer att uppvisa en tillräcklig lönsamhet för att täcka alla sina kostnader inbegripet avskrivningar och finansiella kostnader och uppvisa en rimlig avkastning på eget kapital, med beaktande av bankens riskprofil.

(123) I omstruktureringsplanen visas också att ING kan uppfylla de relevanta rättsliga kraven även i stressscenarier med en utdragen global konjunktturnedgång enligt punkt 13 i omstruktureringsmeddelandet. Den information som de nederländska myndigheterna har lämnat tyder på att ING skulle vara lönsamt även i stressscenarier med konservativa antaganden som kommissionen har granskat. Kommissionen noterar att när det gäller LGD-nivåerna för den nederländska hypotekslåneportföljen för privatpersoner och mindre företag har de modeller som ING har använt godkänts av DNB, den nederländska tillsynsmyndigheten. I fråga om kvaliteten på ING:s nederländska hypotekslåneportfölj har ytterligare stränga stressantaganden tillämpats för den nederländska hypotekslåne marknaden. Även med de ytterligare stressantagandena skulle ING fortfarande uppfylla kapitalkraven enligt informationen från de nederländska myndigheterna.

(124) De planerade avyttringarna kommer att generera överskottskapital med tiden, vilket ytterligare kommer att stärka ING:s kapitalbas.

(125) I överensstämmelse med punkt 10 i omstruktureringsmeddelandet identifieras för det andra i planen orsakerna till bankens svårigheter och bankens egna brister samt förklaras hur de föreslagna omstruktureringsåtgärderna kommer att lösa bankens tidigare problem. I detta avseende anges i omstruktureringsplanen att stödmottagaren kommer att förbättra sin kapitalstruktur genom att eliminera den dubbla hävstången och öka sin kärnkapitalkvot. ING kommer därför att befinna sig i en bättre position för att möta eventuella en negativ ekonomisk utveckling i framtiden och täcka oväntade förluster även efter en återbetalning av kapitalet från Nederländerna.

(126) Alternativ A-portföljen har identifierats som huvudorsaken till det upprepade behovet av statligt stöd. Farhågor på marknaden om eventuella nedskrivningar av alternativ A-portföljen har varit en av de utlösande faktorerna för rekapitaliseringsåtgärden innan den täcktes av åtgärden för värdeminskade tillgångar. Sådana farhågor på marknaden har minskat genom åtgärden för värdeminskade tillgångar. [...] I detta avseende upphäver den planerade avyttringen av ING Direct i Förenta staterna, så som anges i omstruktureringsplanen, en huvudkälla till svårigheter som ledde till statens ingripande.

(127) ING kommer att fortsätta minska sin exponering för högriskstillgångsklasser och inte sträva efter att öka sin fastighetsexponering. ING kommer också att sälja eller minska exponeringen för andra riskfyllda verksamheter och tillgångar.

(128) Vidare har ING infört ett bredare risk- och kostnadsminskningsprogram, som också tar hänsyn till gruppens komplexitet genom att först skapa bank- och försäkringsdivisioner och därefter avyttra hela försäkringsdelen i företaget. I planen visas särskilt att ING Direct kommer att anta en [försiktig] affärsstrategi och avstå från [...] prisättning, vilket understryks av förbudet mot prisledarskap i skäl 53 och skäl 84.

(129) Därutöver åskådliggör planen att ING anpassar sig enligt den läxa man lärde sig av krisen i linje med punkt 11 i omstruktureringsmeddelandet. Exempelvis förklaras i planen att ING har för avsikt att ändra sin ersättningspolicy för att fokusera banken mot långsiktiga resultat och på så sätt undvika att belöna misslyckanden. [...].

(130) Därför dras slutsatsen att omstruktureringsplanen är lämplig för att återställa bankens långsiktiga lönsamhet.

⁽³⁸⁾ Se beslutet om värdeminskade tillgångar av den 30 mars 2009, punkt 83.

Eget bidrag från stödmottagaren

- (131) Omstruktureringsplanen sörjer vidare för ett eget bidrag till omstruktureringskostnaderna (se avsnitt 3 i omstruktureringsmeddelandet). Omstruktureringsplanen visar att ING sörjer för en lämplig ansvarsfördelning i linje med omstruktureringsmeddelandet, vilket är viktigt för att hindra ett överdrivet risktagande.
- (132) För det första har Nederländerna åtagit sig att justera villkoren i åtgärden för värdeminskade tillgångar så att åtgärden anpassas till de krav som anges i meddelandet om värdeminskade tillgångar.
- (133) För det andra kommer ING att betala en adekvat ersättning för sitt kapitaltillskott som överensstämmer med meddelandet om rekapitalisering av finansinstitut under den rådande finanskrisen: begränsning av stödet till minsta möjliga och garantier mot otillbörlig snedvridning av konkurrensen⁽³⁹⁾ (nedan kallat *rekapitaliseringsmeddelandet*). Denna bedömning ändras inte av modifieringen av återbetalningsvillkoren eftersom dessa utgör en premie för förtida inlösen. En sådan premie för förtida inlösen utgör en ändring av rekapitaliseringsbeslutet. Det är godtagbart eftersom kommissionen uppmuntrar förtida återbetalning. Motivet till sådana inlösenincitament är att en inlösen avlägsnar de pågående effekterna av bankens fördelar av det statliga stödet. Detta har tillämpats i kommissionens beslut som har fattats till följd av rekapitaliseringsmeddelandet, såsom *SNS* och *Aegon* (se skäl 33) och bör efter vederbörliga ändringar tillämpas här. Mot bakgrund av att kapitaltillskottet kommer att ge Nederländerna en internränta på 15 % verkar minskningen av överkursen för inlösen också motiverad som sådan eftersom en sådan internränta är en adekvat ersättning enligt rekapitaliseringsmeddelandet. Följaktligen ska minskningen av överkursen av inlösen betraktas som ett förenligt omstruktureringsstöd.
- (134) För det tredje kommer ING att betala en adekvat ersättning för sina garantier för medelfristiga skulder i linje med den nederländska garantiordningen som, i sin tur, överensstämmer med meddelandet om tillämpning av reglerna om statligt stöd på åtgärder till förmån för finansinstitut med anledning av den globala finanskrisen⁽⁴⁰⁾.
- (135) Nederländerna har också åtagit sig ett stort antal planerade avyttringar i ING:s globala försäkringsverksamhet, företagets kapitalförvaltningsverksamhet och dess förmögenhetsförvaltningsverksamhet i Schweiz och utanför Europa, vilket bidrar till att täcka omstruktureringskostnaderna.
- (136) Vidare förutspås i omstruktureringsplanen att ING kommer att anskaffa kapital motsvarande 5 miljarder euro via en nyemission 2009, som kommer att leda till en försvagning av de befintliga aktieägarnas rättigheter. Detta kan betraktas som ett betydande eget bidrag från befintliga tillhandahållare av kapital.
- (137) En begränsning av stödet till vad som är nödvändigt kommer också att säkerställas genom Nederländernas åtagande om att stödmottagaren inte kommer att förvärva några finansiella institutioner i allmänhet eller andra verksamheter, om detta leder till en långsammare återbetalning av det kapital som har erhållits från Nederländerna. Detta säkerställer att banken kommer att avstå från att förvärva [...].
- (138) ING har dock tidigare inte uppfyllt kommissionens policy om kapitalinstrument av primärkapital och sekundärkapital, så som anges i punkt 26 i omstruktureringsmeddelandet⁽⁴¹⁾. Kommissionen klargjorde där att i samband med en omstrukturering är därför skönsmässig uppvägning av förlusterna (till exempel genom upplösning av reserver och minskning av det egna kapitalet) från den stödmottagande banken sida för att kunna klara av att betala utdelning och kuponger för utestående efterställda skulder i princip inte förenlig med målet om ansvarsfördelning. Samtidigt som kommissionen erkänner att ING inte längre kommer att lösa in primärkapital- och sekundärkapitalinstrument utan ett formellt godkännande från kommissionen, följde inlösen den 14 oktober 2009 inte denna princip och bör kompenseras med ytterligare åtgärder för att mildra snedvridningen av konkurrensen.
- (139) På motsvarande sätt är det olyckligt att ING gjorde skönsmässiga kupongbetalningar 2009 utan någon lämplig motivering även om företaget gick med förlust 2008. Även om kommissionen i princip anser att ett kupongförbud också behövs när det gäller ING, konstaterar man att ett sådant förbud inte längre skulle krävas i detta fall under förutsättning att ING återbetalar 5 miljarder euro före den 31 januari 2010. Detta skulle innefatta kupongbetalningarna av den 8 och den 15 december 2009. Förtida återbetalning av en betydande del av det statliga stöd som har beviljats till förmån för Nederländerna minskar kommissionens nuvarande farhågor om att sådana kupongbetalningar hindrar ING från att uppnå långsiktig lönsamhet utan statligt stöd. Om en bank kan anskaffa ett sådant betydande kapital från marknaden och har en klar strategi på medellång sikt bör det inte längre begränsas i sin användning av detta kapital och om och i det fall det inte hotar genomförandet av omstruktureringsplanen. Detta har visats i omstruktureringsplanen.

⁽³⁹⁾ EUT C 10, 15.1.2009, s. 2.

⁽⁴⁰⁾ EUT C 270, 25.10.2008, s. 8.

⁽⁴¹⁾ MEMO/09/441 av den 8 oktober 2009 — Kommissionen påminner om att regler om transaktioner med primärkapital och sekundärkapital för banker omfattas av en granskning av omstruktureringsstöd.

Åtgärder som tar itu med snedvridningen av konkurrensen

- (140) Omstruktureringsplanen är också förenad med tillräckliga struktur- och beteendåtgärder som tar itu med snedvridningen av konkurrensen. I omstruktureringsmeddelandet förklaras att snedvridning av konkurrensen kan uppstå i de fall då bankerna konkurrerar med varandra på grundval av kvaliteten på sina produkter och tjänster, medan andra tar alltför stora risker eller har en affärsmodell som inte är hållbar. Statligt stöd förlänger sådan snedvridning av konkurrensen eftersom det innebär ett konstlat stöd till stödmottagarnas marknadsstyrka. På så sätt kan stödet uppmuntra till ett överdrivet risktagande inom banksystemet samtidigt som det minskar incitamenten för dem som inte får stöd att konkurrera, investera och ägna sig åt innovation. Statligt stöd kan också undergräva den inre marknaden genom att skapa hinder för inträde på marknaden och undergräva incitamenten till gränsöverskridande verksamhet.
- (141) I punkt 31 i omstruktureringsmeddelandet noteras att vid bedömningen av stödbeloppet och den resulterande snedvridningen måste kommissionen ta hänsyn till både beloppet i absoluta tal och i förhållande till det statliga stöd som har erhållits. I detta avseende har ING erhållit ett betydande stödbelopp som motsvarar 5 % av de riskvägda tillgångarna, om det uttrycks i riskvägda tillgångar för ING:s bankverksamhet. Denna nivå ligger långt över utlösningsnivån på 2 % av de riskvägda tillgångarna ⁽⁴²⁾. Därutöver har ING erhållit en betydande mängd garantier, som dock inte behöver resultera i åtgärder för att mildra snedvridning av konkurrensen enligt punkt 31 i omstruktureringsmeddelandet, eftersom ING inte hade något finansieringsproblem (som garantier normalt ska undanröja) utan uppmuntrades av Nederländerna att ta dessa garantier för att kunna låna till realekonomin. Vidare verkar det inte finnas något skäl till varför, i detta läge, de ytterligare garantier som finns med i omstruktureringsplanen för avknoppningen av WUH/Interadvies skulle kräva några ytterligare åtgärder för att mildra snedvridning av konkurrensen. Denna åtgärd är i sig en åtgärd som är avsedd att ta itu med snedvridning på marknaden eftersom den endast är tänkt att möjliggöra avknoppningen av WUH/Interadvies.
- (142) Kommissionen drar därför slutsatsen att stödbeloppet till stödmottagaren är för stort. Följaktligen krävs betydande åtgärder för att avhjälpa snedvridning av konkurrensen. Kompensationsåtgärderna bör ökas enligt punkt 31 i omstruktureringsmeddelandet på grund av en otillräcklig ansvarsfördelning som följer av att kommissionens policy om primärkapital- och sekundärkapitalinstrument enligt punkt 26 i omstruktureringsmeddelandet inte har följts, så som förklaras i detalj i skäl 138 ff. i detta beslut ⁽⁴³⁾.
- (143) Kommissionen anser att ING har vidtagit de åtgärder som krävs för att ta itu med mycket stora snedvridningar av konkurrensen eftersom det i omstruktureringsplanen ingår en rad avyttringar för att minska stödmottagarens marknadsnärvaro. I detta avseende kommer stödmottagaren att minska sin balansräkning med 45 % före utgången av 2013 jämfört med balansräkningen den 30 september 2008. Dessa åtgärder beror endast till en mycket begränsad del på skuldreduceringen (så kallad deleverage) och omfattar i huvudsak avyttringen av hela ING:s försäkrings- och kapitalförvaltningsverksamhet samt bankverksamheten som vänder sig till privatpersoner och mindre företag i Nederländerna, förmögenhetsförvaltningen i Schweiz och bankverksamheten på annat håll utanför Europa. Storleken på de föreslagna avyttringarna är lämplig för att mildra snedvridning av konkurrensen, även mot bakgrund av de försärande omständigheter som nämns i skälen 138 och 139.
- (144) Därutöver gynnar omstruktureringsplanen även en effektiv konkurrens och hindrar marknadsinflytande och negativa incitament för gränsöverskridande verksamhet enligt punkt 32 i omstruktureringsmeddelandet genom avknoppningen av en hel enhet från ING:s verksamhet på den nederländska marknaden som vänder sig till privatpersoner och mindre företag. Kommissionen har identifierat sådana marknadsförhållanden särskilt i Nederländerna där bankmarknaden som vänder sig till privatpersoner och mindre företag är mycket koncentrerad och ING är en av de ledande aktörerna som kan bibehålla sin marknadsandel med hjälp av statligt stöd. WUH/Interadvies-verksamheten är ändamålsenlig eftersom den är lämpad att utgöra en lönsam verksamhet i framtiden, som kan konkurrera inom bankverksamheten som vänder sig till privatpersoner och mindre företag i Nederländerna.
- (145) Enligt Nederländerna kommer avknoppningen att kunna öka konkurrensen på en mycket koncentrerad marknad, under förutsättning att den leder till en bra marknadsandel inom hypotekslåneverksamheten och konsumtionslån och vissa inlåningsverksamheter. Enheten kommer att vara en fullt utvecklad bankverksamhet som har en välutrustad backoffice-avdelning och ett fullt utvecklat Internetgränssnitt med ett betalningssystem som finansieras av ING. Det faktum att det inte finns något filialnätverk, som vanligtvis är en viktig faktor för en bankverksamhet i de flesta medlemsstater, kompenseras åtminstone delvis genom bankverksamheten på Internet, som också är en viktig distributionskanal för bankprodukter i Nederländerna. Inlåningen kan kopplas till WUH/Interadvies via den erhållna Internetplattformen. Mot bakgrund av den kunskap och den personal som den nya enheten erbjuds kommer den att kunna vidareutveckla den befintliga verksamheten och eventuellt inrätta filialer.

⁽⁴²⁾ Om endast hänsyn tas till det stödbelopp som är tilldelat försäkringsverksamheten utgör detta 50 % av solvensmarginalkraven för ING:s försäkringsverksamhet. Detta skulle motsvara 4 % av de riskvägda tillgångarna för en bank eftersom det utgör hälften av det minsta kapital som krävs för att en enhet ska få vara verksam.

⁽⁴³⁾ Samma tycks gälla för ING:s förmåga att följa förbudet mot att göra reklam för rekapitaliseringsåtgärden, vilket inte respekterades i Italien och Spanien under flera dagar efter att stödet hade beviljats.

- (146) Kommissionen noterar vidare de nederländska myndigheternas argument, som det hänvisas till i skäl 56, om att girokontoproducter är av relativt mindre betydelse i Nederländerna för korsförsäljningen av andra bankprodukter som vänder sig till privatpersoner och mindre företag. I detta avseende, och i avsaknad av avvikande indikationer, accepterar kommissionen att girokontoproducter kan vara av relativt liten betydelse i Nederländerna för korsförsäljningen av andra bankprodukter som vänder sig till privatpersoner och mindre företag.
- (147) Slutligen noterar kommissionen att ING har gjort flera åtaganden om att se till att verksamheten är lönsam, såsom tillsättningen av en oberoende förvaltare som håller isär räkenskaperna och en övervakningsförvaltare. Båda bör säkerställa att verksamhetens rättigheter och andra materiella och immateriella tillgångar (som ska knoppas av) skyddas, försvaras och värnas mot ING. Även den befintliga arbitragemekanismen, som kräver att den nya enheten får allt som behövs för att nå lönsamhet, kommer att se till att ING följer sina åtaganden enligt detta beslut. Vidare kommer inte ING att rikta in sig på kunderna från den avknoppade enheten när det gäller de produkter som överförs till WUH/Interadvies även om ING fortfarande har befintliga kundrelationer. Dessutom kommer ING att tillhandahålla finansiering för WUH/Interadvies [...] efter investeringen även om finansieringsbeloppet gradvis kommer att minska under denna period. Vidare kommer kommissionen att [...] för att se till att verksamheten säljs med hjälp av en avyttringsförvaltare [...]. Alla dessa element bidrar till att enheten kommer att vara lönsam och ökar därmed konkurrensen på den nederländska bankmarknaden som vänder sig till privatpersoner och mindre företag. Kommissionen accepterar därför att avyttringen av WUH/Interadvies kan göra det möjligt för en ny konkurrent att utveckla en verksamhet inom bankmarknaden som vänder sig till privatpersoner och mindre företag i Nederländerna och kan bidra med ny konkurrenskraft på denna marknad.
- (148) Utöver detta har Nederländerna också åtagit sig att införa ett förvärvsförbud som hindrar ING från att förvärva attraktiva verksamheter som sannolikt kommer att föras ut på marknaden på grund av den allmänna omstruktureringen av finansiella företag och hela sektorn⁽⁴⁴⁾. Detta förhindrar en organisk tillväxt av ING och gör det möjligt för andra företag som inte har erhållit något statligt stöd att köpa sådana verksamheter.
- (149) Kommissionen överväger ett förbud mot prisledarskap i linje med kraven i omstruktureringsmeddelandet för att se till att statligt stöd inte kan användas för att erbjuda villkor som konkurrenter som inte får statligt stöd inte har möjlighet att erbjuda (punkt 44). I linje med punkt 32 i omstruktureringsmeddelandet är det inte säkert att

ett åtagande om prisledarskap krävs på de marknader där betydande strukturåtaganden har tillhandahållits. Beroende på varje enskilt fall kan förbudet anta olika former i syfte att uppnå den mest lämpliga balansen mellan olika sätt att ta itu med snedvridning, som beror på stöd, och konkurrenskraftiga marknadsvillkor⁽⁴⁵⁾.

- (150) Nederländerna har valt ett generellt förbud mot prisledarskap, varvid ING inte kommer att erbjuda mer förmånliga priser än sina tre konkurrenter med bäst priser. Det är ett lämpligt åtagande eftersom det gäller alla marknader där banken är väletablerad med en marknadsandel på minst 5 %⁽⁴⁶⁾. Vidare åtog sig ING och de nederländska myndigheterna att respektera ett förbud mot prisledarskap oberoende av marknadsandel när det gällde ING Direct i Europa. Detta är motiverat på grund av information som kommissionen har mottagit som pekar mot ett aggressivt kommersiellt beteende. Effekten av förbudet skulle vara att [...], ING kommer att i huvudsak konkurrera med kvaliteten på produkterna och tjänsterna. Detta skulle minska farhågorna i den information som kommissionen mottog enligt ovan i skäl 6 i detta avseende.
- (151) Nederländerna åtar sig avslutningsvis att se till att ING avstår från marknadsföring i stor skala med återopande av rekapitaliseringsåtgärden som en fördel i konkurrens-sammanhang.
- (152) I linje med rekapitaliseringsmeddelandet finns det inte längre något skäl att kräva en tillfällig begränsning av balansräkningen, så som krävs i beslut N 528/08.

5.2.4 Övervakning

- (153) Den omstruktureringsplan som Nederländerna har presenterat måste genomföras på ett korrekt sätt. För att se till att genomförandet sker på ett korrekt sätt kommer Nederländerna att förse kommissionen med en övervakningsrapport vartannat år. I enlighet med omstruktureringsplanen och Nederländernas åtaganden kommer även ett antal förvaltare utses för att hjälpa kommissionen att övervaka genomförandet av omstruktureringsplanen och de olika bestämmelserna som ingår däri.

⁽⁴⁴⁾ Liknande: Se kommissionens beslut av den 7 maj 2009 i ärende nr N 244/09, Kapitaltillskott till Commerzbank, EUT C 147, 27.6.2009, s. 4, punkt 111.

⁽⁴⁵⁾ I kommissionens beslut av den 7 maj 2009 i ärendet N 244/09 *Commerzbank*, EUT C 147, 27.6.2009, s. 4, har kommissionen accepterat ett förbud med avseende på de tre konkurrenterna med bäst priser. I kommissionens beslut av den 18 november 2009 i ärendet C 18/09, *KBC*, ännu ej offentliggjort, accepterade kommissionen förbud mot prisledarskap varvid *KBC* åtog sig att inte erbjuda bättre priser än konkurrenterna bland de tio främsta marknadsaktörerna i fråga om marknadsandelarna på den relevanta marknaden.

⁽⁴⁶⁾ I kommissionens beslut av den 7 maj 2009 i ärendet N 244/09 *Commerzbank*, EUT C 147, 27.6.2009, s. 4 och i kommissionens beslut av den 18 november 2009 i ärendet C 18/09, *KBC*, ännu ej offentliggjort, anser kommissionen att det är lämpligt att begränsa förbudet till de marknader där banken har en betydande närvaro, definierat för förbudet för prisledarskap som en marknadsandel på minst 5 %.

(154) Det är praxis för kommissionen att låta en medlemsstat anpassa åtaganden i händelse av exceptionella omständigheter⁽⁴⁷⁾. Därför kommer kommissionen när så är lämpligt, som svar på en begäran från Nederländerna med angivande av goda skäl, göra ändringar när så är motiverat med beaktande av de faktiska omständigheterna för att antingen i) bevilja en förlängning av tidsperioden för de åtgärder som Nederländerna har åtagit sig i detta beslut eller ii) för att frångå, ändra eller ersätta en eller flera aspekter för Nederländernas åtaganden i detta beslut.

6. SLUTSATSER

(155) Kommissionen drar för det första slutsatsen, på grundval av de ändringar som Nederländerna presenterade den 20 oktober 2009, att åtgärden för värdeminskade tillgångar överensstämmer med meddelandet om värdeminskade tillgångar och därmed ska förklaras förenlig med den gemensamma marknaden enligt artikel 87.3 b i fördraget.

(156) Kommissionen drar för det andra slutsatsen att omstruktureringsåtgärderna gör det möjligt för ING att återställa sin långsiktiga lönsamhet, är tillräckliga i fråga om ansvarsfördelningen och är lämpliga och proportionella för att kompensera för de aktuella stödåtgärdernas snedvridande effekter på konkurrensen. Den omstruktureringsplan som har lämnats in uppfyller kriterierna i omstruktureringsmeddelandet och ska därför betraktas som förenlig med den gemensamma marknaden enligt artikel 87.3 b i fördraget. De kapitaltillskottsåtgärder och garantier som redan har beviljats kan därför förlängas i enlighet med omstruktureringsplanen. De tillfälliga begränsningar av balansräkningen som krävs enligt beslut N 528/08 bör dock tas bort.

(157) Kommissionen drar för det tredje slutsatsen att de ytterligare stödåtgärder som har presenterats inom ramen för omstruktureringsplanen, dvs. modifieringen av villkoren för återköpet av kärnkaptialvärdepappren från Nederländerna och de planerade skuldgarantierna, också ska förklaras förenliga med den gemensamma marknaden enligt artikel 87.3 b i fördraget, mot bakgrund av åtgärdernas

omfattning för att ta itu med snedvridningen av marknaden som presenteras i omstruktureringsplanen och det faktum att stödet hjälper stödmottagaren att förbättra sin lönsamhet. Detta gäller också det stöd som härstammar från de ändrade villkoren för återbetalningen av det kapital som Nederländerna har beviljat.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Nederländernas åtgärd för värdeminskade tillgångar för ING:s så kallade alternativ A-portfölj utgör statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1 i fördraget.

Stödet är förenligt med den gemensamma marknaden, förutsatt av de åtaganden som anges i bilaga I fullgörs.

Artikel 2

Nederländernas omstruktureringsstöd till ING utgör statligt stöd i den mening som avses artikel 87.1 i fördraget.

Stödet är förenligt med den gemensamma marknaden, förutsatt av de åtaganden som anges i bilaga II fullgörs.

Den tillfälliga begränsningen av balansräkningens ökning, som anges i kommissionens beslut av den 12 november 2008 i fråga om rekapitaliseringsåtgärden till ING, upphävs.

Artikel 3

Detta beslut riktar sig till Konungariket Nederländerna.

Utfärdat i Bryssel den 18 november 2009.

På kommissionens vägnar
Neelie KROES
Ledamot av kommissionen

⁽⁴⁷⁾ Se kommissionens beslut av den 22 oktober 2008 i ärendet N 10/08, IKB, EUT L 278, 23.10.2009, s. 32.

BILAGA I

När det gäller åtgärden för värdeminskade tillgångar måste följande åtagande följas:

- Från och med den 25 oktober 2009 kommer ING-gruppen att göra tilläggsbetalningar till Nederländerna, som motsvarar en justering av alternativ A-ersättningen med – 50 punkter för den finansieringsavgift som ING har erhållit och + 82,6 punkter för den garantiavgift som ING betalar. Den garantiavgiftsrelaterade justeringen omfattar 15,6 punkter vilket motsvarar en justering för perioden från den 26 januari 2009 — då kreditmöjligheten för illikvida tillgångar startade (dvs. åtgärden för värdeminskade tillgångar) — till den 25 oktober 2009. Tilläggsbetalningarna kommer att tillämpas i den mån och under den tid som avtalet om kreditmöjlighet för illikvida tillgångar existerar.
  - Tilläggsbetalningarna kommer att genomföras i form av ett separat avtal mellan ING och Nederländerna för att hålla den ursprungliga kreditmöjligheten för illikvida tillgångar intakt.
  - Tilläggsbetalningarna, exklusive den del som hör samman med perioden mellan den 26 januari 2009 och den 25 oktober 2009 (dvs. de 15,6 punkter som ingår i den garantiavgiftsrelaterade justeringen) omfattar ingen resterande kompensation om kreditmöjligheten för illikvida tillgångar upphävs i förtid. Den del av de obetalda tilläggsbetalningarna som hör samman med perioden mellan den 26 januari 2009 och den 25 oktober 2009 (dvs. de 15,6 punkter som ingår i den garantiavgiftsrelaterade justeringen) kommer att förfalla till betalning om den ursprungliga transaktionen upphävs helt eller delvis. Om kreditmöjligheten för illikvida tillgångar delvis upphävs kommer denna kompensation för förtida inlösen att tillämpas proportionellt.
  - Nederländerna åtar sig att anmäla eventuella åtgärder som syftar till en förtida hel eller delvis upphävning av åtgärden för värdeminskade tillgångar till kommissionen.
-

BILAGA II

När det gäller omstruktureringsstödet måste följande åtagande följas:

a) När det gäller minskningarna av balansräkningen, åtagandet att avyttra försäkringsverksamheten, ING Direct i Förenta staterna och andra enheter som ska avyttras före utgången av 2013:

- ING kommer att minska sin balansräkning med 45 % jämfört med den 30 september 2008 till slutet av 2013 och kommer att avyttra den lista med enheter som finns beskriven i skäl 57, särskilt försäkringsverksamheten och ING Direct i Förenta staterna [...].
- Dessa siffror hänför sig till prognoser som inte tar hänsyn till den eventuella inverkan av organisk tillväxt och som exkluderar ytterligare ökningarna som beror på eventuella nya rättsliga krav, såsom exempelvis om bankerna måste ha betydligt större likviditetsbuffertar på grund av nya förordningar inom EU. Sådana krav skulle öka balansräkningen avsevärt bortom de nuvarande prognoserna för den organiska tillväxten.
- ING kommer inte att ha någon begränsning gällande den organiska (dvs. som inte hör samman med förvärv) tillväxten för balansräkningen för företagets verksamheter. [...] I framtiden kommer ING att ha en allmän policy om att använda tillväxten i de fonder som kunderna har anförtrott för att i huvudsak växa inom segmentet utlåning till realekonomin (företag och konsument) och minska sin exponering för högriskstillgångsklasser inom de amerikanska CMBS- och RMBS-värdepappren. [...] (1).
- När det gäller de enheter som ING åtar sig att sälja (enligt listan i skäl 57) kan kommissionen, om en avyttring av en sådan enhet inte har skett till den 31 december 2013 (exempelvis på grund av ett ingånget slutligt bindande köpeavtal), som svar på en begäran av Nederländerna, i förekommande eller på grund av exceptionella omständigheter komma att bevilja en förlängning av denna tidsperiod (2). Kommissionen kan också i ett sådant fall (i) kräva att Nederländerna utser en eller flera (avyttrings-) förvaltare (3), som har valts ut på förhand eller föreslås av ING (och som ska godkännas av kommissionen), [...].
- Om Nederländerna vill förlänga en tidsperiod ska de lämna in en begäran till kommissionen senast en månad innan perioden löper ut, med angivande av goda skäl för detta. Under exceptionella omständigheter ska Nederländerna ha rätt att begära en förlängning inom den sista månaden av tidsperioden.

b) Nederländerna åtar sig vidare att ING kommer att respektera ett förvärvsförbud:

- ING kommer att avstå från att förvärva finansiella institutioner under en viss period. Dessa åtaganden ska gälla under en kortare period på tre år med start från datumet för kommissionens beslut eller till det datum då ING har återbetalat alla kärnkaptalvärdepappren till Nederländerna (inklusive relevant upplupen ränta för kärnkaptalkuponger och utträdespremieavgifter). ING kommer också att, under samma period, avstå från något förvärv av verksamheter som skulle bromsa återbetalningen av kärnkaptalvärdepappren till Nederländerna.
- Trots detta förbud får ING, efter att ha inhämtat kommissionens godkännande, förvärva verksamheter, särskilt om detta är viktigt för att säkerställa den finansiella stabiliteten eller konkurrensen på de relevanta marknaderna.

c) Nederländerna åtar sig vidare att ING kommer att respektera ett förbud mot prisledarskap:

- ING kommer inte, utan ett förhandsgodkännande från kommissionen, att erbjuda mer fördelaktiga priser på standardiserade ING-produkter (på de marknader som definieras nedan) än de priser som de tre direkta konkurrenterna med bäst priser erbjuder när det gäller de EU-marknader där ING har en marknadsandel på mer än 5 %.
- Detta villkor är begränsat till ING:s standardiserade produkter på följande produktmarknader: (i) sparandemarknaden för privatpersoner och mindre företag, (ii) hypotekslånemarknaden för privatpersoner och mindre företag, (iii) förmögenhetsförvaltning i den mån den inbegriper produkter för hypotekslån och sparande eller (iv) inlåning för små eller medelstora företag (små eller medelstora företag definieras enligt definitionen för små och medelstora företag som på sedvanligt sätt/för närvarande betjänas av ING i sin verksamhet i det relevanta landet). Så fort ING upptäcker att man erbjuder förmånligare priser för sina produkter jämfört med sina tre konkurrenter med bäst priser, måste ING så snart som möjligt justera, utan onödigt dröjsmål, sitt pris till en nivå som överensstämmer med detta åtagande.

(1) [...]

(2) Kommissionen kommer, i synnerhet då en avyttring sker genom en börsintroduktionsprocess som har påbörjats och en betydande andel (30 % eller mer) aktieplaceringar har gjorts före slutet av avyttringsperioden, (i samråd med Nederländerna, ING och förvaltaren) att aktivt överväga att ge enheten mer tid att placera de återstående aktierna.

(3) Olika förvaltare får utses för olika regioner och/eller verksamheter.

- Detta villkor ska gälla i tre år från datumet för det aktuella beslutet eller till det datum då ING har återbetalat alla kärnkaptalvärdepappren till Nederländerna (inklusive relevant upplupen ränta för kärnkaptalkuponger och utträdespremieavgifter), beroende på vad som inträffar först. En övervakningsförvaltare som har valts ut på förhand och föreslagits av ING kommer att utses av Nederländerna för att övervaka detta villkor. Övervakningsförvaltaren måste godkännas av kommissionen.
  - För att stödja ING:s långsiktiga lönsamhet kommer ING Direct att, om inte ett förhandsgodkännande av kommissionen har inhämtats, avstå från prisledarskap när det gäller standardiserade ING-produkter på marknaderna för hypotekslån och sparande som vänder sig till privatpersoner och mindre företag inom EU, under en kortare period på tre år från datumet för det aktuella beslutet eller fram till det datum då ING har återbetalat alla kärnkaptalvärdepappren till Nederländerna (inklusive relevant upplupen ränta för kärnkaptalkuponger och utträdespremieavgifter). Så fort ING upptäcker att man har blivit prisledande på en marknad för hypotekslån eller sparande som vänder sig till privatkunder eller mindre företag inom EU måste ING justera sitt pris, så snart som möjligt och utan onödigt dröjsmål, till en nivå som överensstämmer med detta åtagande.
  - En övervakningsförvaltare som har valts ut på förhand och föreslagits av ING kommer att utses av Nederländerna för att övervaka detta villkor. Övervakningsförvaltaren måste godkännas av kommissionen.
- d) Nederländerna åtar sig att följa en rad detaljerade bestämmelser när det gäller avknoppningen av WUH/Interadvies:
- ING kommer att bilda ett nytt företag för avyttringen i Nederländerna som kommer att knopras av från den nuvarande nederländska bankverksamheten som vänder sig till privatpersoner och mindre företag. Detta måste leda till att detta avknoppade nya företag har en lönsam och konkurrenskraftig verksamhet, som är fristående och separerad från de verksamheter som ING behåller och som kan överföras till en lämplig köpare. Detta nya företag kommer att omfatta verksamheten i WUH/Interadvies bankdivision, som för närvarande utgör en del av den nederländska försäkringsverksamheten och ING:s bankverksamhets portfölj med konsumtionslån. WUH/Interadvies är en affärsenhet i ING som ingår i Nationale Nederlanden Insurance-enheten. Det är (företrädesvis) en hypoteksbank som drivs på grundval av sina egna banktillstånd. Det är en lönsam "fristående" aktör med en egen säljstyrka för kundservice och en oberoende organisation med en solid bakomliggande inkomst. Avknoppningen kommer att ske under överinseende av en övervakningsförvaltare i samarbete med en oberoende förvaltare som håller isär räkenskaperna. I detta sammanhang kan övervakningsförvaltaren, under avknoppningsperioden, rekommendera ING att i avyttringsverksamheten låta sådana materiella och immateriella tillgångar ingå som han eller hon på ett sakligt sätt anser krävs för att säkerställa fullständig överensstämmelse med ING:s ovan nämnda resultatorienterade åtaganden och särskilt avyttringsverksamhetens lönsamhet och konkurrenskraft. Om ING inte är av samma mening som övervakningsförvaltaren i fråga om det objektiva kravet att låta sådana materiella och immateriella tillgångar ingå för att säkerställa lönsamheten och konkurrenskraften hos avyttringsverksamheten ska ING informera övervakningsförvaltningen om detta skriftligen. I ett sådant fall måste ING:s företagsledning och övervakningsförvaltaren hålla ett möte inom [...] i syfte att komma överens. Om ingen konsensus nås ska ING och övervakningsförvaltaren tillsammans, utan onödigt dröjsmål, utse en oberoende tredje part med erfarenhet inom den finansiella sektorn (nedan kallad *experten*) för att höra parternas argument och åstadkomma en lösning. Om ingen sådan lösning nås ska *experten* inom [...] från utnämningen ta ett beslut om det objektiva kravet att inkludera de relevanta därtill hörande materiella eller immateriella tillgångarna i avyttringsverksamheten för att säkerställa dess lönsamhet och konkurrenskraft och parterna ska acceptera *experten*s beslut i detta avseende och agera därefter. Frågor som hänför sig till oenighet ska nämnas i övervakningsförvaltarens rapport till kommissionen.
  - ING åtar sig att säkerställa att avyttringsförhållandena blir optimala genom att göra en affärsplan, skapa en Internetplattform och avsätta försäljningsresurser till den avknoppade enheten. ING ska också se till att det finns betalningsfunktionalitet tillgänglig (på kommersiella villkor) om köparen begär detta. Därutöver kommer ING att hjälpa till att skapa en finansavdelning och säkerställa medel under två år efter avyttringen. Efter två år ska ING:s finansieringsstöd gradvis minska. ING:s finansieringsstöd till WUH-verksamheten kommer att baseras på internpriserna för intern finansiering. ING [...] kan ansöka hos Nederländerna om statligt garanterad finansiering upp till ett belopp på [...] miljarder euro för finansieringen av WUH-verksamheten. I detta fall åtar sig de nederländska myndigheterna att anmäla denna åtgärd separat.
  - Vidare ska ING under en mellanperiod [...] avstå från att aktivt värva kunder från WUH-verksamheten för produkter som WUH-verksamheten förser dessa kunder med vid det datum då det aktuella beslutet antas.
  - ING ska försöka knoppa av WUH-verksamheten inom [...]. Efter avknoppningsperioden [...] ska ING särskilja räkenskaperna för WUH-verksamheten och försöka avyttra denna verksamhet [...] (*).
  - En övervakningsförvaltare och en oberoende förvaltare som håller isär räkenskaperna kommer att inom [...] efter datumet för kommissionens beslut i det aktuella fallet och en avyttringsförvaltare kommer att avyttringsförvaltare kommer att utses [...]. Alla förvaltare kommer att utses av Nederländerna och väljas ut på förhand och föreslås av ING. Förvaltarna måste godkännas av kommissionen.

- e) Kostnaderna för alla förvaltare som utses under omstruktureringsprocessen kommer att bäras av ING.

(*) [...]

- f) För att återställa lönsamheten åtar sig Nederländerna att se till att ING iakttar följande:
- ING åtar sig att rikta in sin finansiering mot långsiktig finansiering inom icke-inläningsområdet så snart marknaderna återgår till mindre ansträngda förhållanden genom att emittera fler skuldebrev med en förfallotid på mer än 1 år. [...].
  - ING ska sträva efter att eliminera sin dubbla hävstång (dvs. att använda så kallad core debt som eget kapital i sina dotterbolag) så snart det är möjligt och åtar sig att göra så senast [...]. Den dubbla hävstången elimineras automatiskt om och när ING-gruppen återgår till att vara en reglerad bank.
- g) När det gäller uppskjutandet av kupongbetalningarna och inlösen av primärkapital- och sekundärkapitalvärdepapper åtar sig Nederländerna att säkerställa att ING iakttar följande:
- Om en nyemission genomförs som överstiger det som krävs för att återbetala 50 % av kärnkaptialvärdepappren, inklusive relevant upplupen ränta och utträdespremieavgiften, kommer ING inte att vara tvunget att skjuta upp kupongbetalningarna för hybrider den 8 och 15 december 2009 ⁽⁵⁾ och eventuella kupongbetalningar för hybrider efter detta.
  - Om en sådan nyemission inte inträffar och ING gick med förlust under det föregående året kommer ING att vara tvunget att skjuta upp hybridkupongerna, i den mån ING har rätt att göra detta, i tre år från och med datumet för kommissionens beslut eller fram till det datum då ING har återbetalat alla kärnkaptialvärdepappren till Nederländerna (inklusive relevant upplupen ränta för kärnkaptialkuponger och utträdespremieavgifter), beroende av vad som inträffar först.
  - De nederländska myndigheterna förstår att kommissionen är emot att mottagare av statligt stöd ersätter sina egna medel (eget kapital och efterställda skulder) när deras verksamhet inte genererar tillräckliga vinster ⁽⁶⁾ och att kommissionen i detta sammanhang i princip motsätter sig inlösen av sekundärkapital- och primärkapitalhybrider. ING beklagar missförståndet när det gäller inlösen av lägre sekundärkapitalobligationer den 14 oktober 2009. Inlösen av sekundärkapital- och primärkapitalhybrider kommer i framtiden att föreslås från fall till fall till kommissionen för godkännande, under en kortare period på tre år med start från datumet för kommissionens beslut eller till det datum då ING har återbetalat alla kärnkaptialvärdepappren till Nederländerna (inklusive relevant upplupen ränta för kärnkaptialkuponger och utträdespremieavgifter).
- h) Nederländerna åtar sig att ING ska avstå från marknadsföring i stor skala med åberopande av rekaptialiseringsåtgärden som en fördel i konkurrenssammanhang.
- i) Nederländerna åtar sig att ING kommer att bibehålla begränsningarna i fråga om sina ersättningspolicyer och marknadsföringsaktiviteter så som man har åtagits sig enligt avtalen om kärnkaptialvärdepappren och kreditmöjligheten för illikvida tillgångar.
- j) ING och Nederländerna åtar sig att förse kommissionen med en lägesrapport om genomförandet av omstruktureringsplanen var sjätte månad från och med datumet för det aktuella beslutet.
- k) De nederländska myndigheterna åtar sig att hela ING:s omstrukturering kommer att vara slutförd före utgången av 2013.

⁽⁵⁾ Under förutsättning att det är klart att en del av intäkterna från nyemissionen kommer att användas som kupongbetalning.

⁽⁶⁾ Se punkt 26 i kommissionens meddelande om återställandet av lönsamheten och bedömningen av omstruktureringsåtgärder inom finanssektorn under den rådande krisen enligt reglerna om statligt stöd (omstruktureringsmeddelandet).

PRENUMERATIONSPRISER 2010 (exkl. moms, inkl. frakt och porto)

<i>Europeiska unionens officiella tidning</i> , L- och C-serierna, endast pappersversion	22 officiella EU-språk	1 100 euro per år
<i>Europeiska unionens officiella tidning</i> , L- och C-serierna, pappersversion + årsutgåva på cd-rom	22 officiella EU-språk	1 200 euro per år
<i>Europeiska unionens officiella tidning</i> , L-serien, endast pappersversion	22 officiella EU-språk	770 euro per år
<i>Europeiska unionens officiella tidning</i> , L- och C-serierna, månatlig (kumulativ) utgåva på cd-rom	22 officiella EU-språk	400 euro per år
Tillägg till <i>Europeiska unionens officiella tidning</i> (S-serien), meddelanden och offentliga kontrakt, cd-rom, 2 nummer per vecka	flerspråkig: 23 officiella EU-språk	300 euro per år
<i>Europeiska unionens officiella tidning</i> , C-serien – allmänna uttagningsprov	Antal språk beroende på uttagningsprov	50 euro per år

Europeiska unionens officiella tidning (EUT) ges ut på EU:s officiella språk, och det går att prenumerera på den i 22 olika språkversioner. Den består av två serier: L (lagstiftning) och C (meddelanden och upplysningar).

Varje språkversion kräver en separat prenumeration.

Enligt rådets förordning (EG) nr 920/2005 som offentliggjordes i EUT L 156 av den 18 juni 2005 är Europeiska unionens institutioner under en övergångsperiod inte skyldiga att avfatta och offentliggöra alla rättsakter på iriska. Den iriska utgåvan av EUT säljs därför separat.

En prenumeration på tillägget till EUT (S-serien: meddelanden och offentliga kontrakt) omfattar en flerspråkig cd-rom med alla de 23 officiella språkversionerna.

Prenumeranter på EUT kan på begäran få de olika bilagorna till tidningen. När en bilaga ges ut meddelas prenumeranterna detta genom ett "meddelande till läsarna" i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Cd-rom-format ersätts av dvd-format under 2010.

Försäljning och prenumeration

Prenumerationer på olika tidskrifter, såsom *Europeiska unionens officiella tidning*, kan beställas från någon av våra kommersiella distributörer. En lista över dessa finns på följande Internetadress:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_sv.htm

Via EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) har du kostnadsfritt direkt tillgång till Europeiska unionens lagstiftning. På webbplatsen kan du söka i *Europeiska unionens officiella tidning* samt i fördrag, lagstiftning, rättspraxis och förberedande rättsakter.

Mer information om Europeiska unionen finns på <http://europa.eu>

